DOROTHY SAYERSOVÁ

VRAŽDA POTREBUJE REKLAMU

DOROTHY SAYERSOVÁ

VRAŽDA POTREBUJE REKLAMU

TATRAN 1994

DOROTHY SAYERSOVÁ

VRAŽDA POTREBUJE REKLAMU

Preložil Ján Trachta

Translation © Ján Trachta 1967

ISBN 80-222-0455-2

Digitalizácia: MimoI

1. SMRŤ PRICHÁDZA DO PYMOVHO REKLAMNÉHO PODNIKU

„Mimochodom,“ povedal Hankin, pristavujúc slečnu Rossiterovú vo chvíli, keď vstala a chcela odísť, „dnes príde nový textár.“

„Naozaj, pán Hankin?“

„Volá sa Bredon. Neviem o ňom veľa; pán Pym ho sám prijímal, ale dozrite, aby sa o neho postarali.“ „Áno, pán Hankin.“ „Bude mať kanceláriu pána Deana.“ „Áno, pán Hankin.“

„Myslím, že by sa ho mal ujať pán Ingleby a ukázať mu, čo treba robiť. Mohli by ste poslať pána Inglebyho ku mne, ak má chvíľu času.“

„Áno, pán Hankin.“

„To je všetko. Ba ešte niečo! Požiadajte pána Smayla, aby mi poslal katalóg mliekární.“ „Áno, pán Hankin.“

Slečna Rossiterová si vopchala zápisník pod pazuchu, nečuj ne zavrela za sebou sklenené dvere a fintivo odpochodovala po chodbe. Nazizla do iných sklenených panelových dverí a zbadala pána Inglebyho. Sedel na otáčacej stoličke, naťahoval nohy k studenému radiátoru a veľmi živo sa bavil s mladou dámou v zelenom, ktorá sedela na rohu jeho písacieho stola.

„Prepáčte, pán Ingleby,“ prehovorila slečna Rossiterová s nevšímavou zdvorilosťou, „ale pán Hankin sa spytuje, či by ste mali pre neho chvíľku času.“

„Ak ide o tie detské karamelky,“ odpovedal defenzívne pán Ingleby, „už sa to píše. Tuhľa! Radšej vezmite tieto dva kusy so sebou a odpíšte to. Bude to pravdepodobnejšie, inak —“

„Nejde o karamelky, ale o nového textára.“

„Čože, už?“ vykríkla Inglebyho spoločníčka. „Veď len v piatok pochovali mladého Deana. Ešte mu ani stolička nevychladla.“

„Patrí to k modernému podnikateľskému tempu,“ povedal pán Ingleby. „To všetko je veľmi trápne u takej staromódnej gavalierskej firmy. Predstavte si, iste ho budem musieť zaúčať. Prečo vždy zverujú dojčatá mne?“

„Nepreháňajte!“ povedala mladá žena. „Vy ho máte iba varovať, aby nechodil do riaditeľskej umyvárne a nezrútil sa zo železných schodov.“

„Ste tá najbezcitnejšia žena, slečna Meteyardová. Nuž, pokiaľ ho nedajú ku mne...“

„To je v poriadku, pán Ingleby. Dostane Deanovu miestnosť.“

„Ako vyzerá?“

„Pán Hankin povedal, že nevie; pán Pym ho sám prijímal.“

„Namojveru, istotne nejaký miláčik riaditeľstva,“ zahundral pán Ingleby.

„Myslím, že som ho videla,“ povedala slečna Meteyardová. „Bude to nejaký rozmaznaný horenos. Vletela som do neho, keď včera vychádzal z Pymovej kancelárie. Kostené okuliare. Kríženec medzi Ralphom Lynnom a Bertom Woosterom.[1]“

„Ó, smrť, kde je tvoj osteň? No, ale ja radšej vypadnem a pozriem, o čo ide.“

Pán Ingleby opierajúci nohy o radiátor sa pomaly zdvihol z otáčacej stoličky, vystierajúc svoju vysokú postavu, a nešťastlivo sa pobral preč.

„Ach, bude to aspoň trochu vzrušujúce,“ povedala slečna Meteyardová.

„Nemyslíte, že sme toho vzrušenia mali v poslednom čase dosť? Mimochodom, mohli by ste mi dať svoj podiel na veniec? Povedali ste, aby som vám to pripomenula.“

„Pravdaže. Koľko je to? Jeden šiling? Tu máte pol koruny[2] a odpočítajte si z toho aj peniaze na dostihy.“

---

[1] Populárni herci

[2] Minca v hodnote dva a pol šilinga.

„Ďakujem, slečna Meteyardová. Dúfam, že tentoraz vyhrá váš kôň.“

„Najvyšší čas, aby som vyhrala! Už som päť rokov v tomto prekliatom podniku a ani raz som sa neumiestnila. Iste pri ťahu švindľujete.“

„To teda nie, slečna Meteyardová; nenechali by sme predsa všetky kone tým ľuďom z tlačiarne. Nechceli by ste prísť a tentoraz sama ťahať? Slečna Partonová už vypisuje mená.“

„Dobre.“ Slečna Meteyardová sa namáhavo postavila na svoje dlhé nohy a nasledovala slečnu Rossiterovú do pisárne.

Bola to malá nepohodlná alkovňa, natrieskaná v tej chvíli na prasknutie. Tučné dievča v okuliaroch s hlavou zaklonenou dozadu a so stiahnutými obrvami, aby mu dym z cigarety nešiel do očí, vyklepávalo na stroji mená závodných koní; pomáhala mu priateľka, ktorá diktovala zoznam zo stĺpcov *Morning Staru.* Vycivený mladík v košeli vystrihoval mená tých, čo stavili z napísaného hárka, a skrúcal papieriky do malých tajných zvitkov. Štíhly dychtivý mladý muž, kľučiaci na obrátenom odpadovom koši, obracal prieklepy v košíku na listy slečny Rossiterovej a sarkasticky komentoval jednotlivé texty, prihovárajúc sa zavalitému počernému mládencovi v okuliaroch, ktorý zahrúžený do románu P. G. Wodehousa ukradomky vyberal keksy z veľkej plechovky. O veraje dverí sa opierali dievča a ďalší mladík, očividne z iného oddelenia, a hatali tak vstup ďalším návštevníkom; fajčili tuhé cigarety a bavili sa o tenise.

„Ahoj, anjeli!“ zvolala veselo slečna Rossiterová. „Slečna Meteyardová nám to vyžrebuje. A ešte jedna novinka: dnes nastúpi nový textár.“

Zavalitý mladík dvihol oči a povedal: „Úbožiak!“ a opäť sa vrátil ku svojej knihe.

„Šiling na veniec a pol šilinga na sazku,“ pokračovala slečna Rossiterová, prehŕňajúc sa v plechovej škatuli s peniazmi. „Má

niekto premeniť florin[3] na šilingy? Kde máš zoznam, Partonová? Prosím ťa, vyčiarkni slečnu Meteyardovú, áno? Dostala som už od vás peniaze, pán Garrett?“

„Do soboty nemám peňazí,“ vyhlásil čitateľ Wodehousa.

„Počujete ho?“ zvolala slečna Partonová popudene. „Podľa toho, že musíme financovať celé oddelenie, človek by si myslel, že sme milionári.“

„Vytiahnite mi víťaza,“ odpovedal pán Garrett, „a môžete si to stiahnuť z výhry. Kávu ešte nepriniesli?“

„Pán Jones, pozrite sa,“ navrhla slečna Partonová, obrátiac sa na pána pri dverách, „či toho chlapca ešte nevidno. Miláčik, prekontrolujme teraz bežcov. Meteor, Víchor, Feidipides II, Mimochodník —“

„Mimochodníka odvolali,“ povedal Jones. „Práve prichádza chlapec.“

„Odvolali? Neverím, kedy? To je hanba! Dala som ho do súťaže *Morning Staru.* Kto to vraví?“

„Popoludňajšie vydanie *Evening Banneru.* Pošmykol sa v maštali.“

„Doparoma!“ povedala slečna Rossiterová stručne. „Tam je moja tisíclibrová výhra! No, to je život. Ďakujem ti, chlapček. Polož to na stôl. Nezabudol si na uhorku? Si dobrý chlapec. Koľko je to? Šiling a päť pencí? Partonová, požičaj mi jednu pencu. Tu máš. Dovolíte na chvíľočku, pán Willis? Chcem vybrať ceruzku a gumu pre toho nového mamľasa.“

„Ako sa volá?“ „Bredon.“

„Odkiaľ prichádza?“

„Hankin nevie. Ale slečna Meteyardová ho videla. Vraví, že vyzerá ako Bert Wooster v kostených okuliaroch.“

„Ale je starší,“ povedala slečna Meteyardová. „Dobre zachovaný štyridsiatnik.“

---

[3] Dvojšilingová strieborná minca.

„Kedy príde?“

„Dnes ráno. Keby som bol na jeho mieste, odložil by som nástup nazajtra a išiel by som na derby. Aha, tu je pán Ingleby. Iste bude informovaný. Kávu, pán Ingleby? Počuli ste dačo?“

„Hviezda Ázie, Blesk, Nitouche, Knieža Humphrey...“

„Má štyridsaťdva rokov,“ povedal pán Ingleby. „Bez cukru, ďakujem. V reklame nikdy nepracoval. Absolvoval Balliol.“

„No ďakujem pekne!“ povedala slečna Meteyardová.

„Veru tak. Ak je niečo najodpornejšie na svete, tak je to balliolčina,“ súhlasil pán Ingleby, ktorý bol odchovancom Trinity.[4]

„Bredon šiel do Balliola
sadol k nohám Gamaliola.“[5]

zaspieval pán Garrett, zatvárajúc knihu.

„A tak ako zákon káže
nič nerobil bez blamáže,“

dodala slečna Meteyardová. „Vyzývam vás, aby ste našli iný rým na Balliol.“

„Netopier, Nero, Večernica...“

„... zabalený do staniola.“

„Nehovorí sa do staniola, ale do staniolu.“ „To je jedno!“

„Skrúťte pevne tie papieriky. Dajte ich do veka keksovej škatule. Doparoma! To je bzučiak pána Armstronga. Prikryte moju šálku tanierikom. Kde mám blok?“

„...mal už dva trestné dvojbody, tak som povedal...“

---

[4] Názvy internátnych univerzít v Oxforde.

[5] Známi židovskí učenci a patriarchovia na začiatku n. 1.

„...neviem nájsť prieklep trojstĺpca Magnólie...“

„...začal päťdesiat k jednej...“

„Kto potiahol moje nožnice?“

„Prepáčte, pán Armstrong potrebuje kópiu Nutraxu...“

„...a poriadne nimi zatriasol...“

„...všetkých vás ohromil, všetkých vás nastokol, všetkých vás uväznil...“

„Pán Ingleby, máte chvíľku času?“

Pri mierne sarkastickom tóne pána Hankina scéna sa zrazu rozpadla ako švihnutím čarovného prútika. Tí, čo sa opierali o dvere a priateľka slečny Partonovej sa vytratili na chodbu. Pán Willis rýchlo vstal s košíkom prieklepov v ruke, vzal úchytkom jeden papier a zúrivo sa naň zamračil, cigareta slečny Partonovej nenápadne spadla na dlážku, pán Garrett, ktorý sa nevedel zbaviť šálky od kávy, neisto sa usmieval a tváril sa, akoby šálku vzal do ruky náhodou a neuvedomoval si, že ju má; slečna Meteyardová s veľkou duchaprítomnosťou zhrnula zo stoličky žrebovacie zvitky a sadla si na ne, slečna Rossiterová, držiac v ruke prieklepy pána Armstronga, vyzerala, akoby bola veľmi zamestnaná, a tak sa aj tvárila. Iba pán Ingleby nič nepredstieral, položil svoju šálku od kávy s trochu bezočivým úsmevom a pohol sa, aby poslúchol príkaz svojho šéfa.

„To je pán Bredon,“ povedal Hankin, taktne si nevšímajúc rozruch, ktorý nastal. „Ukážte mu, prosím, čo má robiť. Výstrižkové katalógy mliekární som poslal do jeho kancelárie. Môže začať s margarínom. Myslím, pán Bredon, že ste neboli spolužiakom pána Inglebyho, on bol v Trinity. Chcem povedať vo vašej Trinity, nie v našej.“ (Pán Hankin študoval v Cambridgi.)

Bredon natiahol dobre pestovanú ruku. „Teší ma.“

„Teší ma,“ odpovedal ako ozvena pán Ingleby. Pozreli sa na seba trochu zlostne, ako keď sa prvý raz stretnú dvaja kocúri. Pán Hankin sa na oboch láskavo usmieval.

„A ak pripravíte nejaké návrhy na margarín, prineste ich do mojej kancelárie; spolu ich preberieme.“

„Dobre,“ povedal Bredon prosto.

Hankin sa opäť usmial a pomaly sa pobral preč.

„Najlepšie bude, ak sa so všetkými zoznámite,“ povedal rýchlo Ingleby. „Slečna Rossiterová a slečna Partonová, naši strážni anjeli — odpisujú naše texty, opravujú naše gramatické nedostatky, zásobujú nás ceruzkami, papierom a kŕmia kávou a koláčmi. Slečna Partonová je tá blondína a slečna Rossiterová tá bruneta. Páni dávajú prednosť blondínam, ale osobne ich pokladám obe za rovnako anjelské.“

Bredon sa uklonil.

„Slečna Meteyardová — absolventka Sommervillu. Jedna z najkrajších ozdôb nášho oddelenia. Skladá najvulgárnejšie a najabsurdnejšie žartovné verše, aké sa v týchto počestných múroch recitovali.“

„To budeme priateľmi,“ povedal Bredon srdečne.

„Pán Willis po vašej pravici, pán Garrett po vašej ľavici — obaja vaši druhovia v nešťastí. To je celé oddelenie okrem pána Hankina a Armstronga — to sú riaditelia — a pána Copleya; je to vážny a skúsený človek, no ten nechodí nezbedníčiť do pisárne. Na desiate chodí von a namýšľa si, že je najstarší v oddelení, hoci nie je.“

Bredon stisol podávané pravice a čosi zdvorilo zahundral.

„Nechcete sa zapojiť do sazky?“ spýtala sa slečna Rossiterová, pokukujúc na škatuľu s peniazmi. „Prišli ste práve pred ťahom.“

„Veľmi rád,“ povedal Bredon. „Koľko?“

„Šesť pencí.“

„Veľmi rád. To je pekné od vás. Prirodzene, istotne — to musí byť veľmi veselé, čo?“

„Tým sa zvýši prvá cena presne na jednu libru,“ povedala slečna Rossiterová a vďačne vzdychla. „Bála som sa, že budem

musieť vziať dva tikety. Partonová, napíšte pána Bredona na kúsok papiera. Píše sa BREDON.“

„Správne,“ prisvedčil nový textár.

Slečna Partonová ochotne napísala meno a pridala ďalší čistý lístok k zbierke do škatule od keksov.

„Myslím, že bude lepšie, ak vás teraz zavediem do vašej psej búdy,“ povedal pán Ingleby zachmúrene.

„Dobre,“ povedal Bredon.

„Všetci sme na tejto chodbe,“ dodal pán Ingleby, idúc dopredu. „Časom sa tu vyznáte. To je Garrettova kancelária, to je Willisova a to je vaša, medzi kanceláriou slečny Meteyardovej a mojou. Tieto železné schody oproti mne vedú na dolné poschodie, kde sú väčšinou kancelárie vedúcich a konferenčné miestnosti. Mimochodom, nespadnite tu. Človek, ktorého kanceláriu ste dostali, sa tu minulý týždeň zrútil a zabil sa.“

„Naozaj?“ strhol sa Bredon.

„Zlomil si väzy a rozbil si lebku,“ povedal Ingleby. „Na jednom z týchto gombíkov.“

„Načo len dávajú gombíky na zábradlie?“ vyhŕklo z Bredona. „Aby si na nich ľudia rozbíjali lebky? Nie je to správne!“

„Veru nie je,“ súhlasila slečna Rossiterová, prichádzajúc s plným náručím blokov a pijavého papiera. „Tie gombíky sú tam preto, aby sa chlapci neklzali dolu po zábradlí, ale podľa môjho názoru, tie schody sú — strmé. Tu prichádza pán Armstrong. Nemajú radi, keď sa príliš veľa hovorí o tomto schodišti.“

„Tak tu sme,“ povedal Ingleby, uposlúchnuc rady. „Taká ako ostatné. Ibaže ústredné kúrenie dobre nefunguje. Momentálne vám to však nebude robiť starosti. To bola Deanova kancelária.“

„Toho chlapíka, čo spadol dolu schodmi?“

„Áno.“

Bredon sa poobzeral po malej kancelárii, v ktorej bol stôl, dve stoličky, rozheganý pult, polička na knihy, a vzdychol:

„Ach!“

„Bolo to strašné,“ ozvala sa slečna Rossiterová.

„Muselo to byť strašné,“ súhlasil vrelo Bredon.

„Pán Armstrong mi práve diktoval, keď sme začuli strašný buchot. Povedal: ‚Pane Bože, čo je to?' Myslela som, že to bude iste niektorý chlapec, lebo vlani jeden z nich spadol, keď niesol písací stroj značky Elliot-Fisher, a bol to taký istý lomoz, ba ešte horší. ‚Pán Armstrong,' povedala som, myslím, že niektorý chlapec spadol zo schodov,' a on odpovedal: ‚Sú veľmi neopatrní a pochabí,' a diktoval ďalej. Ruka sa mi tak triasla, že som sotva vedela písať. Okolo nás prebehol pán Ingleby, otvorili sa dvere Danielsovej kancelárie a potom sme začuli strašlivý výkrik. Pán Armstrong povedal: ‚Radšej choďte a pozrite, čo sa stalo.' Vyšla som von, pozrela som dolu, ale nič som nevidela, lebo tam postávala hŕba ľudí. Nato pribehol pán Ingleby s *takým* výrazom na tvári — boli ste biely ako papier, pán Ingleby, naozaj.“

„To je možné,“ povedal Ingleby trochu namrzený. „Tri roky v tomto dušu ubíjajúcom zamestnaní ma ešte nezbavili ľudského citu. Ale časom aj to príde.“

„Pán Ingleby povedal: ‚Zabil sa.' A ja som sa spýtala: ‚Kto?' A on na to: ‚Dean.' ‚Myslíte to naozaj?' spýtala som sa. A on odpovedal: ‚Žiaľ, je to tak.' Vrátila som sa k pánu Armstrongovi a povedala som: ‚Dean sa zabil,' a Armstrong sa spýtal: ‚Ako to, že sa zabil?' a potom prišiel pán Ingleby a pán Armstrong sa na neho pozrel, vyšiel von, pristúpil ku schodom a zbadal, ako odnášajú Deana do zasadacej siene s hlavou odkvätnutou nabok.“

„Stávajú sa takéto veci často?“ spýtal sa Bredon.

„Nie s takýmito katastrofálnymi následkami,“ odpovedal Ingleby, „ale tie schody, to je určite smrteľná pasca.“

„Aj ja som z nich raz spadla,“ povedala slečna Rossiterová, „a odlomila som si podpätky z obidvoch topánok. Bolo to strašne čudné, lebo som iný pár v úrade nemala a —“

„Drahí moji, vytiahla som víťazného koňa!“ oznamovala slečna Meteyardová, prichádzajúc celkom neformálne. „Nemáte šťastie, pán Bredon.“

„Ja som vždy nešťastný.“

„Budete ešte nešťastnejší, keď strávite deň nad margarínom,“ povedal pán Ingleby zachmúrene. „Predpokladám, že ani ja som nič nevyhral, pravda?“

„Veru nič. Prirodzene, slečna Rawlingsová vytiahla favorita — tá ho vždy vytiahne.“

„Dúfam, že si ten favorit zlomí nohu,“ povedal pán Ingleby. „Poďte ďalej, Tallboy, len poďte. Mňa hľadáte? Nič to, že vyrušujete pána Bredona. Onedlho si zvykne na myšlienku, že jeho kancelária je verejné miesto aj v zmysle zákona. To je pán Tallboy, vedúci skupiny pre Nutrax a niekoľko ďalších otravných článkov. Pán Bredon, náš nový textár.“

„Teší ma,“ povedal pán Tallboy úsečne. „Pozrite, mám tu ten nutraxový dvojstĺpec. Mohli by ste z neho vyhodiť asi tridsať slov?“

„Nie, nemôžem,“ povedal Ingleby. „Už som ho zoškrtal až na kosť.“

„Obávam sa, že budete musieť. Niet miesta pre všetky tie somariny a ešte dvojriadkový podtitulok.“ „Je tam na to fúra miesta,“

„Nie je. Musíme tam ešte dostať do rámika rozdelenie tých — päťdesiatšesť hracích hodín zadarmo.“

„Nech parom vezme hodiny i rámik. Ako to všetko chcú dostať do dvojstĺpca?“

„Neviem, ale chcú. Pozrite, nemôžeme vyčiarknuť ten riadok: ‚Keď vás začnú trápiť nervy...' a začať hneď ‚Na nervy Nutrax'?“

„Armstrong má rád slovné hračky. Že je to ľudské a podobne. Vyčiarknite radšej tú volovinu o patentnej fľaši s uzáverom.“

„To asi nedovolia vypustiť,“ povedala slečna Meteyardová. „To je ich obľúbený vynález.“

„Nazdávajú sa, že ľudia kupujú potravu pre nervy kvôli nejakej fľaši? Dobre teda! Nemôžem to urobiť ihneď. Dajte mi to.“

„Tlačiareň to potrebuje asi o druhej,“ povedal pán Tallboy neisto.

Ingleby preklínal tlačiareň, schmatol obťah a začal vyčiarkovať text, trúsiac pomedzi zuby bojové výkriky.

„Zo všetkých pľuhavých dní v týždni,“ poznamenal, „utorok je najhorší. Niet pokoja, kým sa nezbavíme toho prekliateho dvojstĺpca. Tu ho máte! Vyčiarkal som dvadsaťdva slov a to vám musí stačiť. To jedno slovo stiahnite do horného riadka, zachránite celý riadok a tým získate ďalších osem slov.“

„Dobre, pokúsim sa,“ súhlasil Tallboy. „Urobím všetko, len aby bol pokoj. Bude to trošku pričapené, ale to je fuk.“

„Škoda, že ja nie som pričapený,“ povedal Ingleby. „Prepánajána, berte to preč, kým niekoho nezavraždím!“

„Už idem. Už idem,“ povedal Tallboy a rýchlo sa stratil. Slečna Rossiterová odišla už počas roztržky a už aj slečna Meteyardová sa pobrala z cesty poznamenávajúc: „Ak vyhrá Feidippides, dostanete k čaju koláč.“

„A teraz bude lepšie, keď vás odštartujeme,“ poznamenal Ingleby. „Tu je katalóg. Radšej si ho prezrite, aby ste videli, o čo ide, a potom vymyslite nejaké titulky. Váš text, prirodzene, musí hovoriť o tom, že margarín Zelené pastviská je celkom taký, aké má byť najlepšie maslo, a stojí iba deväť pencí za funt. A radi majú na obrázku kravu.“

„Prečo? Vyrába sa margarín z kravského tuku?“

„Nuž, istotne nie, ale vy to nemusíte povedať. Ľuďom by sa to nepáčilo. Obrázok kravy pripomína chuť masla, a to stačí. A meno — Zelené pastviská — pripomína kravy, rozumiete tomu?“

„Mne to pripomína černochov,“ povedal Bredon. „Tú hru, viete?“

„Černochov do textu nedávajte,“ odpovedal Ingleby. „Prirodzene, ani náboženstvo. Dvadsiaty tretí žalm vynechajte. To by bolo rúhanie.“

„Rozumiem. Čosi podobné: ‚Lepší ako maslo za polovičnú cenu.' Jednoduchý apel na vrecko.“

„Áno, ale maslo nesmiete zhadzovať. Oni predávajú aj maslo.“

„Ach!“

„Môžete povedať: ‚Dobrý ako maslo, lacný ako margarín'.“

„Ale v tom prípade,“ namietal pán Bredon, „čo možno potom povedať v prospech masla? Totiž, ak margarín je taký dobrý ako maslo a nestojí toľko, čím možno propagovať kúpu masla?“

„Na kúpu masla netreba dôvody. Je to prirodzený ľudský inštinkt.“

„Rozumiem.“

„Okrem toho, nestarajte sa teraz o maslo. Sústreďte sa na margarín Zelené pastviská. Ak to budete mať hotové, dajte to odpísať na stroji a potom zazvoňte pánu Hankinovi. Je vám všetko jasné?“

„Áno, ďakujem,“ odpovedal Bredon, tváriac sa veľmi začudovane.

„Prídem okolo jednej a ukážem vám veľmi slušné miesto, kde sa možno dobre naobedovať.“ „Ďakujem vám.“

„Tak cheerio!“ A Ingleby sa vrátil do svojej kancelárie.

„Ten tu nevydrží,“ povedal si. „Chodí k čertovsky dobrému krajčírovi. Som zvedavý —“

Mykol plecami a sadol si, aby vyhútal malý prvotriedny prospekt na Sliderove kovové kancelárske stoly.

Keď ostal Bredon sám, nezaútočil hneď na margarín. Ako mačka, ktorú pripomínal mäkkou chôdzou a opatrnosťou, zvedavo sa začal oboznamovať so svojím novým domovom. Mnoho sa tu

vidieť nedalo. Otvoril zásuvku písacieho stola a našiel vyštrbené, atramentom zafŕkané pravítko, kúsky dotrhanej gumy, niekoľko myšlienok o čaji a margaríne naškrabaných na útržkoch papiera a zlomené pero. V skrini bol slovník, odpudivý zväzok s titulom *Adresár riaditeľov*, román od Edgara Wallacea, brožúrka o kakau v peknej úprave, *Alica v ríši zázrakov*, Bartlettove *Známe citáty*, lacné vydania Shakespearových diel a päť čísiel *Detskej encyklopédie*. Vnútrajšok šikmého pultu poskytoval viac látky na skúmanie; zapĺňali ho staré zaprášené papiere, vrátane vládneho nariadenia o konzervovaní potravín (obmedzenia) z roku 1926, veľa amatérskych (v každom zmysle slova) hrubých kresieb, zväzok výstrižkov s inzerátmi mliekárenských výrobkov, nejaká súkromná korešpondencia a staré účty. Bredon, oprášiac si jemné prsty, odvrátil sa od týchto priečinkov, zbadal hák a nástenný vešiak na kabáty, nakopené fascikle v rohu a sadol si na otáčaciu stoličku pri stole. Tu po zbežnom pohľade na fľaštičku s lepidlom, nožnice, novú ceruzku a podložku s pijavým papierom, dva písacie bloky a špinavé veko lepenkovej škatule s niekoľkými drobnosťami, rozložil pred seba výstrižkový katalóg a začal študovať majstrovské diela svojho predchodcu o margaríne Zelené pastviská.

O hodinu otvoril dvere pán Hankin a nazrel dnu.

„Ako vám to ide?“ spýtal sa láskavo.

Bredon vstal.

„Nie veľmi dobre. Nevystihol som správnu atmosféru, ak rozumiete, čo chcem povedať.“

„To príde,“ povedal pán Hankin. Bol to ochotný človek, ktorý veril, že nového textára treba povzbudiť. „Ukážte, čo ste spravili. Začínate s titulkami? Správne. Titulok — to je pol bitky vyhranej. *Keby ste boli kravou* — nie, nie, obávam sa, že by sme zákazníka nemali volať kravou. Okrem toho mali sme už ten istý titulok — dovoľte, nech sa pozriem — okolo roku 1923. Vymyslel ho pán

Wardle. Nájdete ho v poslednom katalógu. Znel: ‚Aj keby ste chovali v kuchyni kravu, nedostali by ste lepšiu nátierku na chlieb ako margarín Zelené pastviská' — atď. To bolo dobré. Chytilo to oko, vyvolalo to peknú predstavu a povedalo celý príbeh v jednej vete.“

Bredon sklonil hlavu ako niekto, kto počúva Starý zákon a prorokov. Šéf textárov prešiel zamyslene ceruzkou po napísaných riadkoch a jeden podčiarkol.

„Ten sa mi páči.“

Za pol ceny:
Zelené pastviny
do každej rodiny.

Veľmi výstižné! Napíšte k tomu text a hádam aj k tomuto:

Stavme sa:

Taký dobrý ako maslo
celý deň ma za ním triaslo.

— aj keď som si nie istý. Pokiaľ ide o stávky, o tých majú ľudia z mliekární úzkoprsé názory.“

„Naozaj? To je škoda! Na túto tému mám niekoľko textov. ‚Ochutnajte a stavíte sa.´ Tieto sa vám nepáčia?“

Hankin ľútostivo pokýval hlavou.

„Obávam sa, že je to príliš priame. Nabádať pracujúcich, aby plytvali peniazmi.“

„Veď to všetci robia, všetky ženy majú rady trochu rozruchu.“

„Viem, viem, ale som si istý, že zákazníkovi by sa to nepáčilo. Čoskoro prídete na to, že najväčšou prekážkou dobrej reklamy je zákazník. Všetci majú svoje muchy. Tento titulok by bol dobrý pre

Darlinga, ale nehodil by sa pre mliekárne. V dvadsiatom šiestom sme mali veľký úspech so športovým titulkom:

Darlingove koníky na ručníky
vyhrajú dostih preveliký.

Za týždeň sme v Ascote predali osemdesiattisíc kusov. Bola to čiastočne náhoda, lebo v texte sme hovorili o konkrétnom koňovi a ten vyhral 50:1 a všetky ženy, ktoré vyhrali, ponáhľali sa von a kúpili si z čírej vďačnosti náš stojan na ručníky. Verejnosť je veľmi čudná.“

„Áno,“ povedal Bredon. „Iste je to pravda. Zdá sa, že pracovať v reklame je omnoho ťažšie, ako sa to na prvý pohľad zdá.“

„Je,“ povedal pán Hankin trochu zachmúrene. „Tak dajte niektoré texty odpísať a prineste mi ich. Viete, kde mám kanceláriu?“

„Áno, na konci chodby, neďaleko železného schodišťa.“

„Nie, nie, to je Armstrongova. Na druhom konci chodby pri druhom schodišti — nie pri železnom. Mimochodom —“

„Prosím?“

„Ach nič,“ povedal neisto Hankin. „Chcel som povedať — nie, nič.“

Bredon sa uprene díval za jeho odchádzajúcou postavou a zavrtel zamyslene hlavou. Potom, sústrediac sa na robotu, napísal dosť rýchlo niekoľko odsekov na chválu margarínu a vyšiel s nimi von. Zabočil doprava, zastavil sa oproti dverám Inglebyho kancelárie a díval sa nerozhodne na železné schodište. Ako tam stál, otvorili sa sklenené dvere kancelárie na opačnej strane chodby a vyletel z nich chlap stredných rokov a ponáhľal sa k schodišťu. Keď zbadal Bredona, zastal a spýtal sa:

„Hľadáte niekoho alebo niečo?“

„Ach, ďakujem. Nie, totiž áno. Som nový textár. Hľadám pisáreň.“

„Na druhom konci chodby.“

„Ďakujem vám. Ešte sa tu nevyznám. Kam vedú tieto schody?“

„Dolu do rôznych oddelení — väčšinou sú to kancelárie skupinových vedúcich, konferenčná sála, kancelárie pána Pyma, viacerých riaditeľov a tlačiareň.“

„Rozumiem. Ďakujem vám. Kde si tu možno umyť ruky?“

„Aj to je dolu. Ukážem vám, ak chcete.“

„Ďakujem — ďakujem vám veľmi pekne.“

Chlap zletel dolu po strmých štrkotavých špirálovitých schodoch akoby vystrelený pružinou. Bredon ho váhavo nasledoval.

„Trochu strmé, čo?“

„Áno, je. Buďte opatrný. Jeden chlap z vášho oddelenia sa tu nedávno dodrúzgal.“ „Naozaj?“

„Zlomil si väzy. Keď sme ho zdvihli, bol mŕtvy.“

„Také dačo. Naozaj? Prepánajána, ako sa to mohlo stať? Nevidel si pod nohy?“

„Nazdávam sa, že sa pošmykol. Istotne sa veľmi ponáhľal. Schodište je inak naozaj v poriadku. Ja som nemal nikdy nijakú nehodu. Je veľmi dobre osvetlené.“

„Že je dobre osvetlené?“ a Bredon sa neisto pozrel na svetlík a hore-dolu po chodbe, na ktorej bolo množstvo sklenených dverí, rovnako ako na hornom poschodí. „Fakt, je tu dosť svetla. Iste sa pokĺzol. Na schodoch sa človek ľahko pokĺzne. Mal na topánkach cvoky?“

„Neviem. Nedíval som sa mu na topánky. Usiloval som sa ho zdvihnúť.“

„Vy ste ho zdvihli?“

„Nuž, počul som hrmot, keď padal dolu; vybehol som von a bol som tam medzi prvými. Mimochodom, volám sa Daniels.“

„Daniels? Ach, áno. Ale pri vyšetrovaní sa nehovorilo o jeho topánkach?“ „Nepamätám sa.“

„Istotne nemal na topánkach cvoky. Totiž, ak by bol mal, isto by to niekto spomenul. Bola by to aspoň nejaká zámienka, pravda?“

„Zámienka, pre koho?“ spýtal sa Daniels.

„Pre firmu. Totiž, ak ľudia postavia železné schodište a iní ľudia sa na ňom zrútia, pokiaľ viem, poisťovňa zvyčajne chce vedieť, prečo sa zrútili. Ja som našťastie nikdy na nijakom schodišti nespadol.“

„Ani sa nesnažte,“ odpovedal Daniels, vyhnúc sa otázke poistenia. „Umyváreň je tamto cez tie dvere a potom po chodbe doľava.“

„Ďakujem vám.“

„Za málo.“

Daniels vletel do miestnosti plnej pultov, nechajúc Bredona pri ťažkých lietajúcich dverách.

V umyvárni naďabil Bredon na Inglebyho.

„Ach!“ ozval sa Ingleby. „Našli ste to. Povedali mi, aby som vám ukázal, ako sa sem ide, ale som zabudol.“

„Pán Daniels mi ukázal cestu. Kto je to?“

„Daniels? Vedúci skupiny. Stará sa o hŕbu zákazníkov

— Sliders a Bratia Harrogatovci a ďalší. Má na starosti lámanie, posiela matrice do novín a všetko ostatné. Nie je to zlý chlap.“

„Je trochu nedotklivý, pokiaľ ide o železné schodište. Totiž bol celkom kamarátsky, kým som sa nezmienil o tom, že poisťovňa bude chcieť zistiť, ako sa to nešťastie stalo

— a na to zrazu ochladol.“

„Už dlho je u firmy a nemá rád, keď ju niekto ohovára. A určite nie, ak ide o nového zamestnanca. Fakticky je lepšie sa neozývať, ak tu človek nie je aspoň desať rokov. Neradi to vidia.“

„Ďakujem, že ste mi to povedali.“

„Túto firmu vedú ako nejaký štátny úrad,“ pokračoval Ingleby. „Usilovnosť nie je vítaná, iniciatíve a zvedavosti tu zdvorile ukazujú dvere.“

„To je pravda,“ zamiešal sa bojovný červenovlasý chlap, ktorý si drhol ruky pemzou, akoby si chcel zodrať kožu. „Pýtal som päťdesiat libier na nové šošovky — a viete, čo mi odpovedali? Treba šetriť, prosím, vo všetkých oddeleniach

— ako vo vláde — a vás platia za to, aby ste písali, že čím viac sa, vydá, tým viac sa ušetrí! Našťastie ja tu už dlho nebudem a to je moja jediná útecha.“

„To je pán Prout, náš fotograf,“ povedal Ingleby. „Posledných päť rokov od nás už odchádza, ale keď k tomu dôjde, uvedomí si, že bez neho nemôžeme byť, a ustúpi našim slzám a prosbám.“

„Pcha!“ povedal pán Prout.

„Riaditeľstvo si pána Prouta tak cení,“ pokračoval Ingleby, „že ho dali do veľkej miestnosti —“

„Že by sa v nej ani mača neotočilo,“ povedal pán Prout, „a bez ventilácie. To je hotová vražda, čo tu s človekom robia. Brlohy ako v Kalkute a schodištia, kde si ľudia dolámu krky. Potrebovali by sme tu nejakého diktátora, aby nadiktoval pracovné podmienky. Škoda reči. Aj tak je to jedno. Však to v najbližších dňoch uvidíte i sám.“

„Pán Prout je náš domáci burič,“ poznamenal Ingleby zhovievavo. „Idete hore, Bredon?“

„Áno, musím dať tento materiál odpísať.“

„Výborne! Tak poďme. Tade za roh a hore schodišťom cez dispečing a už sme tu — práve oproti je domov britských krásavíc. Deti, tu pán Bredon má pre vás pekný text.“

„Dajte to sem,“ povedala slečna Rossiterová, „a — ach, pán Bredon, buďte taký dobrý a napíšte na tento lístok plné meno a adresu — potrebujú to dolu do kartotéky.“

Bredon vzal poslušne kartičku.

„Veľkými písmenami, prosím,“ dodala slečna Rossiterová, hľadiac trochu rozpačite na hárky rukopisu, ktoré práve dostala.

„Myslíte, že mám strašný rukopis, pravda? A ja si vždy myslím, že je úhľadný. Úhľadný, ale nie cifrovaný. No ak vy vravíte —“

„Paličkovým písmom,“ opakovala slečna Rossiterová pevne. „Dobrý deň, pán Tallboy. Pán Ingleby, myslím, že hľadá práve vás.“

„Čože, zas?“

„Nutrax zrušil ten dvojstĺpec,“ oznamoval Tallboy s trúchlivým triumfom. „Práve odkázali z konferencie, že proti reklamnej kampani na spacie karamelky chcú postaviť niečo úplne nového, a pán Hankin odkázal, aby ste dačo čo najskôr napísali a o pol hodiny mu to priniesli.“

Ingleby hlasito zrúkol a Bredon, položiac kartotečný lístok, zadíval sa naňho s otvorenými ústami.

„Nech parom vezme ten Nutrax,“ povedal Ingleby, „kiež by všetci jeho riaditelia dostali slonovku, hrb, aby ich šľak trafil a zrádnik metal.“

„Správne,“ povedal Tallboy. „Prinesiete dačo, však? Ak by som to mohol dať do tlačiarne pred treťou hodinou — Čo to znamená?“

Tallboy, blúdiac očami nedbalo sem-tam, zastavil sa na Bredonovom kartotečnom lístku. Slečna Rossiterová sledovala jeho pohľad. Na lístku bolo pekne napísané jedno slovo:

DEATH.[6]

„Pozrite sa na to,“ ozvala sa slečna Rossiterová.

---

[6] DEATH znamená smrť, ale je to aj krstné meno.

„Ach!“ vzdychol Ingleby, dívajúc sa ponad plece. „Tak to ste teda vy, Bredon? No, môžem povedať iba toľko, že váš tovar sa dostane ku každému. To je všeobecná výzva, ktorej nikto neujde.“

Bredon sa ospravedlňujúco usmieval.

„Uviedli ste ma do pomykova,“ povedal, „keď ste mi zrúkli do ucha.“ Zodvihol lístok a dokončil zápis:

Death Bredon,
12 A, Great Ormond Street
W. C. 1

2. POBURUJÚCA NEDISKRÉTNOSŤ DVOCH PISÁROK

Death Bredon študoval už po dvadsiaty raz správu o obhliadke mŕtvoly Victora Deana.

Bolo tu svedectvo fotografa pána Prouta: „Bol čas olovrantu. Čaj sa podáva približne o 3,30, niekedy skôr, niekedy neskôr. Vychádzal som zo svojej kancelárie na najvyššom poschodí a niesol som kameru a statív. Pán Dean prešiel vedľa mňa. Ponáhľal sa po chodbe smerom k železnému schodišťu. Nebežal — išiel rýchlym krokom. Pod pazuchou niesol veľkú ťažkú knihu. Teraz už viem, že to bol *Veľký atlas Timesov*. Pobral som sa tým istým smerom ako on. Videl som, že schádza dolu schodmi; sú strmé, špirálovité. Zišiel niekoľko schodov, keď sa zrazu zdalo, že sa skrčil a zmizol. Ozval sa obrovský druzg. Mohlo by sa to označiť ako rinkot — dlhšie trvajúci drúzgavý zvuk. Rozbehol som sa. Vtom sa Danielsove dvere otvorili, on vyšiel a vrazil do nôh môjho statívu. Kým sme sa rozplietali, prebehol popri nás pán Ingleby. Začul som zdola prenikavý výkrik. Položil som kameru a vedno s Danielsom sme prišli k schodišťu. Ďalší ľudia sa k nám pridali — myslím slečna Rossiterová a niektorí textári a úradníci. Videli sme, že Dean leží skrčený dole na schodoch. Nevedel by som povedať, či spadol dolu schodmi alebo cez zábradlie. Ležal na kope. Schodište je pravotočivá špirála a tvorí úplne uzavretý kruh. Schody sú z profilovaného železa. Na zábradlí je množstvo železných gombíkov, veľkých ako orechy. Schody sú trochu klzké. Schodište je dobre osvetlené. Nad ním je svetlík a preniká doň svetlo aj cez sklenené dvere z kancelárie pána Danielsa, ako aj z chodby na dolnom poschodí. Mám tu jednu fotografiu, ktorú som urobil včera o pol štvrtej — teda deň po nehode. Na fotografii je vrchná podesta špirálovitých schodov. Urobil som ju pri obyčaj-

nom dennom svetle na 21 dinový film. Exponoval som na jednu pätinu sekundy s clonou 16. Svetlo bolo teda podobné ako pri smrti pána Deana. V oboch prípadoch svietilo slnko. Chodba smeruje približne od severu na juh. Ak zosnulý kráčal dolu schodmi, svetlo na neho dopadalo zhora a od chrbta. Je vylúčené, že by ho oslepilo.“

Potom nasledovala výpoveď pána Danielsa: „Stál som pri svojom písacom stole, zhovárajúc sa s pánom Freemanom o zalamovaní inzercie. Počul som nejaký tresk. Pomyslel som si, že to istotne zasa spadol niektorý chlapec. Raz už totiž ktorýsi chlapec spadol zo železných schodov. Nepovažujem schodište za nebezpečné. Vidí sa mi, že chlapec išiel veľmi rýchlo. Nespomínam si, že by som bol počul ísť pána Deana po chodbe. Nevidel som ho. Chrbtom som bol obrátený k dverám. Po chodbe ustavične chodia nejakí ľudia. Nevenoval som tomu pozornosť. Keď som počul tresk a pád, rýchlo som vyšiel von. Zrazil som sa s pánom Proutom a potkol som sa o jeho statív. Musel som sa ho zachytiť, aby som nespadol. Keď som vyšiel, na chodbe nebol nikto okrem pána Prouta. Prisahal by som na to. Pán Ingleby prešiel popri nás, keď sme sa dávali do poriadku po zrážke. Nevyšiel zo svojej kancelárie, ale z južného konca chodby. Zišiel dolu po železných schodoch. Vedno s Proutom sme išli za ním tak rýchlo, ako sme len mohli. Počul som, ako dakto vykríkol. Myslím, že to bolo predtým alebo ihneď po tom, čo som sa zrazil s pánom Proutom. Bol som vtedy veľmi zmätený a neviem to presne. Videli sme, že Dean leží dolu pri schodišti. Dookola stála hŕba ľudí. Pán Ingleby potom veľmi rýchlo vybehol hore schodmi a volal: ‚Je mŕtvy!' alebo ‚Zabil sa.' Nepamätám sa presne na slová. Najprv som mu neveril; myslel som, že zveličuje. Zišiel som dolu schodmi. Dean ležal hlavou dolu. Nohy mal čiastočne na schodoch. Myslím, že ktosi sa ho pokúšal zodvihnúť, prv ako som ta prišiel. So smrťou a nehodami mám skúsenosti. Bol som

nosičom ranených cez vojnu. Prezrel som ho a vyslovil som svoj názor, že je mŕtvy. Myslím, že pán Atkins bol už vyslovil tú istú mienku. Pomohol som zodvihnúť telo a preniesť ho do zasadačky. Položili sme ho na stôl a usilovali sme sa poskytnúť mu prvú pomoc, ale ja som vôbec nepochyboval o tom, že je mŕtvy. Ani na um nám nezišlo, aby sme ho nechali tam, kde bol, kým zavolajú políciu, lebo veď nemusel byť mŕtvy a nemohli sme ho nechať na schodišti hlavou dolu.“

Potom nasledoval pán Atkins; vyhlásil, že je tajomníkom skupiny a že má kanceláriu na dolnom poschodí.

„Práve som vychádzal zo svojej kancelárie, ktorej dvere sú priamo oproti železnému schodišťu. Nie sú priamo proti úpätiu schodov, ale možno z nich vidieť dolnú polovicu schodišťa. Každý, kto schádza dolu schodmi, musí sa ku mne obrátiť chrbtom. Počul som hlasitý buchot a zbadal som, že zosnulý padá dolu schodmi. Nezdalo sa, že by sa bol pokúšal zachrániť. V rukách stískal veľkú knihu. Keď padal, neprestal knihu zvierať. Videlo sa mi, akoby lietal z jednej strany schodov na druhú, a padal takrečeno ako mech zemiakov. Až napokon spadol rovno na hlavu. Niesol som veľký podnos plný sklenených pohárov. Položil som ho a pribehol som k nemu. Pokúšal som sa ho zdvihnúť, ale vo chvíli, keď som sa ho dotkol, cítil som, že je mŕtvy. Vyslovil som presvedčenie, že si zlomil väzy. V tom čase bola na chodbe pani Crumpová. Pani Crumpová je hlavná upratovačka. Povedal som jej: ‚Prepánajána, ten si zlomil väzy,' a ona nahlas vykríkla. Takmer ihneď po tejto scéne pribehli ďalší ľudia. Ktosi povedal: ‚Možno to bude iba vytknuté.' Pán Daniels mi vravel: ‚Nemôžeme ho tu nechať.' Myslím, pán Armstrong navrhol, že ho treba zaniesť do zasadačky. Pomáhal som ho tam odniesť. Zosnulý zvieral v rukách knihu tak pevne, že sme mu ju len horko-ťažko odňali. Po páde ostal nehybne ležať a neprerieknol ani slovo. Od chvíle, čo spadol, nemal som najmenšej pochybnosti o tom, že je mŕtvy.“

Pani Crumpová potvrdila túto výpoveď podľa svojich schopností. Vyhlásila: „Som hlavná upratovačka v Plymových reklamách s r. o. Mojou povinnosťou je porozvážať čaj po všetkých kanceláriách každý deň asi o 3,30. To znamená, že začnem obchôdzku asi o 3,15 a skončím okolo 3,45. Práve som skončila robotu na druhom poschodí a vracala som sa nazad k výťahu, aby som vyviezla čaj na najvyššie poschodie. To bolo asi pol štvrtej. Išla som po chodbe a dívala som sa dolu na schodište. Videla som padať pána Deana. Padal ako žoch. Bolo to strašné. Keď padal, nevykríkol a nevydal ani hlások. Padal ako mŕtva vec. Zdalo sa mi, že mi prestalo biť srdce. Bola som taká ohromená, že som sa minútu-dve nemohla ani pohnúť. Potom pribehol pán Atkins, aby ho zdvihol. Povedal: ‚Zlomil si väzy,' a ja som vykríkla. Bola som taká vzrušená, že som sa neovládla. Nazdávam sa, že tie schody sú nebezpečné a pobosorované. Vždy pred nimi varujem ostatné ženy. Ak sa človek pošmykne, nemôže sa zachrániť, najmä ak niečo nesie. Ľudia po nich behajú hore-dolu celý deň a okraje schodov sú také vyleštené, že by ste ani neuverili, a niektoré sú na okrajoch úplne ošúchané.“

Lekárske svedectvo podal dr. Emerson: „Bývam na Queens Square, Bloomsbury. Od môjho domu je k Pymovým reklamám v Southampton Row asi päť minút. O 3,40 popoludní ma zavolali telefonicky. Ihneď som sa ta pobral. Keď som prišiel, nebohý už bol mŕtvy. Usúdil som, že je už mŕtvy asi pätnásť minút. Mal zlomenú šiju pri štvrtom stavci. Aj na pravej sluche mal tržnú ranu a celkom prebitú lebku. Obe z týchto zranení mohli zapríčiniť smrť. Povedal by som, že zomrel ihneď po páde. Mal zlomenú aj ľavú holeň pravdepodobne tým, že sa zachytila o zábradlie železného schodišťa. Prirodzene, na tele mal aj mnoho menších škrabnutí a pomliaždenín. Ranu na hlave mohol spôsobiť náraz na gombík na zábradlí. Nemôžem uviesť, či skutočnou príčinou smrti bol tento úder alebo zlomený stavec, ale v oboch prípadoch smrť

by bola bezodkladná. Konštatujem, že to v tomto prípade nie je podstatné. Nenašiel som ani stopy po srdcovej chybe alebo inej chorobe, podľa ktorej by som mohol usúdiť, že zosnulý trpel závratmi alebo záchvatmi mdloby. Nezistil som ani sklony k alkoholizmu alebo náchylnosť užívať omamné jedy. Videl som to schodište a pripúšťam, že sa na ňom dá ľahko skĺznuť. Pokiaľ som mohol zistiť, zrak nebožtíka bol normálny.“

Slečna Pamela Deanová, nebožtíkova sestra, dosvedčila, že jej brat bol v čase nehody celkom zdravý a že nikdy nemal nijaké záchvaty ani mdloby. Nebol krátkozraký. Tu a tam mal pečeňové záchvaty. Bol dobrý tanečník a vedel sa dobre zvŕtať. Ako chlapec si raz vytkol členok, ale pokiaľ sa pamätá, nemalo to za následok nijaké oslabenie zhybu.

Boli tu aj svedectvá, ktoré ukazovali, že sa tu ľuďom pri mnohých iných príležitostiach stali nehody; iní svedkovia vyslovili názor, že schodište nie je nebezpečné, ak sa po ňom ide opatrne. Porota vyniesla rozhodnutie, že ide o náhodnú smrť, a odporúčala, aby sa železné schodište nahradilo solídnejšími schodmi.

Bredon pokýval hlavou. Potom vytiahol hárok papiera zo zásuvky a napísal :

1. Zdalo sa, že sa zrútil.
2. Neurobil ani jediný pokus, aby sa zachránil.
3. Neprestal zvierať knihu.
4. Dopadol na hlavu.
5. Zlomené väzy, lebka prebitá, obe zranenia smrteľné.
6. Zdravý, zrak dobrý, dobrý tanečník.

Napchal si fajku a chvíľu sedel, dívajúc sa meravo na listinu. Potom hľadal čosi v zásuvke a vytiahol kus poznámkového papiera. Vyzeral ako nedokončený list alebo odhodený koncept listu.

„Vážený pán Pym, myslím, že bude správne, keď sa dozviete, že sa v podniku čosi deje, čo je veľmi nežiaduce a mohlo by viesť k vážnym —“

Po chvíli rozmýšľania odložil dokument nabok a začal čosi čarbať na iný hárok, usilovne čosi vyčiaral a prepisoval. Podchvíľou sa mu na perách zjavil nepatrný úsmev.

„Prisahám, že na tom čosi je,“ zahundral, „čosi veľmi veľké. Ale treba na to prísť. Bude treba ísť za peniazmi — ale odkiaľ prichádzajú? Domnievam sa, že nie od Pyma. Nezdá sa, že by išlo o jeho súkromnú vec, a celý podnik nemožno vydierať. Som zvedavý, o čo tu ide. Napokon musel by pravdepodobne veľa zaplatiť, aby zabránil —“ Pohrúžil sa do tichých úvah.

„Čo si myslíte o pánu Bredonovi?“ spýtala sa slečna Partonová, berúc si ďalšiu čokoládovú piškótu.

„O tom panskom decku?“ odpovedala slečna Rossiterová. „Priberiete celé kilá, keď sa budete takto napchávať sladkosťami. Nuž, myslím si, že je to neviniatko a košele má priam skvelé. Zo svojho platu u Pyma si to nebude môcť dovoliť, či už budú prémie alebo nie. Ani hodvábne ponožky.“

„Iste ho vychovali v hodvábe,“ súhlasila slečna Partonová. „Bude to iste jeden z tých novodobých chudákov, čo prišli v kríze o peniaze.“

„Buď to, alebo to, že jeho rodinu omrzelo naďalej ho podporovať, vystrčila ho, aby si zarobil na živobytie sám,“ nadhodila slečna Rossiterová. Bola štíhlejšia než jej kolegyňa a mala menší sklon k sentimentalite. „Nedávno som sa ho spýtala, čo robil predtým, ako prišiel k Pymovi, a on odpovedal, že všeličo, a spomenul, že mal veľa do činenia s motormi. Vidí sa mi, že je to jeden z tých ‚pracháčov', čo predávali autá za províziu, a teraz sa to skončilo a on musí pracovať — ak písanie textov možno nazvať prácou.“

„Myslím, že je veľmi šikovný,“ povedala slečna Partonová. „Videli ste ten hlúpy titulok, ktorý včera vymyslel na margarín? ‚Taký dobrý ako maslo, celý deň ma za ním triaslo.' Hankin sa skoro na smrť urehlil. Myslím, že miláčik vystrkuje rožky. Ale ja si naozaj myslím, že by takú pochabú vec nevedel vymyslieť, keby nebol šikovný.“

„Ako textár bude dobrý,“ vyhlásila slečna Rossiterová pevne. Videla už toľko nových textárov prichádzať a odchádzať ako lode v noci, že ich vedela práve tak dobre ohodnotiť ako ich šéfovia. „Má na to čuch. Chápete, čo chcem povedať? Ten u nás ostane.“

„Dúfam, že ostane,“ odpovedala slečna Partonová. „Má skvelé správanie. Nehádže vám materiál, akoby ste boli dáka smeť, ako ten mladý Willis. A platí účty za čaj ako ozajstný gentleman.“

„Nechváľ dňa pred večerom,“ povedala slečna Rossiterová. „Zaplatil iba *jeden* účet za čaj. Už mi idú na nervy ľudia, čo narobia okolo toho toľko kriku. Napríklad Garrett. Bol ku mne veľmi nezdvorilý, keď som k nemu prišla v sobotu. Robil narážky, že na čaji zarábam. Jemu sa vidí, že je to vtipné. Mne nie.“

„To iba žartuje.“

„Nie, nežartuje. Vôbec nežartuje. A vždy hundre. Či sú to už maslové rožky alebo džemové závitky, vždy mu čosi nie je v poriadku. Povedala som mu: ‚Pán Garrett, keby ste vy chceli každý deň obetovať svoju poludňajšiu prestávku a našli dačo, čo sa bude *každému* páčiť, bola by som veľmi rada.' ‚To nie,' odpovedal, ‚ja nie som kancelársky pomocník.' ‚A čo si myslíte, čo som ja? Vybehávačka?' Na to mi povedal, aby som nestrácala nervy. To je všetko pekné, ale človek má toho niekedy po krk, najmä ak sú také únavné horúčavy.“

Slečna Partonová prikývla. Čaje vyvolávali ustavičné ponosy.

„Akokoľvek,“ dodala, „s priateľom Bredonom nie sú nijaké ťažkosti. Každý deň keks a šálka čaju. To je jeho objednávka. A vyhlásil, že je ochotný zaplatiť také isté predplatné ako všetci

ostatní, hoci by mal vlastne platiť iba šesť pencí. Mám rada chlapa, keď je veľkorysý a vie sa s človekom pekne pozhovárať.“

„Ach, náš maznáčik má dobre podrezaný jazyk,“ povedala slečna Rossiterová. „Je všetkými masťami mazaný a pekelne zvedavý.“

„Takí sú všetci chlapi,“ odpovedala slečna Partonová. „Prosím vás, viete, čo mi včera vyviedol? Bolo to strašné. Prišiel Bredon a pýtal si Hankinove prieklepy. Veľmi som sa ponáhľala, robila som dačo pre starého Copleya — ten chce mať všetko hotové za päť minút — a povedala som: ‚Nájdite si to sám.' No a čo myslíte, čo sa stalo? O desať minút som čosi na polici hľadala a zistila som, že odišiel s fasciklom súkromných listov pána Hankina. Bol istotne slepý, lebo fascikel bol označený veľkými červenými písmenami ako SÚKROMNÉ. Prirodzene, keby sa to Hankin dozvedel, strašne by sa rozzúril. A tak som bežala k Bredonovi a on si, prosím vás, pokojne číta Hankinove súkromné listy. ‚Vzali ste nesprávny fascikel, pán Bredon,' povedala som. A on sa ani trochu nezahanbil. Vrátil mi ho s úškrnom a povedal: ‚Aj ja som na to práve prišiel. Je zaujímavé pozrieť sa, kto má aký plat.' A naozaj, práve čítal zoznam zamestnancov Hankinovho oddelenia. A ja som povedala: .Prosím vás, pán Bredon, *nemali* by ste to čítať. Je to prísne dôverné.' A on na to: ‚Naozaj?' A zdalo sa, že je veľmi prekvapený.“

„Pochabý somár,“ povedala slečna Rossiterová. „Dúfam, že ste mu povedali, aby si to nechal pre seba. Všetci sú veľmi citliví, pokiaľ ide o vlastné platy. Veru neviem prečo. Ale pritom sú pekelne zvedaví na to, čo dostávajú iní, a vyľakajú sa na smrť, keby sa niekto mal dozvedieť, čo dostávajú oni sami. Ak Bredon vytára, čo sa dozvedel, budú z toho veľké nepríjemnosti.“

„Varovala som ho,“ povedala slečna Partonová, „jemu sa to však videlo veľmi smiešne a spýtal sa, ako dlho by mu to trvalo, kým by dosiahol Deanov plat.“

„Pozrime sa, koľko dostával Dean?“

„Šesť[7],“ odpovedala slečna Partonová, „a podľa mňa si ani viac nezaslúžil. Musím konštatovať, že bez neho bude v oddelení lepšia atmosféra. Niekedy ich vedel dožrať.“

„Podľa môjho názoru,“ povedala slečna Rossiterová, „nie je dobré miešať ľudí s univerzitným vzdelaním s ostatnými. Tí z Oxfordu a Cambridgu sú samý vzájomný ústupok, samé sprosté reči, no a tí ostatní sa do toho nechcú zapojiť. Vždy sa im zdá, že sa im posmievajú.“

„Ingleby ich veľmi popudzuje. Nikdy neberie nič vážne.“

„Nikto z nich neberie nič vážne,“ povedala slečna Rossiterová, dotýkajúc sa neomylným a skúseným prstom boľavého miesta. „Pre nich je to všetko hra a pre Copleya a Willisa je všetko smrteľne vážne. Keď Willis začne hovoriť o metafyzike, Ingleby recituje žartovné veršíky. Ja osobne som tolerantná. Ba sa mi to aj páči. A povedala by som, že tí vysokoškoláci sa nehádajú toľko ako tí ostatní. Keby sa Dean nebol zrútil zo schodov, bolo by došlo medzi ním a Willisom ku krachu.“

„Nikdy som nevedela pochopiť, o čo vlastne išlo,“ priznala sa slečna Partonová, zamyslene si miešajúc kávu.

„*Mne* sa zdá, že v tom bolo nejaké dievča,“ odpovedala slečna Rossiterová. „Willis často chodieval spolu s Deanom na víkendy a zrazu všetko prestalo. V marci sa raz strašne pohádali. Slečna Meteyardová ich počula, ako na seba havkajú v Deanovej kancelárii.“

„Počula, prečo sa hádajú?“

„Nie. Pretože to bola slečna Meteyardová, najprv zabúchala na priečku a potom vošla k nim a povedala im, aby boli ticho. Tá nemá zmysel pre súkromné starosti iných ľudí. Čudná žena. No myslím, že by sme sa mali pobrať domov, lebo zajtra nebudeme schopné nič urobiť. Bolo to celkom dobré predstavenie, však? Kde

[7] T.j. 6 libier týždenne.

sú lístky od šatne? Mala si o dva koláče viac. Ty platíš šiling a jednu pencu a ja deväť pencí. Keď ti dám šiling, vrátiš mi dve pence a čašníčke dve pence a zaplatíš pri kase, budeme si kvit.“

Obe dievčatá vyšli z Corner Housu východom do ulice Coventry, zahli doprava a prešli krížom cez Piccadilly k vchodu do podzemnej železnice. Keď sa znova dostali na ulicu, slečna Rossiterová vzala slečnu Partonovú pod pazuchu:

„Pozri! Tam je náš maznáčik. A aký je vyparádený!“

„Poďme ďalej!“ odpovedala slečna Partonová. „To nie je maznáčik!“

„Ba je! Pozri na ten večerný plášť, na tú gardéniu, a na-mojdušu, pozri na ten monokel!“

Pán, ktorého pozorovali, neuvedomujúc si tieto poznámky, kráčal nedbalo proti nim a fajčil cigaretu. Keď prišiel k nim, slečna Rossiterová sa veselo zasmiala a zvolala: „Dobrý deň!“

Zdvihol mechanicky klobúk a zavrtel hlavou. Tvár mal vznešene bezvýraznú. Líca slečny Rossiterovej sa zaliali ohnivou červeňou.

„Nie je to on. To je strašné!“

„Pomyslel si, že si nejaká pobehlica,“ povedala Partonová v pomykove a možno aj s malým zadosťučinením.

„To je neuveriteľné,“ zahundrala slečna Rossiterová zlostne. „Bola by som prisahala —“

„Ani trochu sa na neho neponáša, keď na neho pozrieš zblízka,“ povedala slečna Partonová, dodatočne múdra. „Povedala som ti, že to nie je on.“

„Ty si povedala, že je to on.“ Slečna Rossiterová sa obzrela cez plece práve včas, aby sa stala svedkom malej náhody.

Od Leicesterského námestia sa prihnala limuzína a zastala tesne pri okraji chodníka oproti vchodu do baru Criterion. Muž vo večernom obleku pristúpil k autu a povedal niekoľko slov dakomu vo voze; potom odhodil cigaretu a položil ruku na kľučku dverí,

akoby chcel nasadnúť. Prv ako to mohol urobiť, zrazu sa ticho od vchodu do obchodu vynorili dvaja muži. Jeden z nich povedal čosi šoférovi, ten druhý položil ruku na elegantné plece neznámeho. Vymenili si pár stručných viet; potom si jeden z chlapov sadol vedľa šoféra, zatiaľ čo druhý otvoril dvere auta. Chlap vo večernom obleku nasadol, ten druhý za ním a celá spoločnosť odfujazdila. To všetko sa prihodilo tak rýchlo, že sa slečna Partonová ani nestačila otočiť, aby odpovedala na výkrik slečny Rossiterovej, a už sa všetko skončilo.

„Zatkli ho!“ vzdychla slečna Rossiterová so žiariacimi očami. „Tí dvaja boli detektívi. Som zvedavá, čo náš priateľ v monokli urobil.“

Slečna Partonová sa zhrozila.

„A my sme ho oslovili a mysleli si, že je to Bredon.“

„Ja som ho oslovila,“ opravila ju slečna Rossiterová. Teraz by si to Partonová chcela prisvojiť, ale ešte pred niekoľkými minútami s tou indiskrétnosťou nechcela mať nič spoločné a to jej nemožno dovoliť.

„Teda ty si ho oslovila,“ súhlasila slečna Partonová. „Prekvapuješ ma, Rossie, že si sa usilovala zoznámiť sa s takým podvodníkom. Jednako, ak sa Bredon zajtra neukáže, budeme vedieť, že to bol predsa len on.“

No sotva išlo o pána Bredona, lebo na druhý deň bol vo svojej kancelárii ako zvyčajne. Slečna Rossiterová sa ho spýtala, či nemá dvojníka.

„O nijakom neviem,“ odpovedal Bredon. „Jeden z mojich bratancov sa na mňa trochu ponáša!“

Slečna Rossiterová mu porozprávala celú príhodu s menšími úpravami. Po uvážení si zmyslela, že sa mu radšej nezmieni o tom oslovení, lebo by si ju mohol pomýliť so ženou ľahkých mravov.

„Myslím, že to nebol môj bratanec,“ odpovedal Bredon. „Je to veľmi slušný človek. Poznajú ho dobre aj v Buckinghamskom paláci.“

„Naozaj?“ spýtala sa slečna Rossiterová.

„Ja som čierna ovca rodiny,“ povedal Bredon. „Keď môj bratanec ide po ulici, robí sa, že ma nevidí. Musel to byť niekto iný.“

„Aj váš bratanec sa volá Bredon?“

„Áno,“ odpovedal Bredon.

3. ZVEDAVÉ OTÁZKY NOVÉHO TEXTÁRA

Bredon bol týždeň v Pymovej reklamnej spoločnosti a naučil sa už mnohé veci. Naučil sa: —

aký je priemerný počet slov, ktoré možno nadžgať do štvorinčového textu;

že Armstrong má rád starostlivo pripravené zrkadlo na zalamovanie sadzby, zatiaľ čo Hankin sa díva na grafickú úpravu ako na stratu textárovho času. Naučil sa:

že slovo „čistý“ je veľmi nebezpečné, lebo keď sa použije neopatrne, môže klienta prenasledovať štátna inšpekcia, zatiaľ čo slová: „najvyššia kvalita“, „najjemnejší materiál“, „balené za najlepších podmienok“, nemajú nijaký právny význam, a preto sú bezpečné;

že výraz „dávame prácu x-tisícom zamestnancov v našich vzorných závodoch tam a tam“, nie je to isté ako „čisto britský výrobok“;

že sever Anglicka má rád maslo a margarín slané, zatiaľ čo juh dáva prednosť čerstvým výrobkom;

že *Morning Star* neprijme nijaké inzeráty obsahujúce slovo „lieči“, avšak niet námietok proti takým výrazom ako „uľaví sa vám“ alebo „zlepší sa váš stav“ a že koniec koncov každý výrobok, ktorý hlása, že čokoľvek „lieči“, musí sa registrovať ako patentovaný liek po zaplatení drahých kolkov;

že najpresvedčivejší text možno napísať vždy vtedy, keď sa k veci pristupuje furtácky, kým ozajstné presvedčenie o hodnote výrobku produkuje — z akéhosi dôvodu — chudobný a plytký sloh;

že ak možno z titulku vyčítať čo len najnepatrnejší neslušný význam, práve ten význam si z neho ctihodná britská verejnosť vyčíta;

že hlavným životným cieľom grafikov v štúdiu je vytlačiť z inzerátu text a že naopak textár je ten zločinecký návrhár, ktorého ambíciou je zapchať priestor hŕbou slov a nenechať miesto na kresbu;

že výtvarný redaktor, trpezlivá ručička na váhe medzi týmito dvoma ťarchami, trávi väčšinu trpkého života tým, že uzmieruje tieto protistojace strany;

a ďalej, že všetky oddelenia svorne nenávidia zákazníka, ktorý nástojčivo kazí dobrú grafickú úpravu tým, že ju zaprace kupónmi, bezplatnými darčekmi, zoznamami miestnych zástupcov, realistickými ohavnými a nezaujímavými kreslenými seriálmi, na škodu svojim vlastným záujmom a na zlosť všetkých zúčastnených.

Naučil sa tiež vyznať sa bez pomoci na oboch poschodiach obsadených reklamnou spoločnosťou, ba až po strechu, kde poslíčkovia denne mávali svoje rozcvičky pod dohľadom bývalého seržanta a odkiaľ je za jasného dňa krásny výhľad na Londýn. Zoznámil sa s mnohými vedúcimi odborov, ba niekedy si aj vedel spomenúť, ktorý vedúci má na starosti ktorého zákazníka, zatiaľ čo s väčšinou pracovníkov vlastného oddelenia sa čoskoro dôverne spriatelil. Šéfovia textárskeho oddelenia boli dvaja: Armstrong a Hankin. Každý z nich bol skvelý svojím spôsobom a každý z nich mal svoje muchy. Hankin napríklad by nikdy neprijal titulok obsahujúci slovo „veľkolepý“. Armstrong nemal rád inzeráty, v ktorých boli obrázky sudcu alebo žida, a raz bol celkom zničený, keď jedna tabaková fabrika dala do predaja novú tabakovú zmes zvanú „Dobrý sudca“ a musel odovzdať celý účet so všetkým príslušenstvom Hankinovi. Copley, starší vážny muž, ktorý začal pracovať v reklame dávno predtým, ako sa do tejto branže nahrnuli

vysokoškolsky vzdelaní textári, bol známy tým, že má ťažkosti s trávením a zázračnú zručnosť písať chutné texty na balené a konzervované potraviny. Všetko, čo pochádzalo z konzervy alebo balíčka, bolo pre neho jedom; jeho diéta sa skladala z nedovarených biftekov, ovocia a čierneho chleba. Jediný text, ktorý naozaj s nadšením písal, bola Bunburyho otrubová múka a bol vždy zronený, keď jeho starostlivo pripravené chválorečí, preplnené užitočnými lekárskymi podrobnosťami, vyradili pre ľahkovážne pochabosti Inglebyovcov, ako napríklad: Bunburyho hrubá múka, radosť z pečenia núka. Ale pokiaľ ide o sardinky a konzervované lososy, bol neprístupný.

Ingleby sa špecializoval na snobské texty o Twentymanových čajoch (dávajú im prednosť módni favoriti), o šlukerkách (v kráľovskej lóži v Ascote[8], v kráľovskom Jacht-klube v Cowes[9], nároční muži fajčia šlukerky) a o Farleyho obuvi (Či na hon, či na zábavy, Farley vás na nohy postaví). Býval v Bloomsbury, bol komunisticky založený v literárnom zmysle slova a nosil väčšinou pulóvre a sivé flanelky. Bol dokonale a predčasne zbavený ilúzií a patril medzi najnádejnejších textárov, ktorých Pym zamestnával. Keď nepracoval na šlukerkách alebo módnej obuvi, vedel sa zabávať na ktorúkoľvek tému a mal zmysel pre „vtipný“ text tam, kde vtipnosť bola na mieste.

Slečna Meteyardová sa mu akosi duševným ústrojenstvom podobala; vedela písať akékoľvek texty okrem ženskej módy, s ktorou sa zapodieval poväčšine Willis a Garrett. Najmä prvý z nich si zaslúžil svoj plat, lebo vedel všetko o korzetoch, o krémoch na tvár, vyvolávajúcich melancholický šarm. Textárske oddelenie veľmi šťastne spolupracovalo, písalo titulky v družnej spolupráci a prepadávalo sa navzájom v kanceláriách v ktorejkoľvek dennej

[8] Ascot Heath v okrese Berkshire. Každoročne sa tam konajú známe konské dostihy. Je to nielen veľká športová, ale najmä spoločenská udalosť.

[9] Populárne rekreačné a jachtárske stredisko na ostrove Wight pri južnom Anglicku.

hodine. Iba s dvoma ľuďmi nevedel Bredon nadviazať priateľskejšie styky, a to s Copleyom, ktorý bočil od každého, a s Willisom, ktorý sa k nemu správal rezervovane, čo si nijako nevedel vysvetliť. Inak sa mu videlo toto oddelenie nezvyčajne priateľským pracoviskom.

A čo sa tu narečnilo! Bredon nikdy vo svojom živote nestretol takú čeliadku, čo by mala toľko rečí a takú očividnú chuť klebetiť. Bol to zázrak, že sa tu vôbec nejaká robota urobila, no jednako sa urobila. Pripomínalo mu to oxfordské štúdiá, keď sa záhadným spôsobom písali dizertácie v prestávkach medzi klubovými schôdzami a športovaním na ihriskách a keď tí, čo skončili skôr, sa vystatovali, že počas celých štúdií sa neučili viac ako tri hodiny denne. Atmosféra sa mu páčila. Bol veselá duša vyznačujúca sa nenásytnou zvedavosťou slonieho mláďaťa a nič ho väčšmi netešilo, ako keď ho pri chválospevoch na Radion — perie sám (Každý piatok pranie je sviatok) alebo na práčku Virena (Jeden vír a je to čisté) vyrušil niektorý kolega, presýtený inzerciou a túžiaci si trochu pobesedovať.

„Aha ho!“ vykríkla slečna Meteyardová jedného rána. Zaskočila sa poradiť s Bredonom o pravidlách kriketu. Majitelia firmy Detské karamelky totiž spustili sériu kriketových inzerátov, ktoré, počínajúc „Namojveru, to je center!“ alebo: „Samý yorker[10]!“, viedli kľukatými cestami k prednostiam karameliek. Práve došla k titulku: „Nebesá, to je falš!“, s ktorým si nevedela poradiť. Bredon jej ceruzkou nakreslil na papier, čo je v krikete falš, a ukázal ho prakticky na chodbe s plechovkou od tabaku Dobrý sudca (pričom takmer trafil Armstronga do hlavy) a ďalej diskutoval o relatívnych hodnotách titulkov; a slečna Meteyardová nie a nie odísť. Sadla si na Bredonov stôl a kreslila karikatúry. Robila ich veľmi zručne. Práve hľadala medzi ceruzkami gumu, keď zrazu vykríkla: „Aha ho!“

[10] Rovnaké hody.

„Čo je?“

„Deanov skarabeus. Mali ho vrátiť jeho sestre.“

„Aha, to! Áno, viem, že tam bol, ale nevedel som, komu patrí. Nie je to zlé. Je to ozajstný ónyx, aj keď, prirodzene, nie egyptský a nie veľmi starý.“

„Asi máte pravdu, ale Dean ho zbožňoval. Nazdával sa, že je to bezpečný talizman. Mal ho vždy vo vrecku vesty alebo si ho položil pred seba, keď pracoval. Keby ho bol mal toho dňa pri sebe, nebol by sa zrútil zo schodov — aspoň on by to tak bol povedal.“

Bredon poťažkával chrobáka na dlani. Bol veľký ako necht na palci, ťažký, plytko vyrezávaný a hladký, ibaže na jednej strane trochu vyštrbený.

„Aký človek bol ten Dean?“

„Nuž, *De mortuis* a tak ďalej, ale ja som ním nadšená nebola. Myslela som si, že je to škodná.“ „Prečo?“

„Napríklad aj preto, že sa mi nepáčili ľudia, s ktorými sa stýkal.“

Bredon spýtavo trhol obočím.

„Nie,“ povedala slečna Meteyardová, „nemám na mysli to, na čo vy myslíte. Aspoň sa mi zdá, že vám to nebudem vedieť povedať. Ale ponevieral sa s tou svorkou okolo de Momeriovej. Iste sa nazdával, že je to nóbl. Na šťastie premeškal tú chýrnu noc, keď Punter-Smithová spáchala samovraždu. Pym by sa nebol nikdy spamätal, keby sa jeden z jeho zamestnancov zaplietol do nejakej známej aféry. V tomto ohľade je zvláštny.“

„Čo ste povedali, koľko mal ten chlap rokov?“

„Dvadsaťšesť alebo dvadsaťsedem, zdá sa mi.“

„Ako sa sem dostal?“

„Zvyčajne. Istotne potreboval peniaze a musel si nájsť nejakú prácu. Nemožno viesť veselý život z ničoho a on nebol nikto, viete? Jeho otec bol bankový prokurista alebo čosi také, zomrel, a

tak sa podľa mňa mladý Victor musel pobrať a začať si zarábať na živobytie. Vedel sa o seba veľmi dobre postarať.“

„Ako sa splietol s tou bandou?“

Slečna Meteyardová sa na neho uškrnula.

„Zdá sa, že ho tam niekto zatiahol. V istom zmysle vyzeral veľmi dobre. Existuje *nostalgie de la banlieue* rovnako ako *de la boue.* Ale vy si zo mňa uťahujete, pán Death Bredon, lebo to viete práve tak dobre ako ja.“

„Je to kompliment môjho ostrovtipu alebo zrkadlo mojej počestnosti?“

„Oveľa zaujímavejšie je, ako ste sa sem dostali ***vy,*** nie Victor Dean. Noví textári bez skúseností tu začínajú so štyrmi librami týždenne — to by tak stačilo na pár vašich topánok.“

„Zdanie môže klamať!“ povedal Bredon. „Ale čo je očividné, milá dáma, že nenakupujete v ozajstnom West Ende. Vy patríte k tej časti spoločnosti, ktorá platí za to, čo kupuje. Ctím si to, ale nenapodobňujem vás. Na nešťastie sú niektoré artikle, ktoré možno dostať iba za hotové. Napríklad cestovný lístok na železnicu alebo benzín. Ale som rád, že sa vám páčia moje topánky. Dodal mi ich Rudge z Arcadu; na rozdiel od Farleyovej módnej obuvi patria naozaj medzi tie, ktoré možno vidieť v kráľovskej lóži v Ascote a kdekoľvek, kde sa schádzajú nároční muži. Majú tam aj ženské oddelenie a keď spomeniete moje meno —“

„Začínam chápať, prečo ste si vybrali reklamu za prameň príjmov.“ Pochybnosť sa vytratila z kostnatej tváre slečny Meteyardovej a nahradil ju trochu opovržlivý výraz. „Myslím, že sa radšej vrátim k svojim Detským karamelkám. Ďakujem vám za informácie o krikete.“

Keď sa za ňou zavreli dvere, Bredon potriasol zachmúrene hlavou. „Bolo to neopatrné,“ zahundral, „skoro som vyzradil celú

hru. Nuž, dám sa radšej aj ja do práce, aby som vyzeral tak vierohodne, ako sa len dá.“

Pritiahol k sebe katalóg s obťahmi Nutraxových inzerátov a starostlivo študoval stránku za stránkou. No dlho nemal pokoja, lebo o niekoľko minút vpadol dnu Ingleby s dymiacou fajkou a s rukami hlboko zastrčenými do vreciek nohavíc.

„Nemáte tu Brewera?“

„Nepoznám ho. Ale —“ dodal Bredon, mávajúc nedbalo rukou, „dovolím vám, aby ste ho tu našli. Nejaká tajná skrýša a skryté schody sú vám k službám.“

Ingleby sa nadarmo prehrabával na knižnej polici.

„Ktosi si ho požičal. Mimochodom, ako sa vyslovuje chrononhotonthologos?“

„To ovládam. A Aldiborontophoscophornio tiež. Potrebujete to do krížovky?“

„Nie, do titulku na Dobrého sudcu. To je horúčava, čo? A navyše po celý týždeň tu budeme mať samý prach a buchot.“

„Prečo?“

„Uznesenie už padlo. Železné schodište odsúdili.“ „Kto?“

„Správna rada.“

„Nezmysel. To nemôžu urobiť.“

„Prečo nie?“

„Tým uznajú svoju zodpovednosť.“ „Je načase.“ „Nuž, tuším aj je.“

„Ste z toho celý vystrašený. Začínam si myslieť, že vás k tej veci viažu nejaké osobné pocity.“

„Panebože, to teda nie, prečo? Ide mi iba o zásadu. Okrem toho, zdá sa, že tie schody sú veľmi užitočné, odstraňujú nepohodlné osoby. Dozvedel som sa, že nebohý Victor Dean nebol všeobecne obľúbený.“

„Neviem. Mne sa videl neškodný, ibaže nebol veľmi čestný a že, ako by sa to dalo nazvať, nenasiakol pymovským duchom. Meteyardová ho, prirodzene, nenávidela.“

„Prečo?“

„Je to slušná ženská, ale nekompromisná. Mojím heslom je: žiť a nechať žiť, ale chrániť si svoje záujmy. Ako postupujete s Nutraxom?“

„Ani som sa toho nedotkol. Pokúšam sa nájsť meno na Twentymanov šilingový čaj. Ak som Hankina dobre porozumel, neprivrávajú sa zaň nijaké kvality, iba to, že je lacný a vyrába sa väčšinou z odpadkov iných čajov. Meno musí vzbudzovať solídnosť a rešpekt.“

„Prečo ho nenazvete Domáca zmes? Nič neznie spoľahlivejšie a očividne nič nemôže lepšie pripomínať hospodárnosť.“

„Výborný nápad. Predložím mu ho.“ Bredon zívol. „Veľmi som sa najedol na obed. Myslím, že o pol tretej popoludní by už nikto nemal pracovať. Je to neprirodzené.“

„Pri tejto práci je všetko neprirodzené. Panebože! Už tu nesú dačo na podnose! Choďte preč! Choďte preč!“

„Prepáčte,“ povedala slečna Partonová, vstupujúc veselo so šiestimi šálkami naplnenými sivou pariacou sa hmotou.

„Pán Hankin prosí, aby ste ochutnali tieto vzorky kaše a podali mu o nich správu.“

„Dievča zlaté, pozrite sa, koľko je hodín!“

„Viem. Je to strašné, čo? Sú označené písmenami A, B, a C a tu je dotazník. Keď mi vrátite lyžice, dám ich umyť pre pána Copleya.“

„Ja z toho ochoriem,“ stenal Ingleby. „Čie je to? Peabodyho?“

„Áno, dávajú do predaja novú konzervu kaše. Volá sa *Bačovská kaša.* Netreba variť, netreba miešať — iba zohriať plechovku. Ako ten bača na vinete.“

„Prosím vás,“ povedal Ingleby, „utekajte a skúste to na pánu McAllisterovi.“

„Skúsila som, ale jeho správu nemožno vytlačiť. Tu máte cukor, soľ a krčah mlieka.“

„Čo len musíme vytrpieť v službách verejnosti!“ Ingleby sa pomaly a s nechuťou pustil lyžicou do jedla. Bredon prevaľoval kúsky na jazyku a zdržiaval slečnu Partonovú.

„Tak, a teraz si zapíšte, kým to mám čerstvé v pamäti. Druh A: jemná, plnotučná, sladká orechová príchuť, celkom zrelá, kvalitná chlapská kaša. Druh B: extra trieda, jemná, chutná, potrebuje ešte __“

Slečna Partonová sa pobavene chichúňala a Ingleby, ktorý nenávidel chichúňanie, ušiel.

„Povedzte, nesmrteľná kráska,“ dožadoval sa Bredon, „čo nebolo v poriadku s mojím oplakávaným predchodcom? Prečo ho slečna Meteyardová nenávidela a prečo ho Ingleby chváli a pritom preklína?“

Pre slečnu Partonovú to nebol problém.

„Preto, lebo nehral fair hru. Vždy snoril po kanceláriách druhých ľudí, zbieral nápady a vydával ich za svoje. A ak mu niekto poradil titulok a Armstrongovi alebo Hankinovi sa páčil, nikdy nevyzradil, čí to bol titulok.“

Toto vysvetlenie Bredona zaujalo. Prešiel po chodbe a strčil hlavu do Garrettových dverí. Garrett tupo vypisoval hlásenie o kaši, zakrochkal a zdvihol zrak.

„Dúfam, že vás nevyrušujem vo chvíľkach extázy,“ začal Bredon, „ale chcem sa vás dačo spýtať. Chcem povedať, že je to iba otázka etikety, čo sa má robiť a ako. Pozrite. Hankin mi povedal, aby som zostavil zoznam názvov pre šilingový čaj, a mne zišli na um len samé strašné mená. Potom prišiel Ingleby a ja som sa ho mimochodom spýtal: ‚Ako by ste nazvali tento čaj?' On povedal: ‚Nazvite ho *Domáca zmes.´* A ja na to: ‚Namojveru,

udreli ste klinec po hlave.' Lebo sa mi zdalo, že je to naozaj skvelý názov.“

„No a čo?“

„Totiž práve pred chvíľou som sa zhováral so slečnou Partonovou o tom chlapíkovi, čo spadol zo schodov, o Deanovi a o tom, prečo ho tu niektorí ľudia nemali radi, a ona mi povedala, že je to preto, lebo ťahal nápady z iných ľudí a vydával ich za svoje. A tak som sa chcel spýtať, či sa nepatrí poradiť sa s ľuďmi? Ingleby mi nič nepovedal, ale, prirodzene, neviem, či som neurobil chybu.“

„Nuž, to je takto,“ povedal Garrett. „Je to akýsi nepísaný zákon — aspoň na našom konci chodby. Využite každú pomoc, ktorú len môžete, podajte návrh so svojimi iniciálkami, ale keď sa Armstrong alebo ktokoľvek nad tým rozplýva a začne vás zahrňovať chválami, patrí sa, aby ste zahundrali, že to bola myšlienka niekoho iného a že sa aj vám veľmi zapáčila.“

„Rozumiem. Ďakujem vám. A keď vás na druhej strane roznesie na kopytách a povie, že je to najhlúpejší nápad od roku 1919, predpokladám, že to človek vezme na seba.“

„Prirodzene. Ak je to také hlúpe, mali by ste to sám poznať a nepredkladať mu to.“

„Rozumiem.“

„Ťažkosť s Deanom bola predovšetkým v tom, že kradol ľuďom nápady, nepovedal im to a potom sa pred Hankinom nepriznal, že sú cudzie. Keby som však bol vami, nežiadal by som o pomoc Copleya alebo Willisa. Neboli tak vychovaní, aby sa zmierili s myšlienkou požičiavať svoje poznámky. Držia sa predstáv z prvej ľudovej, že každý má veslovať na vlastnom člne.“

Bredon sa opäť Garrettovi poďakoval.

„A keby som bol vami,“ pokračoval Garrett, „nespomenul by som Deana pred Willisom vôbec. Mám akýsi nejasný pocit — sám neviem presne čo. V každom prípade chcel som vás varovať.“

Bredon sa mu poďakoval takmer s vášnivou vďačnosťou.

„Človek na novom mieste je ako slon medzi porcelánom. Som vám naozaj veľmi povďačný.“

Bredon očividne nebol veľmi citlivý človek, lebo o pol hodiny už bol vo Willisovej kancelárii a zmienil sa o prípade zosnulého Victora Deana. Willis ho jednoznačne požiadal, aby sa staral o svoje veci, a nechcel hovoriť o Deanovi vôbec. Na dôvažok si Bredon uvedomil, že Willis trpí akútnymi a bolestivými rozpakmi, akoby sa rozhovor obrátil na nejakú trápnu tému. Bol v pomykove, ale neustúpil. Willis sedel chvíľu mlčky a zachmúrene, klopkajúc ceruzkou na stôl, napokon zdvihol oči.

„Ak hráte Deanovu hru,“ povedal, „radšej vypadnite. Nemám záujem.“

On možno nemal, ale Bredon áno. Dlhý nos sa mu mykal od zvedavosti.

„Akú hru? Ja som Deana nepoznal. Nikdy som o ňom nepočul, kým som sem neprišiel. O čo ide?“

„Ak ste Deana nepoznali, načo ho spomínate? Vláčil sa s bandou ľudí, ktorú som neznášal, to je všetko, a pri pohľade na vás by som povedal, že aj vy patríte k tej istej pochybnej bande.“

„K bande slečny de Momeriovej?“

„Nemá význam predstierať, že o tom nič neviete, pravda?“ konštatoval Willis s úškrnom.

„Ingleby mi povedal, že Dean chodil s nejakou bandou mladých ľudí,“ odpovedal mierne Bredon. „Ale ja som z nich nikdy nikoho nestretol. Pokladali by ma za strašne staromódneho. Naozaj. Okrem toho nemyslím, že stojí za to zoznámiť sa s nimi. Niektorí z nich sú naozaj skazení. Vedel pán Pym, že Dean patrí k tej spoločnosti?“

„Nemyslím, ináč by ho bol veľmi rýchlo vyhodil. Čo vás je vlastne do Deana?“

„Vôbec nič. Spytujem sa len tak zo zvedavosti. Vidí sa mi, že sa sem nehodil. Neosvojil si celkom pymovského ducha, ak chápete, čo chcem povedať.“

„Nie, neosvojil. A ak si dáte poradiť, necháte Deana a jeho vzácnych priateľov na pokoji, inak tu nebudete veľmi populárny. Najlepšie, čo Dean v živote urobil, je, že spadol z tých schodov.“

„Nič v živote mu tak nepristalo ako to, že ho opustil? Ale je to jednako trochu kruté. Niekto ho predsa musel mať rád. *‚Lebo musí byť niečí syn',* ako vraví stará pieseň. Nemal nejakú rodinu? Veď má aspoň sestru, nie?“

„Čo sa, doparoma, zaujímate o jeho sestru?“

„Len tak sa spytujem. No radšej vypadnem. Tešilo ma, že sme sa tak pekne pozhovárali.“

Willis vrhol za jeho odchádzajúcou postavou zachmúrený pohľad a Bredon sa pobral preč, aby získal informácie inde. Ako zvyčajne, v pisárni boli najlepšie informovaní.

„Mal iba sestru,“ povedala slečna Partonová. „Pracuje kdesi v nejakom obchode s dámskymi pančuchami. Bývala vedno s Victorom v malom byte. Je pekná, ale trochu pochabá. Aspoň mne sa tak zdalo. Videla som ju iba raz. Zdá sa mi, že pán Willis istý čas za ňou chodil, ale zrejme z toho nič nebolo.“

„Rozumiem,“ povedal Bredon a mnohé mu svitlo.

Vrátil sa do svojej kancelárie ku katalógom. Ale jeho pozornosť sa už rozptýlila. Chodil po kancelárii, sadol si, vstal, meravo sa díval z okna, vrátil sa nazad k písaciemu stolu. Potom zo zásuvky stola vytiahol hárok papiera. Bol na ňom zoznam dátumov z uplynulého roka a ku každému dátumu bolo pripojené jedno písmeno abecedy.

7. januára — G
14. januára — O?

21. januára — A
28. januára — P
5. februára — G

V stole boli aj iné papiere, napísané tým istým rukopisom — pravdepodobne rukopisom Victora Deana — a zdalo sa, že tento zoznam Bredona veľmi zaujíma. Skúmal ho pozorne, človek by si ani nemyslel, že si toľko pozornosti zasluhuje, a napokon ho starostlivo zložil a zastrčil do notesa.

„Kto, koho a koľko ráz naťahoval na škripec?“ spýtal sa Bredon. Potom sa zasmial. „Možno je to iba nejaký tajný plán na predaj mydlových vločiek kdeakým trkvasom,“ poznamenal a tentoraz sa vážne pustil do roboty na reklamných textoch.

Pán Pym, predsedajúci veľduch Pymových reklám, spoločnosti s r. o., zvyčajne nechal uplynúť týždeň-dva, kým pozval na rozhovor nového člena svojho osadenstva. Mal teóriu, že je zbytočné prednášať ľuďom o ich práci, kým si neutvoria akú-takú predstavu o tom, o akú prácu vlastne ide. Bol to svedomitý človek a snažil sa vytvoriť si priateľský osobný vzťah ku každému chlapovi, žene alebo dieťaťu, ktorých zamestnával, od vedúcich oddelení až po poslíčka, a keďže nebol obdarený spontánnou nenútenosťou a šarmom v spoločenskom styku, vypracoval si pevnú schému, ako sa vyrovnať s touto nutnosťou. Asi po týždni poslal po nováčikov, povypytoval sa na ich prácu a záujmy a predniesol svoju známu kázeň na tému Služby v reklame. Keď prežili túto pohromu, pri ktorej sa mnohé nervózne stenotypistky zrútili a dali výpoveď, dali ich na zoznam pozvaných na čaj, ktorý bol každý mesiac v malej konferenčnej sieni. Vybrali asi dvadsať osôb, zo všetkých hodností a oddelení, zhromaždili ich pod Pymovým úradným dohľadom, aby vypili zvyčajný kancelársky čaj, zjedli šunkové chlebíčky z kantíny, koláčiky dodané

mliekárenskou spoločnosťou a zabávali sa navzájom presne jednu hodinu. Toto podujatie malo podporiť srdečné styky medzi oddeleniami a tým aj medzi všetkými zamestnancami, vrátane oddelenia pre vonkajšiu reklamu, lebo sa takto raz za šesť mesiacov vystriedal celý personál. Na dôvažok k týmto rozkošiam konali sa pre vedúcich oddelení a skupín neoficiálne obedy v Pymovej súkromnej rezidencii, kde sa z času na čas vystriedalo šesť obetí a zábavu veselo zavŕšili tým, že sa utvorili dva bridžové stoly, ktorým predsedali pani a pán Pymovci. Pre tajomníkov skupín, mladších textárov a kresličov rozposlali dva razy do roka pozvania na večierok, na ktorom hrala hudba a tancovalo sa do desiatej večer. Od starších sa očakávalo, že tieto podujatia navštívia a že pri nich budú robiť hostiteľov. Pre úradníkov a stenotypistky sa usporiadala záhradná slávnosť, na ktorej sa hral tenis a badmington, a pre poslíčkov vianočná nádielka. Každý rok v máji bola veľká výročná večera s tancom pre celé osadenstvo. Vtedy oznámili ročnú sumu na renumerácie, pričom sa nadšene a oddane pilo na zdravie pána Pyma.

V súlade s prvým bodom tohto namáhavého programu pozvali Bredona na audienciu desať dní po tom, čo sa prvý raz zjavil u Pyma.

„Tak, pán Bredon,“ začal Pym so stereotypným úsmevom, na tvári, ktorý sa zjavil a zmizol akoby zapnutím a vypnutím vypínača, „ako vám to ide?“

„Ďakujem, celkom dobre.“

„Je to ťažká práca?“

„Je trochu komplikovaná,“ pripustil Bredon, „kým ju človek, ako sa vraví, nepochopí. Je to trošku nezvyčajné.“

„Správne,“ súhlasil pán Pym. „Vychádzate dobre s pánom Armstrongom a Hankinom?“

Bredon vyhlásil, že sú veľmi láskaví a nápomocní.

„Podávajú mi o vás veľmi dobré správy,“ povedal Pym. „Zdá sa im, že z vás bude dobrý textár.“ Opäť sa usmial a Bredon mu úsmev bezočivo vrátil.

„To je za daných okolností dobre, pravda?“

Pán Pym zrazu vstal, otvoril dvere oddeľujúce jeho kanceláriu od sekretárkinho kumbálu.

„Slečna Hartleyová, choďte, prosím, k pánu Wickersovi a požiadajte ho, aby mi vyhľadal podrobný účet Darlingovej spoločnosti. Počkajte a prineste mi ho.“

Slečna Hartleyová, uvedomujúc si, že si nebude môcť vypočuť Pymovu reč na tému Služba v reklame, ktorá — vďaka tenkej drevenej priečke a silnému hlasu šéfa — jej bola veľmi známa, vstala a poslušne odišla. To znamenalo, že sa bude môcť pekne pozhovárať so slečnou Rossiterovou a slečnou Partonovou, kým Wickers dá dokopy žiadané papiere. A nebude sa ani ponáhľať. Slečna Rossiterová jej naznačila, že pán Willis robí tie najstrašlivejšie narážky na Bredona, a ona sa chcela dozvedieť, o čo vlastne ide.

„A teraz,“ povedal pán Pym a prešiel si rýchlo jazykom po perách, akoby sa chcel pozviechať pred nepríjemným rozhovorom, „čo mi chcete povedať?“

Bredon sa pohodlne oprel lakťami o stôl generálneho riaditeľa a veľmi dlho mu čosi tlmeným hlasom vravel, zatiaľ čo tvár pána Pyma bola čoraz bledšia a bledšia.

4. ZNAMENITÁ AKROBACIA HARLEKÝNA

Už sme naznačili, že utorok bol v textárskom oddelení u Pyma mŕtvym dňom. Túto galibu zapríčiňovali páni Toule a Jollop, majitelia Nutraxu, Maltogenu a Jollopovho hovädzieho koncentrátu pre cestujúcich. Na rozdiel od väčšiny zákazníkov, ktorí, aj keď unavovali, prejavovali svoju neúnavnosť poštou z rozumnej vzdialenosti a v prijateľných intervaloch, páni Toule a Jollop prišli k Pymovi každý utorok na týždennú poradu. Za svojho pobytu prezreli si reklamné texty na nasledujúci týždeň, menili rozhodnutia z porady predchádzajúceho týždňa, neočakávane zahrňovali novými plánmi pána Pyma a Armstronga, zdržiavajúc týchto dvoch dôležitých mužov za zatvorenými dverami konferenčnej siene nekonečné hodiny, narušili chod podniku a narobili hŕbu nepríjemností. Jeden z hlavných problémov týždennej diskusie bol veľký dvoj stĺpcový inzerát Nutraxu pre piatkový *Morning Star,* ktorý mal veľmi významné miesto v týchto popredných novinách, a to v pravom hornom rohu na domácej strane, ihneď vedľa osobitného piatkového úvodníka. Postupne sa zjavil na inom mieste aj v iných časopisoch, prirodzene, piatkové vydanie *Morning Staru* bolo najdôležitejšie.

Zvyčajná procedúra v súvislosti s týmito pohoršlivými inzerátmi bola takáto: asi každé tri mesiace poslal pán Hankin SOS do textárskeho oddelenia, že súrne potrebuje viac textov na Nutrax. Spojené sily oddelenia vyprodukovali asi dvadsať textov a dali ich pánu Hankinovi. Toto množstvo pod kritickou belasou ceruzkou pána Hankina sa znížilo asi na tucet; tie potom poslali do ateliéru, kde im dali grafickú úpravu a potrebné ilustrácie. Potom poslali články pánom Toulemu a Jollopovi, ktorí z nich pobúrene zamietli aspoň pol tucta a zvyšok oslabili alebo zničili hlúpymi

zmenami a dodatkami. Textárske oddelenie sa potom muselo vzmužiť a vyprodukovať ďalších dvadsať návrhov, z ktorých po takom istom vylučovaní a dodatkoch vyčiarkli ďalší poltucet a zvyšných šesť s prvými šiestimi vytvorilo dvanásť dvojstĺpcov potrebných pre najbližšie tri mesiace. Oddelenie si opäť na čas vydýchlo a onen tucet návrhov označili červeným atramentom. „Schválené zákazníkom“ a súčasne určili aj poradie, v akom ich navrhujú uverejniť.

Každý týždeň v pondelok pán Tallboy, vedúci skupiny pre Nutrax, zohol chrbát a sadol si k robote, aby dostal dvojstĺpec do piatkového vydania *Morning Staru*. Vyhľadal text pre patričný týždeň a poslal ho na ilustrovanie do ateliéru. Keď bola žiadaná kresba naozaj hotová (čo sa stalo zriedka), poslal ju do štočkárne vedno s textom a starostlivo nakresleným zrkadlom. V štočkárni, ktorá vždy hundrala, že nemá nikdy čas na to, aby mohla štočok poriadne vyrobiť, vyhotovili štočok. Potom ho poslali do tlačiarne, kde urobili titulky, sadzbu, zalomili do formy, urobili obťah a vrátili pánu Tallboyovi, pričom mrzuto poznamenali, že je to o niekoľko riadkov dlhšie. Pán Tallboy opravil tlačiarenské chyby, nadávajúc, že štočky sú zlé, že použili nevhodné titulkové písmo, rozstrihal obťah na kusy, znovu ho nalepil na správny formát a vrátil. To trvalo v utorok približne do jedenástej a pán Toule a Jollop, alebo obaja, boli zatiaľ zavretí v konferenčnej sieni s Pymom a Armstrongom, ustavične a hlasno sa domáhajúc svojho dvojstĺpca. Len čo prišiel nový obťah z tlačiarne, pán Tallboy ho poslal po vybehávačovi dolu do konferenčnej siene a vytratil sa, ak mohol, na desiatu. Pán Toule a Jollop vyčítali potom pánu Pymovi a Armstrongovi množstvo nedostatkov v kresbe a v texte. Pán Pym a Armstrong zaliečavo súhlasili so všetkým, čo povedal zákazník, priznali sa, že sú v koncoch, a poprosili o návrhy pána Toula (alebo Jollopa). Ten posledný — ako väčšina zákazníkov — vedel väčšmi kritizovať deštruktívne ako konštruktívne, lámal si hlavu

dovtedy, kým sa všetci nedostali do stavu krajnej otupenosti, keď sa mohla s hypnotickým účinkom uplatniť výrečnosť pána Pyma a Armstronga. Po polhodinovom zručnom spracovaní pán Jollop (alebo pán Toule) sa s úľavou a osviežením vrátili k zamietnutému návrhu. Napokon prišli na to, že to bolo takmer presne to, čo si žiadali. Treba v tom zmeniť iba jednu vetu a úvod ku kupónom. Armstrong potom poslal návrh opäť k Tallboyovi so žiadosťou, aby urobil potrebné zmeny. Tallboy, uvedomiac si s potešením, že nejde o nič drastickejšie než o to, že treba pripraviť nový návrh a odznova napísať celý text, vyhľadal textára, ktorého iniciálky boli na okraji pôvodného návrhu, povedal mu, aby vyčiarkol tri riadky a vmontoval klientove zlepšenia, zatiaľ čo on sám začal pripravovať celý inzerát ešte raz.

Keď to všetko bolo hotové, vrátili text do tlačiarne, aby ho znova vysádzali, kresby poslali do štočkárne, celý inzerát znova zalomili a čerstvý obťah vrátili nazad. Ak sa šťastnou náhodou ukázalo, že je v sadzbe málo chýb, dali sa do práce v stereotypii, urobili dostatočný počet matríc aj pre iné noviny, ktoré uverejňovali Nutraxové inzeráty, a ku každej matrici pridali jeden obťah. Dispečerské oddelenie vo štvrtok popoludní rozoslalo matrice londýnskym novinám, doručiteľom a na vidiek poštou alebo vlakom a ak tieto opatrenia nezlyhali, inzeráty sa zjavili v piatkovom vydaní *Morning Staru* a v iných novinách v príslušných termínoch. Taká dlhá a namáhavá história sa skrýva za povzbudeniami „Živte nervy Nutraxom“, ktoré padnú čitateľovi do oka, keď roztvorí *Morning Star* vo vlaku medzi parkom *Gidea* a Liverpoolskou ulicou.

V ten vzrušujúci utorok rozhorčenie sa ešte zvýšilo. Ponajprv už počasie bolo nezvyčajne dusné, blížila sa búrka a na najvyššom poschodí Pymovej reklamnej firmy bolo pod širokou plechovou strechou a veľkým skleneným svetlíkom ako v peci. Po druhé očakávali návštevu dvoch riaditeľov spoločnosti Brotherhood s r.

o., nezvyčajne staromódnej a nábožensky založenej firmy, ktorá vyrábala penové cukríky a nealkoholické nápoje. Všetkých upozornili, že ženskí členovia osadenstva nesmú fajčiť a že treba starostlivo ukryť všetky obťahy inzercie piva alebo whisky. Prvý zákaz tvrdo postihol najmä slečnu Meteyardovú a pisárky textárskeho oddelenia, ktorým riaditeľstvo cigarety aspoň trpelo, ak ich nepovzbudzovalo. Slečnu Partonovú rozčúlil mierny náznak pána Hankina, že ukazuje plecia a hrdlo väčšmi, ako to riaditelia firmy Brotherhood, spoločnosti s r. o., pokladajú za slušné. Z vypočítavej perverzity zahalila urážajúcu nahotu mohutným svetrom, ostentatívne sa potila, hundrala a vrčala na každého, kto sa k nej priblížil. A navyše pán Jollop, ktorý bol mimochodom o niečo protivnejší ako pán Toule, prišiel omnoho včaššie na týždennú konferenciu o Nutraxe a vyznamenal sa tým, že zrušil nie menej ako tri inzeráty, ktoré predtým pán Toule schválil. To znamenalo, že pán Hankin musel takmer o mesiac skôr ako zvyčajne poslať svoje SOS. Armstronga rozboleli zuby, rozprával sa so slečnou Rossiterovou veľmi stroho a slečne Rossiterovej sa pokazil stroj, takže medzerník fungoval veľmi nespoľahlivo.

Do kancelárie pána Inglebyho, potiaceho sa nad katalógmi, vošla nenávidená postava pána Tallboya s hárkom papiera v ruke.

„Je to váš text?“

Ingleby načiahol nedbalo ruku, vzal papier, pozrel naň a vrátil ho.

„Ako často vám musím vravieť, že to nie je moje,“ odpovedal priateľsky, „a že tie iniciálky sú tam preto, aby sa dalo zistiť, kto je pisateľ. Ak si myslíte, že moje iniciálky sú D. B., ste slepý alebo pochabý.“

„Kto teda je D. B.?“

„Ten nový, Bredon.“

„Kde je?“

Ingleby mykol palcom smerom k susednej miestnosti.

„Nikto tam nie je,“ oznámil Tallboy po chvíli.

„Tak ho pohľadajte,“ navrhol Ingleby.

„Pozrite,“ začal ho prehovárať Tallboy, „potrebujem iba nejaký nápad. Čo, doparoma, si s týmto počnú v ateliéri? Nazdávate sa, že tento titulok Hankin schválil?“

„Pravdepodobne,“ povedal Ingleby.

„Ako si to Hankin, Bredon alebo ktokoľvek predstavuje, že to máme ilustrovať? Videl to zákazník? Nikdy by to neschválili. Má význam dať to sádzať? Neviem si predstaviť, že by to bol Hankin schválil.“

Ingleby opäť natiahol ruku.

„Je to stručné, jasné a priateľské,“ poznamenal. „Čo je na tom chybné?“ Titulok znel:

Prázdny život neteší
Nutrax ti ho vylepší

„V každom prípade,“ hundral Tallboy, „*Morning Star* to nevezme. Tí neuverejnia nič, čo je dvojzmyselné.“

„To je váš názor,“ povedal Ingleby. „Prečo sa ich nespýtate?“

Tallboy zahundral čosi nezdvorilé.

„Tak či onak, ak to Hankin schválil, treba to vysádzať,“ povedal Ingleby. „Pokiaľ ide o ateliér — no tak. Tu ho máte! Potrápte ho. Haló, Bredon!“

„To som ja,“ povedal Bredon, „v celej svojej kráse!“

„Kde sa schovávate pred Tallboyom? Vedeli ste predsa, že vám je na stope.“

„Bol som na streche,“ pripustil Bredon ospravedlňujúco. „Je tam chladnejšie a príjemnejšie. Čo sa stalo? Čo som vykonal?“

„Pozrite sa na tento titulok, pán Bredon. Čo myslíte, ako sa dá ilustrovať?“

„Neviem. Ponechal som to na ich dôvtip. Som presvedčený, že treba ľuďom ponechať voľnosť v ich fantázii.“

„Prepánajána, ako sa dá nakresliť prázdny život?“

„Nech sa trochu potrápia. Aspoň sa dačo naučia,“ povedal Ingleby.

„Myslel by som, že je to ako nakresliť mnohosť,“ nadhodil Bredon. „Lewis Carrol, viete? Videli ste už nakreslenú mnohosť?“

„Nebláznite,“ zavrčal Tallboy. „Musíme s tým dačo urobiť. Naozaj si myslíte, že je to dobrý titulok, pán Bredon?“

„Najlepší, aký som dosiaľ napísal,“ povedal Bredon nadšene. „Inak by to ten krásavec Hankin neschválil. Nemôžu nakresliť prázdneho človeka? Alebo človeka s prázdnou tvárou? Ako v tých inzerátoch: Je tá stratená tvár vaša?“

„To by hádam mohli,“ pripustil Tallboy nespokojne. „Navrhnem im to. Ďakujem,“ dodal oneskorene a vyšiel von.

„Je napajedený, čo?“ povedal Ingleby. „To je tá strašná horúčava. Načo ste boli na streche? Tam musí byť ako na ražni.“

„Veru je, ale zmyslel som si, že všetko treba skúsiť. Popravde, hádzal som cez parapet pence na dychovú hudbu. Dva razy som trafil bombardón. Viete, minca padne s ohromným cvengotom a všetci sa dívajú hore, aby zistili, odkiaľ padá; človek sa musí schovať za parapet. Parapet je veľmi vysoký. Iste chceli, aby budova vyzerala vyššia, než je. Je to aj tak najvyššia budova na tejto ulici. Zhora je pekný výhľad. ‚Niet nič krajšieho na zemi.' O chvíľu bude strašne pršať. Pozrite, blíži sa čierňava.“

„Pokiaľ ide o to, vy ste sa tiež vrátili celý čierny,“ poznamenal nato Ingleby. „Pozrite na zadnú časť svojich nohavíc.“

„Ste príliš náročný,“ sťažoval sa Bredon, vykrúcajúc znepokojene svoju kostru. „Je to tam trochu začadené. Sedel som na svetlíku.“

„Vyzeráte, akoby ste sa boli škriabali po ríne.“

„Neškriabal som sa po ríne. Je tam iba jedna — veľmi pekná. Zaujala moju fantáziu.“

„Vy ste ale blázon,“ povedal Ingleby, „keď robíte akrobaciu na špinavých rínach v tejto horúčave. Čo vám to zišlo na um?“

„Čosi mi vypadlo z rúk,“ povedal Bredon nariekavo. „Spadlo to na sklenenú strechu umyvárne. Takmer som sa i ja zvalil. Starý Smayle by bol iste veľmi prekvapený, keby som spadol priamo pred neho do bazéna. Potom som prišiel na to, že sa vôbec nemusím spustiť po ríne; vrátil som sa dolu schodmi — dvere na streche boli na oboch chodbách otvorené.“

„Keď je horúco, sú zvyčajne otvorené,“ povedal Ingleby. „Mal som to vedieť skôr. Rád by som sa dačoho napil.“ „Prosím, dajte si Iskrivý mok.“ „Čo je to?“

„Jedno z Brotherhoodových nealkoholických občerstvení,“ uškrnul sa Ingleby. „Vyrába sa z najlepších devónskych jabĺk so sviežim chladným strekom šampanského. Je to dobré proti reume a nemožno sa z toho opiť. Lekári to odporúčajú.“

Bredon sa striasol.

„Myslím, že naše zamestnanie je strašne nemorálne. Naozaj si to myslím. Predstavte si, ako ohrozujeme zdravé trávenie verejnosti.“

„Ach, áno — ale predstavte si, ako vážne sa usilujeme dať ho opäť do poriadku. Jednou rukou trávenie podkopávame, a druhou ho dávame do poriadku. Vitamíny, ktoré ničíme v konzervách, podávame znova v Revite, šupy, ktoré odstraňujeme z Peabodyho Bačovskej kaše, dávame do balíkov a predávame ako Bunburyho vločkové raňajky; žalúdky, ktoré pokazíme Iskrivým mokom, naprávame Pepletovými pilulkami na trávenie. A tým, že prinútime hlúpu verejnosť zaplatiť dva razy toľko — raz za vymiškovanie potravín a druhý raz za vrátenie vitality, udržujeme kolesá obchodu v chode a dávame zamestnanie tisícom — vrátane vás a mňa.“

„To je nádherný svet!“ vzdychol Bredon v extáze. „Koľko pórov by ste povedali, že je v ľudskej koži, Ingleby?“

„Nech ma parom vezme, ak to viem. Načo to potrebujete?“

„Do titulku pre Sanfect. Mohol by som tak odhadom povedať deväťdesiat miliónov? To je také dobré okrúhle číslo. ‚Deväťdesiat miliónov otvorených dverí, cez ktoré sa môže dostať bacil do tela — Zavrite ich Sanfectom.' Znie to presvedčivo, nemyslíte? A tu je druhé heslo: ‚Nechali by ste svoje dieťa v levovej jame?' To by malo získať matky.“

„Dalo by sa to dobre ilustrovať — no a už je tu búrka.“

Zablyslo sa a ozval sa úder hromu bez výstrahy, priamo nad ich hlavami.

„Očakával som to,“ povedal Bredon. „Preto som sa išiel prejsť na strechu.“

„Ako to myslíte?“

„Čakal som, že príde búrka,“ vysvetľoval Bredon. „A už je tu. Fuj, to bola ale šupa. Zbožňujem búrky. Mimochodom — čo má Willis proti mne?“

Ingleby sa zachmúril a zaváhal.

„Akoby si myslel, že som človek, ktorého neradno poznať,“ vysvetľoval Bredon.

„Varoval som vás, aby ste sa s ním nezhovárali o Victorovi Deanovi. Iste si vzal do hlavy, že ste Deanov priateľ alebo také dačo.“

„Ale čo majú proti Victorovi Deanovi?“

„Pohyboval sa v zlej spoločnosti. Prečo ste taký zvedavý na toho Deana?“

„Som odjakživa zvedavý. Zaujímam sa o ľudí. Napríklad o našich vybehávačov. Mávajú rozcvičky na streche, pravda? Iba vtedy im dovolia ísť na strechu?“

„No, je lepšie, keď ich seržant neprichytí tam hore počas úradných hodín. Prečo?“

„Len tak, zo zvedavosti. Iste sú poriadni lotri ako všetci chlapci. Páčia sa mi. Ako sa volá ten červenovlasý? Zdá sa, že je to šikovný chlapec.“

„To je Joe — volajú ho, prirodzene, Ryšavec. Vyviedol dačo?“

„Ach, nič. Túla sa tu hŕba mačiek.“

„Mačiek? Nikdy som tu nijaké mačky nevidel. Okrem tej, čo je v kantíne, ale tá sem asi nechodieva. Načo potrebujete mačku?“

„Ja nepotrebujem — no jednako musia tu byť celé kŕdle vrabcov, pravda?“

Ingleby si začal myslieť, že horúčava pôsobí na Bredonov mozog. Jeho odpoveď zanikla v strašnom údere hromu. Potom sa rozhostilo ticho, v ktorom sem doľahli slabé zvuky z ulice a na strešné tabule začali dopadať ťažké kvapky dažďa. Ingleby vstal a zavrel okno.

Lialo sa ako z kanvy a dážď dunivo bubnoval na strechu. Tancoval a samopašne vyvádzal v olovených rínach a v bystrých riečkach zurčiac stekal do nádrží. Pánu Proutovi, čo sa vynoril rýchlo z kancelárie, zatiekol prúd vody zo strechy za krk a kričal na chlapca, aby rýchlo zavrel svetlík. Ťažoba horúčavy a zlej nálady vyletela z kancelárií ako odhodené kajčie perie. Bredon stál pri okne svojej kancelárie a pozoroval ponáhľajúcich sa chodcov. Zo šiesteho poschodia videl, ako otvárajú dáždniky proti záplave vody alebo ako ich dážď prichytil bezbranných a ako hľadajú záchranu vo dverách obchodov. Dolu v konferenčnej sieni pán Jollop sa zrazu zasmial a naraz schválil šesť inzerátov a trojfarebný prospekt, ba súhlasil aj s tým, aby z toho týždňového dvojstĺpca vypustili doložku o prémii: päťdesiatšesť hracích hodín zadarmo. Liftboy Harry, uvádzajúc premočenú mladú dámu do výťahu, poľutoval ju a ponúkol jej prachovku, aby sa utrela. Mladá žena sa na neho zasmiala, ubezpečila ho, že je všetko v poriadku, a spýtala sa, či by mohla navštíviť pána Bredona. Harry ju zaviedol

k informátorovi Tompkinovi, ktorý povedal, že po neho pošle. Aké meno má ohlásiť, spytoval sa úctivo.

„Deanová — Pamela Deanová — v súkromnej veci — prosím.“

Informátor sa so súcitným záujmom spýtal:

„Sestra nášho pána Deana?“

„Áno.“

„Prosím, slečna. Je to strašne smutné. Všetci sme ľutovali, že ho takto strácame. Sadnite si, prosím, oznámim pánu Bredonovi, že ste tu.“

Pamela Deanová si sadla a poobzerala sa. Prijímacia hala bola na dolnom poschodí agentúry a okrem polkruhového stola informátora, dvoch stoličiek, tvrdej lavice a hodín v nej nebolo iného zariadenia. Bola umiestená v tom istom priestore ako na hornom poschodí dispečing a hneď za dverami bol výťah a hlavné schodište, ktoré sa kľukatilo okolo šachty výťahu a viedlo až na strechu, hoci výťah chodil iba po najvyššie poschodie. Hodiny ukazovali 12,45 a cez halu už prechádzal prúd zamestnancov. Schádzali z horného poschodia umyť sa alebo upraviť pred odchodom na obed. Bredon odkázal, že bude o chvíľu dolu, a Pamela Deanová sa zabávala tým, že pozorovala rôznych členov osadenstva, prechádzajúcich naokolo. Bol to najprv čulý, úhľadne vyzerajúci mladý muž s kučeravými hnedými vlasmi, s malými tmavými fúzikmi a veľmi bielymi zubami (keby bola vedela, išlo o pána Smayla, vedúceho skupiny pre mliekárne), ďalej vysoký plešatý muž s červenkavou, do hladka vyholenou tvárou a so slobodomurárskym odznakom (pán Harris z oddelenia pre vonkajšie objednávky); tridsaťpäťročný muž, celkom pekný, s nepokojnými očami (pán Tallboy, hútajúci o výčinoch pánov Toula a Jollopa); chudý vycifrovaný starší muž (pán Daniels); tučný rusý chlapík s dobromyseľným úsmevom, zhovárajúci sa s tuponosým červenovlasým chlapom s hranatou čeľusťou (pán

Cole, vedúci skupiny pre Bratov Harrogatovcov, slávnych výrobcov mydla, a fotograf pán Prout); pekný sivovlasý utrápený štyridsiatnik, sprevádzajúci blahobytného pleška v zvrchníku (pán Armstrong sprevádzajúci pána Jollopa na nákladný uzmierovací obed); nepokojný saturnovský chlap s rukami vo vreckách nohavíc (pán Ingleby); chudý muž s dravým výrazom na tvári, s vyvalenými žltými očnými buľvami (pán Copley, zvedavý na to, či mu po obede nebude zle); potom štíhly plavovlasý dychtivý mladík, ktorý pri pohľade na ňu ostal stáť ako zarazený, začervenal sa a potom išiel ďalej. To bol pán Willis; slečna Deanová sa na neho pozrela, chladne kývla hlavou a dostala rovnako chladnú odpoveď. Informátor Tompkin, ktorému nič neušlo, zbadal, ako sa Willis zarazil, očervenel, zbadal pohľad i pozdravy a v duchu pridal ďalšiu položku do zásoby svojich užitočných vedomostí. Potom prišiel šťúply štyridsiatnik s dlhým nosom a s vlasmi ako slama. Na nose mal čierne kostené okuliare a na sebe sivé nohavice dobrého strihu, s ktorými sa očividne nedávno veľmi zle zaobchádzalo. Pristúpil k Pamele a povedal skôr ako konštatovanie než ako otázku:

„Slečna Deanová.“

„Pán Bredon?“

„Áno.“

„Nemali ste sem prísť,“ povedal Bredon, potriasajúc vyčítavo hlavou. „Je to trochu neopatrné, viete? Jednako — pán Willis, hľadáte mňa?“

Willis asi nemal šťastný deň. Premohol svoje nervózne vzrušenie a vrátil sa, pravdepodobne preto, aby sa s Pamelou pozhováral, a to práve vo chvíli, keď k nej prišiel Bredon. Odpovedal: „Ach nie, vôbec nie“ s takou zrejmou úprimnosťou, že Tompkin to opäť v duchu zaregistroval a bol naozaj nútený rýchlo sa schovať za pult, aby skryl svoju žiarivú tvár. Bredon sa priateľsky usmieval a Willis po chvíľke váhania ušiel dvermi von.

„Prepáčte,“ povedala slečna Deanová. „Ale nevedela som —“

„Nič to,“ povedal Bredon a potom hlasnejšie: „Prišli ste po veci svojho brata, pravda? Mám ich tu. Pracujem v jeho kancelárii, viete? Čo by ste povedali, hm, keby som vás pozval na obed?“

Slečna Deanová súhlasila. Bredon si položil klobúk na hlavu a vyšli von.

„Hoho!“ povedal si v duchu Tompkin. „Som zvedavý, čo sa tu deje. Je veľmi šikovná, len čo je pravda. S tým chlapcom sa rozišla a teraz si hľadá nového. A namojveru by som jej to ani nezazlieval.“

Pán Bredon a slečna Deanová sa viezli výťahom dolu mlčky, neposkytujúc nijakú pastvu čujným ušiam liftboya Harryho, ale keď sa vynorili na Southampton Row, dievča sa obrátilo k svojmu spoločníkovi:

„Bola som veľmi prekvapená, keď som dostala váš list...“ Willis, postávajúci vo dverách susednej trafiky, začul tieto slová a zachmúril sa. Potom si stiahol klobúk na obočie, zapol si pršiplášť až po bradu a začal ich stopovať. Kráčali slabnúcim dažďom k najbližšiemu stanovišťu taxíkov a najali si taxík. Willis rafinovane počkal, kým odišli, a najal si ďalší taxík.

„Sledujte ten taxík,“ povedal ako dáka postava z románu. A taxikár, nonšalantný, akoby v ňom ožil nejaký hrdina z Wallacea, odpovedal: „Prosím, pane,“ a zasunul spojku.

Prenasledovanie nebolo vonkoncom vzrušujúce, skončilo sa tak krotko, ako to len bolo možné, u Simpsona na Strande[11]. Willis zaplatil taxík a vyšiel ihneď za párikom do hornej miestnosti, kde sa svedčí dámy milostivo zabávať. Prenasledovaní si našli stôl pri obloku; Willis ignoroval úsilie čašníka, čo ho chcel zaviesť do tichého kúta, sadol si k najbližšiemu stolu, kde mu nejaký muž a žena, ktorí očividne chceli obedovať sami, popudene uvoľňovali

[11] Známa ulica v strede Londýna.

miesto. Nesadol si výhodne, lebo hoci videl Bredona a dievča, boli k nemu obrátení chrbtom a ich rozhovor bol dokonale nečujný.

„Prosím vás, pane, vedľajší stôl je celkom voľný," navrhoval čašník.

„Mne je tu dobre," odpovedal Willis podráždene. Sused naňho zagánil a čašník akoby pohľadom vravel: ‚Je to hlúpe, ale čo sa dá robiť?', mu predložil jedálny lístok. Willis si neisto objednal baraní chrbát, ríbezľovú omáčku so zemiakmi a meravo sa díval na Bredonov štíhly chrbát.

„... dnes je veľmi chutný, pane."

„Prosím?"

„Vravím, že karfiol je dnes veľmi chutný, pane." „Prineste mi, čo chcete."

Čierny klobúčik a svetlá prihladená kečka boli veľmi tesne pri sebe. Bredon vytiahol z vrecka akýsi malý predmet a ukazoval ho dievčaťu. Bol to prsteň? Willis napínal zrak —

„Čo budete piť, pane?"

„Pivo," povedal Willis naverímboha.

„Plzenské alebo domáce?"

„Plzenské."

„Svetlé alebo čierne, pane?"

„Svetlé — čierne — nie, chcem povedať svetlé."

„Veľké plzenské?"

„Áno, áno."

„V plechovke?"

„Áno, nie — doparoma! Prineste to v čomkoľvek, len nech to má dieru navrchu." Videlo sa mu, akoby otázky týkajúce sa piva nemali konca-kraja. Dievča vzalo onen predmet a čosi s ním robilo. Čo? Prepánajána, čo?

„Opekané zemiaky alebo nové, pane?"

„Nové." Chlap konečne odišiel, vďakabohu. Bredon vzal Pamelu Deanovú za ruku — nie, obracia predmet, ktorý jej leží v

dlani. Žena oproti Willisovi natiahla ruku za cukorničkou — hlavou mu zakryla výhľad — istotne úmyselne, ako sa jemu zdalo. Opäť sa odklonila. Bredon ešte vždy skúmal ten predmet.

Vedľa neho sa zjavil veľký servírovací vozík, naložený pariacou sa pečienkou pod veľkými striebornými pokrievkami. Zdvihli veko — do tváre mu zaviala vôňa pečenej baraniny.

„Trochu viac masti, pane? Nemáte to rád veľmi pripečené, však?“

Nebesá! Aké obrovské porcie dávajú v tomto podniku! Aké hnusné jedlo je tá baranina! Aké odporné sú tieto žlté gule zemiakov, ktoré sa kopia tomu chlapovi na tanieri! Aký nechutný môže byť ten karfiol — ako skazená kapusta! Willis, s odporom a nechuťou zapichujúc vidličku do najjemnejšieho pečeného barana v Londýne, pocítil, že mu prišlo zle od žalúdka a po nohách mu prebehli zimomriavky.

Odporný obed sa vliekol ďalej. Nazlostený párik dojedol jahodový koláč a pobral sa preč, nepočkajúc ani na kávu. Teraz videl Willis lepšie. Tí dvaja sa práve smiali a živo sa zhovárali. V chvíľkovom tichu začul niekoľko slov, ktoré Pamela jasne vyslovila: „Bude to maškarný bál, takže sa tam ľahko dostanete.“ Potom opäť stíšila hlas.

„Dáte si ešte trochu baraniny, pane?“

Čo ako sa Willis usiloval, viac nemohol zachytiť. Sedel u Simpsona, kým Bredon, pozrúc na hodinky, pripomenul sebe i svojej spoločníčke, že reklamní textári musia aj pracovať. Willis bol pripravený. Účet mal zaplatený. Stačilo iba schovať sa za noviny, ktoré si vzal so sebou, kým prejdú okolo neho, a potom — čo urobí potom? Má ich sledovať? Prenasledovať ich znova taxíkom a po celý čas myslieť na to, ako tesne vedľa seba sedia, čo hovoria jeden druhému, aké si dohovárajú schôdzky, aké pestvá majú na sklade pre Pamelu — teraz keď Victor Dean im nestojí v

ceste, a na to, čo by mal alebo mohol urobiť, aby mohla žiť v bezpečí.

Ušetrili mu rozhodnutie. Keď tí dvaja išli popri ňom, Bredon zrazu nazizol ponad poludňajšie vydanie *Evening Banner* a veselo utrúsil:

„Haló, Willis! Zajedli ste si dobre? Majú tu výbornú baraninu, čo? Mali ste ešte skúsiť hrášok. Môžem vás zaviesť do tej našej robotárne?“

„Nie, ďakujem,“ zavrčal Willis a potom si uvedomil, že keby povedal áno, bol by prinajmenšom zabránil vášnivému téte-á-téte v taxíku. Ale cestovať v tom istom taxíku s Pamelou Deanovou a Bredonom, to nemohol.

„Slečna Deanová nás na nešťastie musí opustiť,“ pokračoval Bredon. „Poďte a utešte ma tým, že ma budete držať za ruku.“

Pamela zatiaľ prešla pol miestnosti. Willis sa nemohol rozhodnúť, či ona vie, s kým sa jej sprievodca zhovára; komu sa snažila vyhnúť a či ho považuje za Bredonovho priateľa, ktorého nepozná. Zrazu sa rozhodol.

„Dobre,“ povedal, „už je trochu neskoro. Ak si vezmete taxík, zveziem sa s vami.“

„To je správne,“ povedal Bredon. Willis vstal, pridal sa k nemu a spolu išli tam, kde ich čakala Pamela.

„Iste poznáte nášho pána Willisa.“

„Áno,“ Pamela sa chladne usmiala. „Svojho času boli s Victorom veľmi dobrými priateľmi.“

Dvere. Schody. Vchod. Konečne boli vonku.

„Musím ísť. Ďakujem za obed, pán Bredon. A nezabudnete?“,

„Určite nezabudnem.“

„Do videnia, pán Willis.“

„Do videnia.“

Odišla, kráčajúc vrtko vo svojich malých topánkach na vysokých podpätkoch. Rušný Strand ju pohltil. Prifrčal k nim

taxík. Bredon dal taxikárovi adresu a pokynul Willisovi, aby nastúpil pred ním.

„Pekné dievča, tá sestra mladého Deana," poznamenal veselo.

„Počujte, Bredon, neviem, čo za hru hráte, ale radšej buďte opatrný. Vravel som to Deanovi a poviem to aj vám — ak zapletiete slečnu Deanovú do tých vašich špinavých afér —"

„Do akých špinavých afér?"

„Veľmi dobre viete, čo mám na mysli."

„Možno viem. A čo potom? Zlomia mi väzy ako Victorovi Deanovi?"

Bredon sa pritom prudko obrátil a pozrel Willisovi tvrdo do očí.

„Dostanete—" Willis sa ovládol. „To je jedno," povedal chmúrne, „dostanete, čo si zaslúžite. Postarám sa o to."

„Nepochybujem, že to urobíte veľmi dôkladne," odpovedal Bredon. „Ale nepovedali by ste mi, prečo sa do toho staráte? Lebo ako vidím, slečna Deanová neprijíma vašu ochranu s veľkým nadšením."

Willis sa prudko začervenal.

„Prirodzene, nie je to moja vec," povedal Bredon veselo, zatiaľ čo taxík netrpezlivo vrčal v zápche pri stanici Holborn Tube, „ale na druhej strane sa naozaj zdá, že to nie je ani vaša vec."

„Je to moja vec," odpovedal Willis. „Je to vec každého slušného človeka. Počul som, že si slečna Deanová dohovorila s vami schôdzku," pokračoval zlostne.

„Z vás by bol dobrý detektív," povedal Bredon s obdivom. „Ale mali by ste si naozaj dať pozor, ak niekoho sledujete, aby ste nesedeli oproti zrkadlu alebo čomukoľvek, čo môže poslúžiť ako zrkadlo. Oproti stolu, pri ktorom ste sedeli, je obraz, v ktorom sa odzrkadľuje polovica miestnosti. To je abeceda, môj drahý Watson. Praxou sa iste zlepšíte. No pokiaľ ide o tú schôdzku, nie je to nijaká tajnosť. V piatok ideme na maškarný bál. Stretneme sa

so slečnou Deanovou na večeri u Boulestina o ôsmej večer a odtiaľ sa poberieme ďalej. Chceli by ste nás azda sprevádzať?“

Policajt spustil rameno a taxík zahol do Southampton Row.

„Radšej buďte opatrný,“ zavrčal Willis, „mohol by som vás vziať za slovo.“

„Osobne by som sa veľmi potešil,“ odpovedal Bredon. „Musíte sa však sám rozhodnúť, či by ste neuviedli slečnu Deanovú do pomykova, keby ste sa pridali do spoločnosti. No a sme doma. Musíme dať bokom tieto prekáračky a venovať sa Sopo, Pompayne a Peabodyho kašičke. Skvelé zamestnanie — ibaže mu chýba trochu vzrušenia. Ale nesťažujme si. Nemôžeme očakávať bitku, vraždu a náhlu smrť častejšie ako raz za týždeň. Mimochodom, kde ste boli, keď Victor Dean spadol zo schodov?“

„V umyvárni,“ povedal Willis úsečne.

„Naozaj?“ Bredon na neho ešte raz pozorne pozrel. „V umyvárni? Nezvyčajne zaujímavé.“

Ovzdušie v textárskom oddelení bolo pri olovrante menej napäté. Brotherhoodovci už odišli, nenájduc nič, čo by narušilo ich zmysel pre slušnosť. Pán Jollop, obmäkčený obedom, schválil tri návrhy na veľké plagáty takmer s neslušnou pohotovosťou a bol teraz u pána Pyma, ktorý ho nahováral, aby zvýšil vydelenú sumu na jesennú kampaň. Trpiaci pán Armstrong, oslobodený od služieb pánu Jollopovi, pobral sa k zubárovi. Pán Tallboy, keď prišiel kúpiť známku pre súkromnú korešpondenciu od slečny Rossitero-vej, radostne oznámil, že dvojstĺpec o Nutraxe už poslali do tlačiarne.

„Naozaj?“ spýtal sa Ingleby. „Prekvapujete ma. Myslel som, že s tým budeme mať ťažkosti.“

„Aj sme mali,“ povedal Tallboy. „Je to vraj škótsky dialekt, či tomu budú ľudia rozumieť. Či si nebudú myslieť, že nazývame ženy kravami? A či nie je tá kresba modernistická? Ale Armstrong

to akosi presadil. Smiem ho hodiť do vášho košíka s poštou, slečna Rossiterová?“

„Pravdaže,“ odpovedala dáma s pôvabným humorom, nastavujúc košík, aby prijala posledný list. „Všetkým zamilovaným listom venujeme okamžitú pozornosť a ihneď ich odosielame na miesto určenia najrýchlejšou a najbezpečnejšou cestou.“

„Ukážte,“ povedal Garrett. „Stavím sa, že je to nejakej žene. Vidíte ho, ženáča? Nie, nesmiete, Tallboy, vy starý čert — stojte pokojne, áno? Povedzte nám, slečna Rossiterová, pre koho to je?“

„Pán K. Smith,“ povedala slečna Rossiterová. „Prehrali ste stávku.“

„To je klamstvo! Vidí sa mi, že to všetko je kamufláž. Podozrievam Tallboya, že si dakde vydržiava hárem. Týmto pekným modrookým chlapcom nemožno dôverovať.“

„Mlčte, Garrett,“ povedal Tallboy, vyslobodzujúc sa z Garrettovho objatia, pričom ho priateľsky rypol do rebier. „Nikdy v živote som sa nestretol s takou svorkou vetroplachov, ako sú v tomto oddelení. Nič vám nie je sväté, ba ani súkromná obchodná korešpondencia.“

„Ako môže byť dačo sväté pracovníkovi v reklame?“ spýtal sa Ingleby a dal si do čaju štyri kocky cukru. „Celý svoj čas trávime tým, že dávame intímne otázky úplne cudzím ľuďom a to, prirodzene, otupuje naše jemnejšie city.

‚Matky! Zvykli si vaše deti na pravidelnú stolicu?' ‚Máte po jedle vetry?' ‚Močíte dobre?' ‚Ste presvedčený, že váš toaletný papier je sterilný?' ‚Ani váš najlepší priateľ by sa neodvážil položiť vám tieto otázky.' ‚Nie ste veľmi chlpatá?' ‚Teší vás, keď sa vám dívajú na ruky?' ‚Zistili ste, akú máte telesnú vôňu?' ‚Ak sa vám niečo stane, postarajú sa o vašich najdrahších?' ‚Načo tráviť toľko času v kuchyni?' ‚Myslíte si, že ten koberec je čistý — ale je čistý

naozaj?' ‚Trpíte na lupiny?' Namojdušu, niekedy sa čudujem, prečo sa trpiaca verejnosť nevzbúri a nevyženie nás.“

„Nevie o našej existencii,“ povedal Garrett. „Nazdáva sa, že inzeráty sa píšu samy. Ak niekomu poviem, že pracujem v reklame, vždy sa ma spýtajú, či robím návrhy na plagáty — na texty nikto nepomyslí.“

„Myslia si, že to robia fabrikanti sami,“ povedal Ingleby. „Mali by ste vidieť niektoré návrhy, ktoré dávajú fabrikanti, keď sa o to pokúšajú.“

„To by som bol naozaj rád,“ zasmial sa Ingleby. „To mi dačo pripomína. Poznáte to idiotské heslo, ktoré navrhol prednedávnom Darling — ten nafukovací vankúš pre cestujúcich. Je na ňom bábika, ktorá sedí v prostriedku a drží štítok s nápisom ‚Obsadené'.“

„Načo je to?“ spýtal sa Bredon.

„Nuž, dáte vankúš do železničného vagóna a bábika vyhlási, že miesto je obsadené.“

„Vankúš by to predsa urobil aj bez bábiky.“

„Prirodzene, ale viete, akí sú ľudia pochabí. Majú radi zbytočnosti. No a tak oni — mám na mysli Darlingovcov — vymysleli si to sami a veľmi sa im to zapáčilo. Chceli, aby sme ich realizovali. Armstrong sa strašne rozosmial a všetci očerveneli.“

„Čo sa stalo?“

„Bol to obrázok pekného dievčaťa, ako sa zohýňa a chce položiť vankúš do rohu kupé. A k tomu bol titulok: ‚Nedovoľte, aby vám obsadili sedadlo!´“

„To je ale fór!“ povedal Bredon.

Nový textár bol toho dňa prekvapivo usilovný. Bol ešte vždy vo svojej kancelárii a pracoval na Sanfecte (‚Kde je špina, tam je nebezpečenstvo!' ‚Smrtka na WC ‚Máte vraha v špajzi.' ‚Bacily sú smrteľnejšie ako bubnová paľba!), keď ho prepadla pani Crumpová na čele svojej ženskej armády, aby zaútočili na

celodennú špinu, boli ozbrojené, žiaľ, nie Sanfectom, ale obyčajným žltým mydlom a vodou.

„Vojdite, len vojdite!“ zvolal Bredon veselo, keď tá dobrá žena ostala stáť vo dverách. „Poďte a vymeťte celú tú robotu vedno s ostatnými odpadkami.“

„Prepáčte,“ povedala pani Crumpová, „nebudem vás vyrušovať.“

„Vlastne som už skončil,“ povedal Bredon. „Iste je tu každý deň hŕba smetí, ktoré treba denne odpratať.“

„To je pravda, pane — ani by ste neverili. Papier — papier je iste lacný, podľa toho, ako sa ním mrhá. Každý večer vynášame celé vrecia. Prirodzene, ide to do papierní, ale aj tak to musia byť strašné výdavky. A sú tu ďalej škatule a dosky, rozličné haraburdy — boli by ste prekvapený, aké veci tu pozbierame. Niekedy si myslím, že dámy a páni sem poznášajú všetky svoje odpadky, aby ich tu odhodili.“

„Ani by som sa nečudoval.“

„A väčšinou to hádžu na dlážku,“ pokračovala pani Crumpová, rozohňujúc sa na túto tému, „zriedkakedy to hádžu do odpadových košov, aj keď, Boh mi je svedkom, vyrábajú ich dosť veľké.“

„Máte s tým asi veľa roboty.“

„Panebože, nám už je to jedno. My to len pozametáme a pošleme vrecia výťahom dolu. Hoci niekedy sa dobre zasmejeme nad rozličným čudnými vecami, ktoré nájdeme. Zvyčajne sa iba pozriem, aby som zistila, či sa omylom neodhodilo niečo cenného. Raz som našla na dlážke u pána Inglebyho dvojlibrovú bankovku. On je už taký nepozorný. Nie je to tak dávno — toho istého dňa, keď úbohý pán Dean mal tú nehodu, našla som na chodbe akýsi vyrezávaný kameň — vyzeralo to, akoby to bol nejaký talizman, amulet alebo také dačo. No ja si myslím, že to asi pri páde vypadlo tomu úbožiakovi z vrecka, lebo pán Doolitle povedal, že to videl v

jeho kancelárii, a tak som to priniesla sem a položila do tej malej škatule.“

„To je ono?“ Bredon lovil vo vrecku vesty a vytiahol ónyxového chrobáka, ktorého nevysvetliteľne pozabudol vrátiť Pamele Deanovej.

„To je ono, pane. Je to čudná vec, pravda? Vyzerá to ako nejaký chrobák alebo čosi podobné. Ležalo to v tmavom kúte pod železným schodišťom a spočiatku som si myslela, že je to iba taký kamienok ako ten druhý.“

„Aký druhý?“

„No, iba niekoľko dní predtým našla som na tom istom mieste podobný okrúhly kamienok. Povedala som si vtedy: ‚To je čudné, že tu človek také dačo nájde.' Určite sa to tam dostalo z kancelárie pána Atkinsa; ten si tohto roku skôr vybral dovolenku pri mori, lebo bol chorý, a viete, ako si už ľudia napchávajú vrecká lastúrami, kamienkami a podobnými hlúposťami.“

Bredon znova zalovil vo vrecku.

„Bolo to dačo podobné?“ Ukázal jej hladký guľatý kamienok, veľký ako necht na palci.

„Bol veľmi podobný, pane. Smiem sa spýtať, našli ste ho na chodbe?“

„Nie — našiel som ho hore na streche.“

„Ach!“ vzdychla pani Crumpová. „Istotne sa tam hrali chlapci. Len čo sa seržantovi stratia z dohľadu, človek nikdy nevie, čo vyvedú.“

„Tam hore cvičia? To je ohromné. Túžia si svaly a pestujú postavy. Kedy tam cvičia? Cez obed?“

„Nie, pane. Pán Pym nechce, aby tam pobehúvali po obede. Vraví, že si narušia trávenie a dostanú koliku. Pán Pym je zvláštny človek. Pravidelne o pol desiatej musia byť v práci v tričkách a v trenírkach. Musia cvičiť dvadsať minút, potom sa preoblečú a pripravia do roboty. Po obede sedia trochu v chlapčenskej

miestnosti, čítajú alebo sa ticho hrajú na mince alebo na žmurky. Ale musia ostať vo svojej miestnosti; okrem chlapca, ktorý chodí všade s dezinfekčným rozprašovačom.“

„Prirodzene! Rozprašujte Sanfect a ste bezpeční pred chorobami.“

„Tak je, pane, ale oni používajú Jeyesov roztok.“

„Naozaj?“ spýtal sa Bredon, znova prekvapený nezvyčajným odporom, ktorý majú reklamné firmy proti výrobkom, ktoré profesionálne velebia. „Veľmi sa tu o nás starajú, pravda, pani Crumpová?“

„Áno, pane. Pán Pym venuje veľkú pozornosť zdraviu. Pán Pym je veľmi láskavý gentleman. Nasledujúci týždeň bude čaj pre upratovačky v kantíne s pretekmi v jedení a môžeme si priniesť aj deti. Dcérine dievčatá sa vždy na čaj tešia.“

„Istotne sa tešia,“ povedal Bredon, „a som presvedčený, že by mali radosť z nových stužiek do vlasov alebo z dačoho podobného —“

„Ste veľmi láskavý, pane,“ povedala Crumpová radostne.

„To nestojí za reč.“ Mince zacengali. „A teraz vypadnem a nechám vás tu.“

Podľa pani Crumpovej to bol veľmi slušný človek a vôbec nie pyšný.

Stalo sa to presne tak, ako Willis očakával. Stopoval ich od Boulestina a tentoraz si bol celkom istý, že ho nezbadali. Jeho maska člena fémskeho[12] súdu — čierna pelerína, čierna kapucňa s otvormi pre oči — mu zakrývala celú hlavu a plecia, ľahko sa dala obliecť na každodenné šaty. Zahalený do starého pršiplášťa pozoroval ich spoza veľkého nákladného auta v Covent Garden, kým Bredon a Pamela Deanová nevyšli von. Taxík ho čakal za

[12] Femgericht — vestfálske tajné, zvláštne, ľudové súdy v stredovekej nemeckej ríši, uplatňujúce zásadu pästného práva.

rohom. Úlohu mu uľahčila skutočnosť, že tí dvaja nešli taxíkom, ale viezli sa v obrovskej limuzíne, ktorú viedol sám Bredon. Ruch, ktorý zavládol vždy po skončení divadelných predstavení, dávno sa rozptýlil a keď sa prenasledovanie začalo, nemusel sa ich držať v podozrivej blízkosti. Stopa ho viedla západným smerom cez Richmond a ďalej na západ, až sa skončila pri veľkom dome stojacom uprostred záhrady na brehu rieky. Keď sa cesta blížila ku koncu, pripojili sa k nim ďalšie autá a taxíky idúce tým istým smerom a pri príchode našli si miesto na zaparkovanie medzi množstvom vozidiel. Bredon a slečna Deanová šli rovno dnu a ani sa neobzreli.

Willis, ktorý si obliekol maškarný kostým už v taxíku, očakával, že bude mať pri vstupe ťažkosti, ale nemal. Pri dverách stál sluha a spýtal sa, či je člen. Willis smelo odpovedal, že je, a predstavil sa ako William Brown. Videlo sa mu to veľmi vtipné a pravdepodobné. V klube bolo asi plno Williamov Brownov, lebo sluha mu nerobil nijaké ťažkosti a uviedol ho priamo do pekne zariadenej haly. Ihneď pred ním, na okraji húfu ľudí popíjajúcich koktaily, stál Bredon v čierno-bielom harlekýnskom kostýme, ktorý bol nápadný už po večeri, keď vstúpil do auta. Pamela Deanová, stojac vedľa neho v svojom labuťom kostýmiku, vyzerala ako pudrovka. Zo zadnej miestnosti sa rozliehali vzlykavé tóny saxofónu.

„Toto miesto," povedal si Willis, „je istotne brloh nerestí." A tentoraz sa Willis veľmi nemýlil.

Prekvapila ho slabá organizácia. Bez otázky a bez váhania otvárali sa pred ním všetky dvere. Hrali tu hazardné hry. Bolo tu more pijatiky. Tancovalo sa. Podľa toho, čo tu vystrájali, si Willis pripomenul to, čo mu opisovali ako orgie. A v pozadí za tým všetkým tušil čosi iné, čomu celkom dobre nerozumel; z čoho nebol vylúčený, ale k čomu prosto nemal kľúč.

Partnerku, prirodzene, nemal, ale čoskoro ho pohltila skupina nezvyčajne veselých mladých ľudí a sledoval, aké figúry robí tanečnica, ktorej úplnú nahotu zveličovali a zdôrazňovali cylinder, monokel a čižmy. Podávali mu nápoje — za niektoré zaplatil, ale väčšinu mu podstrčili, a zrazu si uvedomil, že by bol lepším detektívom, keby bol vedel lepšie odolať koktailom. Začala ho bolieť hlava a stratil z očí Bredona a Pamelu. Posadla ho myšlienka, že sa utiahli do niektorej z tmavých izbičiek, ktoré zbadal — na každej viseli ťažké záclony a v každej bol gauč a zrkadlo. Odtrhol sa od skupiny, ktorá ho obklopovala, a náhlivo začal hľadať po dome. Jeho prestrojenie bolo teplé a ťažké a pot sa mu len tak lial z tváre pod ťažkými záhybmi kapucne. Našiel zimnú záhradu plnú zaľúbených opitých párov, ale párik, ktorý hľadal, nebol medzi nimi. Otvoril nejaké dvere a našiel sa v záhrade. Ľakal ho špľachot a výkriky. Pobral sa ta ružovou alejou pod pergolou a vyšiel na voľné priestranstvo, uprostred ktorého bola fontána s bazénom.

Okolo neho sa prekrútil nejaký chlap s dievčaťom v náručí; bol červený a zadúšal sa smiechom; z pliec mu visela poloroztrhaná tunika z leopardej kože a keď utekal, viničové lístie mu padalo z vlasov. Dievča oddychovalo a pískalo ako lokomotíva. Bol to širokoplecí muž a svaly na chrbte sa mu leskli v mesačnom svetle, keď zhodil brániace sa bremeno do bazéna. Výbuch smiechu privítal tento výkon a ozval sa znova, keď dievča uťahané a premočené priplávalo nazad, vyškriabalo sa cez okraj bazéna a začalo nadávať. Vtedy zazrel Willis čierno-bieleho harlekýna.

Liezol na súsošie uprostred bazéna — ktorý akoby podopierali dokonalé dvojičky morských panien a delfínov, v ktorom kľučal Amor a fúkal z mušle vysoký prameň tancujúcej vody. Vyššie a vyššie stúpala štíhla mokrá postava a ligotala sa ako nejaký fantastický vodný tvor. Harlekýn sa zachytil rukami horného okraja bazéna, chvíľu sa hojdal a vytiahol sa hore. Ešte aj v tej

chvíli pocítil Willis mimovoľný obdiv. Bol to ľahký nenásilný pohyb atléta, ukážka sily svalov, bez akéhokoľvek trhnutia alebo námahy. Jeho koleno sa opieralo o okraj bazéna. Bol hore a liezol po bronzovom Amorovi. Ešte chvíľa, a už kľačal na naklonenom chrbte figúry — stal si na ňu a vôkol neho tryskala voda z fontány.

„Panebože!“ myslel si Willis. „Ten chlap je alebo povrazolezec, alebo je taký opitý, že nespadne.“ Ozvali sa výkriky a potlesk a nejaké dievča začalo hystericky jačať. Potom sa popri Willisovi pretlačila dopredu vysoká žena v tesne priliehajúcich šatách zo saténu ustricovej farby, ktorá bola stredobodom najbujarejšej skupiny, a stala si na okraj bazéna, pričom jej krásne vlasy odstávali tak, že vytvárali bledú svätožiaru okolo jej živej tváre.

„Skoč!“ zvolala. „Skoč! Odváž sa! Skoč dolu!“

„Mlč, Dian!“ Jeden z triezvejších chlapov ju chytil okolo pliec a pritlačil jej ruku na ústa. „Je to veľmi plytké — zlomí si väzy.“

Odstrčila ho.

„Ty buď ticho. Nech skočí. Chcem, aby skočil. Dickie, choď do pekla. Ty by si sa to neodvážil, ale on sa odváži.“ „Pravdaže by som sa neodvážil. Prestaň.“ „Poďme, harlekýn, skoč!“

Čierno-biela postava zdvihla ramená nad svoju fantastickú hlavu a ostala stáť v rovnováhe.

„Nebuď blázon, človeče!“ ziapal Dickie.

Ale nápad rozohnil ostatné ženy a ich výkriky prekričali jeho hlas.

„Skoč, harlekýn, skoč!“

Štíhle telo ako strela preletelo cez vodnú spŕšku, so slabým pleskotom dopadlo na hladinu a prekĺzlo po vode ako ryba. Willis zatajil dych. Predviedol do dokonale. Bolo to skvelé. Zabudol na svoju zúrivú nenávisť voči tomuto chlapovi, tlieskal s ostatnými. Dian utekala k plavcovi, keď sa vynoril, a oblapila ho.

„Si skvelý! Si skvelý!“ pritisla sa k nemu, takže voda vsiakla do jej uvláčených saténových šiat.

„Vezmi ma domov, harlekýn — zbožňujem ťa!“

Harlekýn sklonil svoju zamaskovanú tvár a pobozkal ju. Muž zvaný Dickie sa usiloval odtiahnuť ho, ale harlekýn ho elegantne podrazil a mládenec sa otočil a spadol do bazéna. Zo všetkých strán sa ozval smiech. Harlekýn si prehodil dievča cez plece.

„Bojujme o cenu!“ vykríkol.

Potom ju postavil poľahučky na nohy a vzal ju za ruku.

„Utekajme,“ zvolal, „utekajme! Ujdime a nech nás chytia, ak môžu.“

Zrazu sa bláznivo rozbehli. Willis zbadal zlostnú tvár Dickieho, keď sa tackal okolo neho, a začul, ako nadáva. Pocítil, ako ho ktosi chytil za ruku. Zadychčane bežal k ružovej aleji. Čosi sa mu zachytilo o nohu, potkol sa a spadol. Jeho spoločníčka ho opustila a huhúkajúc bežala ďalej. Posadil sa, hlavu mal zamotanú do kapucne a snažil sa vyslobodiť ju.

Akási ruka sa mu dotkla pleca.

„Poďte, pán Willis,“ zašepkal mu posmešný hlas do ucha, „pán Bredon vraví, aby som vás odprevadila domov.“

Podarilo sa mu konečne stiahnuť čiernu kapucňu z hlavy a stať si na nohy.

Stála pri ňom Pamela Deanová. Odložila masku a oči jej zlomyseľne žiarili.

5. PREKVAPUJÚCA PREMENA PÁNA BREDONA

Lord Peter Wimsey navštívil svojho švagra, hlavného inšpektora Parkera zo Scotland Yardu.

Sedel vo veľkom a pohodlnom foteli v byte hlavného inšpektora v Bloomsbury. Oproti nemu sklonená na diváne sedela jeho sestra lady Mary Parkerová a usilovne plietla detský svetrík. Na sedadle pri okne sedel sám pán Parker, objímajúc si kolená, fajčil fajku. Na malom stolíku stálo pár fliaš a sifón. Na koberci pred kozubom ležala veľká strakatá mačka. Bol to až vyzývavo pokojný rodinný výjav.

„Tak ty si sa dal do armády pracujúcich, Peter," poznamenala lady Mary.

„Áno. Dostávam štyri solídne libry týždenne. Je to čudesný pocit. Po prvý raz v živote si zarábam. Každý týždeň, keď dostanem obálku s výplatou, žiarim ozajstnou pýchou."

Lady Mary sa usmievala a pozrela na svojho muža, ktorý jej úsmev veselo opätoval. Ťažkosti, ktoré ľahko vzniknú, keď si chudobný muž vezme bohatú ženu, v ich prípade priateľsky vyriešili dôvtipnou dohodou, podľa ktorej všetky peniaze lady Mary zverili do správy jej bratom, aby ich spravovali v mene budúcich malých Parkerovcov, a poručníci mali ďalšiu povinnosť štvrťročne vyplácať žene presne takú sumu, akú v tom období zarobil jej muž. Takto sa medzi oboma hlavnými účastníkmi dosiahla príjmová rovnováha. A nepatrná anomália, že hlavný inšpektor Parker bol vlastne chudák v porovnaní s malým Charlesom Petrom a ešte menšou Mary Lucastou, ktorí v tej chvíli pokojne spali vo svojich kolískach, nikoho ani trolinku nerušila. Mary sa tešila, že spravovala ich skromné spoločné príjmy, a náhodou jej to spôsobovalo veľké potešenie. Správala sa k nemu

ako k svojmu bohatému bratovi so všetkou povýšenosťou, ktorú pociťuje robotník nad človekom, vlastniacim iba peniaze.

„O aký prípad vlastne ide?“ spýtal sa Parker.

„Sám neviem,“ pripustil Wimsey úprimne. „Zatiahli ma do toho prostredníctvom ženy Freddyho Arbuthnota — bola to Rachel Levyová, vieš. Pozná starého Pyma. Zoznámila sa s ním na nejakej večeri a on je rozprával o liste, ktorý ho znepokojuje. A ona na to: ‚Prečo to nedáte niekomu, aby to prešetril?' A on vraví: ‚Komu?' Na to ona, že pozná niekoho — nespomenula moje meno, rozumieš? — a on povedal, aby som mu zatelefonoval, a ja som zatelefonoval a bol som v tom.“

„Tvoj rozprávačský štýl,“ povedal Parker, „aj keď je duchaplný, je trochu nesúvislý. Nemôžeš začať od začiatku, porozprávať všetko do konca a potom, ak to bude možné, prestať?“

„Pokúsim sa,“ povedalo jeho lordstvo, „ale keď mi vždy prichodí ťažká tá časť, kde treba prestať. Nuž, počúvajte. Raz v pondelok popoludní — 25. mája, aby som bol presný, mladý muž, Victor Dean, zamestnaný ako textár v Pymovej reklamnej spoločnosti s r. o., spadol dolu špirálovitým železným schodišťom v ich budove, nachádzajúcej sa v hornej časti Southampton Row, a následkom poranení, to jest: zlomené väzy, prebitá hlava, zlomená noha a množstvo menších odrenín a pomliaždenín, ihneď zomrel. Nešťastie, pokiaľ sa to dá presne zistiť, prihodilo sa o pol štvrtej popoludní.“

„Hm!“ ozval sa Parker. „Veľa zranení na takýto pád.“

„Aj ja som si to myslel, kým som nevidel schodište. Ale aby som pokračoval. Deň po tejto udalosti sestra zosnulého poslala pánu Pymovi úryvok z nedokončeného listu, ktorý našla na bratovom stole. List Pyma varuje, že v úrade sa deje čosi nekalé. Na liste je dátum asi desať dní pred smrťou, akoby ho pisateľ odložil a chcel si starostlivejšie premyslieť formulácie. Dobre teda.

Pán Pym je človek prísnej morálky — prirodzene, ak nejde o jeho profesiu, ktorej podstatou je hovoriť uveriteľné lži za peniaze —“

„A ako je to s pravdou v reklame?“

„Prirodzene, v reklame je trochu pravdy. V chlebe je droždie, ale chlieb nemožno robiť iba z droždia. Pravda v reklame,“ vyhlásil Peter mravoučne, „je ako droždie, ktoré zarobí žena do troch mierok múky. Vytvára primerané množstvo plynu, ktorý nafúkne množstvo skreslených povrchných údajov do formy, akú môže verejnosť zhltnúť. Čo ma náhodou privádza na háklivý a dôležitý rozdiel medzi predložkami s a z. Dajme tomu, že robíte reklamu limonáde, alebo, aby som nebol zlomyseľný, povedzme radšej hruškovici. Ak poviete: ‚Naša hruškovica je vyrobená len z čerstvo natrhaných hrušiek,' tak musí byť vyrobená iba z hrušiek, lebo inak je toto tvrdenie trestné; ak prosto poviete, že je vyrobená z hrušiek bez slovka len, potom sa môžete staviť, že je pravdepodobne vyrobená hlavne z hrušiek; ale ak napíšete, že je vyrobená i z hrušiek, všeobecne máte na mysli, že vezmete kopu hrušiek na tonu repy a zákon sa vás nemôže dotknúť. Také jemné rozdiely má náš anglický jazyk.“

„Zapamätaj si to, Mary, keď pôjdeš najbližšie nakupovať, nekupuj nič, čo nie je *len z'*. Pokračuj, Peter — a dožič nám trochu menej gramatiky.“

„Dobre. Tu je teda ten mladý muž, ktorý začne písať varovný list. Prv ako ho môže dokončiť, spadne zo schodov a zabije sa. Je to, či to nie je pekelne podozrivá náhoda?“

„Taká podozrivá, že je to pravdepodobne číra náhoda. Ale pretože máš fantáziu pre melodrámy, dovolíme, aby to bolo podozrivé. Kto ho videl umrieť?“

„Bola to puška, povedala muška, chcem povedať, istý pán Atkins a pani Crumpová videli pád zdola a istý pán Prout to videl zhora. Všetky ich svedectvá sú zaujímavé. Prout vraví, že schodište bolo dobre osvetlené a že nebohý nešiel príliš rýchlo,

zatiaľ čo ostatní vravia, že padal ako snop a pritom zvieral v rukách *Atlas Times* tak mocne, že mu ho potom sotva vládali vytrhnúť z rúk. Čo ti to pripomína?“

„Iba to, že smrť nastala ihneď, čo sa stáva, ak si niekto zlomí väzy.“

„Viem. Ale pozri sa! Ideš dolu schodmi a pošmykne sa ti noha. Čo sa stane? Padáš dopredu a dolu hlavou? Alebo si zrazu sadneš na zadok a ďalšiu cestu vykonáš týmto spôsobom?“

„To závisí od okolností. Ak by som sa naozaj pokĺzol, zletel by som po zadku. Ale keby som sa potkol, pravdepodobne by som padal dopredu. To nemožno povedať, ak človek nevie, ako sa to stalo.“

„Dobre. Vždy máš nejakú odpoveď. Nuž, budeš sa držať toho, čo zvieraš v rukách v smrteľnom kŕči, alebo to odhodíš a budeš sa snažiť zachrániť sa tým, že sa chytíš zábradlia?“

Parker sa odmlčal. „Pravdepodobne by som sa snažil zachytiť,“ povedal pomaly, „ak by som neniesol podnos plný porcelánu alebo niečo podobné. Ale aj vtedy... neviem. Azda je to inštinkt chytiť sa niečoho, o čo sa možno zachytiť, Ale rovnaký inštinkt je zachrániť sa. Neviem. Všetky tieto dohady o tom, čo by si urobil ty alebo ja a čo by urobil každý rozumný človek, sú veľmi neuspokojivé.“

Wimsey zahundral. „Povedzme to teda takto, ty neveriaci Tomáš. Ak smrteľné zovretie prstov nastalo v dôsledku okamžitého smrteľného kŕča, musel zomrieť tak rýchle, že nemal čas pomyslieť na to, aby sa zachránil. A sú dva možné prípady smrti — zlomené väzy, a to sa mohlo stať, iba keď spadol dolu hlavou na chodbu, alebo si rozbil sluchy, keď tresol hlavou o gombíky zábradlia. A teraz: spadnúť zo schodov, to nie je ako spadnúť zo strechy — človek padá po etapách a má čas si to uvedomiť. Keby sa zabil nárazom o zábradlie, musel by najprv spadnúť a až potom sa udrieť. To isté platí, ba ešte s väčšou silou,

ak si človek zlomí väzy. Prečo teda, keď cítil, že padá, neodhodil všetko a nezabránil pádu?“

„Viem, čo chceš povedať,“ ozval sa Parker. „Že totiž bol prv zavraždený a že bol mŕtvy už predtým, ako spadol. Mne sa to však nevidí. Ja vravím, že sa mu noha o dačo zachytila, potkol sa, rozrazil si hlavu a umrel. V tom niet nič nemožného.“

„Skúsim to teda znova. Ako znie toto? Istého večera našla hlavná upratovačka pani Crumpová na chodbe pod železným schodišťom tohto ónyxového chrobáka. Ako vidíš, je okrúhly, hladký a ťažký na svoju veľkosť, ktorá je asi rovnaká ako železné gombíky na zábradlí. Ako ďalej vidíš, na jednej strane je trochu vyštrbený. Patril mŕtvemu. Zvyčajne ho nosieval vo vrecku vesty a pri práci si ho položil na stôl. Čo ty na to?“

„Povedal by som, že mu vypadol z vrecka pri páde.“

„A čo ten úlomok?“

„Ak nebol už predtým naštrbený —“

„Nebol; jeho sestra povedala, že si je tým istá.“

„Tak sa naštrbil pri páde.“

„Myslíš?“

„Myslím.“

„Nazdával som sa, že si to budeš myslieť. Ale pokračujem: niekoľko dní predtým našla pani Crumpová hladký kamienok, takmer taký veľký ako tento chrobák. Ležal na tej istej chodbe, pod železným schodišťom.“

„Naozaj?“ spýtal sa Parker. Zdvihol sa zo sedadla pri okne a išiel k fľašiam. „Čo ona o tom vraví?“

„Vraví, že by človek sotva uveril, aké čudné veci ponachádza, keď upratuje kancelárie. Nazdáva sa, že kameň priniesol pán Atkins, ktorý si vybral dovolenku pri mori skôr ako zvyčajne, lebo bol chorý.“

„Nuž,“ povedal Parker, „prečo nie?“ a stlačil páčku na sifóne.

„Prečo nie? Ten druhý kamienok — tu ho máš — som našiel na streche umyvárne. Musel som zliezť dolu po ríne, aby som ho získal, a zničil som si pri tom flanelové nohavice.“

„Naozaj?“

„Veru tak, pán kapitán. Tam som ho našiel. A našiel som aj miesto, kde je na svetlíku odlúpená farba.“ „Na akom svetlíku?“

„Na svetlíku, ktorý je priamo nad železným schodišťom. Svetlík má končitú striešku, aké bývajú na skleníkoch, a má okná, ktoré možno otvoriť — vieš, aké mám na mysli — také, čo sa otvárajú, keď je horúco. Keď mladý Dean zahynul, bola veľká horúčava.“

„Chceš povedať, že niekto do neho hodil nejaký kameň cez svetlík?“

„Ty si to povedal, šéfe. Alebo presnejšie povedané, nie nejaký kameň, ale tento kameň. Totiž tento skarab.“ „A čo ostatné kamene?“

„Tie boli cvičné. Zistil som, že cez poludňajšiu prestávku sú kancelárie prakticky prázdne. Na strechu nikto nechodí okrem vybehávačov, ktorí tam ráno o 8,30 majú rozcvičku.“

„Ľudia, ktorí žijú pod sklenenými svetlíkmi, nemali by hádzať kamene. Chceš povedať, že takým malým kamienkom možno niekomu preraziť lebku a zlomiť väzy?“

„Pravdaže nie, ak ho jednoducho hodíš. Ale čo ak ho vystrelíš z praku?“

„V tom prípade sa treba spýtať ľudí v susedných úradoch, či nevideli niekoho, kto sa na streche u Pyma hral na Dávida a Goliáša, a už ho máš.“

„Také jednoduché to nie je. Strecha je omnoho vyššia ako strechy okolitých budov a má koldokola pevný kamenný parapet, asi meter vysoký, iste preto, aby dom vyzeral veľkolepejší. Ak niekto chce vystreliť kameň na železné schodište, musí si kľaknúť do zvláštneho postavenia medzi dvoma svetlíkmi a potom ho

nemožno zbadať odnikiaľ — ak náhodou niekto nie je na schodoch a nedíva sa hore — kde očividne nikto nebol okrem úbohého Victora Deana. Je to bezpečné na betón.“

„Teda dobre. Povyzvedaj sa, či niektorý člen osadenstva neostával často v úrade cez obed.“

Wimsey pokýval hlavou.

„To nie je dobré. Osadenstvo pichá každé ráno, ale o jednej sa nerobí nijaká kontrola. Informátor chodí na obed von a jeden zo starších chlapcov si sadne na jeho miesto pri stole pre prípad, že by priniesli nejaký odkaz alebo balík, ale zvyčajne nie je tam po celý čas. Ďalej je tam chlapec, ktorý poskakuje s Jeyesovým roztokom v rozprašovači, ale ten na strechu nechodí. Nič nemôže zabrániť niekomu, aby vyšiel hore povedzme o pol dvanástej a ostal tam, kým nevykoná svoju robotu, a potom jednoducho zíde dolu schodmi. Keby bol v službe liftboy alebo jeho zástupca, možno ich obísť slepým priechodom popri výťahu a prejsť tak, aby to nik nezbadal. Okrem toho v tom čase môže byť výťah dolu v suteréne. Stačí, ak skrytý chlap vyčká a pokojne vyjde von. Nič na tom nie je. Podobne to mohlo byť aj v deň smrti.

Prejde do umyvárne, do ktorej sa možno dostať zo schodov. Keď je vzduch čistý, vystúpi na strechu. Tam striehne, kým nezbadá svoju obeť, ako ide dolu schodmi, po ktorých každý prejde denne aspoň päťdesiat ráz. Vystrelí kamienok a odíde. Každý dvíha telo a vykrikuje nad ním, zatiaľ čo náš priateľ si sem nevinne kráča z umyvárne. Je to jednoduché ako facka.“

„Nezbadali by, keby po celý čas nebol vo svojej kancelárii?“

„Starký, keby si vedel, ako to u Pyma chodí! Tam sú všetci vždy mimo svojej kancelárie. Ak sa nebaví v oddelení textárov alebo nestvára pochabosti s pisárkami, je v ateliéri a zlostí sa na grafickú úpravu, alebo je v tlačiarni a sťažuje sa na falcovanie, alebo je v tlačovom oddelení a informuje sa, koľko peňazí je na pripravovanú akciu, alebo je v archíve a žiada nejaké dokumenty,

alebo ak nie je na týchto miestach, je niekde inde — tajne si odskočí na kávu alebo si dá ostrihať vlasy. Slovo alibi nemá na takom pracovisku, ako je u Pyma, nijaký význam.“

„Už vidím, že s tým všetkým budeš mať peknú zábavu,“ povedal Parker. „Ale aké nezrovnalosti sa môžu diať na takomto mieste, čo by mohli viesť k vražde?“

„Teraz k tomu prídeme. Mladý Dean sa vláčil s bandou de Momeriovej —“

Parker zahvízdal.

„Páchal hriechy nad svoje životné možnosti?“

„Veľmi pravdepodobne. Ale poznáš Dianu de Momeriovú. Baví ju, keď skorumpuje nejakého buržuja — ale väčšmi ju teší zápas s jeho malým svedomím. To dievča je zlé. Včera v noci som ju predsa viezol domov, takže by som to mal vedieť.“

„Peter!“ ozvala sa lady Mary. „Bez ohľadu na tvoju morálku, ktorá ma znepokojuje, ako si sa dostal do tej bandy? Myslela som si, že by sa radšej zaplietli tuto s Charlesom alebo s hlavným komisárom.“

„Išiel som ta inkognito. Komédie s maskami. A o moju morálku sa nemusíš báť. Na ceste domov bola mladá dáma do nemoty spitá, vyniesol som ju do jej vilky v Garlic Mews a položil som ju v obývacej izbe na diván. Jej slúžka bola ráno istotne veľmi prekvapená, aj keď sa už iste dávno prestala dačomu čudovať. Ide však o to, že som veľa zistil o Victorovi Deanovi.“

„Tak moment,“ prerušil ho Parker, „užíval omamné jedy?“

„Očividne nie, hoci by som prisahal, že to nebola Dianina chyba, ak ich neužíval. Podľa názoru jeho sestry bol veľmi silnej povahy. Možno to raz skúsil a bolo mu tak zle, že to viac nezopakoval... Áno — viem, na čo myslíš. Ak užíval drogy, mohol spadnúť dolu schodmi z vlastnej viny.. Ja si však nemyslím, že to tak bolo. Tieto veci vychádzajú najavo až po smrti. Túto otázku nadhodili... nie, o to nešlo.“

„Mala Diana o tejto veci nejaký názor?“

„Vravela, že to nebol nijaký kamoš. Ale i tak ho nechala v kŕdli od novembra do konca apríla — takmer šesť mesiacov, a to je na Dianu dlhý čas. Som zvedavý, v čom spočívala jeho atraktívnosť. Domnievam sa, že na tom laganovi muselo byť dačo, čo ju zaujalo.“

„To hovorí jeho sestra?“

„Áno; ale ona vraví, že Victor ‚mal veľké ambície'. Neviem celkom presne, čo sa nazdáva, že tým chcel Dean povedať.“

„Iste si uvedomovala, že Diana bola jeho milenkou. Alebo nebola?“

„Istotne bola. Ale ja si myslím iné: jeho sestra sa domnievala, že pomýšľal na manželstvo.“

Parker sa zasmial.

„Napokon,“ ozvala sa lady Mary, „on iste všetko sestre nepovedal.“

„Skôr si myslím, že jej povedal veľmi málo. Včerajšie nočné divadlo ju úprimne rozčúlilo. Očividne večierok, na ktorý ju Dean zaviedol, nebol taký vzrušujúci. Prečo ju tam zaviedol? To je ďalší problém. Povedal jej, že chce, aby sa zoznámila s Dianou, a niet pochyby o tom, že chlapec sa domnieval, že ju predstavil budúcej švagrinej. Ale Dean — zdá sa, chcel, aby sestra ostala mimo. Istotne ju nechcel skaziť, ako vravel Willis.“

„Kto je Willis?“

„Willis je mladý muž, ktorému lietajú peny okolo úst, keď spomenieš Victora Deana; bol kedysi Deanovým najdrahším priateľom; je zamilovaný do Deanovej sestry, na mňa zúrivo žiarli, myslí si, že som mazaný tými istými masťami ako Dean, stopuje ma s neschopnou horlivosťou päťdesiatich Watsonov. Píše texty o krémoch na tvár a o korzetoch, je synom vidieckeho obchodníka s textilom, chodil do nejakej vidieckej školy a nosí — musím s poľutovaním povedať — dvojradovú vestu. To je na ňom najhoršie

— okrem toho, že pripúšťa, že bol v umyvárni, keď Victor Dean spadol zo schodov, a umyváreň, ako som už prv povedal, je prvým krokom k streche.“

„Kto bol ešte v umyvárni?“

„Nespýtal som sa ho ešte. Ako som mohol? To je veľká záťaž pri detektívovej práci, keď sa nesmie priznať, že po dačom pátra, a nesmie sa veľa vypytovať. Ale keby ktokoľvek vedel, že tú vec vyšetrujem, čokoľvek by som sa spýtal, nedostal by som nijakú odpoveď. Neprekážalo by to, keby som mal čo i len najhmlistejšiu predstavu o tom, koho alebo čo mám odhaliť, ale hľadať medzi asi sto ľuďmi páchateľa nepotvrdeného zločinu je veru ťažké.“

„Myslel som, že hľadáš vraha.“

„Hľadám — ale si myslím, že nenájdem vraha, kým nebudem vedieť, prečo bola vražda spáchaná. Okrem toho Pym si ma najal, aby som zistil, aké neprístojnosti sa páchajú v jeho úrade. Prirodzene, vražda je neprístojnosť, ale nie som poverený, aby som po nej pátral. A jediná osoba, u ktorej by som mohol ustáliť motív na vraždu, je Willis — a nie je to ten motív, ktorý hľadám.“ „Prečo sa Willis pohádal s Deanom?“

„Pre najhlúpejšiu vec na svete. Willis chodieval s Deanom domov na víkendy. Dean býval so svojou sestrou, mimochodom — rodičov nemali. Willis sa do sestry zaľúbil. Sestra si ním nebola istá. Dean vzal sestru na jeden z Dianiných zvrhlých večierkov. Willis na to prišiel. A keďže je truľo, zhováral sa s Deanovou sestrou ako nejaký moralistický strýčko. Sestra nazvala Willisa nechutným, namysleným, hlúpym, dotieravým pozérom. Willis robil výčitky Deanovi. Dean povedal Willisovi, aby šiel do pekla. Veľká hádka. Sestra sa zamieša. Deanova rodina sa zhodne v tom, aby sa Willis pakoval a dal sa vypchať. Willis povedal Deanovi, že ak (on, Dean) zničí svoju sestru (Pamelu), tak ho zastrelí ako psa. To sú jeho vlastné slová alebo mi to aspoň tak povedali.“

„Zdá sa, že Willis myslí v samých klišé,“ povedala Mary.

„Prirodzene — preto píše také dobré texty o korzetoch. No jednako taká je situácia. Dean a Willis na seba zazerali tri mesiace. Potom Dean spadol zo schodov. Teraz sa Willis pustil do mňa. Povedal som včera večer Pamele Deanovej, aby ho zaviezla domov, ale neviem, čo z toho vzišlo. Vysvetlil som jej, že tie vášnivé večierky sú nebezpečné a že vo Willisovom bláznovstve je istá rozlišovacia metóda, aj keď táto metóda, pokiaľ ide o takt a znalosti sexu, zlyháva. Bolo strašne smiešne pozorovať chudáka Willisa, ako za nami sliedi v akomsi ku-klux-klanskom prestrojení — zakrádal sa a pritom mal obuté tie isté topánky, čo nosí do úradu, a na malíčku mal pečatný prsteň, ktorý by človek identifikoval na míle.“

„Úbohý chlapec! Domnievam sa, že Willis nezrazil priateľa Deana zo schodišťa.“

„Ani ja si to nemyslím, Polly — ale človek nikdy nevie. Je to taký melodramatický somár. Možno by to pokladal za skvelý hriech. Ale nemyslím, že jeho mozog by to vedel premyslieť do takých podrobností. A ak by to bol urobil, domnievam sa, že by bol šiel rovno na policajnú stanicu, bol by sa priznal, udrel sa do pŕs, že by len tak zahučalo, a vyhlásil: ‚Ja som to urobil v záujme mravnosti.' Proti tomu je tu nepochybná skutočnosť, že Deanovo spojenie s Dianou a jej spoločníkmi sa definitívne skončilo koncom apríla — prečo by potom mal čakať do konca mája, aby zasiahol? S Deanom sa pohádal v marci.“

„Peter, možno ťa sestrička vodí za nos. Spojenie nemuselo prestať vtedy, keď ona povedala, že prestalo. Možno ho udržiavala ďalej na vlastnú päsť. Možno aj ona požíva omamné jedy. To nikdy nemožno vedieť.“

„Veru nie, ale človek môže rozumne hádať. Nemyslím, že by Pamelu Deanovú boli do dačoho takého zaplietli. Prisahal by som, že jej rozhorčenie minulej noci bolo ozajstné. Bolo to naozaj veľmi zlé. Mimochodom, Charles, odkiaľ títo ľudia dostávajú drogy? V

tom dome tak tiekli omamné jedy, že by sa dalo otráviť celé mesto.“

„Bol by som rád, keby som to vedel,“ povedal Parker kyslo. „Môžem ti povedať iba toľko, že to odkiaľsi prichádza loďou a distribuuje sa z iného miesta. Otázka je, odkiaľ. Prirodzene, už zajtra by sme mohli zatknúť pol stovky drobných distributérov, ale načo by to bolo? Oni sami nevedia, odkiaľ tovar prichádza, ani kto ho dodáva. Všetci vravia tú istú rozprávku. Dodávajú im to na ulici neznámi ľudia, ktorých predtým nikdy nevideli a ktorých by znova nepoznali. Alebo im to strčí do vrecka niekto v autobuse. Nie je to vždy preto, že by to nechceli povedať. Oni to naozaj nevedia. A keby si chytil človeka, ktorý je bezprostredne nad nimi v rebríčku, ani ten by nič nevedel. Je to zdrvujúce. Niekto na tom zarába milióny.“

„Iste. Ale vráťme sa k Victorovi Deanovi. Je tu ďalší problém. U Pyma zarábal týždenne šesť libier. Ako môže niekto chodiť s de Momeriovej bandou, ak zarába tristo libier ročne? Aj keby nebol veľkým gavalierom, zadarmo sa to robiť nedá.“

„Možno žil na Dianin účet.“

„Možno, fičúr akýsi. Na druhej strane mám inú myšlienku. Dajme tomu, že si naozaj myslel, že má príležitosť priženiť sa k šľachte — respektíve sa nazdával, že je šľachtic. Napokon, Diana ostáva de Momeriová, aj keď jej rodina ukázala dvere, a nemožno im to zazlievať. Predpokladajme teda, že míňal viac, ako si mohol dovoliť, veď sa pokúšal držať s nimi krok. Dajme tomu, že to trvalo dlhšie, ako si myslel, a že sa zadĺžil až po uši. A potom si uvedom, ako vyzerá ten nedokončený list Pymovi vo svetle tejto teórie.“

„No a?“ začal Parker

„Pridaj predsa plyn!“ zamiešala sa Mary. „Vy dvaja strašne radi obchádzate tému, pravda? Prirodzene, ide o vydieranie. Je to úplne očividné. Už hodinu to tuším. Tento Dean hľadá chlapíka s

osobitným príjmom a u Pyma objaví niekoho, kto robí niečo, čo by nemal — hlavného pokladníka, ktorý falšuje účty, alebo vybehávača, ktorý kradne drobné, alebo také dačo. A on vravi: ‚Ak sa so mnou nepodelíš, poviem Pymovi,' a začne písať list. Viete, azda vôbec nechcel, aby sa ten list dostal Pymovi do rúk. Bola to iba hrozba. Ten druhý chlap ho na chvíľu umlčí tým, že mu dačo zaplatí. Potom si myslí: ‚Je to beznádejné, radšej tú beštiu odstránim.' A tak ho zrazí. A tu to máte.“

„A je to celkom jednoduché,“ povedal Wimsey.

„Prirodzene, že je to jednoduché, to iba vy chlapi radi robíte tajnosti.“

„A ženy najradšej skočia ihneď k záverom.“

„Nezovšeobecňujme,“ povedal Parker, „lebo to vedie vždy k zlej argumentácii. A čo ja mám s tým všetkým?“

„Ty mi budeš radiť a stáť pri mne pripravený zvolať svojich Myrmidonov[13], ak dôjde k ruvačke. Mimochodom, môžem ti dať adresu domu, v ktorom sme boli včera v noci. Omamné jedy a hazardné hry, ak nespomeniem ostatné nemenované orgie.“

Spomenul adresu a hlavný inšpektor si ju zapísal. „Jednako veľa toho urobiť nemôžeme,“ pripustil. „Je to súkromný dom, ktorý patrí majorovi Milliganovi. Nejaký čas ho už pozorujeme. Aj keby sme sa dostali dnu, v tom, čo chceme, by nám to pravdepodobne nič nepomohlo. Nazdávam sa, že by tam nebolo živej duše, ktorá by vedela, odkiaľ omamné jedy pochádzajú. No aj tak je dobré mať dôkaz, kam sa omamné jedy dostávajú. Mimochodom, u tej dvojice, ktorú si nám včera večer pomohol zatknúť, srne našli omamné jedy. Dostanú pravdepodobne sedem rokov.“

---

[13] Tesálski bojovníci, ktorí podľa gréckej legendy bojovali v Trójskej vojne pod vedením svojho kráľa Achilla. — Podriadený, ktorý vykonáva rozkazy bez váhania a bez škrupúľ.

„Dobre. No tentoraz som to mal na krajíčku. Dve pisárky od Pyma išli za mnou a spoznali ma. Tupo som na ne zagánil a na druhý deň som im vysvetlil, že mám bratanca, ktorý sa na mňa veľmi ponáša. Ide, prirodzene, o toho notoricky známeho Wimseya. Nie je to dobre, ale je človek veľmi známy.“

„Ak sa to dozvie de Momeriovej banda, nájdeš sa dakde v bočnej uličke,“ povedal Parker. „Ako si sa tak skamarátil s Dianou?“

„Skočil som z fontány do bazéna. Treba si vedieť urobiť reklamu. Nazdáva sa, že som ôsmy div sveta.“

„No, len sa nezabi,“ povedala Mary nežne. „Máme ťa radi a malý Peter by sa neobišiel bez svojho najlepšieho strýka.“

„Napokon ti to nezaškodí,“ poznamenal švagor bezočivo, „ak raz vyriešiš naozaj ťažký prípad. Ak si trošku pozápasíš so smrťou, ktorú mohol zapríčiniť ktokoľvek z akéhokoľvek predstaviteľného dôvodu, budeš menej pohrdlivo a povýšenecky hovoriť o vraždách roztrúsených po celej krajine, ktoré polícia neodhalila. Dúfam, že ti to bude dobrá príučka. Dáš si ešte pohárik?“

„Ďakujem; pokúsim sa z tejto príučky dačo získať. Medzitým budem ďalej klamať verejnosť a hrať pána Bredona, ktorý býva na tvojej adrese. A daj mi vedieť o všetkých udalostiach týkajúcich sa Momeriovej alebo Milligana.“

„Buď bez starosti. Chceš sa zúčastniť na našej najbližšej razii proti omamným jedom?“

„Prirodzene. Kedy to bude?“

„Máme informácie o pašovaní kokaínu na pobreží Essexu. Najhoršie, čo vláda urobila, je, že odstránila pobrežné stráže. To zdvojnásobuje naše ťažkosti, najmä pokiaľ ide o súkromné motorové člny. Ak sa chceš raz v noci zabaviť, príď a môžeš si vziať aj svoje auto. Je rýchlejšie ako naše.“

„Rozumiem. Dva pre teba a jedno pre mňa. Máš pravdu. Som za. Zavolaj ma kedykoľvek. Končím robotu o pol šiestej.“

Medzitým tri srdcia sa trápili kvôli pánu Deathovi Bredonovi.

Slečna Pamela Deanová si prala pár hodvábnych pančúch vo svojom osamelom byte.

„Minulá noc bola skvelá... Myslím, že ma to vlastne nemalo baviť; úbohého Victora ešte len nedávno pochovali... Prirodzene, veď som ta šla iba kvôli Victorovi... Som zvedavá, či ten detektív niečo zistí... mnoho nepovedal, ale vidí sa mi, že sa mu zdá čudné, ako sa Victor zabil... no a Victor mal tiež podozrenie, že tam čosi nie je v poriadku, a iste by chcel, aby som urobila všetko, čo budem môcť, aby som to vysliedila... nevedela som, že súkromní detektívi sú takí... myslela som, že sú nepríjemní, že do všetkého strkajú nos... že sú vulgárni... páči sa mi jeho hlas... a jeho ruky... ach Bože, aká je na tých pančuchách diera... musím ju zašiť, kým sa nezväčší... a vie sa slušne správať. Zdá sa mi však, akoby sa na mňa nahneval za to, že som prišla k Pymovi... je istotne veľký atlét, keď vyliezol na tú fontánu... pláva ako ryba... moje nové plavky... dobre by sa bolo dakde opaľovať... vďakabohu mám celkom slušné nohy... budem si musieť naozaj kúpiť viac pančúch, tieto už dlho nevydržia... škoda, že v čiernom vyzerám tak unavene... úbohý Victor!... Som zvedavá, čo urobím s Alecom Willisom... keby nebol taký chruňo... Bredon je iný... má pravdu, tá banda je zlá, ale ten iste vie, čo vraví, a nie je to iba predsudok... Prečo je Alec taký žiarlivý a otravný... ? A vyzeral tak smiešne v tej čiernej kapucni... keď nás sledoval... Je neschopný — mám rada schopných ľudí... Zdá sa, že Bredon je veľmi schopný... nie, nevyzerá na to, ale je... vyzerá, akoby nikdy nerobil nič iného, len chodil do spoločnosti... Zdá sa, že takto by mali vyzerať detektívi z lepšej spoločnosti... Z Aleca by bol zlý detektív... Nemám rada namrzených ľudí... Som zvedavá, čo sa stalo, keď Bredon odišiel s Dianou de Momeriovou... je prekrásna... nech ju parom vezme, je milá... vie hrozne veľa vypiť... povráva sa, že človek z toho

predčasne ostarne... zachrípne... moja pleť je v poriadku, ale ja nie som módny typ... Diana de Momeriová je celá zbláznená do ľudí, ktorí vystrájajú pochabosti... Nemám rada alumíniové blondíny... Som zvedavá, či by mi alumíniová farba pristala...“

Alec Willis búchal do vankúša, aby ho sformoval do pohodlnejšieho tvaru, a márne sa usiloval zaspať.

„Ako mi treští hlava dnes ráno... nech ho parom vezme! Ten prekliaty chlap...! Je čosi medzi ním a Pamelou... pomáha jej v akejsi Victorovej veci... Chystá nejaké nepríjemnosti... a odišiel s tou svetlovlasou kurvou... to je urážka... prirodzene, Pamela by mu aj topánky pobozkala... ženy majú rady také dačo... škoda, že som toľko pil... nech čert vezme túto posteľ i to prekliate mesto... Budem musieť odísť od Pyma... nie je to bezpečné... Vražda... ? Každý behá s Pamelou... Pamela... Nedovolila mi, aby som ju pobozkal... tá sviňa Bredon... dolu železným schodišťom... keby som ho raz schytil za gágor... No, to je márne, ten krkolomný akrobat... Pamela... Rád by som jej ukázal... peniaze, peniaze, peniaze... keby som na tom nebol tak zle... Dean bol len taký malý podliak... Povedal som jej iba pravdu... nech čert vezme všetky ženy!... Majú rady bezcharakterných... Nezaplatil som za posledný oblek... ach, nech to čert vezme! Škoda, že som toľko pil... Zabudol som kúpiť sódu bikarbónu... Nezaplatil som ani za topánky... a tá fúra holých báb v bazéne... Čerň a striebro... posmieval sa mi, tie jeho prekliate oči...! Haló, Willis! dnes ráno, chladný ako ryba... potápa sa ako ryba... ryby neskáču do vody... ryby nespia... alebo spia... ? Ja nemôžem spať... Macbetha zavraždil spánok... Vražda... dolu železným schodišťom... keby som ho tak schmatol za gágor... Nech ho parom vezme...!“ Diana de Momeriová tancovala:

„Panebože, nudím sa... Prac sa mi od nôh, ty hlúpa krava... Peniaze, tony peňazí... Ale nudím sa... Nemôžeme robiť dačo iné... ? Tá melódia mi ide na nervy... Všetkého mám po krk... ten

pracuje, aby všetko... mala by som so všetkým skoncovať... Včera v noci som sa poriadne nadrala... Som zvedavá, kam odišiel harlekýn... kto to asi je... ? A tá hlupaňa Pamela Deanová... tie ženy... Budem sa musieť k nej vybrať, ak chcem zistiť jeho adresu... Odvediem jej ho, nech je kdekoľvek... Škoda, že som bola taká spitá... nemôžem si spomenúť... vyliezol na fontánu... čierny a strieborný... má nádherné telo... Myslím, že by mi vedel nahnať hrôzu... panebože, ako sa len nudím... je vzrušujúci... tajomný... Budem musieť napísať Pamele Deanovej... tá hlupaňa... Iste ma nenávidí... Škoda, že som Victorka... spadol a zlomil si väzy... Celkom šikovne sa ho zbavili... Budem jej musieť zazvoniť... nie je v telefónnom zozname... To predmestie iste nebude v telefónnom zozname... ak táto melódia neprestane, začnem kričať... Milligan má zlú pijatiku... Načo tam človek chodí? Dačo treba robiť... Harlekýn... ani neviem, ako sa volá... Weedon, Leadon alebo tak nejako... Nech to čert vezme... Možno to Milligan bude vedieť... Už to fakt nevydržím... Čierny a strieborný... Chvalabohu, už to prestalo!“

Po celom Londýne sa zažínali a zhasínali svetlá prihovárajúce sa verejnosti, aby si chránila telo a peňaženky: SOPO VÁS ZBAVÍ DRINY — NUTRAX NA NERVY — JEDZTE BAČOVSKÚ KAŠU — LESK AKO BLESK — DETSKÉ KARAMELKY — VO FARLEYOVÝCH TOPÁNKACH ĎALEJ ZÁJDEŠ — NIE JE TO DRAHÉ, JE TO DRAŽÉ — KTO WHISKY PIJE, DOBRE SI ŽIJE — SANFECT, POSTRACH BACILOV — CHRÁŇ SI NERVY NUTRAXOM — Tlačiarne, duniac a grúliac, vymieľali tie isté výzvy k miliónom:

SPÝTAJ SA SVOJHO OBCHODNÍKA — SPÝTAJ SA SVOJHO LEKÁRA — SPÝTAJ SA TOHO, KTO TO SKÚSIL — MATKY! — MUŽI! STE POISTENÍ? — ŽENY! UVEDOMUJETE SI? Čokoľvek robíte, prestaňte a robte dačo iné!

Čokoľvek kupujete, prestaňte a kúpte dačo iné! Dajte sa viesť — do zdravia a blahobytu! Nevzdávajte sa nikdy! Nikdy nechoďte spať! Nikdy nebuďte spokojní! Ak raz budete spokojní, všetky vaše kolesá sa zastavia. Len napred — a ak už nevládzete, skúste:

Nutrax na nervy
predstihne všetky konzervy.

Lord Peter Wimsey išiel domov a zaspal.

6. NEOBYČAJNÁ NEPORUŠENOSŤ SMRTIACEJ ZBRANE

„Viete,“ oslovila slečna Rossiterová pána Smayla, „ten náš nový textár je úplne pochabý.“

„Pochabý?“ spýtal sa pán Smayle, ukazujúc všetky zuby v širokom úsmeve. „Ale nevravte, slečna Rossiterová. Ako to, pochabý?“

„No, zbláznil sa,“ vysvetľovala slečna Rossiterová. „Je ťuknutý. Plem, plem. Ustavične je na streche a hrá sa s prakom. Neviem, čo by povedal pán Hankin, keby sa to dozvedel.“

„S prakom?“ spýtal sa pán Smayle ustarostene. „Nepozdáva sa mi to. No, slečna Rossiterová, my z ostatných oddelení vždy závidíme textárskemu oddeleniu, ak to tak smiem povedať, šťastného a mladistvého ducha. Vďačíme za to, nepochybne,“ dodal pán Smayle, „čarovnému vplyvu dám. Dovoľte, aby som vám priniesol ešte šálku čaju.“

„Ďakujem pekne, bola by som veľmi rada.“ Mesačný čajový večierok bol v plnom prúde a malá konferenčná miestnosť bola do krajnosti napchatá a dusná. Pán Smayle sa predieral galantne po čaj až k dlhému stolu, ktorému predsedala pani Johnsonová (neúnavná dáma, ktorá vládla nad dispečingom, vybehávačmi a skrinkou prvej pomoci). Tu sa zrazil s pánom Harrisom z oddelenia vonkajšej reklamy.

„Prepáčte,“ ospravedlnil sa pán Smayle.

„Nič sa nestalo,“ odpovedal pán Harris. „Takí šarmantní mladí muži, ako ste vy, môžu niesť pred sebou všetko. Ha-ha-ha! Videl som, ako dvoríte slečne Rossiterovej — išlo vám to ako v lete na saniach.“

Pán Smayle sa odprosujúco uškrnul.

„Smiete tri razy hádať, o čom sme sa zhovárali,“ navrhol. „Pani Johnsonová, prosím si jeden čaj s mliekom bez cukru a jeden s mliekom a s cukrom.“

„Tri razy hádať je priveľa,“ odpovedal Harris. „Poviem vám to. Hovorili sté o slečne Rossiterovej a pánu Smaylovi, však? Je to najkrajšia téma na rozhovor na svete — o pánu Smaylovi a slečne Rossiterovej, pravda?“

„Mýlite sa,“ povedal pán Smayle víťazoslávne. „Hovorili sme o inom členovi tejto spoločnosti. Totiž o novom textárovi. Slečna Rossiterová povedala, že sa spochabel.“

„Podľa môjho názoru v tom oddelení sú všetci pochabí,“ odpovedal pán Harris, potriasajúc bradou. „To sú deti. Zaostali vo vývoji.“

„Tak to vyzerá,“ súhlasil pán Smayle. „Keby išlo o krížovky, neprekvapilo by ma to, lebo každý z nich rád lúšti, ani to, keby maľovali detské kresby, ale hrať sa na streche s prakom, to je naozaj detinské. No keď si slečna Meteyardová môže priniesť do kancelárie jojo —“

„Poviem vám, čo to je, Smayle,“ vyhlásil pán Harris, chytiac svojho kolegu za výložku kabáta, štuchajúc ju ukazovákom, „to je tá univerzitná výchova. Načo je to? Zmocnia sa chlapca alebo dievčaťa a držia ich v liacach na ihrisku ešte v takom veku, keď by si už mali vyorávať vlastnú brázdu zoči-voči skutočnosti. — Ach, pán Bredon! Bola to vaša noha? Iste mi prepáčite. Táto miestnosť je veľmi malá na spoločenské zhromaždenia. Počúvam, že ste zvyknutý vyhľadávať široké otvorené priestranstvá na streche.“

„Ach, áno. Čerstvý vzduch a tak ďalej, veď viete. Cvičím. Strieľam z praku na vrabce. Je to výborný cvik na oko. Poďte raz so mnou a môžeme strieľať opreteky.“

„Ďakujem, to nie je pre mňa,“ odpovedal Harris. „Na to som už starý. Hoci sa pamätám, že ako chlapec som rozbil starej tete kamienčekom skleník na uhorky. Panebože, tá nadávala!“

Pán Harris sa zrazu zamyslel.

„Myslím, že som nemal prak v rukách už vyše tridsať rokov.“

„Je teda najvyšší čas, aby ste to znova skúsili.“ Bredon nápadným pohybom vytiahol rozdvojenú paličku s gumkou z bočného vrecka a znovu ju tam zastrčil a uškrnul sa za chrbtom pána Pyma, ktorý sa práve zjavil, zhovárajúc sa so svojím mladším spoločníkom. „Medzi nami, Harris, nezdá sa vám, že tento lokál je chvíľami trochu nudný?“

„Nudný?“ zamiešal sa do reči pán Tallboy, vyslobodzujúc sa z davu pri stole, pričom takmer rozlial Smaylove dva čaje. „Ľudia boží, nepoznáte význam toho slova. Nikto nepochopí, čo je nuda, kto nezostavuje zrkadlá reklám.“

„Mali by ste si s nami zanezbedníčiť,“ povedal Bredon. „Keď vás sadzba unaví, strecha dušu zotaví. Predstavte si, dnes ráno som zastrelil škorca.“

„Zastrelil škorca? Ako to?“

„Nebesá, neviem luhať. Trafil som ho prakom. No ak ho nájdu,“ dodal Bredon vážne, „iste zvalia vinu na mačku z kantíny.“

„Mačka zabila vtáčka,“ zaveršoval si Harris. Pozrel na Tallboya, aby zistil, či sa mu táto slovná hračka zapáčila, ale keď zbadal, že tento pán nezvyčajne zbledol, pokračoval, aby to zahladil.

„To je verš, čo?“

„Čo to vravíte?“ spýtal sa Tallboy, ktorý sa zachmúril a usiloval sa sústrediť.

„Povedia: Mačka zabila vtáčka, chápete?“ trval na svojom Harris „Nepovedia: Z praku zabil straku, ale: Mačka zabila vtáčka. Rozumiete?“

„Ha-ha, veľmi dobré!“ zasmial sa Tallboy.

„Poznám ešte jeden...“ pokračoval Harris.

„Viete strieľať z praku, pán Tallboy?“ spýtal sa Bredon chvatne, akoby sa obával, že niečo praskne, ak to ihneď neodvráti.

„Nemám na to oko,“ potriasol Tallboy ľútostivo hlavou. „Na čo nemáte oko?“ dožadovala sa slečna Rossiterová. „Na prak.“

„Prosím vás, pán Tallboy! Vy taký šampión v tenise!“ „To nie je to isté,“ vysvetľoval Tallboy. „Hráč má oko na všetko.“

„Oko je oko,“ povedal Harris neurčito. „Pán Bredon, vyhrali ste niekedy pri hádzaní šípov?“

„Vyhral som cínový pokál pred troma rokmi,“ odpovedal pyšne. „Bol to voľný revír — chcem povedať voľné pivo každý piatok večer po celý rok. Ale vyšlo ma to veľmi draho, lebo vždy keď som mal zadarmo krčah piva, musel som zaplatiť ďalších pätnásť kamarátom, ktorí sa chodili dívať na to, ako pijem. A tak som prestal súťažiť a radšej som sa dal na exhibičné ukážky.“

„Čo je so šípmi?“ pritmolil sa k nim pán Daniels. „Videli ste, ako vie hádzať šípy mladý Binns? Naozaj, je to veľmi pozoruhodné.“

„Ešte som nemal to potešenie zoznámiť sa s pánom Binnsom,“ priznal sa Bredon. „Hanbím sa, no musím sa priznať, že sú ešte členovia tohto veľkého osadenstva, ktorých nepoznám, alebo poznám iba z videnia. Ktorá z tých veselých tvárí, čo chodia po chodbách, patrí mladému Binnsovi?“

„Myslím, že ste ho nemohli vidieť,“ povedala slečna Rossiterová. „Pomáha pánu Spenderovi v archíve. Zájdite si ta niektorý deň a pýtajte si staršie čísla nejakého obskúrneho časopisu. Binnsa pošlú, aby ich doniesol. Vyzná sa veľmi dobre v ktorejkoľvek hre.“

„Okrem bridžu,“ zastenal Daniels. „Hral som s ním raz na turnaji — pamätáte sa, slečna Rossiterová, na poslednom vianočnom večierku, a on vylicitoval do trojky na plonkové zelené eso päť červených, kráľa, dámu a —“

„Máte skvelú pamäť, pán Daniels! Nikdy nezabudnete a neodpustíte mu tú trojku bez tromfov. Úbohý Binns! Iste mu Dean chýba — chodievali často spolu na obed.“

Videlo sa, že Bredon venuje tejto poznámke väčšiu pozornosť, ako si zaslúži, lebo pozrel na slečnu Rossiterovú, akoby sa jej chcel dačo spýtať, ale rozhovor prerušil príchod pani Johnsonovej, ktorá keď rozdala čaj a odovzdala čajník kuchárke do kantíny, mala pocit, že prišiel čas, aby sa venovala spoločenskej stránke tejto udalosti. Bola to mohutná driečna vdova s prekvapujúcim množstvom zlatohnedých vlasov a jemnou pleťou; jej majestátne tvary klenuli sa mohutne a nástojčivo.

„Tak čo, pán Daniels," prihovorila sa veselo, „ako sa máte?"

Daniels, ktorý už takmer dvanásť rokov trpel týmto oslovením, aj teraz ho tolerantne zniesol a odpovedal, že celkom dobre.

„Pán Bredon, vy ste po prvý raz na našom mesačnom zhromaždení," pokračovala vdova. „*Patrí sa,* aby ste sa zoznámili so všetkými členmi osadenstva, ale mne sa vidí, že ste sa nedostali ďalej od svojho oddelenia. No, keď už človek stlstne a štyridsiatka je na krku" — tu sa pani Johnsonová zachichúňala — „nemožno od chlapov očakávať tú istú pozornosť, akú preukazujú mladým dievčatám."

„Ubezpečujem vás," povedal Bredon, „že iba veľká úcta k vašej autorite mi zabraňovala, aby som vám nevnucoval svoju bezočivú pozornosť. Aby som pravdu povedal, priznávam, že som sa nesprával slušne a istotne by ste mi klepli po prstoch, keby ste vedeli, čo som robil."

„Nestane sa vám nič, ak ste nevyvolali rozruch medzi mojimi chlapcami," odpovedala pani Johnsonová. „To sú poriadni loptoši! Len čo z nich človek na chvíľku spustí oči, už aj vystrájajú rozličné pestvá. Uverili by ste, že ten chalan, čo ho volajú Ryšavec, priniesol do úradu jojo a že ním rozbil v chlapčenskej miestnosti okno, keď sa cez poludňajšiu prestávku hrali na cestu okolo sveta. Stiahne sa to Ryšavcovi zo mzdy."

„Ak rozbijem okno, aj ja ho zaplatím," sľuboval Bredon horlivo. „Poviem: Rozbil som ho prakom —"

„Prakom!“ zvolala pani Johnsonová. „Mám dosť tých prakov. Ani nie pred mesiacom ho mal Ryšavec. — ‚Len nech ťa ešte raz s tým prichytím,' pohrozila som mu.“

Bredon zdvihol obočie a pozoroval svoju hračku.

„Vzali ste to z môjho stola, pán Bredon?“

„Nie, naozaj nie,“ protestoval obvinený. „Som príliš počestný, neodvážil by som sa vylúpiť stôl dámy.“

„Dúfam,“ povedal Daniels. „Pani Johnsonová má v tom stole všetky listy od svojich ctiteľov.“

„Prestaňte, pán Daniels. Ale naozaj som si chvíľu myslela, že je to Ryšavcov prak, no len teraz vidím, že je trochu iný.“

„Máte ešte prak toho úbohého chlapca? Vy ste ale prísna.“

„Musím byť.“

„To je zlé pre nás všetkých,“ povedal Bredon. „Prosím vás, vráťte mu ten prak. Mám rád toho chlapca. Vraví mi ‚bré ráno' takým tónom, ktorý ma vždy naplní sebadôverou. A okrem toho mám rád červené vlasy. Prosím vás, urobte to kvôli mne, pani Johnsonová, a vráťte chlapcovi tú jeho smrtiacu zbraň.“

„Dobre,“ povedala pani Johnsonová ústupčivo, „odovzdám ju *vám*, pán Bredon, a ak budú ďalšie okná rozbité, vy budete zodpovedný. Príďte ku mne, keď sa skončí čajový večierok. Teraz musím ísť a pozhovárať sa s tým druhým novým zamestnancom.“

Odfujazdila bezpochyby preto, aby povedala pánom Newboltovi, Hamperleyovi, Sidebothamovi, Griggsovi a Woodhurstovi, aké detské sklony majú textári. Čaj sa pomaly končil; pán Pym pozrel na presné elektrické hodiny na stene, pobral sa ku dverám a keď odchádzal, vrhal na všetky strany a na všetkých neisté úsmevy. Vybraných dvadsať ľudí, oslobodených od povinnosti, ponáhľalo sa za ním na chodbu. Pani Johnsonová zistila, že vedľa nej odprosujúco kráča štíhla postava pána Bredona.

„Nemal by som si zájsť po prak prv, ako na to obaja zabudneme?“

„Pravdaže, ako sa vám páči; akosi vám je naponáhlo,“ povedala pani Johnsonová.

„Aspoň ostanem o niekoľko minút dlhšie vo vašej spoločnosti,“ povedal Bredon.

„Vy ste ale lichotník!“ odvetila pani Johnsonová, ale nepadlo jej to zle. Napokon, nebola oveľa staršia ako Bredon a kvitnúce vdovstvo má svoje výhody. Išla dopredu hore schodmi do dispečingu, vybrala zväzok kľúčov z kabelky a otvorila zásuvku.

„Vidím, že dávate na svoje kľúče dobrý pozor. Istotne máte v zásuvke nejaké tajomstvá.“

„Iba peniaze za známky,“ povedala pani Johnsonová, „a rôzne taľafatky, ktoré som musela zhabať. No ak by niekto chcel, ľahko sa môže dostať k mojim kľúčom, lebo často nechávam kabelku na stole. Naši chlapci sú však veľmi poctiví.“

Vytiahla hárok pijavého papiera, škatuľu s hotovosťou a začala hľadať vzadu v zásuvke. Bredon ju zdržal tým, že položil svoju ľavú ruku na jej.

„Máte pekný prsteň.“

„Páči sa vám? To mám po mame. Je v ňom granát. Staromódny, ale zvláštny, nemyslíte?“

„Pekný prsteň a pristane vám k ruke,“ povedal Bredon galantne. Zamyslene držal jej ruku vo svojej. „Dovoľte.“ Strčil pravú ruku do zásuvky a vytiahol prak. „To je teda ten ničiaci nástroj — na prvý pohľad dobrý a silný.“

„Porezali ste si prst, pán Bredon?“

„To nič nie je; pichol som sa vreckovým nožíkom. Ale myslím, že už prestal krvácať.“

Bredon odkrútil vreckovku z pravej ruky, opatrne do nej zakrútil prak a oboje strčil do vrecka. Pani Johnsonová si prezerala prst, ktorý je natrčil.

„Lepšie by bolo dať na to leukoplast,“ vyhlásila. „Počkajte chvíľu, donesiem vám kúsok zo skrinky prvej pomoci.“ Vzala kľúče a odišla. Bredon sa poobzeral, zamyslene si pohvizdujúc. Na lavici konca miestnosti sedeli štyria poslíci a čakali, že ich pošlú na akúkoľvek vykonávku, ktorá sa naskytne. Medzi nimi vynikal Ryšavec Joe, ktorý skláňal ryšavú hlavu nad stránkami posledného čísla Sextona Blaka.

„Ryšavec.“

„Prosím, pane?“

Chlapec pribehol a v očakávaní ostal stáť pri stole. „Dokedy si dnes v službe?“

„Asi do tri štvrte na šesť, pane, kým zanesiem dole listy a upracem.“

„Potom príď ku mne do kancelárie. Mám pre teba nejakú robotičku. Nemusíš o tom hovoriť. Ide o súkromnú záležitosť.“

„Áno, pane.“ Ryšavec sa dôverne usmial. Podľa jeho skúseností iste išlo o odkaz nejakej mladej dáme. Bredon ho poslal nazad na lavicu, keď začul kroky pani Johnsonovej.

Prilepila mu leukoplast.

„A teraz,“ povedala pani Johnsonová koketne, „teraz už musíte ísť, pán Bredon. Vidím, že pán Tallboy má pre mňa nejakú robotu a budem musieť ešte zabaliť a odoslať päťdesiat matríc.“

„Treba to súrne poslať do tlačiarne,“ povedal Tallboy, prichádzajúc s veľkou obálkou.

„Cedrik!“ zavolala pani Johnsonová.

Jeden z chlapcov vstal. Iný chlapec, prichádzajúci od schodov, položil na stôl veľký podnos s matricami. Medzihra sa skončila. Pani Johnsonová sa vrtko pustila do roboty a dbala, aby sa každá matrica dostala do správnych novín a aby všetky boli bezpečne zabalené do vlnitých kartónov a správne ofrankované.

Presne o tri štvrte na šesť prišiel Ryšavec Joe k dverám pána Bredona. Úrad už bol takmer prázdny. Upratovačky začali svoju

obchôdzku; na opustených chodbách sa ozývalo hrkotanie vedier, špľachot mydlovej vody a vrčanie vysávačov.

„Poď dnu, Ryšavec. Je to tvoj prak?“ „Áno, pane.“

„Je veľmi dobrý. Sám si ho urobil?“

„Áno, pane.“

„Dobre sa z neho strieľa?“

„Celkom dobre, pane.“

„Chcel by si ho nazad?“

„Áno, prosím.“

„Zatiaľ sa ho nedotýkaj. Najprv sa musím presvedčiť, či si taký chlap, ktorému možno prak zveriť.“

Ryšavec sa ostýchavo usmial.

„Prečo ti ho pani Johnsonová vzala?“

„Nesmieme také veci nosiť vo vreckách rovnošaty. Pani Johnsonová ma pristihla, keď som ho ukazoval ostatným chlapcom, a skonfiškovala mi ho.“

„Skonfiškovala.“

„Áno, skonfiškovala.“

„Strieľal si z neho v úrade?“

„Nie, pane.“

„Hm. Ty si ten šikovný chlapec, čo rozbil oblok, pravda?“

„Áno, pane. No to nebolo prakom, ale jojom.“

„Tak je. Vieš určite, že si nikdy nestrieľal z praku v úrade?“

„Nie, pane, nikdy.“

„Prečo si ho priniesol do úradu?“

„Nuž —“ Ryšavec stál na jednej nohe. „Rozprával som chlapcom, ako som zastrelil kocúra tety Emily, a oni chceli vidieť, čím.“

„Ty si nebezpečný chlapík, Ryško. Nič pred tebou nie je bezpečné. Kocúr, obloky, staropanenské tety — to sú všetko tvoje obete?“

„Áno, pane.“ Chlapec pochopil, že ide o žart, a šťastlivo sa usmieval.

„Kedy sa to nešťastie stalo, Ryško?“

„Aké nešťastie? S tým kocúrom tety Emily?“

„Nie, mám na mysli, kedy ti skonfiškovali prak?“

„Asi pred mesiacom, pane.“

„Asi v polovici mája?“

„Tak je, pane.“

„A odvtedy si ho nemal v ruke?“ „Nie, pane.“ „Máš iný prak?“ „Nie, pane.“

„Má niekto z ostatných chlapcov prak?“ „Nie, pane.“

„Alebo fundu či iný pekelný stroj na vrhanie kameňov?“ „Nie, pane; aspoň tu nie. Tom Faggot má doma hrachovnicu.“

„Povedal som na kamene, a nie na hrach. Strieľal si niekedy týmto alebo iným prakom na streche?“ „Na streche kancelárie, pane?“ „Áno.“ „Nie, pane.“

„A nevidel si strieľať niekoho iného?“ „Nie, pane.“ „Vieš to určite?“ „Pokiaľ viem, nikto.“

„Pozri, synak. Som presvedčený, že si čestný chlapec, ktorý by nerád udal kamaráta. Vieš iste, že pokiaľ ide o prak, nemáš mi čo povedať? Lebo ak niečo vieš, pochopím to a vysvetlím ti presne, prečo by bolo lepšie, keby si mi to povedal.“

Ryšavec vyvalil začudovane oči.

„Čestné slovo,“ povedal úprimne a vážne. „Neviem nič o nijakých iných prakoch okrem tohto, čo mi vzala pani Johnsonová a strčila do stola. Nech sa na mieste prepadnem.“

„Dobre. Akú knihu si pred chvíľou čítal?“

Ryšavec, zvyknutý na čudné spôsoby dospelých, ktorí svojim mladším spolupracovníkom kladú všemožné a s témou nesúvisiace otázky, ktoré sa vynárajú v roztatárenej fantázii, odpovedal bez váhania, neprejaviac nijaké prekvapenie.

„*Stopa krvavej hviezdy*, pane. Je to o Sextonovi Blakovi; to je detektív, viete? Je to príma historka.“ „Máš rád detektívky, Ryško?“

„Áno, pane. Čítal som ich už celú hŕbu. Aj ja budem raz detektívom. Môj starší brat je u polície.“

„Naozaj? Skvelý chlapík. Tak vedz, že prvá vec, čo sa detektív musí naučiť, je držať jazyk za zubami. Vieš to?“

„Áno, pane.“

„Ak ti teraz dačo ukážem, budeš o tom mlčať?“

„Dobre teda. Tu máš desaťšilingovú bankovku. Skoč do najbližšej drogérie a prines mi trošku sivého prášku a insuflátor.“

„Aký prášok, pane?“

„Sivý prášok — ortuťový — tí už budú vedieť. A insuflátor; to je malá gumová guľka s trubičkou.“ „Áno, pane.“

Ryšavec Joe rýchle vybehol.

‚Mám spojenca,' povedal si Bredon, ‚nepostrádateľného spojenca a myslím, že som si vybral toho pravého.'

Ryšavec pribehol zadychčaný v rekordnom čase. Tušil dobrodružstvo. Bredon zatiaľ zastrel dvoje sklenených dverí hnedým papierom. Pani Crumpová nebola prekvapená. To už poznala. Zvyčajne to znamenalo, že pán v miestnosti ide von a chce si vo všetkej diskrétnosti preobliecť nohavice.

„A teraz sa pozrieme,“ povedal Bredon, zatvárajúc dvere, „či nám tvoj prak niečo povie o svojich dobrodružstvách odvtedy, čo si ho nemal v rukách.“ Naplnil insuflátor sivým práškom a skusmo fúkol na okraj stola. Keď odfúkol zvyšný prach, objavila sa prekvapujúca zbierka mastných odtlačkov prstov. Ryšavec bol očarený.

„Ohromné,“ povedal úctivo. „Chcete zistiť, či sú na praku odtlačky prstov?“

„Áno. Bude zaujímavé, ak nejaké nájdeme, a ešte zaujímavejšie, ak nenájdeme nijaké.“

Ryšavec vyvaľoval oči a pozoroval celú procedúru. Ukázalo sa, že prak bol vyleštený častým používaním a tvoril skvelý podklad pre odtlačky prstov, ak by tam nejaké boli; no aj keď pokryli každý kúsok ypsilonovitej vidlice práškom, nenašli nič. Ryšavec bol sklamaný.

„Ach!“ vzdychol Bredon. „Teraz uvidíme, či nechce alebo nemôže hovoriť. Objasníme si tento bod. Ryško, chyť to do ruky, akoby si chcel vystreliť.“

Ryšavec poslúchol, zovrúc vážne svoju zamastenú pästičku.

„To stačí,“ povedal jeho nový priateľ, „celá dlaň a prsty musia byť na rúčke a vankúšik palca na vidlici. A teraz skúsime znova.“

Ešte raz prišiel k slovu insuflátor a tentoraz sa objavila séria jasných odtlačkov prstov.

„Ryško,“ spýtal sa Bredon, „čo ty ako detektív z toho vyvodzuješ?“

„Pani Johnsonová to asi utrela, pane.“

„Myslíš, že je to pravdepodobné?“

„Nie, pane.“

„Tak dedukuj ďalej.“

„Určite to utrel ktosi iný.“

„A prečo by to niekto iný robil?“

Ryšavcovi už svitlo.

„Preto, aby ho polícia nemohla zistiť.“

„Polícia?“

„Nuž, pane, polícia, alebo detektív — alebo niekto iný — ako napríklad vy, pane.“

„Tvoja dedukcia je bezchybná, Ryško. Pokračuj a povedz mi, prečo si onen neznámy prakový majster dal toľko námahy?“

„Neviem, pane.“

„Uvažuj, uvažuj.“

„Nuž, nezdá sa, že by to chcel ukradnúť — a okrem toho, nemá to nijakú cenu.“

„Nie, nemá; ale zdá sa, akoby si to bol niekto vypožičal, ak to neukradol. Kto by to mohol byť?“

„Neviem, pane. Pani Johnsonová šuplík vždy zamyká.“

„Zamyká? Myslíš si azda, že pani Johnsonová sa cvičí v streľbe z praku?“

„Nie, pane. Ženy nevedia strieľať z praku.“

„Máš pravdu. No dajme tomu, že niekto potajomky vzal kľúče pani Johnsonovej, vzal prak, rozbil ním oblok alebo niečo iné a bál sa, že ho odhalia.“

„Od tých čias, čo mi pani Johnsonová vzala prak a čo som rozbil okno jojom, sa tu v úrade nič nerozbilo. A keby bol prak vzal niektorý z našich chlapcov, nemyslím, že by sa bol staral o odtlačky prstov.“

„Človek nikdy nevie. Možno sa hral na lúpežníka alebo niečo podobné a zotrel svoje odtlačky prstov kvôli dramatickému účinku, ak vieš, čo to je.“

„Áno, pane,“ súhlasil Ryšavec nespokojne.

„A najmä ak s tým naozaj spôsobil veľkú škodu. Alebo to, prirodzene, bolo čosi viac ako dramatický inštinkt. Uvedomuješ si, Ryško, že s takouto vecou možno ľahko zabiť človeka, ak ho strelec zasiahne na správnom mieste?“

„Čože, zabiť? Naozaj?“

„Nerád by som to skúšal. Kocúr tvojej tety bol mŕtvy?“ „Áno, pane.“

„Jednou ranou deväť životov a človek má iba jeden. Si si celkom istý, že nikto, koho poznáš, nemal v rukách tento prak odvtedy, čo pán Dean spadol zo schodov?“

Ryšavec sa začervenal a potom zbledol, ale očividne iba od vzrušenia. Hlások mal zachrípnutý, keď odpovedal.

„Nie, pane. Nech skapem, ak som niečo také videl. Myslíte, že niekto strelil do pána Deana z praku?“

„Detektívi si nikdy nemyslia,“ odpovedal Bredon prísne. „Zbierajú fakty a robia redukcie — Bože, odpusť!“ Posledné slová zašepkal iba ako tajné želanie. „Nespomínaš si, kto náhodou mohol byť pri tom alebo prechádzal tade, keď ti pani Johnsonová vzala prak a položila do stola?“

Ryšavec uvažoval.

„Neviem. Išiel som hore schodmi do dispečingu, keď ho zbadala. Išla za mnou, viete, a prak mi trčal z vrecka. Po celý čas, keď sme išli hore schodmi, ma hrešila a hore mi ho vzala. Odtiaľ ma poslala dolu s košom k pánu Hornbymu. Nevidel som, keď prak dávala do stola. Možno ju videli iní chlapci. Prirodzene, vedel som, že tam je, lebo všetky veci, ktoré skonfiškuje —“

„Skonfiškuje...“

„Áno, pane — skonfiškuje, sa ta dostanú. Ale povypytujem sa.“

„Nepovedz, prečo sa vypytuješ.“

„Nie, pane. Postačí, ak poviem, že si prak niekto požičal a pokazil mi gumičku?“

„Áno, to bude dobré, ak —“

„Rozumiem, pane. Ak nezabudnem pokaziť gumičku.“

Bredon, ktorý si už predtým pri pátraní porezal prst, usmial sa na Ryšavca Joa.

„Si chlapík. Som pyšný na to, že s tebou môžem spolupracovať,“ povedal. „Je tu ešte jedna vec. Pamätáš sa, keď bol zabitý pán Dean? Kde si bol vtedy?“

„Sedel som na lavici v dispečingu. Ja mám alibi.“ Uškrnul sa.

„Zisti mi, ak môžeš, ktorí ďalší ľudia majú alibi!“

„Áno, pane.“

„Bojím sa, že to bude poriadna fuška.“

„Pousilujem sa. Niečo vymyslím, nerobte si starosti. Pre mňa to bude ľahšie, ako by to bolo pre vás. Nehnevajte sa, ale —“

„No?“

„Ste detektív zo Scotland Yardu?“

„Nie. Nie som zo Scotland Yardu.“

„Ach, prepáčte, že som sa spýtal. Myslel som však, že ak by ste boli, prepáčte, mohli by ste stratiť slovko-dve za môjho brata.“

„Aj tak to budem môcť urobiť, Ryško.“

„Ďakujem, pane.“

„Ja ti ďakujem,“ odpovedal Bredon so zdvorilosťou, ktorou sa vždy vyznamenával. „A nezabudni: ani muk.“

„Budem mlčať ako hrob,“ vyhlásil Ryšavec.

Odbehol. Pani Crumpová prechádzala po chodbe s metlou a bola prekvapená, že ešte trčí v úrade. Oslovila ho, dostala bezočivú odpoveď a išla svojou cestou, potriasajúc hlavou. Po štvrť hodine vynoril sa Bredon zo svojho zátišia. Ako očakávala, bol vo večerných šatách a vyzeral ako naozajstný pán. Otvorila mu výťah. Bredon, vždy zdvorilý, roztiahol a nasadil si za jazdy svoj klak, očividne iba preto, aby ju mohol pozdraviť, keď odchádzal.

V taxíku, ktorý uháňal na juhozápad, sňal pán Bredon okuliare, prečesal si pútec, nasadil si na oko monokel a kým došiel na Piccadily Circus, bol to opäť lord Peter Wimsey. S nechápavým počudovaním gánil na ligotavé reklamy, ako neinformovaný astronóm, ktorý nevie nič o tvorivých rukách ľudí vytvárajúcich tieto svetlá, aby vládli noci.

7. ZNEPOKOJUJÚCI ZÁŽITOK HLAVNÉHO INŠPEKTORA

Tej istej noci, respektíve v skorých ranných hodinách nasledujúceho rána prihodilo sa hlavnému inšpektorovi Parkerovi veľmi nepríjemné dobrodružstvo. Zlostilo ho to tým väčšmi, že sa nijako nepričinil o to, aby si ho zaslúžil.

V Yarde strávil dlhý deň — bez napätia, bez zaujímavých odhalení, bez vzrušujúcich návštevníkov, nenašiel sa ani radža, okradnutý o diamanty, ani nijaký tajomný Číňan — musel prečítať a zhodnotiť dvadsaťjeden hlásení policajných konfidentov, päťstotrinásť listov od verejnosti odpovedajúcej na rozhlasové SOS o nejakom hľadanom človeku a asi dvadsať anonymných listov, napísaných pravdepodobne nejakými bláznami. A na dôvažok musel čakať na telefonickú správu istého inšpektora, ktorý odišiel do Essexu preskúmať akýsi čudný pohyb motorových člnov v oblasti Blackwaterskej zátoky. Ak by bola správa priaznivá, bude treba okamžite zasiahnuť. V tom prípade sa Parker nazdával, že bude lepšie počkať na ňu v úrade ako ísť domov, ľahnúť si a prípadne sa dať zas zburcovať o jednej v noci. A tak tu sedel ako pena, revidoval správy a pripravoval si plán práce na druhý deň, keď zadrnčal telefón. Pozrel na hodiny a videl, že ukazujú 1,10. Správa bola stručná a neuspokojivá. V hlásení nebolo nič; podozrivý čln za prílivu neprišiel, a tak nebolo treba podniknúť nijakú akciu. Hlavný inšpektor Parker mohol ísť domov a pospať si ešte tých niekoľko hodín, čo mu ostávali.

Parker prijal toto sklamanie filozoficky ako onen gentleman v Browningovej básni, ktorý neľutoval námahu, ani náklady na hodiny hudby, len keby si jeho milovaná náhodou žiadala *obbligato* pieseň so sprievodom hudby. Bola to strata času, ako sa

ukázalo, ale — čo keby nebola? To už bola taká každodenná robota. Hlavný inšpektor pekne poukladal svoje spisy, zamkol stôl a vyšiel z budovy; prešiel k nábrežiu, zastihol ešte oneskorenú električku k podzemnej železnici smerom na Theobald Road a odtiaľ kráčal zamyslene do Great Ormond Street.

Otvoril dvere kľúčom a vošiel dnu. Bol to ten istý dom, v ktorom mal dlhší čas svoj skromný staromládenecký byt. Po svadbe si pribral aj byt nad svojím starým bytom, a tak mal k dispozícii sedemizbový dom, hoci malicherné nariadenie londýnskej mestskej rady o tom, že nájomníci z prízemia musia mať v prípade ohňa prístup na strechu, mu nedovolilo zavrieť svoje dve poschodia tým, že by zamkol dvere na schodište.

Keď vošiel dnu, predná hala, spoločná pre všetkých nájomníkov, bola ponorená do tmy. Zažal svetlo a zalovil v malej sklenenej schránke na listy so štítkom „Byt 3 — Parker“. Našiel nejakú faktúru a obežník a usúdil celkom správne, že jeho žena bola celý večer doma a bola príliš unavená alebo sa jej nechcelo zísť dolu a vybrať o pol desiatej poštu. Práve sa chcel obrátiť, aby vyšiel hore schodmi, keď si spomenul, že v schránke bytu č. 4 by mohol byť list pre Wimseya na meno Bredon.

Zvyčajne, prirodzene, túto schránku nepoužívali, ale keď sa Wimsey u Pyma prevtelil, švagor mu obstaral vhodný kľúč a opatril schránku štítkom „Bredon“ pre lepšiu informáciu poštára.

V schránke „Bredon“ bol jeden list — taký, ktorý románopisci zvyčajne volajú „zamilovaný“; obálka bola totiž ružovkastá so zlatou obrubou a adresa bola napísaná ozdobným ženským rukopisom. Parker vybral list, ktorý chcel s poznámkou poslať ráno Wimseyovi, strčil ho do vrecka a vyšiel hore na prízemie. Tu zhasol horným vypínačom svetlo v hale, ktoré rovnako ako svetlá na chodbe mali podvojné vypínače, a vystupoval na prvé poschodie k bytu č. 3, kde bola jeho obývacia izba, jedáleň a kuchyňa. Zaváhal, ale na nešťastie sa rozhodol, že vlastne nechce

ani polievku, ani sendvič. Zhasol za sebou dolné svetlo a zapol vypínač na najvyššie poschodie. Svetlo sa nerozsvietilo. Parker zahundral, ale nebol prekvapený. O svetlá na schodišti sa staral majiteľ domu, ktorý mal žgrlošský zvyk dávať tam najlacnejšie žiarovky a nechávať ich tam, kým sa vlákno nepretrhlo. Tak si veru nezískal priazeň nájomníkov a okrem toho mal väčšie straty elektriny, ako ušetril na žiarovkách, ale to už bol raz taký človek. Poznal schody tak dobre ako zvyky majiteľa domu. Vychádzal hore potme, neunúval sa ani zapáliť zápalku.

Či už táto malá nehoda vzbudila jeho profesionálnu podvedomú bdelosť, alebo slabý dych či pohyb ho v poslednej chvíli varovali, to už neskôr nevedel. V ruke mal kľúč a práve keď ho chcel strčiť do zámky, zrazu inštinktívne uskočil doprava a v tej chvíli s vražednou silou dopadol na jeho ľavé plece mocný úder. Počul, ako mu praská kľúčna kosť, keď sa dal do boja so zákernou tmou, no ešte aj vtedy si pomyslel: „Keby som nebol uskočil, môj klobúk by bol zachytil úder a zachránil mi kľúčnu kosť.“ Pravou rukou schmatol nejaké hrdlo, ale bolo chránené hrubým šálom s vyhrnutým golierom. Usiloval sa dostať sa prstami pod túto prekážku a súčasne poloochromenou ľavou rukou odvrátil druhý úder, ktorý na neho mal dopadnúť. Počul, ako ten druhý chlap dychčí a nadáva. Potom odpor náhle ustal a prv ako mohol uvoľniť hmat, bol strhnutý dopredu a pocítil surové, silné kopnutie do brucha, takže mu až vyrazilo dych. Potkol sa a protivník mu vrazil päsťou do brady. V posledných sekundách vedomia, kým mu hlava udrela o dlážku, zbadal v rukách útočníka zbraň a vzdal sa nádeje.

Pravdepodobne to, že ho zrazil, mu zachránilo život. Jeho hlučný pád zobudil lady Mary. Chvíľu ležala nepohnuto a začudovane. Potom jej myseľ bleskove zaletela k deťom, ktoré spali vo vedľajšej izbe. Zažala svetlo a zavolala, či sú v poriadku. Keď nedostala nijakú odpoveď, vyskočila, obliekla si župan a

utekala do detskej izby. Všetko bolo pokojné. Ostala stáť v pomykove a spytovala sa sama seba, či sa jej ten buchot neprisnil. Potom začula na schodišti neobyčajne rýchle kroky. Utekala nazad do spálne, vytiahla revolver, ktorý bol vždy v zásuvke nočného stolíka, otvorila dokorán dvere vedúce na chodbu. Vo svetle, ktoré dopadlo spoza nej, uvidela skrčené telo svojho muža a keď sa s hrôzou na neho dívala, začula, ako ktosi prudko pribuchol domové dvere.

„Nemala si sa starať o mňa," povedal trpko Parker, „ale utekať k obloku a pozrieť sa na toho chlapa, keď utekal po ulici."

Lady Mary sa zhovievavo usmievala pri tejto absurdnej poznámke a obrátila sa k bratovi.

„Tak to je všetko, čo ti o tom môžem povedať; má nezvyčajné šťastie, že je živý, a mal by mi byť veľmi povďačný, ale on namiesto toho hundre."

„Aj ty by si hundrala," povedal Parker, „keby si mala zlomenú kľúčnu kosť a keby ťa pekelne bolela hlava a keby si sa cítila, akoby ti po bruchu postúpali bašanskí[14] bujaci."

„Čudujem sa," povedal Wimsey, „že títo policajti z takej neopatrnej nehody robia takú aféru. V knihe o Sextonovi Blakovi, čo mi požičal môj priateľ Ryšavý Joe, veľkého detektíva ohlušili kusom olovenej rúry a poviazali na šesť hodín povrazmi, ktoré sa mu zarezávali do tela takmer po kosť; potom ho zaviezli člnom za búrlivej noci do osamelého domu na pobreží a hodili dolu kamennými schodmi do kamennej pivnice. Tu sa rafinovane oslobodí z pút po trojhodinovej námahe tak, že rozreže povrazy o ostrie rozbitej vínovej fľaše. Šéf bandy sa o tom dozvie a zaplaví pivnicu otravným plynom. Našťastie sa detektív zachráni v päťdesiatej deviatej minúte dvanástej hodiny, zje niekoľko sendvičov a vypije šálku silnej kávy a už aj sa dá do prenasledovania vrahov lietadlom, pričom musí vyjsť na krídlo lietadla a zápasí s jedným

[14] Bašan — oblasť na východ a severovýchod od Galilejského jazera v Palestíne.

zo zločincov, ktorý tam práve pristál pomocou lana spusteného z iného lietadla, očividne s úmyslom hodiť do pilotovej kabíny ručný granát. A tuhľa je môj vlastný švagor — muž, ktorého poznám takmer dvadsať rokov — a poddáva sa zlej nálade a obväzom, lebo ho akýsi lotor tresol na jeho pohodlnom schodišti.“

Parker sa ľútostivo uškrnul.

„Snažím sa prísť na to, kto to mohol byť,“ povedal. „Nebol to lupič alebo niekto podobný — bol to úmyselný pokus o vraždu. Žiarovku vykrútil už predtým a celé hodiny sa schovával za debnou s uhlím. Vidno to na stopách jeho nôh. Prepánajána, kto by ma mohol do tej miery nenávidieť? Nemôže to byť Jim-Gentleman ani psiar Dan, lebo to vôbec nie je ich oblasť. Keby sa to bolo stalo minulý týždeň, mohol to byť Wally-boxer — nosí so sebou vždy obušok — ale dali sme ho do basy v sobotu večer pre ten prípad v Limehouse. Nájdu sa ešte jeden-dvaja ostrí chlapci, u ktorých mám vrúbok za to alebo za ono, ale presne sa mi to nehodí ani na jedného. Viem iba toľko, že nech to bol ktokoľvek, musel sa dostať do domu pred jedenástou hodinou, keď domovník zatvára bránu na ulicu a zháša svetlá v hale. Ak, prirodzene, nemal vlastný kľúč od brány, ale to nie je pravdepodobné. Nebol taký láskavý a nenechal za sebou nič, čo by ho usvedčilo, okrem woolworthovskej[15] ceruzky.“

„Čože? Stratil ceruzku?“

„Áno — takú vreckovú vysúvaciu — nie drevenú — neteš sa, že na nej nájdeš zárez jeho predného zuba alebo čosi podobné.“

„Ukáž, ukáž!“ prosil Wimsey.

„Dobre, ak chceš, pozri si ju. Preskúmal som, či na nej nie sú odtlačky prstov, ale mnoho som nezistil — iba niekoľko nepatrných rýh. Dal som ju do oddelenia odtlačkov prstov, ale nič nenašli. Mary, prosím ťa, nájdi tú ceruzku a daj ju svojmu bračekovi. Mimochodom, Peter, máš tu nejaký list. Iba teraz som

[15] Lacný obchodný dom.

si spomenul. Mary, mám ho v ľavom vrecku kabáta. Práve som ho vybral zo schránky bytu č. 4, keď sa to všetko prihodilo.“

Mary sa ponáhľala vykonať, čo jej povedal, a o niekoľko minút sa vrátila s ceruzkou a kabátom.

„Nemôžem nájsť nijaký list.“

Parker vzal kabát a zdravou rukou prehľadal opatrne vrecká.

„To je čudné,“ povedal. „Viem určite, že tam bol. Bola to dlhá obálka so zlatou obrubou a ženským písmom.“

„Ach!“ zvolal Wimsey. „List sa teda stratil?“ Oči mu zažiarili vzrušením. „To je veľmi pozoruhodné. Ba čo viac, Charles, to nie je ceruzka do Wooolwortha, ale od Darlinga.“

„Áno, mal som na mysli Darlinga — to je jedno. Takú ceruzku môže mať ktokoľvek.“

„Vidíš,“ povedal Wimsey, „tu sa práve uplatnia moje odborné vedomosti. Darling tieto ceruzky nepredáva — rozdáva ich. Každý, kto kúpi za libru tovar, dostane ceruzku ako prémiu. Pozri sa, je na nej reklamné heslo: *Od Darlinga nič nie je drahé.* (Mimochodom, to je jedno z najlepších Pymových hesiel.) Ide o to, že kedykoľvek si urobíš poznámku do nákupného zoznamu, pripomenie ti to, že úsporne nakupuješ domáce potreby u Darlinga. A je to aj veľmi pozoruhodná firma,“ dodalo jeho lordstvo, nadchýnajúc sa touto témou. „Jednotkový systém priviedli na úroveň ozajstného umenia. Môžeš sedieť na Darlingovej stoličke, zostavenej z jednotlivých dielcov po pol druha šilingu; držia ich pokope patentné Darlingove skrutky — sto za šesť pencí. Ak strýko George zlomí nohu na stoličke, kúpiš novú nohu a priskrutkuješ ju. Ak kúpiš viac bielizne, ako sa ti zmestí do Darlingovej skrine s priečinkami, odskrutkuješ vrch, kúpiš nový priečinok za dva a pol šilinga, pripevníš ho a vrch opäť prišraubuješ. A to všetko podľa čísel a zdvorilo. A ako vravím, ak nakúpiš dosť, dajú ti ceruzku. Ak kúpiš za päť libier, dostaneš plniace pero.“

„To nám veľmi pomôže,“ povedal Parker sarkasticky. „Malo by byť ľahké identifikovať zločinca, ktorý za posledných šesť mesiacov kúpil za jednu libru tovaru u Darlinga.“

„Počkaj chvíľu; povedal som, že mám odborné vedomosti. Táto ceruzka — pekná červená, ako vidíš, so zlatým písmom — nepochádza z Darlingových odbočiek. Ešte nie je na trhu. Sú iba tri miesta, odkiaľ môže pochádzať: prvé je výrobca ceruziek, druhé riaditeľstvo firmy Darling, tretie od nás.“

„Chceš povedať od Pyma?“

„Áno. Je to nový návrh ceruzky so zlepšeným otočným mechanizmom. Staré ceruzky sa iba krútili. Táto ceruzka vysúva i vsúva tuhu nazad, ak otočíš tým — neviem, ako sa volá. Darling nám láskavo daroval pol veľtucta, aby sme ich vyskúšali.“

Parker sa tak prudko zdvihol, že mykol ramenom a hlavou a bolestne zastenal.

„Myslím, že je veľmi nepravdepodobné,“ pokračoval lord Peter milo, „že by si mal smrteľného nepriateľa u výrobcu ceruziek alebo na riaditeľstve firmy Darling. Zdá sa mi oveľa pravdepodobnejšie, že ten pán s obuškom, boxerom alebo rúrou, skrátka, so smrtiacim nástrojom prišiel od Pyma na adresu, ktorú si mi so svojou zvyčajnou láskavosťou dovolil používať ako svoju. Zbadal moje meno pekne napísané na listovej schránke bytu č. 4, vystúpil dôverčivo po schodoch ozbrojený obuškom alebo —“

„Som ohromená,“ vykríkla lady Mary, „chceš povedať, ty čert, že vlastne ty si mal ležať ofačovaný a doráňaný na mieste môjho utrápeného muža?“

„Myslím, že áno,“ povedal Wimsey so zadosťučinením. „Naozaj si to myslím. Najmä preto, že útočník ušiel s mojou súkromnou korešpondenciou. Viem, komu — lepšie povedané — len tak mimochodom, viem, od koho — bol ten list.“

„Od koho?“ dožadoval sa Parker. „Celkom isto od Pamely Deanovej. Poznal som to podľa tvojho opisu obálky.“

„Od Pamely Deanovej? Od sestry obete?“

„Tak ako vravíš.“

„Od Willisovho dievčaťa?“

„Presne tak.“

„Ale ako mohol vedieť o tom liste?“

„Nepredpokladám, že vedel. Skôr sa domnievam, že to je výsledok reklamy, ktorú som sám sebe narobil včera popoludní na úradnom čaji. Všetkým som vysvetlil, že som cvičil s prakom na streche.“

„Naozaj? A komu všetkému?“

„Dvadsiatim ľuďom, ktorí boli na čaji, a všetkým ostatným, ktorým to zas tí povedali.“ „To je veľmi široké.“

„Veru áno. Myslel som, že by to mohlo vyvolať nejakú reakciu. Veľká škoda, že tá reakcia sa vyvŕšila na tebe, a nie na mne.“

„Naozaj veľká škoda,“ súhlasil Parker ľútostivo.

„No jednako to mohlo byť horšie. Teraz musíme postupovať po troch linkách. Najprv ľudia, ktorí počuli o prakových cvičeniach. Ďalej ľudia, ktorí vedeli alebo sa vypytovali na moju adresu. A prirodzene, ten chlapík, ktorý stratil ceruzku. Ale,“ Wimsey sa veselo zasmial, „aké prekvapenie to muselo byť pre kohokoľvek, keď som sa dnes ráno bez jedinej sinky pod okom zjavil v kancelárii! Prepánajána, prečo si mi nepovedal dnes ráno všetky tie podrobnosti, aby som mohol dávať pozor?“

„Mali sme inú robotu,“ povedala lady Mary.

„Okrem toho nemysleli sme, že to má dačo spoločné s tebou.“

„Mali ste to tušiť. Kedykoľvek sa ukážu nejaké ťažkosti, v pozadí všetkého som ja. Tentoraz prižmúrim oko. Boli ste dostatočne potrestaní a nikto nesmie povedať, že Wimsey nevie byť veľkomyseľný. A toho chlapa, Charles — nepoznačil si ho nejako?“

„Obávam sa, že nie. Chytil som ho za gágor, ale mal ho zakrútený do šálu.“

„To si urobil zle, Charles. Mal si mu jednu vraziť. Ale ako som už povedal, odpúšťam ti. Som zvedavý, či náš priateľ ešte raz zaútočí na mňa.“

„Dúfam, že nie na tejto adrese,“ povedala Mary.

„Dúfam, že nie. Najbližšie by som sa rád na neho pozrel sám. Ten list vzal veľmi šikovne. Prečo len — ach, teraz rozumiem.“

„Čo?“

„Prečo pri pohľade na mňa dnes ráno nikto nezamdlel. Istotne mal so sebou lampičku. Zrazil ťa a posvietil si, aby sa pozrel, či si naozaj mŕtvy. A prvé, čo uvidí, je list. Schmatne list — prečo? Lebo — no k tomu sa ešte vrátime. Schmatol list a potom pozrie na tvoje klasické črty. Uvedomí si, že zrazil nepravého, a v tej chvíli začuje Mary, ktorá robí krik. Vypadne. Teraz je to úplne jasné. Ale čo list? Bol by vzal akýkoľvek list, alebo poznal písmo? Kedy bol list doručený? Áno, prirodzene, poštou o pol desiatej. Dajme tomu, keď prišiel hľadať môj byt, zbadal v schránke list a poznal, od koho je. To otvára široké pole dohadov, ba núka aj iný motív.“

„Peter,“ povedala lady Mary, „Myslím, že by si tu nemal sedieť a rozčuľovať Charlesa všelijakými dohadmi. Stúpne mu horúčka.“

„Namojdušu! No pozri, starký. Veľmi ľutujem, že si dostal balík, ktorý bol určený pre mňa. Je to pekelné šťastie a teším sa, že to nebolo horšie. Teraz odpálim. Aj tak už musím. Mám rande. Do videnia.“

Ihneď po odchode zatelefonoval Wimsey Pamele Deanovej, ktorú našťastie zastihol doma. Vysvetlil jej, že list sa stratil na pošte, a spýtal sa jej, čo v ňom bolo.

„Iba odkaz od Diany Momeriovej. Chcela vedieť, kto ste. Zdá sa, že ste na ňu veľmi zapôsobili.“

„To ma teší,“ povedal Peter. „A čo ste spravili?“

„Nič. Nevedela som, čo by ste chceli, aby som urobila.“

„Nedali ste jej moju adresu?“

„Nie. Práve si ju chcela zistiť. Nechcela som urobiť ďalšiu chybu, tak som vám všetko poslala.“

„Celkom správne.“ „No a?“

„Povedzte — vie, že pracujem u Pyma?“

„Nie, bola som veľmi opatrná, nepovedala som o vás vôbec nič. Iba vaše meno. Povedala som jej ho, ale zdá sa, že naň zabudla.“

„Dobre. Teraz počúvajte. Povedzte Diane, že som veľmi tajuplný človek. Že sama neviete, kedy a kde ma môžete nájsť. Naznačte jej, že som ďaleko — v Paríži alebo vo Viedni, alebo čokoľvek, čo znie lákavo. Viem, že budete vedieť vyvolať správny dojem. Phillips Oppenheim s nádychom Etely Dellovej a Elinory Glynovej.“

„Dobre, dokážem to,“

„A môžete jej povedať, že ma pravdepodobne uvidí vo chvíli, keď ma bude najmenej očakávať. Naznačte jej, ak vám vulgárnosť nebude prekážať, že som istý druh žltého psa dingo, ktorý kdekade pobehúva a ktorého je ťažko chytiť. Buďte záhadná. Buďte intrigánska.“

„Dobre. Mimochodom, pri tom všetkom mám byť aj žiarlivá?“

„Áno, ak sa vám páči. Robte dojem, že ju chcete odstaviť. Je to tvrdá hra a nie ste zvedavá na konkurenciu.“ „V poriadku. To nebude ťažké.“ „Prosím? Čo ste povedali?“ „Nič. Vravela som, že to všetko dokážem.“ „Viem, že to urobíte skvele. Veľmi sa na vás spolieham.“ „Ďakujem. Ako postupuje vyšetrovanie?“ „Tak-tak.“

„Raz mi to všetko porozprávate, pravda?“

„Istotne. Len čo sa dačo dozviem.“

„Prídete na čaj niekedy v sobotu alebo v nedeľu?“

„Veľmi rád.“

„Pripomeniem vám to.“

„Dobre! Nuž, dobrú noc.“

„Dobrú noc — žltý pes dingo.“

„Dobrú noc.“

Wimsey položil slúchadlo. „Dúfam,“ pomyslel si, „že nevyvedie nejakú hlúposť. Týmto mladým ženám nemožno dôverovať. Niet tu nejakej cieľavedomosti. Prirodzene, ak človek nežiada, aby boli povoľné.“

Uškrnul sa, zošpúlil ústa a pobral sa na schôdzku s mladou ženou, ktorá neprejavovala nijaké známky povoľnosti voči nemu, a to, čo povedal alebo robil pri tej príležitosti, v nijakom smere nesúvisí s týmto rozprávaním.

Ryšavý Joe sa zdvihol opatrne v posteli a poobzeral sa po izbe. Jeho starší brat — nie policajt, ale šestnásťročný Bert, ten nosatý — pokojne spal skrútený ako pes a sníval nepochybne o motocykloch. Slabé svetlo uličnej lampy osvetľovalo jeho telo pod prikrývkou a vrhalo aj pás svetla na Ryšavcovu úzku posteľ.

Spod vankúša vytiahol lacný poznámkový zošit a ceruzku. Ryšavec mal v živote veľmi málo súkromia a musel využiť príležitosť, keď sa mu naskytla. Oblízal ceruzku, otvoril notes a do záhlavia napísal veľkými písmenami: *Hlásenie.*

Tu na chvíľu prestal. Bolo nevyhnutné urobiť takúto vec naozaj vierohodne, ale kompozície z angličtiny, ktoré mávali v škole, mu nijako v tom nepomáhali. „Moja obľúbená kniha“, „Čo by som rád robil, keď vyrastiem“, „Čo som videl v zoo“ — boli to veľmi dobré témy, ale nijako nepomáhali rodiacemu sa detektívovi. Raz mal možnosť pozrieť sa do Wallyho notesa (Wally bol ten policajt) a spomenul si, že všetky tie zápisy sa začínali: „O 8,30, keď som išiel po Wellingtonovej ulici —“ to je

dobrý začiatok, ale na tento prípad sa nehodí. Štýl *Sextona Blaka*, aj keď veľmi šťavnatý, sa lepšie hodil pre rozprávanie vzrušujúcich dobrodružstiev ako na vypočítavanie mien a faktov. A na dôvažok, išlo o to, aby to bolo pravopisne správne — a to bol vždy kameň úrazu. Ryšavec nejasne cítil, že hlásenie s pravopisnými chybami by nebolo veľmi dôveryhodné.

V takejto tvŕdzi sa poradil so svojím zdravým rozumom a zistil, že to je dobrý radca.

„Začnem od začiatku," povedal si. Zúfalo sa zachmúril, silne pritlačil ceruzku na papier a začal písať:

HLÁSENIE
Josepha L. Pottsa
(vek 14 a pol roka)

Po malej úvahe si pomyslel, že to si vyžaduje trochu viac presvedčivých detailov, a dodal adresu a dátum. Hlásenie potom pokračovalo.

„Hovoril som s chlapcami o tej gumipuške (prečiarknuté) — o tom praku. Bill Jones vraví, že si spomína, keď som stál v dispečingu a pani Johnsonová mi vzala prak. Bol tam aj Sam Tabbit a George Pyke. Povedal som im, že pán Bredon mi vrátil prak a že koža bola natrhnutá a že chcem vedieť, kto to urobil. Všetci vraveli, že nikto z nich sa nehrabal v šuplíku pani Johnsonovej, a ja si myslím, že hovorili pravdu, lebo Bill a Sam sú dobrí kamoši a vždy poznám, kedy George klame, podľa toho, ako sa díva, a díval sa, ako treba. A tak som si povedal, že to mohli byť ostatní chlapci, ale povedali mi, že u nikoho prak nevideli, a ja som predstieral, že sa veľmi hnevám, a vravel som, že už človeku nemôžu ani *konfiškovať* — zhabať prak bez toho, aby ho niekto nepoškodil. A potom prišiel šéf chlapčenskej skupiny Clarence

Metcalfe a spýtal sa, o čo ide, a ja som mu povedal a on na to, že ak sa niekto hrabal v šuplíku pani Johnsonovej, tak je to veľmi vážne. A tak sa vypytoval všetkých a všetci vraveli, že nie, ale Jack Bolter si spomenul, že pani Johnsonová raz nechala svoju kabelku na stole a slečna Partonová ju vzala a zaniesla dolu do kantíny. Kedy? Spýtal som sa. A on vravel, že to bolo asi dva dni po tom, čo bol môj prak *konfiškovaný*, a to raz po obede. A tak vidíte, že tam ležala asi hodinu, keď tam nikto nebol.

A teraz o tom, kto mohol vidieť, že ju vzali. Spomínam si, že pri schodoch stál pán Prout, lebo utrúsil nejakú poznámku k pani Johnsonovej a vyťahal ma za ucho; bola tam aj niektorá z mladých dám, myslím, že to bola slečna Hartleyová, ktorá čakala na poslíka. A potom keď som išiel k pánu Hornbymu, Sam vraví, že prišla pani Wedderburnová a že o tom s pani Johnsonovou žartovali. Zdá sa mi, že o tom vedela kopa ľudí, lebo pani Johnsonová to všetkým rozprávala v kantíne. Tá vždy rozpráva o chlapcoch rôzne historky, myslí si, že je to vtipné.

To je všetko, čo by som mohol hlásiť o praku. Dosiaľ som sa nespytoval na tú druhú vec, lebo som si myslel, že na prvý raz to postačí, aby si nemysleli, že sa podozrivo veľa vypytujem, ale už som si vymyslel plán.

S úctou

J. POTTS“

„Doparoma, čo to robíš, Joe?“

Ryšavec ponorený do hlásenia nedával pozor na Berta, prudko sa strhol a hodil zošit pod vankúš.

„Čo ťa do toho,“ povedal nervózne. „To je súkromné.“ „Naozaj?“

Bert vyskočil spod prikrývok a povedal výhražne.

„Píšeš básne?“ spýtal sa opovržlivo.

„Do toho ťa nič,“ odpovedal Ryšavec. „Daj mi pokoj.“

„Podaj mi tú knihu,“ povedal Bert.

„Nepodám.“

„Nepodáš?“

„Nepodám a vypadni.“

Ryšavec schytil dokument trasúcimi sa rukami. „No, tak sa na to pozriem!“

Ryšavec bol na svoje roky svalnaté a vrtké decko, ale v rukách stískal zošit a Bert mal výhodu, že bol ťažší, vyšší a mal aj lepšiu pozíciu. Bitka bola hrmotná.

„Nechaj ma, ty chumaj.“

„Ja ti ukážem nadávať! Ty si chumaj!“

„Au,“ zjajkol Ryšavec. „Nedám ti to, nedám! Vravím ti, že je to súkromné!“ Tresk! Plesk!

„Čo je? Čo sa robí?“ ozval sa dôstojný hlas.

„Wally, povedz Bertovi, aby mi dal pokoj.“

„Nemal mi nadávať. Chcel som iba vedieť, čo robí, sedí a píše básne, keď má spať.“

„To je moja súkromná vec,“ trval na svojom Ryšavec. „Naozaj je to veľmi dôverné.“

„Daj pokoj tomu chlapcovi, áno?“ povedal policajný strážnik Potts dôstojne. „Nerobte hrmot. Zobudíte otca a oboch vás vybije. A teraz obaja šup do postele, lebo vás budem musieť zobrať za rušenie nočného pokoja. Joe, už by si mal spať a nie písať básne.“

„To nie sú básne. Je to čosi, čo som robil pre jedného pána v úrade a ten mi povedal, aby som o tom nikomu nič nevravel.“

„No ukáž,“ povedal Wally Potts a natiahol úradne ruku. „Daj mi tú knihu. Dám ju do svojho šuplíka a ráno ti ju vrátim. A teraz, prepánajána, obaja choďte spať.“

„Wally, ale nebudeš to čítať?“

„Dobre, neprečítam to, keď na tom tak trváš.“

Ryšavec mu váhavo dal zošit, ale Wallyho slovu dôveroval.

„To je v poriadku,“ povedal Wally, „ale keď ešte počujem nejakú hádku, obidvaja dostanete. Rozumiete?“

Vytratil sa; v pruhovanej pyžame vyzeral ako obor.

Ryšavec Joe si pohladil miesta, ktoré utrpeli pri zápase, zabalil sa do prikrývok a utešoval sa tým, že si rozprával ďalšiu kapitolu rozprávky, ktorej on sám bol autorom a hlavným hrdinom.

„Slávny detektív, ranený a dotlčený, ale s neotrasenou odvahou, klesol nazad na slamené lôžko žalára, po ktorom sa preháňali potkany. Aj keď ho rany boleli, bol šťastný, lebo vedel, že vzácne dokumenty sú v bezpečí. Zasmial sa, keď si pomyslel na kráľa zločinov, ako bude škrípať zubami vo svojom rozprávkovom orientálnom paláci. ‚Zas som prehral!' zúril zločinecký doktor. ‚Ale najbližšie príde moja chvíľa. Zatiaľ...“'

Život detektíva je veľmi ťažký.

8. ROZRUCH V REKLAMNEJ KANCELÁRII

Bolo to v piatok, v tom týždni, čo sa stali všetky tieto vzrušujúce udalosti, keď sa v Pymovej reklamnej spoločnosti s r. o. začala veľká nutraxová aféra, ktorá otriasla celým úradom od vrchu až po spodok a premenila túto pokojnú budovu na ozbrojený tábor a takmer zničila kriketový zápas proti mužstvu Brotherhood spoločnosť s r. o.

Hlavným iniciátorom všetkých nepríjemností bol pracovitý pán Copley, človek so zlým zažívaním. Tak ako väčšina podnecovačov rozkolu konal spočiatku s najlepšími úmyslami — a naozaj, keď sa človek díva na výtržnosti s určitým odstupom a nestranne, ťažko povedať, čo mohol urobiť iné ako to, čo urobil. Ale pán Ingleby v tom čase poznamenal: „Nejde o to, čo Copley robí, ale ako to robí.“ A v zápale a zúrivosti boja, keď sa vášeň zmocní silných mužov, zatlačí sa úsudok do pozadia.

Vec sa začala takto:

O štvrť na sedem vo štvrtok večer úrad už bol opustený. Boli tam len upratovačky a pán Copley, ktorý nešťastnou náhodou ostal pracovať nadčas; narýchlo pripravoval sériu inzerátov pre skautskú marmeládu za znížené ceny. Postupoval veľmi pekne a dúfal, že o pol siedmej to bude mať hotové a že sa dostane domov na večeru o pol ôsmej. Zrazu zazvonil v dispečingu telefón, silne a nástojčivo.

„Nech to parom vezme!“ zahundral Copley nazlostený. „Mali by vedieť, že kancelária je už zavretá. Vari sa nazdávajú, že človek bude robiť celú noc?“

Pokračoval v práci a dúfal, že ho prestanú vyrušovať. Na chvíľu aj prestali, potom začul piskľavý hlas pani Crumpovej, ktorá informovala volajúceho, že v kancelárii už niet nikoho.

Copley si vzal sódu bikarbónu. Veta sa mu pekne rodila. „Má pravú chuť čerstvého ovocia z vášho sadu — má chuť marhúľ dozrievajúcich v slnečnom teple v starej, múrom obohnanej záhrade...“

„Prepáčte, pane...“

Crumpová, šúchajúc ospravedlňujúco papučami po koberci, strčila nervózne hlavu do dverí. „Čo sa deje?“ spýtal sa Copley.

„Ach, keby sa vám páčilo k telefónu, je to *Morning Star;* veľmi súrne, chcú hovoriť s pánom Tallboyom. Povedala som im, že všetci odišli, ale oni vravia, že je to veľmi dôležité, a tak som si myslela, že sa vás radšej spýtam.“

„O čo ide?“

„Čosi o zajtrajšom inzeráte, pane — čosi vraj nie je v poriadku a oni tvrdia, že to treba celkom vynechať alebo im poslať niečo iné.“

„To je hrozné,“ povedal pán Copley rezignovane, „radšej pôjdem a pozhováram sa s nimi.“

„Neviem, či som dobre urobila, pane,“ pokračovala Crumpová a úzkostlivo sa poberala za ním, „ale nazdávala som sa, že ak je niekto v kancelárii, mala by som mu to povedať, lebo ja sa v tom nevyznám a mohlo by to byť veľmi dôležité...“

„To je v poriadku, pani Crumpová, to je v úplnom poriadku,“ povedal Copley. „Hádam to budem vedieť vybaviť.“

Kráčal veľmi vrtko k telefónu a zdvihol slúchadlo.

„Haló!“ ozval sa nevrlo. „Tu je Pymova inzertná kancelária. Čo sa stalo?“

„Ach konečne!“ ozval sa hlas. „Je tam pán Tallboy?“

„Nie. Pán Tallboy šiel domov. Všetci už odišli domov. Mali by ste to o takomto čase vedieť. O čo ide?“

„Nuž,“ ozval sa hlas, „ide o ten nutraxový dvojstĺpec pre zajtrajšiu prvú stranu.“

„Čo je s tým? Nemáte ho?“

(To je typický Tallboy — pomyslel si Copley. Zlá organizácia. Človek sa nikdy nemôže na týchto mladých ľudí spoľahnúť.)

„Ba áno, dostali sme ho," povedal hlas pochybovačne, „ale pán Weekes vraví, že ho nemôžeme uverejniť. Viete —"

„Že ho nemôžete uverejniť?"

„Nie. Viete, pán —"

„Ja som Copley. Nepatrí to do môjho oddelenia. Naozaj o tom nič neviem. O čo ide?"

„Nuž, keby ste ho mali pred sebou, videli by ste, o čo mi ide. Viete, ten titulok —"

„Nie, neviem," skočil do toho popudený Copley. „Vravím vám, mňa do toho nič, v živote som tú vec nevidel."

„Ach!" vzdychol hlas rozčúlene a škodoradostne. „Titulok znie: ‚PODÁVATE DOMA PRÍLIŠ VEĽKÉ VÝKONY?' A ak sa to vezme v spojitosti s kresbou, pán Weekes sa nazdáva, že by si to mohli nebodaj zle vysvetľovať. Keby ste to mali pred sebou, myslím, že by ste pochopili, čo mám na mysli."

„Rozumiem," povedal Copley zamyslene. Pätnásťročná skúsenosť mu vravela, že to je katastrofa. Proti tomu nebolo argumentu. Ak si v *Morning Stare* vzali do hlavy, že inzerát obsahuje nejakú skrytú neslušnosť, ten inzerát nevytlačia, aj keby sa nebesá zrútili. Naozaj by bolo lepšie, keby ho nevytlačili. Chyby tohto druhu znižujú prestíž výrobku a zodpovednej inzertnej kancelárie. Pán Copley si nechcel ani predstaviť, ako sa na burze predáva *Morning Star* za dva a pol šilinga ako pornografia.

Aj keď bol namrzený, mal pocit vnútorného uspokojenia, ako Jeremiáš, ktorého proroctvá sa splnili. Vždy vravel, že mladá generácia reklamných textárov nie je dobrá. Príliš mnoho je v nej nových prvkov univerzitného razenia. Samá ľahkomyseľnosť. Nijaký solídny zmysel pre obchod. Nijaká myšlienka. Ale on bol dobre vycvičený. Vnášal vojnu ustavične do nepriateľského tábora.

„Mali ste nám to povedať skôr,“ ozval sa prísne. „Je to smiešne zatelefonovať sem o štvrť na sedem, keď je kancelária zatvorená. Čo čakáte, že urobíme v tejto veci?“

„To nie je naša chyba,“ povedal hlas veselo. „Dostali sme to iba pred desiatimi minútami. Vždy žiadame pána Tallboya, aby dal rukopis včaššie, aby sme sa vyhli takejto situácii.“

Čoraz lepšie sa potvrdzovali Copleyove proroctvá. Všeobecná nedbalosť — to bolo ono. Tallboy odišiel presne o pol šiestej. Copley ho videl odchádzať. Väčšinou sú ako murári. Padla a hotovo. Tallboy nemá odísť, kým ho noviny neubezpečia, že dostali rukopis a že všetko je v poriadku. Ba čo viac: čo ak poslík nedoručil zásielku *Morning Staru* do šiestej a päť minút alebo neskoro odišiel, alebo sa zdržal cestou. Ďalšia zlá organizácia. Tá ženská, Johnsonová — niet tam kontroly, ani disciplíny. Pred vojnou by v reklamných spoločnostiach neboli mohli pracovať nijaké ženy a neboli by sa vyskytli takéto bláznivé chyby.

No jednako, treba dačo urobiť.

„To je veľká smola,“ povedal Copley. „Pokúsim sa niekoho nájsť. Dokedy môžete urobiť zmenu?“

„Musím to tu mať o siedmej,“ povedal hlas neúprosne. „Stereotypia čaká už iba na vás. Potrebujeme už iba váš blok, aby sme mohli uzavrieť formu. Hovoril som však s pánom Weekesom a ten vraví, že vám môže počkať do siedmej.“

„Zatelefonujem vám,“ povedal Copley a zložil slúchadlo.

V mysli rýchlo prebehol zoznam ľudí, ktorí by vedeli vyriešiť situáciu. Vedúci skupiny Tallboy, sekretár skupiny Wedderburn, šéf oddelenia textárov Armstrong, autor textu, nech to bol ktokoľvek, a napokon pán Pym. Bola to veľmi nešťastlivá chvíľa. Tallboy býval v Croydone a pravdepodobne sa ešte terigá a trasie vo vlaku, Wedderburn

— nemá ani potuchy, kde by mohol bývať, vedel iba to, že pravdepodobne ešte vo vzdialenejšom predmestí. Armstrong býval

v Hampsteade; v telefónnom zozname nebol, ale jeho súkromné číslo bude nepochybne na zozname telefonistky; ale nebola nádej, že by ho zastihol. Copley sa ponáhľal na dolné poschodie, našiel telefónny zoznam a zavolal. Po dvoch omyloch sa mu to podarilo. Prihlásila sa Armstrongova gazdiná. Armstrong je v meste. Nevedela povedať, kam išiel, ani kedy sa vráti. Mohla by prevziať nejaký odkaz? Copley odpovedal, že to nič, a zložil telefón. Bolo pol siedmej.

Opäť pozrel do telefónneho zoznamu. Wedderburnovo číslo tam nebolo, pravdepodobne nemal telefón. Bolo tam však Tallboyovo meno. Bez veľkej nádeje zavolal Copley croydonské číslo iba preto, aby sa podľa očakávania dozvedel, že Tallboy sa ešte nevrátil. Klesol na mysli. Copley zavolal byt Pyma. Pym v tej chvíli odišiel. Kam? Je to veľmi súrne. Pán a pani Pymovci večerajú s pánom Armstrongom u Frascatiho. To vyzeralo trochu nádejnejšie. Copley zavolal k Frascatimu. Ach, áno. Pán Pym si obsadil stôl na pol ôsmu. Ešte neprišiel. Majú mu dačo odkázať, keď príde? Copley nechal odkaz, aby ho pán Pym alebo Armstrong zavolali do úradu pred siedmou hodinou, ak to bude možné, ale bol presvedčený, že z toho nič nebude. Bezpochyby riaditelia išli dakde na aperitív. Pozrel na hodiny. Trištvrte na sedem. V tej chvíli sa znova ozval telefón.

Bol to, ako očakával, *Morning Star* a netrpezlivo čakal na príkazy.

„Nikoho nemôžem zastihnúť,“ zavolal Copley.

„Tak čo urobíme? Celkom to vynecháme?“

Keď človek vidí v novinách prázdne miesto s nápisom: „Rezervované pre firmu tú a tú“, nemusí to pre vás nič znamenať, ale pre tých, čo sa vyznajú v práci reklamných agentúr, tie slová neklamne potvrdzujú neschopnosť a zlyhanie. Agentúra tá a tá zlyhala, nič to nemôže napraviť. Toto sa nesmie stať.

Copley preto, zatiaľ čo zúrivo uvažoval, že by si tí neporiadnici zaslúžili, aby miesto ostalo prázdne, chvatne vykríkol: „Nie, nie! V nijakom prípade. Počkajte chvíľku pri aparáte. Uvidím, čo sa dá robiť.“ Urobil veľmi správne, keď sa tak rozhodol, pretože prvé a takmer jediné pravidlo podnikateľskej morálky je — firma predovšetkým.

Prebehol rýchlo po chodbe a vošiel do Tallboyovej kancelárie, ktorá bola na tom istom poschodí ako dispečing a textárske oddelenie, na opačnej strane, ako je schodište. O minútku bol tam, ďalšiu minútku mu trvalo, kým sa prehraboval v Tallboyových zásuvkách a našiel, čo hľadal

— obťah nutraxovho dvojstĺpca. Na prvý pohľad zbadal, že Weekesove pochybnosti sú úplne oprávnené. Každá vec sama osebe bola neškodná, ale kresba a text spolu, to bola katastrofa. Ani sa nečudoval, ako mohla taká do očí bijúca vec uniknúť orliemu zraku vedúceho oddelenia. Copley si sadol a vytiahol z vrecka ceruzku. S kresbou sa nedalo nič robiť, musí ostať. Musel však nájsť nový titulok, vhodný ku kresbe, a prvý riadok textu, ktorý musí približne obsahovať ten istý počet písmeniek ako originál.

Rýchlo čarbal na papier myšlienky, ktoré mu zišli na um a prečiarkoval ich. PRÁCA NERVY NIČÍ, NUTRAX NERVOM ŽIČÍ — to bolo na pravej strane, ale bolo to asi o pár písmen kratšie. Bolo to aj trochu lapidárne. A okrem toho nebola to celkom pravda. Nejde o prácu, text hovorí o nadčasovej práci. STAROSTI A NADČASY — to nie je dobré, chýba tomu rým. NADČASY A ŤAŽKÉ ČASY

— to je už lepšie, ale veľmi dlhé. Ako to už býva, celý titulok mal tri riadky — (bol príliš veľký na dvojstĺpec, pomyslel si Copley). A text bol upravený takto:

PODÁVATE DOMA
PRÍLIŠ VEĽKÉ
VÝKONY?

Zúfalo čarbal po papieri, usilujúc sa tu a tam ušetriť písmenko alebo slabiku. „Osviež si nervy z konzervy," vymýšľal ďalej. Minúty ubiehali. A čo keby napísal toto?

BÁJNY VÝKON
SILNÉ NERVY
NUTRAX TI DÁ DO KONZERVY

Nie je to skvelé, ale výstižné a výnimočne to nebude robiť ťažkosti s umiestnením. Vo chvíli, keď chcel odbehnúť nazad k telefónu, videlo sa mu, že aj telefón na Tallboyovom stole je zapojený na centrálu. Zdvihol slúchadlo; šum v telefóne mu to potvrdil. Naliehavo prehovoril:

„Ste tam?"

„Áno."

„Počujte, môžete vybrať titul a vysádzať ho z bloku?" „Áno — áno, môžeme to urobiť, ak to dostaneme ihneď." „Nadiktujem vám ho." „Dobre! Spusťte!"

„Začnite ihneď tam, kde teraz máte: Podávate doma... Namiesto toho dajte: Bájny výkon... tá istá veľkosť písma. Druhý riadok: silné nervy. Máte to?"

„Áno."

„Ďalší riadok. Tá istá veľkosť. Dvojstredný. Verzálky. Nutrax ti dá do konzervy. Máte?"

„Áno. Opakujem celý titulok: Bájny výkon, silné nervy, Nutrax ti dá do konzervy. Je to v poriadku?"

„Je to v poriadku. Ďakujem."

„Nemáte za čo. Ja vám ďakujem. Prepáčte, že sme vás obťažovali. Do videnia.“ „Do videnia.“

Copley klesol nazad a utrel si čelo. Hotovo. Firma bola zachránená. Ľudí už vyznamenali za menšie činy. Keď hrozilo nebezpečenstvo, keď všetci jašovia z úradu dezertovali zo svojich miest, bol to on, starosvetský praktik Copley, od ktorého závisel osud Pymovej reklamnej agentúry. Človek, ktorý zvládol situáciu. Človek, ktorý sa nebojí zodpovednosti. Človek, ktorý sa srdcom i dušou venoval svojej práci. Dajme tomu, že by sa bol ponáhľal domov o pol šiestej ako Tallboy, nestarajúc sa o to, či má robotu hotovú alebo nie — čo by sa bolo stalo? Pym by bol nahratý. Ráno sa s nimi o tom pozhovára. Dúfal, že to bude pre nich naozaj poriadna lekcia.

Opäť stiahol roletu na Tallboyovom stole nad hrozným neporiadkom v priečinkoch a hŕbou roztrúsených spisov a keď to vykonal, získal čerstvý dôkaz o neporiadnosti pána Tallboya. Z akéhosi tajuplného kútika, kde sa zachytila, vysunula sa obálka doporučeného listu a s tupým lupnutím spadla na dlážku.

Copley sa ihneď zohol a zdvihol ju. Bola adresovaná J. Tallboyovi na croydonskú adresu a už bola otvorená. Copley nazizol do obálky na rozrezanom konci a zbadal, že v nej nemôže byť nič iné ako zväzok zelených bankoviek. Poddávajúc sa nie neprirodzenému vnuknutiu, Copley ich vytiahol a prerátal; na svoje prekvapenie a pobúrenie zistil, že ich je nie menej ako päťdesiat.

Ak bolo niečo, čo Copley odsudzoval ako nesprávne a nečestné (dlhá prax v reklame ho naučila myslieť v heslách), tak to boli prípady, keď sa vystavovali pokušeniu iní ľudia. Tu bola obrovská suma, päťdesiat libier, tak nedbalo uložená, že stačilo otvoriť stôl a vykĺzli na dlážku, kde ich mohla nájsť pani Crumpová a jej zbor upratovačiek. Nepochybne to boli všetko veľmi statočné ženy, ale v týchto ťažkých časoch sotva by sa

mohlo zazlievať pracujúcej žene, keby podľahla pokušeniu. Ešte horšie by bolo, keby sa napríklad vzácna obálka vymietla a zničila. Dajme tomu, že by spadla do odpadového koša a odtiaľ do mecha s papierom a odtiaľ do výrobne papiera alebo ešte horšie, do pece. Mohli by potom falošne obviniť nevinné osoby, ktoré by do konca života žili s biľagom na čele. To bolo od Tallboya nepekné. Bolo to naozaj podlé.

Copley si, prirodzene, uvedomil, čo sa presne stalo. Tallboy dostal túto veľkú sumu (od koho? Sprievodný list tam nebol; ale do toho Copleya napokon nič. Možno to bola výhra z psích pretekov alebo čosi rovnako nežiaduce) a doniesol ju do úradu. Iste mal v úmysle vložiť peniaze do banky na rohu Southampton Row, v ktorej mala väčšina osadenstva svoje kontá. Akási náhoda mu v tom zabránila. Potom keď bola banka zavretá, namiesto toho, aby si bol strčil obálku do vrecka, hodil ju na stôl a o pol šiestej odpálil ako zvyčajne domov a zabudol na všetko. A ak si na to odvtedy vôbec spomenul, uvažoval Copley popudene, tak iba preto, aby sa ubezpečil, že „všetko je v úplnom poriadku“. Ten chlap si naozaj zaslúži poriadnu lekciu.

Dobre, tú lekciu dostane. Bankovky treba bezpečne ukryť a on, Copley, mu urobí ráno poriadnu kázeň. Chvíľu uvažoval, čo by bolo najlepšie. Keby vzal bankovky so sebou, mohli by mu ich na ceste domov ukradnúť z vrecka; to by bolo veľmi nepríjemné a drahé. Bude lepšie, keď ich vezme do svojej kancelárie a zamkne ich do najspodnejšieho šuplíka svojho stola. Copley si gratuloval k svedomitej predvídavosti, že si dal urobiť šuplík s riadnym zámkom.

Ihneď zaniesol obálku do svojej kancelárie, bezpečne ju uložil pod množstvom dôverných spisov pojednávajúcich o budúcich reklamných kampaniach na konzervované potraviny a marmelády, upratal si stôl, zamkol ho a kľúče strčil do vrecka; potom si

okefoval klobúk a kabát a pobral sa na odchod, pričom nezabudol zavesiť telefónne slúchadlo, keď išiel okolo dispečingu.

Vyšiel z dverí na ulicu a prešiel na druhú stranu cesty, prv ako zahol na juh k zastávke električky na Theobald Road. Keď prechádzal na druhú stranu ulice, obzrel sa a zbadal Tallboyovu postavu, prichádzajúcu z druhej strany od Kingsway. Copley ostal pokojne stáť a pozoroval ho. Tallboy zahol do vchodu a zmizol.

„Aha!“ povedal si Copley. „Napokon si predsa len spomenul na peniaze.“

Od tejto chvíle možno azda zazlievať Copleyovi jeho správanie sa. Dobromyseľná kolegialita by iste vyžadovala, aby sa predral nazad cez rušnú ulicu, vrátil sa do Pymovej agentúry, výťahom sa vyviezol na najvyššie poschodie, vyhľadal úzkostlivého Tallboya a povedal mu: „Pozrite, pán môj drahý, našiel som váš doporučený list, tu sa povaľoval, vzal som ho a bezpečne schoval, a mimochodom, pokiaľ ide o ten dvojstĺpec o Nutraxe...“ Ale on to neurobil.

Nezabudnime, že mal ospravedlnenie. Bolo pol ôsmej a skôr ako o pol deviatej už nedôjde na večeru, mal zlé trávenie a musel jesť v pravidelných hodinách a mal za sebou dlhý deň, zavŕšený úplne zbytočnou starosťou a námahou, zavinenou Tallboyovou nedbalosťou.

„Nech za to trpí,“ povedal Copley chmúrne. „Tak mu treba.“

Dostihol električku a pobral sa na únavnú cestu do svojho vzdialeného severného predmestia. Keď sa trmácal domov, uvažoval, ako bude na druhý deň triumfovať nad Tallboyom a ako si získa pochvalu nadriadených.

Copley však vo svojom očakávanom víťazstve nerátal s jedným činiteľom: totiž, aby získal plný účinok zo svojho *coup de théatre*, bolo nevyhnutné, aby sa dostal do úradu pred Tallboyom. Vo svojom rojčení to považoval za celkom zaručené — bolo to prirodzené, lebo bol vždy presný a Tallboy bol presnejší pri

odchode ako pri príchode. Copley si to predstavoval tak, že keď podá o deviatej hlásenie Armstrongovi, zavolajú Tallboya, napomenú ho a potom si vezme kajúceho vedúceho skupiny súkromne nabok, dá mu poriadnu lekciu, pokiaľ ide o poriadok a starostlivosť o iných, a odovzdá mu päťdesiat libier s otcovským napomenutím. Zatiaľ Armstrong sa zmieni o nehode s Nutraxom ostatným riaditeľom, ktorí si budú gratulovať, že majú takého spoľahlivého, skúseného a odhodlaného pracovníka. Slová sa v Copleyovej hlave premenili na heslo: „Keď je kríza a nik nič nezmôže, Copley je tu, Copley pomôže."

Ale udalosti sa prihodili inak. A hneď od začiatku: pre neskorý príchod vo štvrtok večer zaplietol sa do domácej búrky, ktorá trvala do noci a búrlivo doznievala aj na druhý deň ráno.

„Predpokladám," povedala pani Copleyová štipľavo, „že zatiaľ čo si ty telefonoval po čertoch diabloch, neostalo ti času myslieť na vlastnú ženu. Na mne, prirodzene, vôbec nezáleží. Tebe je to jedno, že ja tu trčím a predstavujem si, čo všetko sa ti mohlo stať. Mňa neobviňuj, že z kurčaťa je trieska a zemiaky sú rozvarené a že ťa bude bolieť žalúdok."

Kurča bolo spálené na triesku, zemiaky boli rozvarené a tým si Copley pokazil žalúdok. Žena ho musela liečiť sódou bikarbónou, vizmutom, zohrievacou fľašou, pričom mu pri každej príležitosti povedala svoju mienku. Až okolo šiestej hodiny ráno upadol do ťažkého neosviežujúceho spánku, z ktorého sa zobudil o trištvrte na osem, keď začul svoju ženu:

„Frederik, ak chceš ísť dnes do úradu, tak vstávaj. Ak nejdeš, tak mi to povedz a ja im odkážem, že neprídeš. Tri razy som ťa už volala; aj raňajky ti už vychladli."

Copleya strašne bolela hlava nad pravým okom a mal nepríjemnú chuť v ústach. Bol by ju rád poveril, aby odkázala, že nepríde — bol by sa rád obrátil na poduške na druhú stranu a pochoval svoj žiaľ v spánku, ale zrazu mu zišiel na um nutraxový

dvojstĺpec a päťdesiat libier a to ho vyhnalo spod prikrývok. V rannom svetle, keď mu tancovali pred očami čierne kruhy, vyhliadka na víťazstvo stratila zo svojho čara. No jednako nemohol celú vec vysvetliť iba telefonicky. Musí byť na mieste. Trasľavou rukou sa rýchlo holil a porezal sa. Prúd krvi sa nedal zastaviť. Kvaplo mu na košeľu. Zobliekol ju a zavolal na ženu, aby mu dala čistú. Pani Copleyová ju priniesla — ani to sa neobišlo bez hundrania. Zdalo sa, že obliecť si čistú košeľu v piatok ráno znamenalo obrátiť hore nohami hospodárstvo celej domácnosti. Desať minút po ôsmej zišiel dolu na raňajky, ktoré nevládal zjesť; tvár mal smiešne polepenú leukoplastom a v ušiach mu zunela migréna a manželská hádka.

Bolo takmer nemožné, aby stihol vlak o štvrť na deväť. Len tak-tak chytil ďalšie spojenie o 8,25.

O trištvrte na deväť ostal vlak trčať na Kings' Cross pre nejakú nehodu nákladného vlaku.

O pol desiatej sa Copley bezútešne doterigal do kancelárie a v tej chvíli si želal, aby sa nikdy nebol narodil.

Keď vyšiel z výťahu, privítal ho informátor s odkazom, aby ihneď išiel k pánu Armstrongovi. Copley sa zúrivo podpísal na spodok prezenčnej listiny, hlboko pod čiaru, ktorá oddeľovala tých, čo prišli včas a čo prišli neskoro, prikývol, ale hneď si uvedomil, že to nemal robiť, lebo ho strašne rozbolela hlava. Vyšiel hore schodmi a stretol slečnu Partonovú, ktorá veselo povedala:

„Ach, tu ste, pán Copley! Mysleli sme, že ste sa stratili. Pán Armstrong sa chce s vami zhovárať.“

„Už idem,“ povedal Copley zúrivo. Zašiel do svojej kancelárie, zobliekol si kabát a uvažoval, či mu prášok pomôže proti boleniu hlavy, alebo mu z neho bude iba zle. Ryšavý Joe zaklopal na dvere.

„Pán Armstrong vás prosí, aby ste k nemu na chvíľočku prišli.“

„Dobre, dobre,“ povedal Copley. Vyterigal sa na chodbu a takmer padol Inglebymu do náručia.

„Dobré ráno,“ povedal Ingleby, „pán Copley, hľadajú vás! Práve sme vás chceli vyvolať mestským rozhlasom. Ponáhľajte sa k Armstrongovi, pronto. Tallboy žízni po vašej krvi.“

„No, no!“ odpovedal Copley.

Odstrčil Inglebyho a na ďalšej ceste stretol Bredona, ktorý vykukoval z dverí svojej kancelárie, vyzbrojený hlúpym úškrnom a drumbľou.

„Tu prichádza hrdina dňa,“ volal Bredon, sprevádzajúc túto poznámku brnkaním na svoj inštrument.

„Jašo bláznivý,“ povedal Copley. Ihneď nato, na jeho zdesenie, urobil pred ním Bredon tri dokonalé kotrmelce, posledný zakončil presne pred Armstrongovými dverami tak, aby ho Armstrong nemohol zbadať.

Copley zaklopal na sklenené dvere, cez ktoré videl Armstronga sediaceho pri stole, vzpriameného a rozhorčeného Tallboya a Hankina, ktorý, ako zvyčajne pohrúžený do myšlienok, stál na druhom konci miestnosti. Armstrong zdvihol oči a pokynul Copleyovi, aby vošiel.

„No tak,“ začal Armstrong, „tu je človek, ktorého hľadáme. Pán Copley, dnes ráno ste sa akosi omeškali, pravda?“

Copley vysvetlil, že na trati došlo k nejakému nešťastiu.

„Čosi treba urobiť proti týmto nehodám na trati,“ povedal Armstrong. „Vždy keď cestujú Pymovi zamestnanci, vlaky majú nehodu. Budem musieť napísať na riaditeľstvo železníc. Ha-ha!“

Copley si uvedomil, že Armstrong má samopašnú a zlomyseľnú náladu. Nepovedal nič.

„No tak, pán Copley,“ spýtal sa Armstrong, „ako to bolo s tým nutraxovým dvojstĺpcom? Práve sme dostali rozčúlený telegram

od pána Jollopa. Nemôžem sa dovolať toho chlapa z *Morning Staru* — ako sa volá?“

„Weekes,“ povedal Tallboy.

„Weekesa — do čerta, to je meno! Ale ako som počul — či skôr ako počul pán Tallboy — od kohosi, včera večer ste zmenili nutraxový titulok. Nepochybujem, že budete mať žiaduce vysvetlenie, ale rád by som vedel, čo máme povedať pánu Jollopovi.“

Copley sa zviechal a pustil sa opisovať krízu z predchádzajúceho večera. Cítil, že neopisuje svoje zásluhy dostatočne. Kútikom oka videl, ako sa mu pri reči rožok leukoplastu mrdká na líci. Dôrazne a trpko vysvetlil veľmi nešťastlivý nápad a súvislosť medzi kresbou a pôvodným titulkom.

Armstrong sa rozrehotal.

„Panebože!“ vykríkol. „Tí nás dostali, Tallboy! Hohohó! Kto písal ten titulok? Musím to povedať pánu Pymovi. Tallboy, doparoma, prečo ste ho nezachytili?“

„Nezišlo mi to na um,“ povedal Tallboy, neopísateľne červený v tvári. Armstrong sa opäť rozrehotal.

„Myslím, že to písal Ingleby,“ dodal Tallboy.

„Ingleby, práve Ingleby!“ Armstrongova veselosť nemala hraníc. Stlačil cengáč na stole. „Slečna Partonová, požiadajte pána Inglebyho, aby prišiel sem.“

Prišiel Ingleby, chladný a pokojný ako vždy. Armstrong, ktorý od smiechu takmer nevládal hovoriť, hodil mu originálny text inzerátu s neslušnou poznámkou, vyslovenou tak barbarsky, že Copleyovi stúpla krv do hlavy.

Ingleby sa nedal vykoľajiť a zavŕšil túto poznámku ešte neslušnejšou a slečna Partonová, ktorá tam postávala s notesom v ruke, sa jemne zachichúňala.

„Nie je to moja chyba,“ povedal Ingleby. „Môj pôvodný text bol ilustrovaný peknou kresbou pána, preťaženého obchodnými

starosťami. Ak tie neviniatka v ateliéri si zmyslia zmeniť môj ušľachtilý návrh a dať tam jedného (mužský prívlastok) a jednu (ženský prívlastok), ktorí vyzerajú, akoby trávili spolu noc, odmietam za to niesť zodpovednosť.“

„Ha-ha!“ smial sa Armstrong. „To bude iste Barrow. Nemyslím, že by Barrow —“

Koniec vety bol skôr poklonou cnosti šéfa než jeho mužnosti. Aj pán Hankin sa začal hlasno rehotať.

„Pán Barrow veľmi rád odmieta akékoľvek nápady, ktoré dáva textárske oddelenie,“ povedal Copley. „Netrúfam si tvrdiť, že za tým je žiarlivosť medzi oddeleniami, ale faktom ostáva —“

Ale Armstrong sa tak smial, že nedával pozor. Zarecitoval istú neslušnú rýmovačku, ktorú privítali aplauzom.

„Dobre, je to v poriadku, pán Copley,“ povedal, keď sa čiastočne zotavil. „Dobre ste urobili. Pošlem pánu Jollopovi vysvetlenie. Iste dostane záchvat.“

„Bude prekvapený, že ste to pustili,“ povedal Hankin.

„Možno, súhlasím,“ povedal Armstrong pobavene. „Nestáva sa veľmi často, že mne ujde dačo neslušné. Nebol som asi toho dňa vo forme. Pravdepodobne ani vy, Tallboy.

Nebesá! Som zvedavý, čo na to povie pán Pym. Už sa teším, ako sa zatvári. Škoda, že to nevyšlo. Bol by prepustil celé oddelenie.“

„To by bolo veľmi vážne,“ povedal Copley.

„Pravdaže. Som veľmi rád, že na to v *Morning Stare* prišli. Dobre. Tým je to vybavené. Počujte, Hankin, pokiaľ ide o tú celú stranu pre —“

„Dúfam,“ ozval sa Copley, „že ste spokojný s tým, ako som to urobil. Nebolo mnoho času —“

„To je v úplnom poriadku,“ povedal Armstrong. „Sme vám veľmi povďační. Ale mimochodom, mali ste o tom dakoho upovedomiť. Dnes ráno som bol veľmi prekvapený.“

Copley vysvetlil, že sa pokúšal zastihnúť pána Pyma, Armstronga, Tallboya a Wedderburna, ale bezúspešne.

„Áno, áno, rozumiem," povedal Armstrong. „Ale prečo ste nezatelefonovali pánu Hankinovi?"

„O šiestej som vždy doma," dodal Hankin, „a veľmi zriedkakedy chodievam von. A ak idem, vždy nechám odkaz, kde ma možno nájsť." (To bola narážka na Armstronga.)

Copleya sa zmocnil strach. Načisto zabudol na Hankina a vedel veľmi dobre, že Hankin, aj keď je mierny človek, vie sa rýchlo pohoršiť nad tým, ak ho obídu.

„Pravdaže," zakoktal. „Prirodzene, mohol som to urobiť. Ale Nutrax, to sú vaši zákazníci, pán Armstrong — myslel som — ani mi na um nezišlo, že by pán Hankin —"

To bola veľmi zlá taktická chyba. Bolo to proti všetkým zásadám platným u ‚Pyma', že totiž každý člen textárskeho oddelenia má byť pripravený pokračovať v akejkoľvek práci a kedykoľvek, ak ho zavolajú. A naznačovalo to zároveň, že Hankin bol v tom ohľade menej zručný ako Copley.

„Nutrax," povedal Hankin stroho, „veru nepatrí k mojim obľúbeným zábavám. Ale svojho času som pre nich pracoval." (To bol ďalší bočný úder proti Armstrongovi, ktorý mal chvíľkové obdobia, keď bol ochotný všetkých svojich klientov prenechať Hankinovi, vyhovárajúc sa, že je nervovo vyčerpaný.) „Iste mi to nie je natoľko vzdialené ako niektorým mladším textárom."

„Dobre, dobre," povedal Armstrong, uvedomujúc si, že Hankin chce urobiť nežiaducu vec — zhodiť jedného člena oddelenia pred členom iného oddelenia. „Nie je to dôležité a vy ste v nebezpečnej kríze urobili to najlepšie, čo ste mohli. Na všetko sa nedá myslieť. A teraz, pán Hankin," pokynom prepustil chudáka Copleya, „dajme raz navždy do poriadku tú otázku Sopo. Neodchádzajte, slečna Partonová, chcem, aby ste urobili záznam. O Nutrax sa postarám, pán Tallboy. Nerobte si starosti."

Dvere za Copleyom, Inglebym a Tallboyom sa zatvorili.

„Nebesá!“ ozval sa Ingleby. „To je malér! Hromy a blesky od začiatku do konca. Ešte tam chýbal Barrow a bolo by to kompletné. To mi pripomína, že musím zájsť za ním a trochu ho pošteklič. To ho naučí odmietať moje inteligentné nápady. Aha! Tu je Meteyardová. Musím jej povedať, čo povedal Armstrong o Barrowovi.“

Zapadol do kancelárie slečny Meteyardovej, odkiaľ bolo o chvíľu počuť celkom neženský rehot. Copley sa cítil, akoby mal plnú hlavu žulových kvádrov, udierajúcich mu bolestivými údermi do mozgu, a meravo kráčal do svojej kancelárie. Keď išiel okolo dispečingu, zazrel pani Crumpovú. Stála v slzách pred stolom pani Johnsonovej, ale nevenoval tomu pozornosť. Mal jedinú mučivú túžbu: striasť sa Tallboya, ktorý mu chmúrne kráčal v pätách.

„Pán Tallboy, prosím vás!“

Škrekľavý hlas pani Johnsonovej doľahol ku Copleyovi ako úľava. Zmizol ako vyplašený králik. Musí si vziať prášok proti boleniu hlavy a riskovať dôsledky. Napochytre zhltol tri tabletky; nedal si ani toľko námahy, aby ich zapil vodou, sadol si na svoju otáčavú stoličku a zavrel oči.

Buch, buch, buch, šírila sa mu v mozgu bolesť ako po úderoch žulou. Keby len mohol aspoň na pol hodiny ostať pokojne sedieť tam, kde je —

Dvere sa prudko rozleteli.

„Počujte, Copley,“ spustil Tallboy hlasom, ktorý dunel ako pneumatické kladivo, „keď ste dulovali včera večer v mojom stole, mali ste toľko bezočivosti, že ste sa hrabali aj v mojich súkromných veciach?“

„Prepánajána,“ zastenal Copley, „nerobte taký hrmot. Pekelne ma bolí hlava.“

„Čerta mi záleží na tom, či vás bolí hlava alebo nie,“ odvrkol Tallboy, pribuchnúc za sebou dvere s takým treskom, akoby

vystrelil z kanóna. „Včera večer som mal v stole obálku s päťdesiatimi librami a zmizla. Tá stará (prívlastok) Crumpová vraví, že vás videla... (sprosté slovo) v mojich papieroch.“

„Mám tu vašich päťdesiat libier,“ odpovedal Copley s takou dôstojnosťou, akej len bol schopný. „Odložil som vám ich na bezpečné miesto; musím vám povedať, Tallboy, je to od vás veľmi ľahkomyseľné, že nechávate vlastný majetok povaľovať sa takto. Nie je to v poriadku. Mali by ste sa o to lepšie starať. A ja som sa neprehrabával vo vašom stole, ako sa domnievate. Hľadal som iba obťah nutraxovho dvojstĺpca a keď som zatváral stôl, táto obálka vypadla na dlážku.“

Nachýlil sa, aby vytiahol zásuvku, pričom pocítil strašnú bolesť.

„Chcete povedať,“ kričal Tallboy, „že ste boli taký bezočivý a vzali moje peniaze do vašej vlastnej poondiatej kancelárie —“

„Vo vašom vlastnom záujme,“ odpovedal Copley.

„Čo vás do mojich vecí? Prečo ste ju nenechali v priečinku na stole? Načo ste sa do toho miešali?“

„Neuvedomujete si —“

„Uvedomujem si,“ povedal Tallboy, „že ste starý senilný idiot. Čo pcháte svoj prekliaty nos do —“ „Dovoľte, pán Tallboy —“ „Čo ste sa do toho plietli?“

„Každý by sa bol zaplietol,“ povedal Copley taký rozčúlený, že ho takmer prestala bolieť hlava, „kto má na srdci blaho firmy. Som omnoho starší ako vy, Tallboy, a za mojich čias by sa vedúci oddelenia hanbil odísť z budovy, kým by sa nepresvedčil, že má v poriadku inzeráty do nasledujúceho čísla novín. Predovšetkým nepochopím, ako ste mohli pustiť taký inzerát. Okrem toho ste meškali aj s matricou. Azda ani neviete, že *Morning Star* ju dostal až päť minút po šiestej — *päť minút po šiestej*. A namiesto toho, aby ste boli na svojom mieste a porobili potrebné korektúry —“

„Neučte ma, čo mám robiť, nepotrebujem to," prerušil ho Tallboy.

„Prepáčte, ja si myslím, že to potrebujete."

„Napokon, čo to má s tým spoločné? Ide o to, že strkáte nos do mojich súkromných záležitostí —"

„Nestrkám. Obálka vypadla —"

„To je podlá lož."

„Prepáčte, je to pravda."

„Nevravte ustavične ‚prepáčte' ako nejaká slúžka."

„Opusťte moju kanceláriu!" kričal Copley.

„Neodídem z vašej prekliatej kancelárie, kým sa mi neospravedlníte."

„Myslím, že vy by ste sa mali mne ospravedlniť."

„Ja vám?" Tallboyov krik bol celkom nezrozumiteľný. „Vám — doparoma, veď ste nemali ani toľko slušnosti, aby ste mi zatelefonovali."

„Neboli ste doma."

„Ako viete? Pokúšali ste sa?"

„Nie. Vedel som, že nie ste doma, lebo som vás videl na Southampton Row."

„Videli ste ma na Southampton Row a nemali ste toľko praobyčajnej slušnosti, aby ste ma pristavili a povedali mi, čo sa stalo? Čestné slovo, Copley, som presvedčený, že ste mi chceli narobiť nepríjemnosti. Nečudoval by som sa, keby ste si chceli tie peniaze sám strčiť do vrecka."

„Ako sa opovažujete také dačo povedať?"

„A všetky tie vaše rečičky o opatrnosti pred upratovačkami, to sú len dristy! Je to farizejstvo. Prirodzene, ja som myslel, že to niektorá z nich vzala. Povedal som Crumpovej —"

„Obvinili ste pani Crumpovú?"

„Neobvinil som ju. Povedal som jej, že sa mi stratilo päťdesiat libier."

„To je pre vás typické,“ začal Copley.

„A našťastie ona vás videla pri mojom stole. Inak by som o svojich peniazoch iste nikdy nebol počul.“

„Nemáte právo také dačo tvrdiť.“

„Mám väčšie právo to tvrdiť, ako vy tie peniaze ukradnúť.“

„Opovažujete sa mi nadávať do zlodejov?“ „Áno!“

„Tak potom ste podliak!“ vykríkol Copley celý bez seba. „Sprostý podliak. A keby ste získali tie peniaze počestne, o čom veľmi pochybujem —“

Bredon strčil svoj dlhý nos do dverí.

„Prosím vás,“ ozval sa úzkostlivo, „prepáčte, že sa do toho miešam, ale Hankin vás pozdravuje a odkazuje vám, aby ste hovorili trochu tichšie. Je u neho pán Simon od firmy Brotherhood.“

Nasledovala pauza, pri ktorej si obe strany uvedomili, že deliace steny medzi Hankinovou a Copleyovou kanceláriou sú veľmi tenké. Potom Tallboy strčil znovuzískanú obálku do vrecka.

„Dobre, Copley,“ povedal, „nezabudnem vám ten váš kúsok,“ a vyšiel von.

„Prepánajána,“ stenal Copley, zovrúc si hlavu rukami.

„Stalo sa dačo?“ spýtal sa Bredon.

„Prosím vás, odíďte,“ požiadal ho Copley, „je mi veľmi zle.“

Bredon sa vzdialil ticho ako mačka. Na jeho skúmavej tvári sa zračila zlomyseľnosť. Išiel za Tallboyom do dispečingu a našiel ho, ako sa vážne zhovára s pani Johnsonovou.

„Počujte, Tallboy,“ spýtal sa Bredon, „čo sa stalo s Copleyom? Vyzerá veľmi zle. Stúpili ste mu na otlak?“

„Do toho vás nič,“ odpovedal Tallboy chmúrne. „Dobre, pani Johnsonová, zájdem za pani Crumpovou a dám to s ňou do poriadku.“

„Dúfam, pán Tallboy. A druhý raz keby ste mali nejaké cennosti, bola by som veľmi rada, keby ste mi ich doniesli a ja ich

uložím dolu do pokladnice. Tento rozruch nie je príjemný a pán Pym by sa nahneval, keby sa o tom dozvedel.“

Tallboy ušiel k výťahu a neuráčilo sa mu odpovedať.

„Dnes ráno je ovzdušie trošku búrlivé, pani Johnsonová,“ konštatoval Bredon a sadol si na okraj jej stola. „Ba aj vy, dobrý duch dispečingu, ste sa veľmi rozčúlili. Ale oprávnený hnev vám pristane. Dáva vašim očiam lesk a jasnú červeň vašej pleti.“

„Prestaňte, pán Bredon. Čo si pomyslia moji chlapci, keď počujú, že si zo mňa robíte posmech? Naozaj, niektorí ľudia sa správajú veľmi trápne. Ale ja sa musím zastať svojich žien, pán Bredon, aj svojich chlapcov. Niet medzi nimi ani jedného, komu by som nedôverovala, a nie je v poriadku, ak niekto bezdôvodne obviňuje.“

„Je to nesprávne,“ súhlasil Bredon. „Kto ich obviňoval?“

„No neviem, či by som vám to mala povedať,“ pokračovala pani Johnsonová, „ale je to iba spravodlivé voči pani Crumpovej, ak poviem —“

Prirodzene, ani nie o päť minút zaliečavý pán Bredon sa dozvedel celú príhodu.

„Prosím vás, ale nerozneste to po celom úrade,“ prosila pani Johnsonová.

„Nikomu ani muk,“ súhlasil Bredon. „Čože, už je tu chlapec s kávou?“

Zrazu čulo zoskočil zo stola a ponáhľal sa do pisárne, kde slečna Partonová opisovala dychtivým poslucháčom šťavnatejšie podrobnosti rannej príhody u Armstronga.

„To nič nie je,“ oznamoval Bredon. „Ale vy ste nepočuli najnovšiu udalosť.“

„Ach, akú?“ spýtala sa slečna Rossiterová. „Sľúbil som, že to nepoviem,“ odpovedal Bredon. „No to je hanba.“

„Napokon som to vlastne nesľúbil. Iba ma požiadali, aby som to nepovedal.“

„Je to o Tallboyových peniazoch?“

„Tak už viete? To je veľká škoda!“

„Viem, že úbohá pani Crumpová dnes ráno plakala, lebo ju pán Tallboy obvinil, že mu zobrala zo stola nejaké peniaze.“

„Keď to teda viete —“ povedal Bredon nestrojene, „bolo by spravodlivé voči pani Crumpovej —“ Jazyk sa mu rozviazal.

„No ja si myslím, že je to od Tallboya nepekné,“ povedala slečna Rossiterová, „správa sa voči starému Copleyovi vždy surovo. Je to hanba. A je to podlé, že obvinil upratovačky.“

„Veru je to hanba,“ súhlasila slečna Partonová, „ale aj mne dochádza trpezlivosť, keď ide o Copleya. Je to otravný starý potmehúd. Raz povedal Hankinovi, že ma videl s priateľom na psích pretekoch. Akoby to bola jeho vec, čo robí slobodné dievča po úradných hodinách. Do všetkého strká nos. Ak je niekto iba pisárka, to ešte neznamená, že je pohanská otrokyňa. Ach, tu je pán Ingleby. Želáte si kávu, pán Ingleby? Prosím vás, počuli ste o tom, že starý Copley ukradol Tallboyovi päťdesiat libier?“

„Čo nevravíte!“ zvolal Ingleby, pričom vyhodil množstvo odpadkov z koša, aby ho mohol obrátiť hore dnom a sadnúť si naň. „Rozprávajte mi to rýchlo! Aký to len máme dnes deň!“

„Nuž,“ začala s chuťou slečna Rossiterová, „ktosi poslal Tallboyovi päťdesiat libier v doporučenom liste —“

„Čo sa deje?“ prerušila ju slečna Meteyardová, prichádzajúc s nejakými hárkami textov v jednej ruke a vrecúškom priesvitných obálok v druhej. „Mám tu lízatká pre moje kuriatka. No a teraz si to všetko vypočujme od začiatku. Aj ja by som bola rada, keby mi niekto poslal päťdesiat libier v doporučenom liste. Kto bol ten dobrodinec?“

„Neviem. Viete to, pán Bredon?“

„Nemám ani potuchy. Ale boli to bežné bankovky, čo je vždy podozrivé.“

„A on ich priniesol do kancelárie a chcel ich dať do banky.“

„Mal však mnoho roboty,“ pokračovala slečna Partonová, „a zabudol na to.“

„To ma podržte! Sú ľudia, čo zabudnú na päťdesiat libier,“ povedala priateľka slečny Partonovej z tlačiarne.

„No, my sme iba chudobné pracujúce stenotypistky. Päťdesiat libier pre pána Tallboya očividne nič neznamená. Položí ich do stola —“

„Prečo nie do vrecka?“

„Pretože pracoval v košeli a nerád necháva všetko to bohatstvo v kabáte na vešiaku —“

„Je veľmi podozrievavej povahy —“

„Skrátka, zabudol ich cez obed. A popoludní zistil, že sa čosi stalo s nutraxovou matricou —“

„Preto meškala?“ vypytoval sa Bredon.

„Áno, preto. No ja som prišla ešte na niečo. Pán Drew —“

„Kto je pán Drew?“

„Ten zavalitý chlap z vydavateľstva Cormorant. Povedal pánu Tallboyovi, že podľa jeho mienky ten titulok je veľmi chúlostivý. A pán Tallboy povedal, že čistému je všetko čisté, a aj tak to už všetci schválili a už je neskoro to meniť —“

„No také dačo!“ ozval sa zrazu Garrett. „Ešte dobre, že sa to nedozvedel Copley. Bol by mu poriadne zavaril. Musím konštatovať, že podľa mojej mienky Tallboy mal dačo podniknúť.“

„Kto vám to povedal?“

„Wedderburn. Drew sa ho na to dnes ráno spýtal. Vravel, že sa o to mali lepšie starať.“ „No tak rozprávajte ďalej.“

„Kým Tallboy skončil korektúry, banku zavreli. Na peniaze opäť zabudol a odišiel, nechávajúc päťdesiat libier na stole.“

„Často sa mu to stáva?“

„Bohvie. A starý Copley pracoval až do večera na svojej marmeláde —“

A tak historka nemala konca-kraja.

„— úbohá pani Crumpová plakala ako špongia —“

„— pani Johnsonová zúrila —“

„— tí dvaja robili hrozný krik. Bredon ich počul. Pán Bredon, ako ho to nazval?“

„— obvinil ho, že mu ukradol peniaze —“ „— zlodej a podliak —“

„— čo si len mohol pomyslieť pán Brotherhood —“ „— nečudoval by som sa, keby im dal výpoveď —“ „— aké hrôzy prežívame v tomto podniku —“ „A len tak mimochodom,“ poznamenal Ingleby zlomyseľne, „pokiaľ ide o tú kresbu, poriadne som Barrowovi vynadal.“

„Povedali ste mu, čo hovoril pán Armstrong?“

„Nie. Aby som bol presný, nepovedal som mu, že to povedal pán Armstrong. Ale dal som mu najavo, že je to aj môj názor.“

„Vy ste strašný!“

„Ukrutne sa nazlostil na toto oddelenie — najmä na Copleya.“

„Lebo Copley bol minulý týždeň u Hankina a sťažoval sa, že Barrow nevzal do úvahy jeho smernice na skautskú marmeládu, a teraz si myslí, že je to zase Copleyovo sprisahanie.“

„Mlčte, prosím vás.“

Slečna Rossiterová si sadla k stroju a začala ohlušujúco klepať.

Keď jazyky v miestnosti významne zmĺkli, zjavil sa vo dverách Copley.

„Slečna Rossiterová, je môj text o marmeláde hotový? Zdá sa, že dnes sa tu veľa neurobilo.“

„Budete musieť počkať, pán Copley. Musím dokončiť zápisnicu pre pána Armstronga.“

„Pozhováram sa s pánom Armstrongom o tom, ako sa tu pracuje,“ povedal Copley. „Táto miestnosť je krčma, a nie kancelária. Je to hanba.“

„Prečo nie pre zmenu s pánom Hankinom?“ ozvala sa štipľavo slečna Partonová.

„Naozaj, pán Copley,“ prosil pán Bredon vážne. „Nesmiete pre také taľafatky strácať náladu. Ešte to nie je hotové. Ešte nie. Ale pozrite, ako mi slečna Partonová odpíše môj text. Zobe mi z ruky. Trochu láskavosti a natáčky na vlasoch vykonajú u nej hotový zázrak. Poproste ju pekne a ona vám urobí všetko.“

„Muž vo vašom veku, Bredon, by mal robiť iné,“ povedal Copley, „ako tu celý deň trčať. Či som ja jediný v tomto podniku, čo má robotu?“

„Aby ste vedeli, ja pracujem ako drak. Prosím vás,“ dodal, keď nešťastný Copley odišiel, „odpíšte mu tie táraniny. To je hanba takto ho naťahovať. Veď už je celý zelený.“

„Správne!“ povedala slečna Partonová priateľsky: „Nedbám, urobím to. Aspoň sa toho zbavím.“

Znova sa ozval klepot písacieho stroja.

9. HARLEKÝNOVA NESENTIMENTÁLNA MAŠKARÁDA

Diana de Momeriová sa držala, pravda, veľký chrysler a bentley pred ňou mali viac konských síl a mladý Spenlow bol priveľmi opitý, aby vydržal, a Harry Thorne bol notoricky zlý šofér. Postačí, ak ich bude sledovať z bezpečnej vzdialenosti a počká, kým do niečoho nenarazia. Želala si iba, aby jej Lancaster dal pokoj. Ťarbavo jej ohmatával boky a plecia a prekážal jej v riadení auta. Prestala malým sandálom tlačiť na akcelerátor a zlostne ho dlbla lakťom do tváre.

„Prestaň, ty blázon! Ešte nás dostaneš do priekopy a potom nás porazia."

„Prosím ťa," protestoval, „prestaň. To bolí."

Nevšímala si ho a upierala oči na hradskú. Bol to dokonalý večer. U Toda Milligana došlo k vzrušujúcej a zábavnej hádke a Todovi veľmi jasne povedali, čo je zač. Tým lepšie. Todovo terorizovanie ju už unavovalo. Pohár bol plný, ale ešte nepretiekol.

Živé ploty sa mihali a fičali okolo nich; cesta osvetlená prenikavými reflektormi vyzerala ako bojisko posiate dierami a pahorkami, ktoré sa však pod krútiacimi kolesami zázračne zarovnávali. Auto letelo po pozemských vlnách ako loď. Škoda, že to nebolo otvorené auto, ale iba tento ordinárny dusný salónny voz.

Chrysler pred ňou sa nebezpečne zakolísal a mykol svojím veľkým chvostom ako bojujúci losos. Harry Thorne si nemal vziať takýto voz. Neudrží ho na ceste. A blížila sa ostrá zákruta. Diana to vedela. Jej zmysly boli až neprirodzene bystré — videla pred sebou cestu ako rozprestretú mapu. Thorne vybral prvú zákrutu — priveľkým oblúkom — a mladý Spenlow ju rezal po ľavej strane. Teraz už preteky vyhrala, nik jej v tom nemôže zabrániť.

Lancaster sa opäť napil z vreckovej fľaše. Nech. Aspoň má pokoj. Chrysler, surovo skrútený krížom cez cestu, zachytil bentleya na vnútornom okraji zákruty, tresol ho proti násypu á zvrtol tak, že ostal stáť krížom cez hradskú. Bolo tam dosť miesta, aby prešla? Vyhla sa tak, že jej vonkajšie kolesá narazili na trávnatý okraj hradskej. Chrysler po náraze sa nachýlil, vletel do násypu a prerazil živý plot. Počula Thorna jačať — videla, ako veľké auto zázračne poskakuje po zemi bez toho, aby sa prevrátilo, a vyrazila triumfálny výkrik. A potom sa cesta zrazu rozžiarila, ani čo by ju osvetlili svetlomety, ktorých mocné svetlá pohltili jej reflektory ako slnečné lúče svetlo sviečky.

Naklonila sa k Lancasterovi.

„Kto je za nami?“

„Neviem,“ zahundral jej spoločník, otočiac sa nešikovne, aby sa pozrel cez zadné okienko auta. „Nejaký chalan.“

Diana zaťala zuby. Kto, doparoma, môže mať také auto? Zrkadielko pred ňou ukazovalo iba žiaru obrovských podvojných reflektorov. Pritlačila akcelerátor, ako sa len dalo, a auto skočilo dopredu. Ale prenasledovateľ ju poľahky nasledoval. Zakerovala doprostred hradskej. Nech sa dotrieska, ak chce. Neúprosne sa jej držal. Z tmy pred ňou vyskočil úzky most s vypuklou vozovkou. Vyletela naň a videlo sa jej, že skočila cez okraj sveta. Zjavila sa dedina so širokým štvoruhlastým námestím. To bude jeho príležitosť. Využil ju. Vedľa nej sa vynoril veľký tmavý tieň, dlhý, nízky a otvorený. Po očku pokukávala na vodiča. Asi päť sekúnd sa držal vedľa nej hlava pri hlave — zbadala čiernu masku a čiernu čiapku a záblesk čiernej a striebornej. Potom v zužujúcej sa ulici preletel dopredu. Spomenula si, čo jej povedala Pamela Deanová.

„Uvidíte ho, keď ho budete najmenej očakávať.“

Nech sa stane čokoľvek, musí sa ho držať. Letel pred ňou ľahko ako panter, jeho zadné červené svetlá mučivo žiarili iba

niekoľko metrov pred ňou. Bola by plakala od zlosti. Pohrával sa s ňou.

„To je všetko, čo tá tvoja prekliata mašina dokáže?“

Lancaster zaspal. Hlava mu skĺzla na jej rameno a ona ju prudko striasla. Po troch kilometroch sa cesta ponorila pod klenbu stromov a na oboch stranách sa ukázal les. Auto pred ňou náhle zahlo na bočnú cestu a potom prehrmelo cez otvorenú bránu pod stromami. Cesta sa kľukatila hlboko do lesa a zrazu sa stratila. Svetlá zhasli.

Prudko stlačila brzdu a vyskočila na trávu. Nad hlavou sa jej kymácali vo vetre vrcholce stromov. Pribehla k druhému autu: bolo prázdne.

Meravo sa dívala vôkol. Okrem svetla, ktoré vrhali jej reflektory, všade bola tma ako v rohu. Potkýnala sa vo svojich dlhých večerných šatách v tŕní a chumáčoch papradia. Volala:

„Kde ste? Kde sa skrývate? Nebuďte pochabý!“

Nikto neodpovedal. Ale ihneď nato, z diaľky a posmešne, ozval sa vysoký tenký zvuk flauty. Nie džezová melódia, ale taká, na akú si spomínala z detských rokov.

Starý gajdoš syna má
na gajdy od mladi hrá,
jednu vedel, jednu hral
za hory sa s ňou pobral.

„To je ale *hlúpe,***“** povedala Diana.

Za horami čierny les
kečku stratil, hrôza, des.

Zvuk bol taký netelesný, že sa zdalo, akoby neprichádzal odnikadiaľ. Utekala dopredu a začal sa strácať. Zachytila sa o

tŕnie, poranila si členky a roztrhala hodvábne pančuchy. Netrpezlivo sa vytrhla a pustila sa iným smerom. Pískanie prestalo. Zrazu sa začala báť stromov a tmy. Strácal sa účinok dobrých utešujúcich nápojov, ktoré ju doteraz povzbudzovali, a namiesto toho sa dostavila strašná a zlá predtucha. Spomenula si, že Lancaster má vo vrecku fľašu, a začala sa driapať nazad k autu. Potom zhasli aj orientačné svetlá a nechali ju samu medzi stromami a vo vetre.

Dobrá nálada vyvolaná ginom a veselou spoločnosťou sa nedá ľahko poraziť tmou a samotou. Zúfalo bežala a pritom kričala. Akýsi koreň ju ako ruka chytil za členok a zadychčaná padla na zem.

Melódia sa opäť ozvala.

Starý gajdoš syna má...

Sadla si.

„Strach vyvolaný lesom a tmou," ozval sa posmešný hlas kdesi nad jej hlavou, „nazvali ľudia v stredoveku panickým strachom. Bol to strach pred veľkým bohom Panom[16]. Je zaujímavé pozorovať, že ani modernému pokroku sa nepodarilo odstrániť tento strach z nedisciplinovaných myslí."

Diana sa vyjavene dívala hore. Oči si pomaly zvykali na noc a medzi konármi stromu nad sebou zachytila bledý záblesk striebra.

„Prečo sa správate ako blázon?"

„To je reklama. Človek musí byť originálny. Ja som vždy iný. Preto, drahá mladá dáma, ja som vždy prenasledovaný, a nie prenasledovateľ. Môžete povedať, že je to lacný spôsob, ako vyvolať dojem, a veru aj je; ale postačí na mysle omámené

[16] V gréckej mytológii boh polí, lesov, divých zvierat, stád a pastierov. Zobrazovali ho s capími nohami, niekedy aj rohami a ušami. U Rimanov to bol boh Faun.

alkoholom. Na také, ako je napríklad vaša, prepáčte mi, že to hovorím, by bolo Škoda jemnejšieho efektu.“

„Poďte radšej dolu.“

„Možno. Ja som zas radšej, keď ku mne ľudia dvíhajú oči.“

„Nemôžete tam ostať celú noc. Predstavte si, ako hlúpo by ste tam vyzerali ráno.“

„Áno, ale v porovnaní s vami ja budem ako zo škatuľky. Môj kostým je vhodnejší na polnočné akrobatické cvičenie v lese.“

„Jednako, prečo to robíte?“

„Páči sa mi to — to je jediný dôvod, ktorý by ste vy uznali.“

„Tak si tam ostaňte sedieť, ale iba sám. Ja idem domov.“ „Však nemáte topánky na dlhší pochod — ale keď vás to baví, len si choďte domov.“ „Prečo by som mala ísť peši?“

„Lebo mám štartovacie kľúče od obidvoch áut vo vrecku. Jednoduché bezpečnostné opatrenie, drahý Watson. A nemyslím, že by ste mohli poslať odkaz po svojom spoločníkovi. Pohrúžil sa do náručia Morfeovho[17] —je to starý a mocný boh, aj keď nie taký starý ako Pan.“

„Nenávidím vás,“ povedala Diana.

„Tak ste na najlepšej ceste zamilovať sa do mňa — čo je iba prirodzené. Nevyhnutne musíme milovať to najvyššie, ak to vidíme. Vidíte ma?“

„Nie veľmi dobre. Videla by som vás lepšie, keby ste zišli dolu.“

„A možno by ste ma mohli aj lepšie milovať?“ „Možno.“

„Potom som bezpečnejší tu, kde som. Vaši milenci zvyčajne zle skončia. Mladý Carmichael —“

„Nemohla som si pomôcť. Primnoho pil. Bol to idiot.“

„A Arthur Barrington —“

„Povedala som mu, že to nemá význam.“

---

[17] Boh snov, syn boha spánku (podľa gréckej mytológie).

„Veru nemalo. No jednako sa pokúšal a roztrieskal si mozog. Nejde o to, že to bol nejaký dobrý mozog, ale lepší nemal. A Victor Dean —“

„Ten lotor? Ten so mnou nemal nič spoločného.“

„Naozaj?“

„Spadol predsa zo schodov!“ „Áno, spadol. Ale prečo?“ „Nemám ani potuchy.“

„Naozaj? Nazdával som sa, že áno. Prečo ste Victora Deana pustili k vode?“

„Pretože bol otravný a bol ako všetci ostatní.“ „Máte rada, keď je každý iný?“ „Mám rada všetko, čo je iné.“

„A keď zistíte, že sú iní, pokúšate sa prerobiť ich, aby boli všetci rovnakí. Poznáte niekoho, kto je iný?“ „Áno, vy ste iný.“

„Iba dovtedy, kým ostanem na svojej haluzi, Kirké[18]. Ak zídem dolu na vašu úroveň, budem práve taký ako všetci ostatní.“

„Poďte dolu a skúste to.“

„Viem, kde mi je dobre. Radšej poďte vy ku mne.“

„Viete, že nemôžem.“

„Prirodzene, že nemôžete. Vy môžete ísť iba dolu a dolu.“

„Chcete ma urážať?“

„Áno, ale je to veľmi ťažké.“

„Harlekýn, poďte dolu — chcem, aby ste boli tu.“ „To je pre vás nový zážitok, pravda? Chcieť to, čo nemôžete dostať. Mali by ste mi byť povďačná.“

„Vždy chcem to, čo nemôžem dostať.“

„Čo chcete?“

„Život — vzrušenie —“

„Práve vám ho poskytujem. Povedzte mi všetko o Victorovi Deanovi.“

„Prečo to chcete vedieť?“

„To je tajomstvo.“

---

[18] Čarodejnica v Homérovej Odysei, ktorá premieňala ľudí na svine.

„Ak vám to poviem, zídete dolu?“

„Možno.“

„O aké čudné veci sa zaujímate.“ „Ja som známy tým, že som čudný. Kde ste ho vzali?“ „Raz večer sme išli všetci do nejakej strašnej putiky na predmestí. Mysleli sme, že to bude poriadny flám.“ „A bol?“

„Nie. Bolo to vlastne nudné. Ale bol tam on a bral na mňa. Myslela som, že je to fajn chlapec. A to je všetko.“

„Jednoduchý a obyčajný príbeh. Ako dlho bol vaším obľúbencom?“

„Asi šesť mesiacov. Ale bol strašne, strašne nudný. A bol to zlodej. Predstavte si, milý harlekýn. Všetko sa mu poplietlo a chcel aj chlieb s maslom aj bozky. Smejete sa?“

„Veľmi.“

„Nebola s ním nijaká zábava. Všetko pokazil.“

„Dieťatko, rozprávate tú historku veľmi zle. Vy ste ho prinútili piť a to mu dvíhalo žalúdoček. Prinútili ste ho hazardne hrať a on povedal, že si to nemôže dovoliť. A pokúšali ste sa naučiť ho používať omamné jedy a jemu sa to nepáčilo. Ešte dačo?“

„Harlekýn, bol to naozaj taký malý podliak. Dral sa za všetkým, čo mohol dostať.“ „A vy nie?“

„Ja?“ Diana bola naozaj prekvapená. „Ja som strašne štedrá. Dala som mu všetko, čo chcel. Ja som už taká, ak sa mi niekto páči.“

„Bral všetko, čo mohol, ale neutrácal to ako gentleman.“

„To je ono. Viete, on sa vlastne pokladal za gentlemana. Nerozosmialo by vás to? Hotový stredovek, pravda? Panie a páni, vravel, nemyslite si, že nie som gentleman, pretože pracujem v úrade. Nie je to do popuku, harlekýn môj milovaný?“

Pobavene sa kolísala dopredu a dozadu.

„Počuj, harlekýn! Poviem ti dačo smiešne. Jednej noci prišiel Tod Milligan a ja som mu povedala: ‚To je Victor Dean, je to

gentleman a pracuje pre Pymovu reklamnú agentúru.' Tod povedal: ‚Ach, tak to ste vy?' a vražedne naňho pozrel. A potom sa ma spýtal tak ako vy, kde som Victora zobrala. To je čudné. Poslal vás Tod, aby ste sa ma na to spýtali?“

„Nie. Nikto ma neposlal. Ja si idem, kam sa mi páči.“

„Tak prečo sa potom všetci vyzvedáte na Victora Deana?“

„Je to nesmierne tajuplné, čo? Čo povedal Milligan Deanovi?“

„Nie mnoho, ale mne povedal, aby som ho pripútala. A neskôr, celkom nečakane ma požiadal, aby som s ním skoncovala.“

„A vy ste, pravda, ako dobré dievča urobili, čo vám prikázali.“

„Aj tak som už mala Victora Deana po krk. A nestojí za to pohnevať sa s Todom.“

„Veru nie — mohol by zastaviť dodávky, pravda? Odkiaľ to dostáva?“

„Myslíte koks? Neviem.“

„To som si mohol myslieť. A ani ho neprinútite, aby vám to povedal. Ani keby ste uplatnili všetok svoj šarm, Kirké.“

„Ach Tod! Ten nič neprezradí. Je to špinavá sviňa. Bridí sa mi. Urobila by som čokoľvek, keby som sa od Toda oslobodila. Ale ten vie priveľa. A okrem toho má tovar. Mnoho ľudí sa pokúšalo odtrhnúť sa od Toda, ale vždy sa vrátia — vždy v piatok a v sobotu.“

„Vtedy to rozdeľuje?“

„Väčšinou. Ale —“ začala sa opäť smiať, „dnes večer ste tam neboli, však? Bolo to veľmi zábavné. Mal toho málo či čo. Bola to pekelná bitka. Tá dotieravá ženská, Babs Woodleyová, tam vyrevúvala až hrôza. Ba ešte ho aj poškrabala. Dúfam, že dostane otravu krvi. Sľúbil, že dodá ďalší tovar zajtra, ale vyzeral ako dokonalý idiot, keď mu tiekla krv po brade. Povedala mu, že ho zastrelí. Bolo to skvelé!“

„Bezpochyby rabelaisovské.[19]“

„Našťastie ja som mala dosť a dala som jej, aby som ju umlčala. Potom sme si zmysleli, že usporiadame preteky. Vyhrala som — teda bola by som vyhrala, keby nebolo vás. Kde ste sa tu vzali?“

„Len tak náhodou. Ja sa vždy zjavím náhodou.“

„Neverím. To sa iba zdá, že ste niekde náhodou. Vy nepatríte k Todovej zvyčajnej bande, pravda?“

„Momentálne nie.“

„Chcete byť? Lebo ja nechcem. Obstarám vám tovar, ak chcete. Ale Tod je beštia. Radšej sa ho stráňte.“ „Varujete ma pre moje dobro?“ „Áno.“

„Aká to oddanosť!“

„Myslím to úprimne. Život je aj tak peklo, ale je to ešte horšie, ak sa zapletiete s Todom.“

„Tak prečo sa vy od neho neodtrhnete?“ „Nemôžem.“

„Bojíte sa ho?“

„Jeho ani tak nie. Skôr ľudí, ktorí sú za ním. Aj Tod sa ich bojí. Nikdy by ma nenechal odísť. Skôr by ma zabil.“

„To je fascinujúce! Myslím, že by som sa s Todom mal bližšie zoznámiť.“

„Skončí sa to tak, že aj vy sa ho budete báť.“

„Naozaj? Aj v strachu je vzrušenie.“

„Harlekýn, poďte dolu. Ukážem vám, ako získať vzrušenie zo života.“

„Viete to?“

„Skúste a uvidíte.“

Medzi listami čosi zašuchorilo, skĺzol dolu a ostal stáť vedľa nej. „No?“

„Zdvihnite ma. Som celá skrehnutá.“

---

[19] Francois Rabelais, renesančný francúzsky spisovateľ (* 1495 v Chinone), známy najmä satirickým románom Gargantua a Pantagruel.

Zdvihol ju a ona pocítila pod prsami jeho ruky, tvrdé ako železo. Bola vysoká a keď sa obrátila, aby sa na neho pozrela, zazrela záblesk jeho očí, ktoré boli na rovnakej úrovni s jej očami.

„Tak čo, hodím sa?“

„Pre koho?“

„Pre vás.“

„Pre mňa? Načo by ste mi boli?“ „Som krásna.“

„Nie, už nie ste taká krásna, ako ste boli. O päť rokov budete škaredá.“

„O päť rokov? Nechcela by som vás na päť rokov.“

„Ja by som vás nechcel ani na päť minút.“

Cez listy začalo prenikať studené svitanie; ukázalo jej iba dlhú neúprosnú bradu a úzku krivku usmievajúcich sa úst. Chňapla po maske, ale bol rýchlejší. Náročky ju obrátil k sebe, obe jej ruky však pevne držal za jej chrbtom.

„Čo ďalej?“ spýtala sa posmešne.

„Nič. Odprevadím vás domov.“

„Naozaj? Ach, naozaj?“

„Áno, tak ako som to už raz urobil.“

„Presne tak ako predtým?“

„Nie presne tak, lebo vtedy ste boli spitá. Teraz ste triezva. Okrem toho nepatrného rozdielu sa program uskutoční tak ako predtým.“

„Harlekýn, mohli by ste ma pobozkať.“

„Zaslúžite si bozk. Po prvé, za vašu informáciu. Po druhé, za nezištný pokus zachrániť ma pred veličizným pánom Milliganom. A po tretie, lebo sa mi to páči.“

Bozkával ju, akoby ju úmyselne urážal. Potom ju zdvihol, ešte vždy jej držiac ruky vzadu, a položil ju na zadné sedadlo otvoreného auta.

„Tu máte deku. Budete ju potrebovať.“ Nepovedala nič. Naštartoval motor, otočil auto a pomaly prešiel po cestičke. Keď

prechádzali popri druhom aute, vyklonil sa a hodil štartovací kľúč na kolená Lancasterovi, ktorý šťastne chrápal na sedadle. O niekoľko minút vyšli z lesa na hlavnú cestu. Na oblohe sa zjavil mátožný lesk klamlivého svitania.

Diana de Momeriová vykĺzla spod deky a naklonila sa dopredu. Riadil ľahko, hlboko zaborený do sedadla, čierna hlava sa mu bezstarostne nakláňala dozadu a ruka nedbalo ležala na kormidle. Jediným trhnutím mohla jeho i seba dostať do priekopy, zaslúžil by si to.

„Nerobte to," povedal a ani neotočil hlavu.

„Vy ste hotový diabol!"

Zastavil auto.

„Ak sa nebudete slušne správať, nechám vás sedieť pri ceste na míľniku. Alebo ak sa vám to lepšie páči, môžem vás zviazať. Čo si vyberiete?"

„Buďte ku mne láskavý."

„Som láskavý, Odohnal som od vás nudu na plné dve hodiny. Prosím vás, nevžeňte nás oboch do hrôz antiklimaxu. Prečo plačete?"

„Som unavená — a vy ma nechcete milovať."

„Úbohé dieťa, zviechajte sa. Kto by uveril, že Diana de Momeriová naletí na maškarný kostým a hlas grajciarovej píšťalky."

„Nejde o to. Ide o vás. Je na vás čosi čudné. Bojím sa vás. Vy na mňa vôbec nemyslite. Myslíte na dačo strašné. Čo je to? Čo je to? Počkajte!"

Natiahla studenú ruku a schmatla ho za plece.

„Vidím dačo, čomu nerozumiem. Už to mám. To sú povrazy. Zväzujú mu lakte a naťahujú cez hlavu biele vrece. Obesenec. V myšlienkach sa vám motá obesenec. Prečo myslíte na vešanie?"

Odtiahla sa od neho a schúlila sa v najvzdialenejšom kúte auta. Wimsey opäť naštartoval motor a zapol spojku.

„Čestné slovo,“ pomyslel si, „to je ten najčudnejší následok pitia a omamných jedov, s akým som sa dosiaľ stretol. Je to veľmi zaujímavé. Ale nie veľmi bezpečné. Na druhej strane je to osudný zásah. Aspoň sa dostaneme domov a nezlomíme si väzy. Nevedel som, že šírim také cintorínske ovzdušie.“

Diana tvrdo spala, keď ju vyzdvihol z auta. Napoly sa zobudila a objala ho okolo krku.

„Miláčik, bolo to nádherné.“ Potom sa trochu strhla. „Kde sme? Čo sa stalo?“

„Ste doma. Kde máte kľúč od brány?“

„Tu. Pobozkajte ma. Dajte preč tú masku.“

„Tak, a teraz choďte dnu. Tamhľa ide policajt, nevyzerá práve dôveryhodne.“ Otvoril dvere.

„Nejdete dnu?“

Zdalo sa, že na obesenca úplne zabudla. Potriasol hlavou. „Tak zbohom.“ „Zbohom.“

Pobozkal ju tentoraz jemne a strčil ju do domu. Policajt pristúpil skúmavo bližšie a Wimsey zazrel známu tvár. Zasmial sa v duchu, keď na ňom spočinul zrak úradného orgánu.

„Dobré ráno, strážmajster.“

„Dobré ráno,“ odpovedal policajt stroho.

„Moffatt, Moffatt,“ povedalo jeho lordstvo káravo, „vás nikdy nepovýšia. Ak ste mňa nepoznali, mali ste poznať aspoň auto.“

„Panebože, vaše lordstvo, prepáčte. Nečakal som, že vás tu nájdem.“

„Nijaké lordstvo. Niekto by vás mohol počuť. Ste na obchôdzke?“

„Práve idem domov.“

„Nastúpte, zaveziem vás. Nevídate tu v týchto končinách nejakého Milligana?“

„Majora Toda Milligana? Áno, tu a tam. Je to veľmi zlá firma. Patrí mu ten podnik dolu pri rieke. Je zapletený s tou bandou

pašerákov omamných jedov, po ktorej pátra pán Parker. Mohli by ste ho kedykoľvek zabasnúť. ale on nie je šéf bandy.“

„Naozaj, Moffatt?“

„Naozaj, pane. To je vozík, čo? Myslím, že vás na ceste málokto predbehne. Pán Parker chce, aby nás priviedol k šéfovi celej bandy, ale zdá sa, že to nebude také ľahké. Sú úskoční ako lasice. Milligan iste sám nevie, kto je šéf.“

„Ako to organizujú, Moffatt?“

„Nuž, ako nás informovali, tovar prinášajú raz alebo dva razy do týždňa z pobrežia sem do Londýna. Viac ráz sme sa pokúšali zachytiť ho na ceste, lepšie povedané osobitná pátracia skupina pána Parkera, ale vždy nám vykĺzli. Potom tovar dakde zavezú, ale nevieme kam, a rozdelia medzi hlavných rozdeľovačov. Od nich ide na rôzne miesta. Tam by sa nám už dostal do rúk — ale, panebože, aký by to malo význam? Iba ak ten, že druhý týždeň by sa to zjavilo dakde inde.“

„A kde vstupuje do tejto reťaze Milligan?“ „My si myslíme, že patrí medzi veľkodistributérov. Rozdáva to vo svojom dome a na iných miestach.“ „Napríklad aj na mieste, kde ste ma stretli?“

„To je jedno z nich.“

„Otázka je, kde dostáva Milligan svoje zásoby?“ „To je to, pane.“

„Nemôžete ho sledovať a zistiť to?“

„Veď on to nepreberá sám, pane. To robia za neho iní. No a keby sme otvárali jeho balíky a prezreli jeho obchodníkov, jednoducho by ho vyčiarkli zo zoznamu a boli by sme zas tam, kde sme boli predtým.“

„Teda tak. Ako často usporadúva večierky?“

„Takmer každý večer. Zdá sa, že je to dom otvorených dverí.“

„Moffatt, majte teda oči otvorené v piatok a v sobotu večer.“

„V piatok a v sobotu?“

„Áno, to sú tie večery, keď sa to deje.“

„Naozaj, pane? Som vám veľmi povďačný. Nevedeli sme to. To je dobrý tip. Keby ste ma vysadili na najbližšom rohu, bolo by to skvelé. Ľutujem, že ste kvôli mne museli robiť takú okľuku.“

„To nič, Moffatt. Som rád, že sme sa stretli. A mimochodom, vy ste ma nevideli. Nejde o moju morálku, chápete, ale myslím, že major Milligan by neschvaľoval moje návštevy v tomto dome.“

„To je v poriadku, pane. V tom čase som už nemal službu, takže to nemusím dať do hlásenia. Do videnia, pane, a ešte raz ďakujem.“

10. TRÁPNY VÝVOJ KANCELÁRSKEJ ŠKRIEPKY

„Ľahko sa ti rozpráva, Bill Jones,“ povedal Ryšavý Joe, „ale stavím sa o pol šilinga, že keby ťa volali za svedka, dostal by si sa do poriadnej šlamastiky. Mohli by sa ťa napríklad spýtať, čo si robil pred mesiacom, a čo by si im povedal?“

„Stavím sa, že by som to vedel.“

„Stavím sa, že nie.“

„Dobre, stavím sa o čokoľvek.“

„Stavím sa, že keby som bol detektív —“

„Taký babrák, ty by si bol teda poriadny detektív.“

„No stavme sa, že by som bol.“

„V živote som nepočul o detektívovi, čo má hlavu ako mrkva.“

Táto námietka sa videla Ryšavcovi neprístojná, no odpovedal takmer automaticky:

„Stavme sa, že by som bol lepší detektív ako ty.“ „Stavme sa, že nie.“

„Stavme sa, že keby som bol detektív a spýtal by som sa ťa, kde si bol, keď pán Dean spadol zo schodov, nemal by si alibi.“

„To je hlúposť,“ povedal Bill Jones. „Nepotreboval by som nijaké alibi, lebo pán Dean spadol zo schodišťa a zomrel nešťastnou náhodou.“

„Dobre, miláčik. Ja som vravel: keby som bol detektív a keby som vyšetroval pád pána Deana zo schodov a keby som sa ťa spýtal, čo si robil, že by si mi nevedel odpovedať.“

„Stavme sa, že by som vedel. Bol som vo výťahu a Harry mi to môže dokázať. Tak si to zapíš do svojej sprostej kotrby a mlč.“

„Tak ty si bol teda vo výťahu? Ako vieš, že to bolo práve vtedy?“ „Kedy?“

„Keď Dean spadol zo schodišťa.“

„Lebo len čo som vyšiel z liftu, počul som, ako to pán Tompkin rozpráva Samovi, však, Sam?“

Sam Tabbit zdvihol oči od Rádioamatéra a prikývol.

„To ešte nič nedokazuje,“ trval na svojom Ryšavec. „A nevieš, ako dlho to trvalo Tompkinovi, kým to všetko vyrozprával.“

„Netrvalo to dlho,“ povedal Sam. „Vychádzal som práve z veľkej zasadačky — zaniesol som ta čaj pánu Pymovi ä dvom zákazníkom — Muggletonovcom, ak to chceš vedieť — a počul som strašný výkrik. Na to vravím Tompkinovi: Čo sa stalo? a on na to, že pán Dean spadol a zlomil si väzy a že práve telefonovali po doktora.“

„Tak to bolo,“ dodal Cyril, ktorý mal na starosti exekutívu a telefónnu ústredňu. „Do našej kancelárie pribehol pán Stanley celý roztrasený a povedal: ‚Ach, slečna Fearneyová, pán Dean spadol zo schodov, obávame sa, že sa zabil, zavolajte ihneď doktora.´ Slečna Fearneyová povedala slečne Beitovej, aby ju spojila, a ja som rýchlo ufujazdil druhými dverami, aby ma slečna Fearneyová nevidela — to sú tie dvere za stolom pána Tompkina — povedal som mu: ‚Pán Dean spadol a zabil sa,' a on vraví: ‚Cyril, bež a pozri sa, čo sa stalo.' A tak som utekal a videl som Sama vychádzať z veľkej zasadačky. Pravda, Sam?“

Sam prisvedčil.

„A vtedy som počul výkrik.“

„Kto vykríkol?“

„Pani Crumpová kričala v exekutíve. Vravela, že videla, ako pán Dean spadol a zabil sa, a že ho práve nesú. Tak som pozrel do chodby, práve ho odnášali. Vyzeral strašne.“

„A vtedy som ja vyšiel hore,“ povedal Bill, skočiac mu do reči. „Počul som, ako pán Tompkin o tom rozpráva Samovi, utekal som za Samom a zavolal som pána Tompkina, keď Deana niesli okolo, aby prišiel a tiež sa naňho pozrel. Tak ho zaniesli do zasadačky a slečna Fearneyová povedala: ‚Čo keby sme to

oznámili pánu Pymovi?' a na to pán Tompkin povedal: ‚Ešte vždy je na porade,' a ona povedala: ‚Viem. Nechceme, aby sa to zákazníci dozvedeli.' A pán Tompkin povedal: ‚Lepšie bude, keď mu zatelefonujete.' A tak aj urobila a potom ma zavolala a vravela: ‚Bill, vezmi hárok hnedého papiera, utekaj do zasadačky a povedz im, aby ho dali na sklenené dvere.' A práve keď som chcel odísť, prišiel pán Atkins a povedal: ‚Nemáte nejaké nábytkové poťahy?' vraví. ‚Je po ňom,' povedal, ‚musíme ho niečím prikryť.' A slečna Fearneyová ostro povedala: ‚V tomto oddelení nemáme nijaké nábytkové povlaky. Čo si myslíte? Choďte hore a pýtajte si ich od pani Johnsonovej.' Márnosť šedivá, to bol frmol.“ Bill sa uškŕňal ako človek, ktorý spomína na nejaký skvelý deň, prekrásnu zelenú oázu v púšti hrdlačenia. Potom si opäť spomenul, o čom sa vlastne diskutovalo.

„Tak teda, kde máš svoje skvelé alibi?“ spýtal sa prísne.

„A keď na to príde, kde ich máš ty, Ryšavec?“

Takýmito metódami, kľukatými, ale účinnými, postupoval Ryšavý Joe pri vyšetrovaní. Oči kancelárskeho poslíčka boli všade a jeho pamäť bola skvelá. Po piatich dňoch vyšetrovania si preveril celé osadenstvo Pymovej firmy — to všetko bolo potrebné, lebo v deň Deanovej smrti zamestnanci oddelenia pre vonkajšie objednávky neboli v úrade.

Z vyše deväťdesiatich interných zamestnancov ostalo iba desať, o ktorých sa nevedelo alebo len čiastočne vedelo, kde boli. Boli to: z textárskeho oddelenia:

Willis. Prišiel od vonkajšieho schodišťa asi päť minút po nešťastí, prešiel priamo cez halu hore schodmi do dispečingu a potom do svojej kancelárie; s nikým sa nezhováral. Asi o štvrť hodiny šiel do Deanovej kancelárie a keď ho nenašiel, išiel do pisárne. Tu, keď sa spýtal na Deana, privítali ho novinou, ktorá ho očividne ohromila a prestrašila. (Svedok: poslík George Pyke,

ktorý počul, ako to slečna Rossiterová rozprávala pani Johnsonovej.)

Hankin. Nebol v úrade od pol tretej, mal nejakú súkromnú robotu a vrátil sa až o pol piatej. Harry ho informoval o nešťastí, hneď ako sa vrátil; a len čo vystúpil z výťahu, Tompkin ho požiadal, aby šiel k pánu Pymovi. (Svedkovia: Harry a Cyril.)

Copley. Údajne bol po celý čas vo svojej izbe, ale nedalo sa to overiť, lebo nikdy si neobjednával čaj a zvyčajne pracoval vo svojom „brlohu“, ktorý mal nepriehľadnú stenu, a nikto ho nemohol vidieť, keď išiel náhodou po chodbe. Bol to usilovný pracovník a nevychádzal z kancelárie, čo aký bol hrmot alebo pobehávanie po chodbe. O trištvrte na päť išiel do pisárne opýtať sa ako obyčajne, prečo jeho texty neboli odpísané. Slečna Partonová mu povedala dosť uštipačne, že nechápe, ako môže očakávať, že za daných okolností sa dá vôbec pracovať. On sa potom spýtal, za akých okolností, a keď mu povedali o osudnom Deanovom nešťastí, bol veľmi prekvapený a vyslovil poľutovanie, ale dodal, že nevidí dôvod, prečo by práca v oddelení nemala byť hotová. (Svedkovia: štyria chlapi, každý pri inej príležitosti, počuli tento ohromujúci prejav chladnokrvnosti, keď o ňom hovorila pani Johnsonová.)

V archíve:

Binns. Elegantný mladík, vyšiel o tretej, aby pohľadal septembrové číslo *Connaisseura* pre Armstronga, a z nevysvetliteľných dôvodov potreboval na to pol druhej hodiny. (Svedok: Sam, ktorého staršia sestra je pisárka v archíve a vyslovila svoj názor, že mladý Binns mal rande so svojou frajerkou.) Pán Bredon už poznal Binnsa ako odborníka na hod oštepom a človeka, ktorý v určitom období často obedoval s Victorom Deanom.

V rôznych kanceláriách vedúcich oddelení: Haagedorn (Sopo a pričlenené výrobky). Mal celý deň dovolenku, bol na pohrebe

svojej tety. Ale povráva sa, že ho popoludní videli na matiné v divadle Adelphi. (Svedkovia: Jack Dennis, chlapec, ktorý sa nazdáva, že ho videl, a dochádzková listina, ktorú prekontroloval Cyril.)

Tallboy. Kde bol vo chvíli nešťastia, nemožno presne zistiť. Asi o pol štvrtej zišiel Wedderburn dolu do archívu, pýtal si niektoré staršie čísla novín *Rybí trh*, vraviac, že pán Tallboy ich súrne potrebuje. Keď sa Wedderburn o desať minút vrátil a priniesol požadované čísla, vpadol do rozruchu okolo Deana a zabudol na noviny. Zhováral sa práve so slečnou Fearneyovou z exekutívy, keď vošiel dnu Tallboy a strmo sa spýtal, či má na tie noviny čakať celú noc. Wedderburn vysvetlil, že pre poplach kvôli Deanovi mu to celkom vyšumelo z hlavy, a Tallboy odpovedal, že robotu treba jednako urobiť. (Svedkovia: Horace, poslík z archívu a Cyril.)

McAllister. Tajomník skupiny Dairyfields spoločnosť s r. o., Smaylov podriadený. Bol neprítomný celé popoludnie, bol u zubára. (Svedok: Tompkinova dochádzková evidencia.)

V ateliéri:

Barrow. Bol v Britskom múzeu, študoval grécke vázy v súvislosti s reklamou pre korzety Klassika. (Svedok: Barrowov pracovný rozvrh.)

Vibart. Bol údajne vo Westminsteri, robil skice na terase Dolnej snemovne pre Farleyovu obuv. (Nohy, ktoré chodia po tejto historickej dlažbe, nosia najčastejšie módnu obuv od Farleya.) Bol neprítomný od pol tretej do pol piatej. (Svedkovia: Vibartov rozvrh hodín i samotné kresby.)

Wilfred Cotterill. O tretej si sťažoval, že mu tečie krv z nosa; poslali ho ľahnúť si do miestnosti poslíkov. Ostatným chlapcom povedali, aby ho nechali osamote, úplne na neho zabudli až do piatej, keď ho našli chlapci, ktorí sa išli preobliecť. Spal. Tvrdí, že celú udalosť prespal. (Svedkovia: všetci ostatní chlapi.) Wilfred

Cotterill bol malý, bledý, citlivý štrnásťročný chlapec, ale vyzeral oveľa mladší. Keď mu povedali, čo premeškal, iba zajajkal: „Ojoj!“

Bol to záslužný kus práce Ryšavého Joa, pomyslel si Bredon, ak ho smieme aj naďalej tak volať cez úradné hodiny, ale ostalo ešte mnoho neprebádaných miest. Jeho vlastné vyšetrovanie nepostupovalo veľmi dobre. Pri hľadaní Darlingových špeciálnych ceruziek - zmaril mu všetko praktický komunizmus kancelárskeho života. Textárske oddelenie dávalo prednosť ceruzám 5 B, ba i kresliacim 6 B, ktorými písalo koncepty, a nemalo nijaký záujem o Darlingove výrobky, prirodzene, okrem Garretta, ktorý mal nakresliť malý panel do zrkadla Darlingovho inzerátu a upozorniť na veľkorysú ponuku — na ceruzku. Mal dve vzorky a ďalšie štyri v rôznom stupni rozpadu našli v pisárni. Jedna bola na Armstrongovom stole. Hankin nemal ani jednu. Ingleby pripustil, že raz v záchvate zlosti jednu vyhodil von oknom, a slečna Meteyardová sa nazdávala, že kdesi nejakú má, ak ju Bredon naozaj potrebuje, ale bude lepšie, ak sa spýta slečny Partonovej. V ostatných oddeleniach to bolo. ešte horšie. Ceruzky odniesli domov, stratili alebo odhodili. McAllister tajuplne, ale výstižne povedal, že má prinajmenšom šesť. Wedderburn svoju stratil, ale vytiahol jednu, ktorú ulovil u Tallboya. Prout povedal, aby ho neobťažovali; tá ceruzka vraj aj tak stojí za fajku močky. Ak Bredon naozaj chce takú ceruzku, nech si kúpi Eversharp. On (Prout) takú ceruzu nevidel odvtedy, čo ju vyfotografoval, a dodal, že ak prvotriedny fotograf strávi život fotografovaním plechových ceruziek a marmeládových škatúľ, je to dostatočný dôvod, aby citlivú osobu dohnal k samovražde. Bola to úmorná robota.

Pokiaľ išlo o jeho adresu, získal Bredon jednu informáciu. Svojho času sa na ňu spýtal Willis. Dôverným prešetrením sa zistilo, že to bolo deň alebo dva pred nešťastným prepadom

šéfinšpektora Parkera na schodoch. Slečna Beitová (telefonistka, ktorá opatrovala aj podnikový adresár) nevedela nič bližšie. To všetko bolo veľmi denervujúce. Bredon dúfal, že útočníka dostatočne postrašil prvý nevydarený pokus a že sa nabudúce vyvaruje tupých nástrojov a násilia; ale i tak si zvykol dávať veľký pozor, či ho niekto nesleduje; keď odchádzal z kancelárie, chodil domov vždy okľukami, a pri plnení denných povinností sa vyhýbal železnému schodišťu.

Zatiaľ s nezmenšenou energiou zúrila veľká nutraxová aféra, z ktorej sa postupne vyvinulo nezvyčajné množstvo bočných výhonkov a odvetví; z nich najdôležitejšia a najpovážlivejšia bola roztržka medzi Smaylom a Tallboyom.

Začala sa takmer absurdne dole pri výťahu, kde stáli Tallboy a slečna Meteyardová a čakali, kým sa Harry vráti a vyvezie ich hore na pracovisko. Pristúpil k nim Smayle, čerstvý a usmievavý, zuby sa mu ligotali, akoby si ich vyčistil leštidlom, v dierke na fazónke mal ružový puk a dáždnik mal pekne skrútený.

„Dobré ráno, slečna Meteyardová, dobré ráno," ozval sa Smayle, pričom zdvihol klobúk a fičúrsky si ho postrčil dozadu. „Zas máme pekný deň."

Slečna Meteyardová súhlasila, že je pekný deň. „Keby ho len nepokazili," dodala, „priznaním o dani z príjmu."

„Nehovorte o dani z príjmu," odpovedal Smayle s úsmevom a striasol sa. „Dnes ráno som žene povedal: ‚Drahá, zdá sa, že pôjdeme na dovolenku do záhrady za naším domom.' A som presvedčený, že je to pravda. Neviem, odkiaľ vezmeme peniaze na náš zvyčajný výletík do Eastbournu."

„Je to nespravodlivé," ozval sa Tallboy, „napríklad posledný rozpočet —"

„Ach, vy iste platíte nadmerné dane," povedal Smayle, rypnúc Tallboya dáždnikom do rebier.

„To nerobte," povedal Tallboy.

„Tallboy istotne nemá nijaké starosti,“ povedal Smayle žartovne, „má toľko peňazí, že ani nevie, čo s nimi má robiť. Všetci to vedia, pravda, slečna Meteyardová?“

„Je šťastnejší ako ostatní,“ povedala slečna Meteyardová.

„Môže si dovoliť pohadzovať libry po kancelárii, ba niekedy i päťdesiatky,“ pokračoval Smayle. „Rád by som vedel, odkiaľ ich má. Iste by to zaujímalo i daňový úrad. Poviem vám dačo, slečna Meteyardová. To je taký zatajený chlap. Možno má nejaký ópiový brloh alebo pokútnu burzu. Vy ste fifík,“ povedal Smayle a štuchol Tallboya ukazováčikom do druhého gombíka na veste. V tej chvíli výťah zastal a slečna Meteyardová vstúpila. Tallboy hrubo odstrčil Smayla nabok a vstúpil za ňou.

„No, no!“ povedal Smayle. „Trochu slušnejšie! Je to s vami zlé, kamarát, keď nerozumiete žartu. Nechcel som vás uraziť a dúfam, že ste sa ani neurazili.“

Poklepal Tallboya po pleci.

„Nedotýkajte sa ma, Smayle,“ povedal Tallboy.

„Dobre, dobre, vaša výsosť. Zle ste sa vyspali?“ Obrátil sa k slečne Meteyardovej s nejasným pocitom, že sa muži nemajú hádať pred ženami a že by akosi mal zachovať slušnosť a premeniť celé na žart.

„Peniaze, to je smutná téma pre nás všetkých,“ odpovedala slečna Meteyardová. „Hovorme o niečom veselšom. Máte peknú ružu.“

„Z vlastnej záhrady,“ odpovedal Smayle pyšne. „Moja žena dokáže s ružami zázraky. Nechávam to všetko na ňu, pravda, okrem kopania a hnojenia.“ Vyšli z liftu a podpísali sa na dochádzkovú listinu na stole. Slečna Meteyardová a Smayle prešli cez predizbu a v tichej dohode sa obrátili vľavo hore schodmi do dispečingu. Tallboy sa pretlačil okolo nich a ponáhľal sa dolu po hlavnej chodbe, aby vystúpil po železnom schodišti.

„Naozaj veľmi ľutujem,“ povedal Smayle, „že sme sa pred vami s Tallboyom takmer pohádali, slečna Meteyardová.“

„To nič nie je. Zdá sa, že je trochu podráždený. Myslím, že nemá rád, keď sa hovorí o jeho hádke s Copleyom.“

„Veru nie. Ale naozaj,“ povedal Smayle, postávajúc pred dvermi kancelárie slečny Meteyardovej, „je to škoda, ak niekto neznesie nevinný žart.“

„Je to škoda,“ povedala slečna Meteyardová. „Hej, ľudia boží, čo tu všetci robíte?“

Ingleby a Bredon, sediac na radiátore slečny Meteyardovej so zväzkom *New Century Dictionary*, zdvihli oči a vôbec neprišli do pomykova.

„Dokončujeme vylúštenie krížovky,“ povedal Ingleby, „a prirodzene, zväzok, ktorý sme potrebovali, bol u vás. Tak ako vždy, ako i všetko iné.“

„Odpúšťam vám,“ povedala slečna Meteyardová.

„Škoda, že ste so sebou priviedli Smayla,“ povedal Bredon. „Už pohľad na neho mi pripomína margarín Zelené pastviny. Smayle, azda ste neprišli urgovať text? To nerobte, majte zľutovanie. Neurobil som ho a ani ho nemôžem urobiť. Mozog mi vyschol. Nikdy nepochopím, ako môžete celý deň žiť s margarínom a vyzerať tak sviežo a veselo.“

„Ubezpečujem vás, že to dá fušku,“ povedal Smayle, ukazujúc zuby. „Ale je to veľké osvieženie, keď vás textárov vidí človek pokope takých veselých a príjemných. Nie ste ako podaktorí, mohol by som ich menovať.“

„Tallboy bol voči Smaylovi nevľúdny,“ vysvetlila slečna Meteyardová.

„Ja som ku každému milý,“ povedal Smayle, „ale keď sa niekto popri človeku vtlačí do výťahu, akoby tam nikto nebol, a potom vám povie, aby ste dali od neho ruky preč, akoby ste boli nejaká špina, nech sa nikto nehnevá, ak sa človek urazí. Tallboy sa

iste nazdáva, že je pod jeho dôstojnosť zhovárať sa so mnou iba preto, že on bol v súkromnej škole a ja nie.“

„V súkromnej škole?“ spýtal sa Bredon. „To počujem po prvý raz. V akej súkromnej škole?“

„Bol v Dumbletone,“ povedal Smayle. „Ja som chodil do mestskej školy a nehanbím sa za to.“

„Kde je Dumbleton?“ spýtal sa Ingleby. „Ja by som si s tým nerobil starosti, Smayle. Dumbleton nie je nijaká súkromná škola, aspoň nie podľa zákona.“

„Nie je?“ spýtal sa Smayle potešený. „Nuž, vy a pán Bredon máte univerzitu, iste to lepšie viete. Podľa vás, ktoré sú ozajstné súkromné školy?“

„Eton,“ povedal okamžite Bredon, „a Harrow,“ dodal veľkomyseľne, lebo sám navštevoval Eton.

„Rugby,“ nadhodil Ingleby.

„Nie, nie,“ protestoval Bredon, „to je železničná križovatka.“ Ingleby uštedril bleskový úder ľavačkou do Bredonovej brady, ale ten ho šikovne odrazil.

„A ja som počul,“ pokračoval Bredon, „že Winchester je slušné miesto, ak človek nie je prieberčivý.“

„Ja som sa raz stretol s človekom, ktorý študoval v Marlborough,“ utrúsil Ingleby.

„Veľmi ľutujem,“ povedal Bredon. „Tam je hŕba neokrôchancov. Ingleby, človek nemôže byť nikdy dosť opatrný, pokiaľ ide o priateľov.“

„No,“ pokračoval Smayle, „Tallboy vždy vraví, že Dumbleton je súkromná škola.“

„Možno — v tom zmysle, že má guvernérsku radu,“ povedal Ingleby, „ale tým sa netreba nijako vystatovať.“

„Keď na to príde, čo je na tom?“ pokračoval Bredon. „Pozrite sa, Smayle, pusťte si takéto veci z hlavy. Na tom čerta záleží.

Budete omnoho šťastnejší. Vy ste možno sto ráz vzdelanejší ako ja.“

Smayle zavrtel hlavou. „Nie,“ povedal, „v tejto veci nebudem klamať a dal by som čokoľvek za to, keby som bol mal tie isté možnosti ako vy. To je rozdiel, ja viem, že v tom je rozdiel, a pripúšťam to. Ale chcem povedať iba toľko, že niektorí ľudia vám to dajú pocítiť a niektorí nie. Necítim to, keď sa zhováram s vami, s pánom Armstrongom alebo s Hankinom, aj keď ste chodili do Oxfordu a Cambridge. Možno je to práve preto, že ste chodili do Oxfordu a Cambridge.“

Ťažko zápasil s týmto problémom a svojimi zádumčivými očami uvádzal oboch mužov do pomykova.

„Pozrite,“ povedala slečna Meteyardová, „viem, čo chcete povedať. Ide však o to, že títo dvaja tu vôbec na to nemyslia. Nemusia. A ani vy na to nemusíte myslieť. Ale v tej chvíli, keď sa niekto začne trápiť otázkou, či je taký dobrý ako jeho blížny, začína sa v ňom prebúdzať akýsi nepríjemný snobizmus a začne byť agresívny.“

„Rozumiem,“ povedal Smayle. „Nuž pravda, pán Hankin nemusí dokazovať, že je lepší ako ja, lebo je lepší a my to vieme.“

„Lepší, to nie je správne slovo.“

„Nuž vzdelanejší. Viete, čo chcem povedať.“

„Z toho si nič nerobte,“ povedal Ingleby. „Keby som aspoň spolovice zvládol svoju robotu tak ako vy, cítil by som sa povznesený nad každého v tomto blázinci.“

Smayle znova pokýval hlavou, ale zdalo sa, že ho to potešilo.

„Tešilo by ma, keby nezačínali s takými vecami,“ povedal Ingleby, keď Smayle odišiel. „Neviem, čo im mám povedať.“

„Ingleby, myslel som, že vy ste socialista,“ povedal Bredon, „vás by to nemalo priviesť do pomykova.“

„Áno, som socialista, ale nemôžem vystáť tie táraniny o súkromných školách. Keby všetci mali to isté štátne vzdelanie, takéto veci by sa nemohli stať.“

„Keby všetci mali rovnaké tváre,“ povedal Bredon, „nebolo by pekných žien.“

Slečna Meteyardová vystrúhla grimasu.

„Keď takto budete pokračovať, dostanem komplex menejcennosti.“

Bredon na ňu vážne pozrel.

„Vidí sa mi, že vám nezáleží na tom, či vás niekto nazve peknou,“ povedal, „ale keby som bol maliarom, rád by som vás maľoval. Máte veľmi zaujímavé lícne kosti.“

„Panebože!“ zvolala slečna Meteyardová. „Odchádzam. Dajte mi vedieť, keď skončíte prácu v mojej kancelárii.“

V pisárni bolo zrkadlo, kde slečna Meteyardová začala zvedavo študovať svoju tvár.

„Čo sa stalo, slečna Meteyardová?“ pýtala sa Rossiterová. „Dostávate pehy?“

„Také niečo,“ povedala Meteyardová neprítomne. „Naozaj veľmi zaujímavé lícne kosti!“

„Prosím?“ spýtala sa Rossiterová.

„Smayle sa stáva neznesiteľným,“ hundral Tallboy pred Wedderburnom. „Sprostá pijavica. Nenávidím ľudí, čo rýpu človeka do rebier.“

„Nemyslí to zle,“ odpovedal Wedderburn. „Je to celkom slušný človek.“

„Má strašné zuby,“ hundral Tallboy. „A prečo si dáva tú smradľavú vazelínu na vlasy?“

„Dajsamisvete!“ utrúsil Wedderburn.

„Tak či onak, nedovolím mu hrať v kriketovom zápase,“ pokračoval zlostne Tallboy. „Vlani si vzal biele švédske topánky so zvrškami z krokodílej kože a neuveriteľne krikľavý sveter.“

Wedderburn zdvihol oči a ostal celý zarazený.

„Azda ho nechcete vynechať? Je celkom dobrý odbíjač a v poli veľmi tvrdý.“

„Obídeme sa bez neho,“ povedal Tallboy pevne. Wedderburn už nepovedal nič. U Pyma nebola stála kriketová jedenástka, ale každé leto dali dokopy náhodne vybrané mužstvo na dva zápasy; výber zverili Tallboyovi, ktorý bol energický a raz proti firme Sopo urobil sám 52 bodov. Mal predložiť zoznam hráčov Hankinovi na konečné rozhodnutie, ale Hankin sa zriedkakedy miešal do výberu z tej jednoduchej príčiny, že zriedkakedy bolo viac ako jedenásť vhodných uchádzačov, z ktorých by sa dalo vyberať. Dôležité bolo, aby Hankin odbíjal ako tretí a v poli ako stredný pravý útočník. Ak sa na všetky tieto body vzal ohľad, nemal iných námietok.

Tallboy vytiahol listinu.

„Ingleby,“ začal, „Garrett, Barrow, Adcock, Pinchley, Hankin, ja. Gregory nemôže hrať. Ide na víkend, a tak radšej vezmime McAllistera. A nemôžeme vynechať ani Millera. Rád by som ho vynechal, ale je to riaditeľ. No a vy.“

„Mňa vynechajte,“ povedal Wedderburn, „nedotkol som sa pálky od vlaňajška a ani vlani som toho veľa neukázal.“

„Nikto iný nevie dávať také pomalé falše,“ povedal Tallboy. „Zapíšem vás ako číslo 11.“

„Dobre,“ povedal Wedderburn, potešený uznaním, ktorého sa dostalo jeho falšom, ale popudilo ho, že mu dal číslo 11. Čakal, že jeho spoločník povie: „A z vlaňajška si nič nerobte, to bola smola,“ a zapíše ho na zoznam vyššie. „Kto bude brankár? Grayson vraví, že on to nevezme najmä preto, lebo mu vlani vybili predný zub. Zdá sa, že má toho naozaj dosť.“

„Brankára urobíme z Haagedorna. Má ruky ako lopaty. Kto ešte? Aha, ten chlapík z tlačiarne — Beesely — s pálkou nevie

veľmi narábať, ale môžeme sa na neho spoľahnúť pri priamych hodoch.“

„A čo ten nový chlapík v textárskom oddelení? Ten Bredon? Má súkromnú školu. Ten nehrá?“

„Možno. No už je trochu starší. Starších už máme — Hankin, Miller.“

„Ten ešte nie je starý. Ten chlap sa vie pohybovať, videl som ho. Nebol by som prekvapený, keby nám ukázal, ako sa to robí.“

„Nuž, zistím to. Ak je dobrý, strčíme ho tam miesto Pinchleya.“

„Pinchley to vie natrieť,“ namietol Wedderburn.

„Nerobí nič iné, iba natiera. V poli je padavka. Vlani im dal asi desaťkrát príležitosť a pri oboch inningoch[20] ho chytili.“

Wedderburn uznal, že to bolo tak. „Ale strašne sa urazí, ak ho vynecháte,“ povedal. „Spýtam sa na Bredona,“ povedal Tallboy. Vyhľadal onoho pána, ktorý bol tentoraz vo svojej kancelárii a pospevoval si polievkové heslá:

Obed bez polievky
jak svadba bez dievky
Pre skromného, pre boháča
len polievka korytnačia
Pre muža najväčší dar
Polievku mu denne var
JEDZTE BLAGGOVE POLIEVKY

„Ramtiti, tam-titi,“ hundral si. „Ahoj, Tallboy, čo sa stalo? Len nevravte, že zas sú nepríjemnosti s Nutraxom.“ „Hráte kriket?“

„No, hrával som za,“ Bredon sa rozkašľal; už chcel povedať, že za Oxford, ale včas si spomenul, že by ho podľa tohto

[20] Právo, resp. čas na odbíjanie.

vyhlásenia mohli odhaliť. „Dávnejšie som často hrával na vidieku. Ale čoskoro zo mňa bude veterán. Prečo?“

„Mám zosmoliť jedenástku na zápas proti Brotherhoodovcom. Hrávame ho každý rok. Prirodzene, vždy nás porazia, lebo majú vlastné ihrisko a pravidelne spolu hrávajú, ale Pym je rád, keď sa zápas uskutoční. Nazdáva sa, že to posilňuje priateľské vzťahy medzi klientom a firmou.“

„Kedy to má byť?“

„Od soboty za dva týždne.“

„Nuž ak nenájdete niekoho lepšieho, svoje si azda ešte zastanem.“ „Ste hádzač?“ „Nie.“

„Lepšie narábate s pálkou ako s loptou, pravda?“ Bredon trochu zmraštil tvár pri tejto pitoresknosti, pripustil však, že ak je niečo, tak odbíjač.

„Dobre, iste nebudete mať nič proti tomu, ak začnete hru s Inglebym?“

„Radšej nie. Dajte ma niekde neďaleko chvosta.“

Tallboy prikývol.

„Ako sa vám páči.“

„Kto je kapitánom jedenástky?“

„Zvyčajne ja. Vždy požiadame Hankina alebo Millera iba zo zdvorilosti, ale oni obyčajne s vďakou odmietnu. Tak sme dohodnutí. Ešte zatelefonujem, či je to s ostatnými v poriadku.“

Vybrané mužstvo vypísali cez obed na vývesnú tabuľu.

Desať minút po druhej začali ťažkosti s McAllisterom.

„Vidím,“ povedal, objaviac sa v Tallboyovej kancelárii, „že ste nepožiadali Smayla, aby za nás hral. Myslím si, že to bude trochu čudné, keď ja budem hrať, a on nie. Pracujem s ním celý deň v jednej miestnosti a podľa jeho príkazov. Moje postavenie by bolo veľmi nepríjemné.“

„Postavenie v úrade nemá nič spoločné s kriketom,“ povedal Tallboy.

„To je pravda. Ale mne sa to nevidí. Prosím vás, vynechajte aj moje meno.“

„Ako sa vám páči,“ povedal namrzene Tallboy. Vyčiarkol McAllisterovo meno z listiny a nahradil ho Pinchleyom.

Ďalšia nehoda bola s Adcockom z archívu. Spadol doma z rebríka, keď pomáhal matke zavesiť obraz, a zlomil si nohu.

V tejto tvŕdzi Tallboy musel ísť a zhltnúť trpkú pilulku: požiadať Smayla, aby predsa len hral. Ale Smayle sa cítil urazený, že ho obišli na prvom zozname, a nebol veľmi ochotný poslúchnuť.

Tallboy, ktorý sa trochu hanbil sám za seba, usiloval sa vysvetliť vec tým, že vlastne vynechal Smayla preto, aby urobil miesto pre Bredona, ktorý bol v Oxforde a iste hrá dobre. Ale Smayle sa týmto vysvetlením nedal obmäkčiť.

„Keby ste boli ku mne prišli hneď na začiatku,“ povedal vyčítavo, „a priateľsky mi to vysvetlili, nebol by som povedal ani slovo. Mám rád pána Bredona a uznávam, že má prednosti, ktoré ja nemám. Je to veľmi priateľský človek a bol by som mu rád prenechal miesto. Ale nemám rád, ak sa robia veci za mojím chrbtom pokútnym spôsobom.“

Keby bol Tallboy v tej chvíli povedal: „Prosím vás, Smayle, prepáčte, mal som vtedy zlú náladu, keď došlo k tej roztržke“ — Smayle, ktorý bol naozaj veľmi priateľskej povahy, bol by urobil čokoľvek, čo sa od neho požadovalo. Ale Tallboy si vybral povýšenecký tón. Povedal: „Nerobte drahoty, Smayle, nie ste predsa Jack Hobbs...“

Aj to by bolo prešlo, lebo Smayle bol ochotný pripustiť, že nie je prvým odbíjačom v Anglicku, keby Tallboy nešťastne nebol povedal:

„Prirodzene, neviem ako vy, ale ja som bol vždy zvyknutý, že tieto veci rieši ten, kto zostavuje mužstvo, a hral som alebo nehral podľa toho, či ma zapísali alebo nie.“

„Ó, to verím,“ odpovedal Smayle dotknutý na svojom citlivom mieste, „vy by ste to urobili. Uvedomujete si to, Tallboy, že ja som nikdy nechodil do súkromnej školy, ale to nie je dôvod, prečo by sa so mnou nemalo zaobchádzať so zvyčajnou zdvorilosťou. Ba čo viac, tí, čo chodili do ozajstnej súkromnej školy, sa správajú ku mne zdvorilo. Môžete byť namyslený na Dumbleton, ale ja ho nepovažujem za naozajstnú súkromnú školu.“

„A čo vy pokladáte za súkromnú školu?“ opýtal sa Tallboy.

„Eton,“ odpovedal Smayle, opakujúc svoju lekciu s osudnou ľahkosťou, „a Harrow, Rugby a Winchester a im podobné miesta. Tie, kde posielajú svojich synov gentlemani.“

„Naozaj?“ pýtal sa Tallboy. „Predpokladám, že vy pošlete svoje deti do Etonu.“

Smaylova úzka tvár pritom zbledla ako hárok papiera.

„Vy grobian,“ povedal zajakavo. „Vy nevychované prasa! Vypadnite odtiaľto, lebo vás zabijem!“

„Doparoma, čo sa s vami robí, Smayle?“ spýtal sa začudovane Tallboy.

„Von!“ kričal Smayle.

„Na slovíčko, Tallboy,“ zamiešal sa do veci McAllister. Položil veľkú chlpatú ruku Tallboyovi na plece a jemne ho vyviedol z kancelárie.

„Čo vám to zišlo na um povedať mu také dačo?“ spýtal sa, keď boli v bezpečí na chodbe. „Nevedeli ste, že Smayle má iba jedného chlapca a že to úbohé dieťa je slabomyseľné?“

Tallboy bol naozaj ohromený. Veľmi sa zahanbil a ako mnohí zahanbení ľudia rozzúril sa proti prvému človeku, ktorý bol poruke.

„Nie, nevedel som. Prečo by som mal dačo vedieť o Smaylovej rodine? Panebože, strašne ľutujem, ale prečo je ten chlap taký somár? Tie súkromné školy, to je jeho mánia. Eton —

to áno! Nečudujem sa, že chlapec je slabomyseľný, keď je po otcovi.“

McAllister bol hlboko otrasený. Jeho škótsky zmysel pre slušnosť bol urazený.

„Mali by ste sa hanbiť,“ povedal prísne, pustil Tallboyovo plece, vošiel nazad do miestnosti, v ktorej pracoval vedno so Smaylom, a pribuchol dvere.

Na prvý pohľad nie je veľmi jasné, čo malo toto nedorozumenie medzi Tallboyom a Smaylom o kriketovom zápase spoločného s pôvodným nedorozumením medzi Tallboyom a Copleyom. Pravda, možno tu nájsť vzdialenú spojitosť na začiatku udalostí, lebo spor Tallboy—Smayle, možno povedať, začal sa Smaylovou nediskrétnou poznámkou o Tallboyových päťdesiatich librách. Ale tento fakt nemá veľmi veľký význam. Naozaj dôležité je, že len čo McAllister vyrozprával všetky okolnosti o spore Tallboy—Smayle (čo urobil ihneď, len čo našiel nejakého poslucháča), verejná mienka, ktorá v spore Tallboy—Copley bola zväčša na Tallboyovej strane, sa obrátila. Prevládlo presvedčenie, že ak sa Tallboy mohol správať tak neláskavo k Smaylovi, pravdepodobne nebol bez viny ani v Copleyovom prípade. Osadenstvo sa rozdelilo na dve polovice ako Červené more a stálo na oboch stranách ako múr. Iba Armstrong, Ingleby a Bredon, sardonickí Galovia, držali sa bokom, veľmi sa o spor nestarali, ale rozdúchavali ho pre vlastnú zábavu. Ba aj slečna Meteyardová, ktorá opovrhovala Copleyom, pocítila voči nemu ženský súcit a vyhlásila, že Tallboyovo správanie je neprípustné. Starý Copley, povedala, môže byť nediskrétny mrzút, ale nie je grobian. Ingleby vyhlásil, že si nemyslí, že Tallboy nemyslel vážne to, čo povedal o Smaylovi. Slečna Meteyardová povedala: „To rozprávajte niekomu inému — Hlúpy všetko kúpi,“ a keď to. povedala, zistila, že by

to nebolo zlé na nejakú reklamu. Ale Ingleby povedal: „To tu už bolo.“

Slečna Partonová, prirodzene, bola anti-copleistka, ktorou nič nemohlo otriasť, a preto sa usmievala na Tallboya, keď náhodou prišiel do pisárne požičať si známku. Slečna Rossiterová, naoko štipľavejšia, vystatovala sa tým, že je veľmi spravodlivej mysle. Napokon povedala nástojčivo: „Copley to iste s tými päťdesiatimi librami myslel dobre a keď na to príde, dostal Tallboya a celý Nutrax z nepríjemnej situácie.“ Videlo sa jej, že Tallboy si o sebe príliš mnoho myslí, a naozaj nemal právo hovoriť so Smaylom tak, ako hovoril.

„A nemám rada jeho priateľky,“ povedala slečna Rossiterová.

„Priateľky?“ spýtala sa slečna Partonová.

„Nuž, nerada ohováram, veď viete,“ odpovedala Rossiterová, „ale keď vidíte ženatého človeka vychádzať po polnoci z reštaurácie s niekým, kto očividne nie je jeho žena —“

„Neverím,“ vykríkla slečna Partonová.

„Veru tak, moja drahá, a aká bola vyfintená... jeden z tých typických klobúčikov so závojom cez jedno oko... topánky na vysokých podpätkoch... hotový nevkus k trištvrťovým šatám... sieťované pančuchy a...“

„Možno to bola jeho sestra.“

„Prosím ťa, sestra! A jeho žena bude mať dieťa... Nevidel ma... Prirodzene, nebola by som povedala ani slovo, ale myslím si, že...“

Písacie stroje začali klepať.

Hankin, aj keď bol navonok nestranný, bol tallboyovec. Sám bol presný a schopný človek, no jednako Copleyova schopnosť a presnosť ho rozčuľovali. Mal podozrenie, a celkom oprávnené, že Copley kritizuje spôsob vedenia oddelenia, a bol by si rád získal väčšiu autoritu. Copley mal svoj spôsob, ako mu predniesť svoje návrhy: „Nebolo by lepšie, pán Hankin, keby...“ „Dovolil by som

si podať návrh, pán Hankin. Nebolo by treba prísnejšie kontrolovať...“ „Prirodzene, viem, že som tu celkom v podriadenom postavení, pán Hankin, ale mám vyše tridsaťročnú prax v reklame a podľa môjho skromného názoru...“ Boli to vždy skvelé nápady, ale mali iba jednu nevýhodu, že by boli rozčúlili Armstronga alebo by si vyžiadali mnoho únavných a zdĺhavých kontrol, alebo znesvárili a vykoľajili celé temperamentné textárske oddelenie. Hankina už unavovalo ustavične vravieť: „Správne, pán Copley, ale pán Armstrong a ja sme toho názoru, že to pôjde všeobecne lepšie, ak bude čím menej obmedzení.“ Copley zasa zvyčajne odpovedal, že rozumie, a Hankin mal vždy dojem, že si Copley myslí, že je slabý a nepriebojný, a tento dojem potvrdila aj nutraxová aféra. Keď sa prihodila vec, o ktorej by Hankin mal a musel vedieť, Copley ho obišiel — to bol nezvratný dôkaz pre Hankina, že všetky Copleyove cenné návrhy na vedenie oddelenia boli len na ozdobu a mali ukázať, aký skvelý je Copley, a ani v najmenšom nemali pomôcť Hankinovi alebo oddeleniu. V tom bol Hankin natoľko múdry, že videl jasnejšie Copleyove motívy ako sám Copley. A nemýlil sa. Preto bol ochotný robiť si starosti kvôli Copleyovi a rozhodol sa poskytnúť všetku potrebnú pomoc Tallboyovi. Nehodu so Smaylom mu, prirodzene, nehlásili, preto nekomentoval kriketovú jedenástku, iba sa jemne spýtal, prečo Smayla a McAllistera vylúčili. Tallboy odpovedal stručne, že už nemôžu hrať, a tým sa vec skončila.

Tallboy našiel ďalšieho spojenca v Barrowovi, ktorý zásadne nemal rád textárske oddelenie, lebo, ako sa sťažoval — je to namyslená spoločnosť, ktorá sa vždy mieša do roboty umelcom, diktuje im návrhy. Pripustil, že vo všeobecnosti kresba by mala ilustrovať text, ale tvrdil (čo bola pravda), že návrhy vymyslené textármi boli často neuskutočniteľné a že sa textári zbytočne urážajú, keď sa porobia potrebné úpravy, ktoré musí on uskutočniť aj proti ich vôli. Ďalej ho hlboko urazila Armstrongova poznámka

o ňom. Ingleby, ktorým opovrhoval, mu ju až veľmi verne tlmočil. Úprimne chcel odmietnuť, lebo nechcel hrať v tom istom mužstve ako Ingleby.

„Prosím vás," protestoval Tallboy, „nemôžete ma takto nechať v štichu! Vy ste náš najlepší odbíjač!"

„Nemôžete vynechať Inglebyho?"

To bolo viac ako čudné, lebo Barrow vlastne, aj keď bol dobrý a spoľahlivý odbíjač, nebol taký dobrý ako Ingleby. Tallboy váhal:

„Neviem, ako by som to mohol urobiť. Minulý rok urobil 63 bodov. Ale poviem vám dačo. Dám ho na štvrté miesto a vy otvoríte hru s niekým iným, povedzme s Pinchleyom. Chcete začať s Pinchleyom?"

„Pinchleya nemôžete dať ako prvého. To je kikser."

„Kto ešte ostáva?"

Barrow zachmúrene pozeral zoznam.

„Slabé mužstvo, Tallboy. Je to naozaj to najlepšie, čo máme?"

„Bohužiaľ."

„Škoda, že to tak dopadlo so Smaylom a McAllisterom."

„Áno, ale teraz sa už nedá nič robiť. Musíte hrať vy, Barrow, alebo to budeme musieť zrušiť — jedno alebo druhé."

„Viem, čo by bolo najlepšie. Napíšte sa na prvé miesto so mnou."

„Nepáčilo by sa im to. Mysleli by si, že sa vyťahujem." „Tak dajte Garretta." „Dobre, a potom budete hrať?" „Myslím, že budem musieť." „To je od vás veľmi pekné."

Tallboy zbehol zadychčaný dolu a pripäl opravený zoznam na tabuľu:

Zápas proti mužstvu Brotherhood:

1. Barrow
2. Garrett
3. Hankin

4. Ingleby
5. Tallboy (kapitán)
6. Pinchley
7. Miller
8. Beeseley
9. Bredon
10. Haagedorn
11. Wedderburn

Chvíľu stál a beznádejne sa díval na zoznam. Potom sa vrátil do svojej kancelárie, vzal veľký hárok papiera a snažil sa načrtnúť návrh reklamy pre nejakého klienta na najbližšie tri mesiace. Ale mysľou bol celkom inde. Odstrčil papier a sedel a díval sa cez oblok do prázdna ponad sivé strechy Londýna.

„Čo je, Tallboy," spýtal sa Wedderburn.

„Život je pes," povedal Tallboy a potom zrazu vybuchol. „Panebože, ako nenávidím toto prekliate miesto. Ide mi na nervy."

„Je čas, aby ste išli na dovolenku," povedal Wedderburn kyslo. „Ako sa má vaša žena?"

„Dobre," odpovedal Tallboy, „ale nebudeme môcť odísť skôr ako v septembri."

„To je veru najhoršie, keď sa človeku rodí potomok," odpovedal Wedderburn. „A to mi čosi pripomína. Pripravili ste dačo pre ten seriál Nutrax dojčiacim matkám?"

Tallboy bezmyšlienkovite preklínal všetky dojčiace matky, vytočil si číslo Hankinovej kancelárie na domácej linke a žalostným hlasom požiadal o štyri dvojstĺpce pre túto inšpirujúcu tému.

11. NEODPUSTITEĽNÝ VPÁD NA VOJVODSKÚ ZÁBAVU

Tých niekoľko týždňov života, ktoré strávil lord Peter Wimsey odhaľovaním problému železného schodišťa, malo čudný snový charakter, badateľný hneď a ešte nástojčivejší, keď na to spomínal dodatočne. Sama práca, ktorá ho zamestnávala, lepšie povedané jeho tienistú prevtelenú podobu, čo sa podpisovala na prezenčnú listinu ako Death Bredon — akoby ho každý deň prenášala do sféry platónskeho sveta čistých ideí, majúcich sotva poznateľný vzťah k niečomu v žijúcom svete. Tu tieto čudné bytosti — Šetrná gazdinka, Bystrý kupec, Dobrý sudca, večne mladý, večne pekný, večne cnostný, šetrný a zvedavý — pohybovali sa sem a tam po komplikovaných horizontoch, porovnávali ceny a hodnoty, robili testy čistoty, dávali nediskrétne otázky o chorobách, o výdavkoch na domácnosť, o posteľných perách, o holiacich krémoch, o diéte, o praní bielizne, o topánkach; ustavične utrácali, aby ušetrili, a šetrili, aby utrácali, odstrihovali kupóny, zbierali obaly a škatule, prekvapovali manželov margarínom a ženy patentnými práčkami a vysávačmi prachu, zamestnávali sa od rána do večera praním, varením, prášením, nakupovaním, chránením detí pred bacilmi, pleti pred vetrom a počasím, zubov pred kazením a žalúdkov pred zlým trávením, a predsa ešte vedeli pridať každému dňu toľko hodín, že mali vždy čas navštevovať kiná, chodili k moru na výlety, a jedli ovocné a mäsové konzervy, vycifrovali sa do hodvábu tej a tej firmy, do Blankových rukavičiek, Dashovej obuvi, chránili si pleť krémom xy a umývali si vlasy Thimgummyho šampónom, ba chodili ešte aj do Ranelaghu, Cowes, na tribúnu do Ascotu alebo na Kráľovský dvor.

Odkiaľ len, spýtal sa Bredon sám seba, berú ľudia peniaze, ktoré utrácajú tak rôzne a ľahkomyseľne? Čo by sa stalo, keby

tento pekelný tanec utrácania a šetrenia na chvíľu prestal? Keby od zajtrajška zrazu prestala fungovať reklama na celom svete, kupovali by ľudia naďalej viac mydla, jedli by viac jabĺk, dávali by deťom viac vitamínov, zdravotného chleba, mlieka, olivového oleja, kolobežiek a preháňadiel, učili by sa viac rečí z gramofónových platní, počúvali by viac hudobných umelcov z rádia, ozdobovali by si svoje domy, osviežovali by sa nealkoholickými nápojmi, pili by viac nových chutných jedál, dovoľovali by si tú trochu elegancie, ktorá tak mnoho znamená? Alebo by sa celý ten šialený kolotoč zastavil a unavená verejnosť by sa vrátila k jednoduchému z ruky do úst? To naozaj nevedel. Ako všetci bohatí ľudia nevenoval nikdy pozornosť reklame. Neuvedomoval si nikdy obrovský obchodný význam pomerne chudobných. Obrovská nadstavba priemyslu bola vybudovaná a postavená nie na bohatých, ktorí kupujú len to, čo potrebujú, a vtedy, keď to potrebujú, ale na tých, ktorí túžia po nedosiahnuteľnom prepychu a po zábave, ktorá sa im odopiera, a ktorých možno ľahko oklamať alebo prinútiť, aby minuli svoje ťažko zarobené šilingy na čokoľvek, čo im poskytne aspoň na chvíľu ilúziu prepychu a zábavy. Je to fantazmagória — mesto strašlivého dňa, krutých tvarov, vypínajúce sa ako babylonská veža k chladnej kobaltovej oblohe, hojdajúcej sa nad priepasťou bankrotu — mesto zámkov na stračej nôžke, mesto úbohých má-toh, počínajúc šetrnou gazdinkou, ktorá uvarí obed za štyri pence z maslovej fazule, až po šťastnú pisárku, ktorá si získala náklonnosť princa z rozprávky práve tým, že používa krém na tvár značky Magnólia.

Death Bredon popíše medzi týmito fantazmami denne hory papiera, aj sám sa stal takou predstavou, vynárajúcou sa z tejto nočnej mory ešte k fantastickejšej existencii medzi ľuďmi, ktorých túžby, spory a spôsob myslenia mu boli cudzie a vážnejšie ako čokoľvek, čo z vlastnej skúsenosti poznal. A ani vtedy, keď sa

hodiny, ukazujúce greenwichský čas, priblížili k pol šiestej, neexistoval pre neho svet reality, do ktorého by sa mohol vrátiť. Lebo vtedy sa neskutočný pán Bredon stratil a stal sa ešte neskutočnejším harlekýnom zo sna ženy otravujúcej sa omamnými jedmi, reklamná postava omnoho povrchnejšia a fantastickejšia ako ktorákoľvek postava zo stĺpcov *Morning Staru*, absurdná vec bez tela, bezcitný nástroj, ktorý vykrikoval otrepané klišé do hluchých uší bez mozgu. Od tohto ohavného zosobnenia sa nemohol oslobodiť, lebo pri zvuku jeho mena alebo pri pohľade na jeho nemaskovanú tvár zavreli by sa pred ním všetky dvere toho druhého snového mesta — mesta strašlivej noci.

Aspoň od jednej mátožnej starosti ho oslobodila nevysvetliteľná jasnozrivosť Diany de Momeriovej. Už po ňom netúžila. Nazdával sa, že sa ho bojí. A predsa keď sa ozval hvizd lacnej píšťalky, vyšla von a vozila sa s ním celé hodiny vo veľkom čiernom daimleri, kým nezačalo svitať. Niekedy bol sám zvedavý, či Diana vôbec verí v jeho existenciu: správala sa k nemu, akoby bol nejaká nenávidená, ale očarujúca postava, zjavujúca sa po omámení hašišom. Teraz sa skôr obával, že jej nevyvážená fantázia ju privedie k samovražde. Raz sa ho spýtala, kto je a čo chce, a on jej povedal, pokiaľ sa to dalo, takmer celú pravdu:

„Som tu, lebo Victor Dean zomrel. Keď sa svet dozvie, ako zomrel, vrátim sa nazad na miesto, odkiaľ som prišiel.“

„Na miesto, odkiaľ ste prišli. Už mi to ktosi raz povedal, ale nepamätám sa kde.“

„Ak ste niekedy počuli, že niekoho odsúdili na smrť, tak to bolo vtedy.“

„Áno, Bože môj, to je ono! Raz som bola na procese, keď súdili vraha. Bol tam strašný starec, sudca — zabudla som, ako sa volal. Bol ako starý zlý šarlátový papagáj a povedal to tak, akoby sa mu to páčilo. ‚A nech sa Boh zmiluje nad vašou dušou.' Počujte,

harlekýn, máme my duše, alebo je to všetko nezmysel? Je to nezmysel, pravda?“

„Pokiaľ ide o vás, možno.“

„Ale čo ja mám spoločného s Victorovou smrťou?“

„Dúfam, že nič. Ale to by ste mali vedieť vy.“

„Prirodzene, nemám s ňou nič spoločného.“

A naozaj možno ani nemala. To bola najfantastickejšia časť ilúzie — hranica, kde išli ruka v ruke sny dňa so snami noci vo večnom pološere. Toho človeka zabili, o tom bol už teraz presvedčený, ale ktorá ruka zasadila úder a prečo, to sa nedalo ani len vytušiť. Inštinkt vravel Bredonovi, aby sa pevne držal Diany de Momeriovej. Ona bola strážkyňou hraničných tieňov; jej prostredníctvom Victor Dean, istotne ten najprozaickejší obyvateľ krikľavého denného sveta, vstúpil do sveta žiarivých svetiel a čiernych priepastí, ktorého služobníkmi boli alkohol, omamné jedy a ich vládca — smrť. Ale nech sa jej vypytoval akokoľvek, mnoho mu nepomohla. Povedala mu iba jednu vec, o ktorej hútal znova a znova, uvažujúc, ako sa to hodí do celej zápletky. Milligan, zlý Milligan, vedel čosi o Pymovej agentúre alebo o niekom, kto u Pyma pracuje. Vedel o tom ešte prv, ako sa s Deanom zoznámil, lebo keď sa s ním zoznámil, povedal: „Tak to ste vy ten chlapík?“ Aké tu bolo spojenie? Čo mal spoločného Dean s Milliganom ešte prv, než sa s ním zoznámil? Nebolo to iba Dianino vystatovanie sa, posmech, že má milenca z takej počestnej firmy? Nezomrel Victor Dean iba preto, že sa zapáčil Diane?

Wimsey tomu nechcel uveriť; táto zaľúbenosť odumrela prv a Deanova smrť nasledovala až potom a bola zbytočná. A okrem toho ak ľudia nočného života zabíjajú z vášne, nerobia nijaké komplikované plány, nezotierajú odtlačky prstov a nedržia jazyk za zubami, ani predtým, ani potom. Zvady, výstrely z revolvera, hlasné vzlyky a sentimentálne výčitky, to sú prejavy a symboly osudovej vášne ľudí denného života.

Ešte jednu informáciu mu dala Diana, ale v tej chvíli si ju nevedel vysvetliť a ani si neuvedomil, že ju dostal. Mohol iba čakať, ako mačka pri myšacej diere, kým z nej vybehne dačo, za čím by mohol utekať. A tak trávil únavné noci, preháňal sa na aute, hral sa s lacnou píšťalkou a ukradomky si doprial iba niekoľko hodín spánku, prv ako začal dennú lopotu u Pyma.

Wimsey mal pravdu, pokiaľ ide o city Diany de Momeriovej voči nemu. Vzrušoval ju i vzbudzoval v nej strach a zvyčajne pociťovala šteklivú hrôzu, keď začula zvuk lacnej píšťalky. Ale skutočný dôvod, prečo s ním rada chodila, zakladal sa na náhodnej okolnosti, o ktorej on nemohol vedieť a ktorú mu neprezradila.

Deň po tom, čo sa prvý raz zišli, Diana stavila na outsidera zvaného Acrobat a vyhrala 50:1. Tri dni po dobrodružstve v lese stavila na ďalšieho outsidera zvaného Harlekýn

(na výhru i na miesto) a na druhý raz vyhrala 100:1. Po tejto príhode nepochybovala o tom, že nech urobí čokoľvek, on je ten mocný, z neba zoslaný talizman. Deň po stretnutí s ním bol jej šťastným dňom a faktom bolo, že v tie dni sa jej zvyčajne podarilo vyhrať tým alebo oným spôsobom. Pokiaľ ide o kone, po dvoch prvých skvelých víťazstvách skôr sklamali, ale šťastie v kartách bolo dobré. Koľko za to šťastie mohla vďačiť sebadôvere a vôli vyhrať, mohol by povedať iba psychológ. Výhry boli tu a ona vôbec nepochybovala o tom, čia je to zásluha. Nepovedala mu, že on je ten talizman, mala poverčivý pocit, že by sa jej šťastie pokazilo, ale bola u jasnovidky, ktorá čítala v jej mysli ako v knihe a povzbudila jej vieru, že tajuplný cudzinec jej prinesie šťastie.

Major Milligan, rozčapený na gauči v Dianinom byte, popíjajúc whisky a sódu, obrátil na ňu zrazu pár svojich zlých očí. Bol to veľký zachmúrený muž bez morálnych zásad, ale pomerne triezvy vo svojich zvykoch, ako musia byť ľudia, ktorí zarábajú peniaze z neresti druhých.

„Nezišla si sa, Diana, s tou Deanovou?“

„Nie, miláčik,“ povedala Diana neprítomne. Začínala mať Milligana dosť a bola by sa rada s ním rozišla, keby nebol taký užitočný a nevedel o nej priveľa, aby sa s ním mohla v dobrom rozísť.

„Bol by som rád, keby si sa s ňou stýkala.“

„Prečo? Je to najnudnejší človek na svete.“

„Rád by som sa dozvedel, či vie dačo o tom podniku, v ktorom Dean pracoval.“

„O tom reklamnom podniku? Ale Tod, to je nesmierna otrava. Prečo sa chceš dozvedieť dačo o reklame?“

„O to sa nestaraj. Je tam čosi veľmi užitočného.“

„Naozaj?“ Diana sa zamyslela. To je zaujímavé, pomyslela si. Možno by sa na tom dalo čosi zarobiť. „Ak chceš, brnknem jej. Ale tá pokazí každú zábavu. Čo chceš vedieť?“

„To je moja vec.“

„Tod, už častejšie som sa ťa to chcela spýtať. Prečo si mi povedal, aby som skoncovala s Victorom? Niežeby mi na tom úbožiakovi záležalo, ale zaujalo ma to preto, že si mi predsa predtým povedal, aby som ho k nám pripútala.“

„Lebo,“ odpovedal major Milligan, „ten mladý ničomník sa ma pokúšal podvádzať.“

„Prepánajána, Tod, ty by si mal ísť k filmu ako kokaínový kráľ podsvetia. Hovor rozumne, miláčik.“

„To je v poriadku, dievča, ale ten tvoj Victor mi začínal byť nepríjemný. Ktosi mu dačo povedal — pravdepodobne ty.“

„Ja? To je dobré! Ja som mu nemala čo prezradiť. Tod, ty mi predsa nikdy nič nepovieš.“

„Nie — ešte mi ostalo trochu rozumu.“

„Aký si hrubý, miláčik. Tak vidíš, nemohla som Victorovi nič vytárať. Odpratal si Victora, Tod?“

„Kto vraví, že bol odprataný —?“

„Vtáčik mi to prezradil.“

„Ten tvoj priateľ v čierno-bielom kostýme?“

Diana zaváhala. V slabej chvíľke a nie veľmi triezva povedala Todovi o svojom dobrodružstve v lese a teraz by bola rada, keby mu to nebola povedala. Milligan jej mlčanie pokladal za súhlas a pokračoval.

„Diana, kto je ten chlap?“

„Nemám potuchy.“

„Čo chce?“

„Mňa nechce v nijakom prípade,“ povedala Diana. „Nie je to pokorujúce, Tod?“

„Určite,“ Milligan sa uškŕňal. „Ale o čo mu teda ide?“

„Myslím, že ide za Victorovým plánom, nech bol akýkoľvek. Povedal mi, že by tu nebol, keby Victora neboli odpravili. Je to napínavé, čo?“

„Uhm,“ povedal Milligan. „Myslím, že by som sa s tvojím priateľom rád stretol. Kedy sa zjaví?“

„Nech ma parom vezme, ak viem. Prosto príde. Keby som bola na tvojom mieste, nechcela by som s ním mať nič spoločné. Je nebezpečný — akosi tak čudne. Mám zlú predtuchu, pokiaľ ide o neho.“

„Najdrahšia, asi ti mäkne mozog,“ povedal Milligan, „a on s tým ráta, to je všetko.“

„Dobre teda,“ pokračovala Diana, „baví ma a ty ma už nebavíš. Trošku tlstneš, Tod.“ Zazívala a vliekla sa k zrkadlu, kde si začala zblízka skúmať tvár. „Myslím, že prestanem s omamnými jedmi, Tod. Robia sa mi vačky pod očami. Myslíš, že by to bolo zábavné, keby sa človek polepšil?“

„Asi také zábavné ako kvakerské zhromaždenie.[21] Tvoj priateľ ťa chce polepšiť? To je dobré.“

---

[21] Náboženská sekta, založená v roku 1650 Angličanom Georgeom Fo-xom. Sú za prostý nábožný život, nesmú prisahať ani slúžiť v armáde

„Mňa polepšiť? Ani nápad. Ale dnes vyzerám ako striga. No, čo budeme robiť? Dajme sa do niečoho.“

„Dobre, zájdime k Anjeličkárovi. Je uňho večierok.“

„Mám po krk Anjeličkárových večierkov. Vravím ti, Tod, poďme a nabúrajme niekoho naozaj cnostného. Kto je najprotivnejšia striga v Londýne, u ktorej sa dačo deje?“

„Neviem.“

„Poviem ti dačo. Zaskočíme na večierok k Anjeličkárovi a vyberieme sa len tak do sveta a vpadneme na prvé miesto, na ktoré naďabíme.“

„Dobre, som za.“

O pol hodiny hlučná banda, natrepaná do piatich áut a jedného taxíka, vykrikovala po tichých štvrtiach West Endu. Ešte aj dnes ostalo v Mayfair niekoľko pevností skalných aristokratov a Diana, vykláňajúc sa z otvoreného prvého auta, spustila víťazný krik pred vysokým staromódnym domom, ktorého vchod okrášľovala ochranná strieška, červený koberec a rad skleníkových rastlín v sudoch, umiestnených na schodoch.

„Hej-rup, poďme na to, chlapci! Tu sa dačo deje! Komu to patrí?“

„Nebesá!“ vykríkol Anjeličkár-Braitheweite. „Schmatli sme býka za rohy! To je Denverský palác.“

„Tam sa nedostanete,“ povedal Milligan. „Vojvodkyňa z Denveru je neprístupná ako ľad. Pozrite sa na tých vyhadzovačov pri vchode. Radšej skúsme dačo ľahšie.“

„Ľahšie nech ide do čerta. Povedali sme, že vlezieme do prvého domu, na ktorý naďabíme, a toto je prvý. Tak, miláčikovia, smelo do toho.“

„Prosím vás, skúsme radšej zadným vchodom,“ povedal Milligan. „Z druhej strany je brána do záhrady, tam pri parkovisku. Odtiaľ to pôjde lepšie.“

Ukázalo sa, že z druhej strany je útok dosť ľahký. Autá parkovali v zadnej ulici a keď sa priblížili k záhradnej bráne, zistili, že je ešte aj otvorená. V záhrade zbadali veľký šiator, v ktorom podávali večeru. Práve keď prichádzali, vyšla von hŕba hostí a takmer im v pätách dve veľké autá vychrlili veľkú spoločnosť.

„Ohlásiť sa nemusíme," kričal ktosi, „vpadnime rovno dnu a oklameme veľvyslancov."

„Freddy, to nemôžeš."

„Že nemôžem? Tak sa dívaj." Freddy stisol pevne pod pazuchu partnerkino rameno a energicky prešiel cez bránu. „Určite sa tu v záhrade stretneme s Petrom alebo s nejakým známym."

Diana chytila Milligana za rameno a obaja kráčali za párikom. Prešli cez bránu, ale za ňou sa zjavila neočakávaná prekážka — nejaký lokaj.

„Pán a pani Arbuthnotovci," povedal bezchybne oblečený gentleman. „So svojou spoločnosťou," dodal, zakývajúc tým, čo išli za ním.

„No tak, a sme dnu," tešila sa Diana.

Helena, vojvodkyňa z Denveru sa s uspokojením dívala na celú spoločnosť okolo seba. Všetko sa naozaj pekne darilo. Veľvyslanec a jeho žena sa pochvalne vyslovili o víne.

Hudba bola dobrá, občerstvenie viac ako primerané. Jemné farebné odtiene tvoriace dekórum prenikali ovzduším. Šaty jej, myslela si, veľmi pristali, aj keď jej svokra, Dowagerská vojvodkyňa, povedala čosi uštipačné o jej chrbte. Ale Dowagerská vojvodkyňa bola vždy trocha protivná a nevypočítateľná. Treba ísť s módou, ale nepreháňať, lebo sa to prejaví vulgárnou necudnosťou. Helena uvažovala, že ukazuje taký počet stavcov, aký si táto príležitosť vyžaduje. Ukazovať o jeden menej by bolo nekorektné, o jeden viac príliš moderné. Ďakovala Prozreteľnosti, že vo svojich štyridsiatich piatich rokoch si uchovala dobrú

postavu, a tú si naozaj uchovala, lebo bola po celý život na oboch stranách veľmi plochá.

Práve dvíhala k ústam zaslúžený pohár šampanského, keď sa zastavila a opäť ho položila. Čosi nebolo v poriadku. Rýchlo sa poobzerala za svojím mužom. Nebol tam, ale niekoľko krokov odtiaľ podľa elegantného čierneho chrbta, hladko pričesaných svetlých vlasov spoznala svojho švagra Wimseya. Náhlivo sa ospravedlnila lady Mendipovej, s ktorou diskutovala o najnovších neprístojnostiach vlády, pretlačila sa cez dav a chytila Wimseya za rameno.

„Peter! Pozri sa tam. Kto sú tí ľudia?“

Wimsey sa obrátil a meravo sa zadíval tým smerom, ktorý ukazoval vojvodkynin vejár.

„Bože dobrý, Helena. Tentoraz si dostala to pravé. To je Diana de Momeriová a jej krotký obchodník s omamnými jedmi.“

Vojvodkyňa sa zachvela.

„To je strašné! Nechutná ženská! Prepánakráľa, ako sa dostali dnu?... Poznáš ich?“ „Oficiálne ich nepoznám.“

„Chvalabohu! Bála som sa, že ty si ich pustil dnu. Človek nikdy nevie, čo v najbližšej chvíli urobíš. Poznáš toľko nemožných ľudí.“

„Helena, tentoraz nie som na vine.“

„Spýtaj sa Bracketa, ako je to možné, že ich pustil dnu.“

„Už letím,“ povedal Wimsey, „aby som splnil tvoj príkaz.“

Dopil pohár, ktorý držal v ruke, poľahky ho položil a pustil sa hľadať lokaja. O chvíľu sa vrátil.

„Bracket vraví, že prišli s Freddym Arbuthnotom.“ „Nájdi Freddyho.“

Ctihodný Freddy Arbuthnot, keď ho našli, vyhlásil, že o votrelcoch nič nevie. „Ale pri bráne,“ pripustil úprimne „bola poriadna tlačenica, vtedy sa sem asi dostali. Že prišla Momeriová? Čo nevravíte? Kde je? Musím sa na ňu pozrieť. To je čertica, čo?“

„Nič také neurobíš, Freddy. Prepánajána, kde je Gerald? Nie je tu. Nikdy nie je tu, keď ho človek potrebuje. Peter, budeš musieť ísť a vykázať ich.“

Wimsey, ktorý si to zatiaľ všetko starostlivo vyrátal, si nič lepšie neželal.

„Vyhodím ich tak, že sa ani nespamätajú,“ vyhlásil.

Vojvodkyňa, ktorá ich po celý čas meravo pozorovala, ukázala prísne smerom na terasu. Wimsey sa priateľsky pobral tým smerom.

„Prepáčte, drahá lady Mendipová,“ povedala vojvodkyňa, obracajúc sa k svojmu hosťovi, „musela som požiadať svojho švagra, aby dačo vybavil.“

Wimsey vyšiel po zle osvetlených schodoch na terasu. Tieň vysokého ružového kra mu padol na tvár a vytvoril tmavé škvrny na belostnej košeli; idúcky si pohvizdoval: „Starý gajdoš syna má...“

Diana de Momeriová kŕčovito schytila Milligana za rameno a obrátila sa.

Wimsey prestal pískať.

„Ehm — dobrý večer,“ prihovoril sa, „prepáčte. Ak sa nemýlim, ste slečna de Momeriová.“ „Harlekýn!“ zvolala Diana. „Prosím?“

„Harlekýn! Tak to ste vy! Tentoraz vás mám! A pozriem sa vám poriadne na tvár, aj keby som za to mala umrieť.“

„Obávam sa, že ide o nejaký omyl,“ povedal Wimsey.

Milligan si myslel, že prišla vhodná chvíľa zasiahnuť.

„Áaaa!“ zvolal. „Tajuplný cudzinec. Myslím, mladý muž, že je čas, aby sme sa spolu pozhovárali. Smiem sa spýtať, prečo naháňate v maškarnom preoblečení túto mladú dámu?“

„Obávam sa,“ povedal Wimsey dosť ostro, „že ide o nejaký omyl, nech ste ktokoľvek. Vojvodkyňa mi zverila — prepáčte — nepríjemnú úlohu. Ľutuje, že nemá česť poznať túto dámu ani vás,

pane, a požiadala ma, aby som sa vás spýtal, na čie pozvanie ste tu.“

Diana sa zasmiala neprimerane hlasno.

„Robíte to skvele, drahý,“ povedala. „Vrazili sme k tej starej sove práve tak ako vy.“

„Tak to vojvodkyňa uhádla,“ odpovedal Wimsey. „Veľmi ľutujem, žiaľ, musím vás požiadať, aby ste ihneď odišli.“

„To je skvelé,“ povedal Milligan bezočivo. „Obávam sa však, že to tak ľahko nepôjde. Môže byť pravda, že nás sem nepozvali, ale nepôjdeme len tak, kvôli nejakému neznámemu šašovi, ktorý sa bojí ukázať svoju tvár.“

„Asi si ma pletiete s nejakým svojím priateľom,“ povedal Wimsey. „Dovoľte,“ pristúpil k najbližšiemu stĺpu a otočil vypínač a zaplavil svetlom koniec terasy. „Volám sa Peter Wimsey. Som brat vojvodu z Denveru. A moja tvár, taká ako je, je vám úplne k službám.“

Nasadil si monokel a nepríjemne pozrel na Milligana.

„Tak vy nie ste môj harlekýn?“ protestovala Diana. „Nerobte hlúposti — viem, že ste. Poznám dokonale váš hlas a vaše ústa a bradu. Okrem toho hvízdali ste tú melódiu.“

„To je veľmi zaujímavé,“ povedal Wimsey. „Je to možné — a obávam sa, že je to tak — myslím, že ste sa stretli s mojím nešťastným bratancom Bredonom.“

„Tak sa volal —“ začala Diana neisto a zmĺkla.

„To ma veľmi teší,“ odpovedal Wimsey. „Niekedy sa predstavuje mojím menom, čo je veľmi trápne.“

„Tak vidíš, Diana,“ skočil mu do reči Milligan, „zdá sa, že si to poriadne poplietla. Bude lepšie, keď sa ospravedlníš a vypadneme. Prepáčte, že sme sme vpadli a —“

„Moment,“ prerušil ho Wimsey. „Rád by som sa o tom dozvedel čosi viac. Buďte takí láskaví a poďte na chvíľu do domu. Tadeto prosím.“

Zaviezol ich zdvorile za roh terasy na bočný chodník a cez francúzske dvere do malej predizby, v ktorej boli prestreté stoly a koktailový bar.

„Čo si vypijete? Whisky? To som mal vedieť hneď. To sú zlé praktiky, keď si dá človek po mixovaných nápojoch neskoro v noci whisky; to už zruinovalo viac pletí a reputácií ako čokoľvek iné. Nejedna žena chodí teraz po Londýne, lebo si po koktailoch dala whisky. Dve silné whisky Tomlin a jednu brandy.“

„Prosím, mylord.“

„Pochopte,“ povedal Wimsey, vracajúc sa s nápojmi, „pravý účel tohto pohostinného gesta. Ja som potvrdil svoju totožnosť svedectvom spoľahlivého Tomlina. Nájdime si teraz nejaké miesto, kde by sme neboli vyrušovaní. Navrhujem knižnicu. Tadeto. Môj brat, ako anglický gentleman, má knižnicu vo všetkých svojich domoch, aj keď knižku nikdy neotvorí. Tomu sa vraví vernosť starým tradíciám. Fotely sú však veľmi pohodlné. Prosím, sadnite si. A teraz mi povedzte o svojom stretnutí s mojím škandalóznym bratancom.“

„Moment,“ povedal Milligan, prv ako mohla Diana prehovoriť. „Myslím, že poznám veľmi dobre knihu rodokmeňov. Nevedel som, že máte bratanca Bredona.“

„Každé šteňa sa neobjavuje v rodokmeni,“ odpovedal Wimsey bezstarostne, „ale múdry človek musí poznať všetkých svojich bratancov. Veď čo na tom? Rodina je rodina, či už má pravý šľachtický erb, alebo je ľavoboček. Môj poľutovaniahodný bratanec Bredon nemá právo ani na jedno rodinné meno, ale bez uprednostňovania používa všetky. Prosím, zafajčite si. Uvidíte, že cigary sú obstojné, pán —“

„Milligan.“

„Ach, ten notor, ten dobre známy major Milligan? Domnievam sa, že máte rezidenciu dole pri rieke. To je skvelé, to je skvelé. O jej sláve sa dozvedám z času na čas od svojho švagra, hlavného

inšpektora Parkera zo Scotland Yardu. Nádherné zátišie na odpočinok.“

„Tak je,“ povedal Milligan, „a mal som to potešenie, že sa tam jedného večera zabával aj váš bratanec.“

„Prepadol vás? To je pre neho typické. A vy ste to teraz vrátili mojej drahej švagrinej. Pôvabná spravodlivosť, samozrejme. Mne sa páči — aj keď sa vojvodkyňa na to bude inak dívať.“

„Nie, nevtrhol tam, priviedla ho jedna moja známa.“

„Lepší sa. Major Milligan, aj keď je to bolestné, musím vás pred svojím bratancom varovať. S tým človekom nie je dobré dávať sa do známosti. Ak venuje pozornosť slečne de Momeriovej, iste za tým bude nejaký ďalší tajný cieľ. Nevravím to preto,“ dodal Wimsey, „že by každý musel mať nejaký tajný cieľ, kto slečne venuje pozornosť. Slečna de Momeriová je cieľ sám osebe —“

Jeho oči blúdili po Diane, nedostatočne oblečenej a trochu podpitej, chladne ju oceňovali, takže jeho slová zneli takmer urážlivo.

„Ale,“ pokračoval, „ja poznám svojho bratanca Bredona — príliš dobre. Málo ľudí ho pozná lepšie. A musím sa priznať, že to je ten posledný človek, od ktorého by som očakával nezištnú náklonnosť. Na nešťastie aj sám musím v sebaobrane dávať pozor na činnosť bratanca Bredona a bol by som vám veľmi povďačný, keby ste ma poinformovali o podrobnostiach jeho posledného výčinu.“

„Dobre, poviem vám,“ povedala Diana. Pod vplyvom whisky bola zrazu bezstarostná a zhovorčivá, nedbajúc na Milliganove chmúrne pohľady. Vysypala všetky svoje dobrodružstvá. Príhoda pri fontáne, ako sa zdalo, zapôsobila na lorda Petra Wimseya veľmi nepriaznivo.

„Vulgárny chvastúň!“ povedal, potriasajúc hlavou. „Koľko ráz som prosil Bredona, aby sa správal pokojne a rozumne.“

„Ja si myslím, že bol skvelý,“ povedala Diana a opísala stretnutie v lese.

„Vždy si píska tú istú melódiu, a preto som si prirodzene, myslela, keď ste prichádzali a pískali ste si ju, že je to on.“ Wimseyova tvár sa veľmi presvedčivo zachmúrila.

„Odporné,“ poznamenal.

„Okrem toho ste si veľmi podobní — ten istý hlas, tá istá tvár, pokiaľ som ju mohla vidieť. Prirodzene, nikdy si masku nesňal —“

„Nečudo,“ povedal Wimsey, „nečudo,“ a hlboko vzdychol. „O môjho bratanca Bredona sa zaujíma polícia.“ „To je vzrušujúce!“ „Prečo?“ opýtal sa Milligan.

„Okrem iného preto, že sa vydáva za mňa,“ povedal Wimsey, šťastný, že sa môže pustiť do reči. „Za krátky čas, ktorý máme k dispozícii, nestihnem vám vyrozprávať všetko to nešťastie a poníženie, ktorému som pre Bredona vystavený. Musím za neho skladať kaucie, aby ho pustili z policajných staníc — vyplácať šeky podpísané mojím menom — musím ho zachraňovať z hanebných brlohov — všetky tieto skľučujúce podrobnosti vám hovorím, samozrejme, celkom dôverne.“

„Nevytárame to,“ povedala Diana.

„Zneužíva našu nešťastnú podobnosť,“ pokračoval Wimsey. „Napodobňuje moje zvyky, fajčí moje značky cigariet, má také auto ako ja, ba pohvizduje si aj moje obľúbené pesničky — najmä jednu, ktorú možno veľmi dobre pískať na píšťalke.“

„Istotne sa má dobre,“ povedala Diana, „keď môže mať také auto.“

„To je to najsmutnejšie,“ povedal Wimsey. „Podozrievam ho — ale o tom by som nemal azda hovoriť.“

„Ach, len povedzte,“ naliehala Diana a oči jej len tak tancovali od vzrušenia. „To je strašne napínavé.“

„Podozrievam ho,“ povedal Wimsey slávnostným, ale chmúrnym hlasom, „že má dačo do činenia s — drogovými jedmi — chcem povedať s omamnými drogami.“

„Ale nevravte,“ čudoval sa Milligan.

„No dokázať to nemôžem. Ale určité miesta ma varovali. Rozumiete predsa.“ Wimsey si vybral cigaretu, poklepal ňou ako človek, ktorý práve zavrel veko truhly nad pochovaným tajomstvom a bezpečne ho zatĺka klincami. „Nechcem sa nijako miešať do vašich záležitostí, major Milligan. Dúfam, že na to nebudem mať dôvod.“ Tu pozrel tvrdým pohľadom na Milligana. „Ale azda mi dovolíte, aby som vás a túto dámu varoval. Nedávajte sa do spolku s mojím bratancom Bredonom.“

„Myslím, že hovoríte nezmysly,“ povedala Diana. „Veď ho človek nemôže ani —“

„Diana, nechceš cigaretu?“ prerušil ju ostro Milligan.

„Nevravím,“ pokračoval Wimsey, prezerajúc si pomaly Dianu, a potom sa opäť obrátil k Milliganovi, „že môj naničhodný bratanec sám bral kokaín alebo heroín, alebo čokoľvek podobné. V istom smere by bolo omnoho čestnejšie, keby aj on užíval omamné jedy. Muž alebo žena, ktorí vedia využiť slabosť svojich úbohých spoluobčanov a ťažia z nej, hoci jej sami nepodliehajú, sú mi nesmierne odporní. Možno som staromódny, ale už je to tak.“

„Celkom správne,“ povedal Milligan.

„Neviem a ani nechcem vedieť,“ pokračoval Wimsey, „prečo ste dovolili bratancovi Bredonovi, aby prišiel do vášho domu, ani to, čo ho ta priviedlo. Nechcem predpokladať, že tam našiel aj inú atrakciu okrem dobrej pijatiky a dobrej spoločnosti. Môžete si myslieť, major Milligan, že som dotieravý a príliš zvedavý, pretože som sa sám zaujímal o niektoré policajné prípady. Nie je to tak. Ak ma neprinútia, aby som sa zaujímal o veci iných, radšej im dám pokoj. Ale iste bude správne, keď vám poviem, že som nútený zaujímať sa o svojho bratanca Bredona a že zoznámenie s

ním môže byť trápne najmä pre človeka, ktorý chce žiť pokojným životom. Myslím, že viac vám nemusím povedať.“

„Naozaj netreba,“ povedal Milligan, „som vám povďačný, že ste ma varovali, a myslím, že takisto aj slečna de Momeriová.“

„Prirodzene, som strašne rada, že som sa to dozvedela,“ povedala Diana. „Zdá sa, že váš bratanec je ozaj čierna ovca. Mám rada, keď sú chlapi nebezpeční. Vznešení ľudia sú smrteľne nudní, pravda?“

Wimsey sa uklonil.

„Drahá pani, výber vašich priateľov je celkom na vašej ľubovôli.“

„To som rada. Mala som dojem, že vojvodkyňa nijako netúžila padnúť mi okolo krku.“

„Ach — vojvodkyňa — to teda nie. Obávam sa, že v tomto prípade to závisí celkom od ľubovôle druhej strany. To mi pripomína —“

„To je v poriadku,“ povedal Milligan, „príliš dlho sme zneužívali vaše pohostinstvo. Musíme sa naozaj ospravedlniť a odísť. Mimochodom, boli tu aj iní členovia našej spoločnosti —“

„Predpokladám, že moja švagriná to už zariadila,“ povedal Wimsey s úškrnom. „Ak nie, vyhľadám ich a poviem, že ste už odišli — čo mám povedať, kam?“

Diana udala svoju adresu.

„Poďte aj vy, vypijeme si spolu,“ navrhla Diana.

„Žiaľ,“ vyhovoril sa Wimsey, „mám povinnosti, však viete. Nemôžem nechať švagrinú v tvŕdzi, aj keby sa mi zábava s vami veľmi páčila.“ Zazvonil. „Iste mi teraz prepáčite. Musím ísť k ostatným hosťom. Porlock, vyprevaďte pána a dámu.“

Vrátil sa po terase do záhrady, hvízdajúc si pritom úryvok z Bacha, ako to robieval, keď ho dačo tešilo.

„Nun gehn wir wo der Tudelsack, der Tudel, Tudel, Tudel, Tudel, Tudelsack...“

„Som zvedavý, či tá muška nie je priveľká a pritučná. Chytia sa na to? Uvidíme.“

„Drahý Peter,“ povedala vojvodkyňa mrzuto, „kde si bol tak dlho? Prosím ťa, choď a prines zmrzlinu pani Framboise-Douilletovej. A povedz svojmu bratovi, že ho hľadám.“

12. PREKVAPUJÚCI NÁLEZ MLADÉHO REPORTÉRA

Mladý reportér *Morning Staru*, ktorý nebol významný pre nikoho okrem seba a svojej matky-vdovy, vyšiel raz skoro ráno z nových kancelárií veľkého novinového paláca a zaplietol sa rovno do záležitostí, ktorými sa zapodieval hlavný inšpektor Parker. Tento niktoš sa volal Hector Puncheon a bol v tom čase na Fleet Street[22], lebo predchádzajúcej noci vypukol oheň vo veľkom mestskom obchodnom dome a zničil množstvo cenného majetku, pričom traja noční strážnici a mačka efektne unikli po strechách susedných domov. Hectora Puncheona poslali na miesto činu iba preto, že býval v tej štvrti a mohol sa ta dostať v pomerne krátkom čase. Napísal krátku noticku o nešťastí pre ranné vidiecke vydania a dlhšiu a vzrušujúcejšiu správu pre londýnske vydanie. Okrem toho pripravil ešte dlhšiu a podrobnejšiu správu, doplnenú rozprávaním nočných strážcov a očitých svedkov a osobným interview s mačkou, pre ranné vydanie *Evening Cometu* (sesterského vydania *Morning Staru),* ktorá sídlila v tej istej budove.

Po tejto lopote bol celkom čulý a hladný. Zašiel do reštaurácie na Fleet Street, kde po celú noc uspokojovali potreby novinárov, vyzbrojac sa predtým najnovším vydaním *Morning Staru,* ktoré začerstva, ešte mokré vyletelo z rotačky. Sadol si o tretej ráno raňajkovať pečenú klobásu, kávu a rožky.

Jedol s veľkou chuťou, lebo mal radosť sám zo seba a zo svojho šťastia. Bol presvedčený, že ani najskúsenejší starší reportér by nenapísal stĺpček pohotovejšie, svižnejšie a s takou úprimnou účasťou ako on. Dojímavý bol najmä rozhovor s mačkou. Zviera, ako sa zdalo, bolo výborným lovcom krýs a malo

[22] Sídlo redakcií a tlačiarní najznámejších novín a časopisov.

za sebou mnoho slávnych činov. A nielen to. Mačka prvá zaňuchala pach ohňa a svojím úzkostlivým a inteligentným mňaukaním upútala pozornosť nočného strážcu číslo jeden, ktorý si práve chcel uvariť šálku čaju, keď oheň vypukol. Po tretie: mačka, škaredý čierno-biely tvor, so škvrnitou hlavou, mala sa po desiaty raz okotiť a Hector Puncheon skvelým vnuknutím zabezpečil očakávanú rodinku pre *Morning Star*. Pol tucta šťastlivých čitateľov, ak sa budú o to uchádzať u svojich obľúbených novín a priložia príspevok pre veterinársku nemocnicu, stane sa šťastlivým majiteľom mačiat so skvelým rodokmeňom na chytanie krýs a ochranu pred požiarmi. Hector Puncheon cítil, že sa mu to podarilo. Bol svižký a odvážny; nočnému strážcovi ponúkol desať šilingov na vlastnú zodpovednosť ihneď, keď mu zišla na um tá skvelá myšlienka, a nočný redaktor tento obratný kúsok schválil, ba ešte i poznamenal, že to celkom dobre vyjde.

Naplnený klobásou a uspokojením, Hector Puncheon si blažene voľkal nad novinami. Čítal piatkový úvodník a s uznaním chválil politickú karikatúru. Napokon zložil noviny, zastrčil ich do vrecka, výnimočne dal čašníkovi pol šilinga diškrécie a vyšiel na Fleet Street.

Ráno bolo pekné, aj keď chladné, a mal pocit, že po nočnej námahe mu dobre padne krátka prechádzka. Len tak bezstarostne sa túlal po meste a až keď zahol na ulicu Great Queen, uvedomil si, že čosi chýba tomuto uspokojivému vesmíru. Great Queen Street viedla do Long Acre, v blízkosti Covent Garden. Vozy a nákladné autá, naložené ovocím a kvetmi, dohrkotali zo všetkých strán krajiny až sem a znovu odchádzali. Už aj nosiči skladali svoje hrubé mechy, veľké prútené koše, okrúhle košíky, drobné debničky a dlhé plytké škatule, naplnené živou vôňou a farbou, potili sa a hundrali pri práci, akoby ich prekrásne bremená boli samá ryba alebo surové železo. A pre týchto ľudí už boli otvorené

krčmy, lebo Covent Garden si vysvetľuje londýnske licenčné nariadenia tak, ako to vyhovuje prevrátenému pracovnému časti. Hector Puncheon mal za sebou úspešnú noc a oslávil svoj úspech klobásou a kávou; ale našťastie sú ešte vhodnejšie metódy oslavy.

Hector Puncheon, veselo si podskakujúc vo vlnených nohaviciach, tweedovom saku a v starom nepremokavom plášti, zrazu si uvedomil, že mu patrí svet a v ňom aj všetko pivo na trhu pri Covent Garden. Zahol do ulice Great Queen, namieril si to cez polovičku Long Acre, uskočil pred nosom konského záprahu pri vchode do podzemnej železnice a pobral sa smerom na trh, predierajúc sa naradostene medzi debnami, košmi, vozíkmi, roztrúsenými po dlažbe. Pohmkávajúc si veselú melódiu, zabočil do dverí Bielej labute.

Aj keď bolo len štvrť na päť, u Labute bolo veľmi živo. Hector Puncheon sa pretlačil medzi dvoma obrovskými furmanmi k pultu a skromne čakal, kým hostinský obslúži svojich zvyčajných zákazníkov a kým mu venuje svoju pozornosť. Živo sa tu diskutovalo o vlastnostiach pretekárskeho psa zvaného Dvojitý blesk. Hector, vždy ochotný zachytiť čokoľvek, čo by sa dalo premeniť na správu, vytiahol z vrecka ranné vydanie *Morning Staru* a predstieral, že číta, zatiaľ čo usilovne počúval.

„A ja vravím," povedal prvý furman, „to isté, Joe, že ak taký výborný pes ako tento zastaví v polovici pretekárskej dráhy, akoby ho zasiahla strela, rád by som vedel, čo za tým je."

„No?" odpovedal druhý furman.

„Vieš," pokračoval prvý furman, „ja nevravím, že sa možno na zvieratá vždy spoľahnúť. Majú svoje dni, ako ty alebo ja, ale tvrdím, že —"

„To je fakt," zamiešal sa do toho pomenší človek, ktorý stál vedľa druhého furmana, „to je fakt. Ba čo viac, majú aj svoje záľuby. Raz som mal psa, ktorý nemohol vystáť kozy. Možno neznášal ich zápach. Neviem. Ale keď zbadal kozu, dostal záchvat

a začal sa triasť. Potom celý deň nevládal bežať. Pamätám sa raz, keď som ho viedol na preteky do White City, nejaký chlap viedol po ulici dve kozy —“

„Čo chcel ten chlap s dvoma kozami?“ spýtal sa podozrievavo druhý furman.

„Odkiaľ mám vedieť, čo chcel s kozami?“ odpovedal popudene ten menší chlap. „Kozy predsa neboli moje. No a ten pes —“

„To je iné,“ povedal prvý furman. „Nervy sú nervy a taká vec ako s tými kozami sa môže stať komukoľvek, ale ja vravím —“

„Čo si dáte, pane?“ spýtal sa krčmár.

„No, myslím, že si dám čierne pivo,“ povedal Hector. „Čierne pivo je dobré, najmä ak je chladné ráno. Možno,“ dodal, tešiac sa sám zo seba a zo sveta, „že títo páni si vypijú so mnou.“

Obaja furmani i ten menší chlap sa poďakovali a rozkázali si pivo.

„To je čudné s tými nervami,“ povedal ten menší chlap. „Keď hovoríme o čiernom pive, moja stará teta mala papagája. Bol to skvelý vták. Naučil sa od nejakého námorníka hovoriť. Našťastie stará pani nepočula ani polovicu toho, čo vták vravel, a druhej polovici nerozumela. No a ten vták —“

„Zdá sa, že máte bohaté skúsenosti so zvieratami,“ poznamenal Hector Puncheon.

„To veru mám,“ povedal chlapík. „No ako som vravel, tento vták, iste vás to prekvapí, dostával nervové záchvaty. Sedel na pánte a triasol sa ako huspenina. A čo myslíte, prečo?“

„To veru neviem,“ odpovedal druhý furman. „Na zdravie, pane.“

„Pre myši,“ povedal víťazoslávne onen chlapík. „Nezniesol pohľad na myš. A čo myslíte, čo sme mu museli dať, aby sa spamätal?“

„Pálenku,“ hádal prvý furman. „Niet nič lepšieho pre papagáje ako pálenka. Doma sme mali papagája — takého zeleného. Manželkin brat ho priniesol domov z —“

„Nevedia tak dobre hovoriť ako sivé papagáje,“ povedal druhý furman. „U firmy Rose a Crown mali papagája, ktorý —“

„Čože, pálenku?“ vybuchol posmešne krpáň. „Tú nemal rád. Na pálenku ani nepozrel.“

„Ani teraz?“ spýtal sa prvý furman. „Teraz keď ukážete tomu vtákovi pálenku, vyskočil by z klietky, aby sa k nej dostal. Nie veľa, ale pekne v čajovej lyžičke —“

„Nie, nedali sme mu pálenku,“ trval na svojom malý chlap. „Tetin papagáj bol abstinent. Smiete tri razy hádať a keď uhádnete, zaplatím rundu. Slušnejšie to už nemôžem povedať.“

„Aspirín?“ spýtal sa krčmár, ktorý si želal, aby rundu niekto zaplatil.

Malý chlapík pokýval hlavou.

„Ďumbier,“ povedal druhý furman. „Vtáci niekedy veľmi ľúbia ďumbier. Utišuje to vnútornosti.“

„Nutrax na nervy,“ hádal Hector Puncheon, ktorého oči upútal dvojstĺpec s titulkom:

Bájny výkon, pevné nervy

Nutrax ti dá do konzervy

„Kdeže Nutrax,“ odvrkol malý chlapík, „nebola to nijaká patentovaná medecína. Silná káva s paprikou — to mal ten vták veľmi rád. To ho ihneď postavilo na nohy. Už vidím, že tú rundu nebudem musieť zaplatiť.“

Pozrel sa tak túžobne, že Hector objednal ešte jednu rundu. Druhý furman vypil svoj pohár na dúšok a keď pozdravil celú spoločnosť, vyšiel von; pomenší chlapík sa prisunul bližšie k Hectorovi Puncheonovi, aby urobil miesto nejakému chlapovi vo večernom obleku, ktorý sa práve pretlačil odo dverí a trochu neisto sa opieral o pult.

„Škótsku a sódu,“ povedal bez úvodu, „dvojitú škótsku a nie veľmi veľa sódy.“

Krčmár sa naňho ostro pozrel.

„To je v poriadku,“ povedal novopríchodzí, „viem, čo si myslíte, ale ja nie som spitý. Ani trochu. Iba nervy nemám celkom v poriadku.“ Odmlčal sa. Očividne si uvedomil, že sa mu pletie jazyk. „Sedel som u chorého priateľa,“ vysvetľoval opatrne. „Je to veľká skúška nervov, keď človek len tak presedí celú noc. Je to veľmi zlé pre konši-konšti-túciu, prepáčte, malá nehoda s umelým chrupom, musím si ho dať opraviť.“

Oprel sa jedným lakťom o pult, nohou šmátral po mosadznom zábradlí, postrčil si hodvábny klobúk do tyla a veselo sa na spoločnosť usmial.

Majiteľ Labute pozrel naňho skúseným okom, vyrátal si, že jeho zákazník znesie pravdepodobne ešte jednu škótsku a sódu bez nehody, a splnil jeho príkaz.

„Ďakujem, pán šéf,“ povedal cudzinec. „Na zdravie vospolok. Čo pijú títo páni?“

Hector Puncheon sa zdvorilo ospravedlnil vysvetľujúc, že už mal všetko, na čo mal chuť, a že teraz musí ísť domov.

„To nie,“ povedal ten druhý urazene. „To nevravte. O takomto čase ešte nemožno ísť domov. Ešte je noc.“ Oblapil Hectora okolo krku. „Páčite sa mi, mám rád takých ľudí, ako ste vy. Musíte ma raz navštíviť. Verandu mám obrastenú ružami. Tu je moja vizitka.“ Lovil po vreckách a vytiahol škatuľku a otvoril ju na barovom pulte. Vyletelo z nej množstvo papierikov na jednu i na druhú stranu.

„Doperúna!“ hrešil pán vo večernom obleku. „Chcem povedať doparoma.“ Hector sa sklonil, aby mu pomohol zbierať roztratené papieriky, ale ten pomenší chlap ho predbehol.

„Ďakujem, ďakujem,“ povedal gentleman. „Kde je vizitka? To nie je vizitka, to je zoznam nákupov mojej ženy — vy ste ženatý?“

„Ešte nie,“ priznal sa Hector.

„Šťastný človek,“ odpovedal neznámy dôrazne. „Nemáte ženu, nemusíte nič nakupovať.“ Jeho roztržitú pozornosť upútal zoznam nákupov, ktorý držal v ruke, a neúspešne sa ho pokúšal prečítať. „Vždy nosím domov samé balíky ako nejaký tróger. Kam som dal ten balík?“

„Keď ste prišli dnu, nemali ste nijaký balík, pán šéf,“ povedal prvý furman. Mrzelo ho, že otázka rozkázaných štamperlíkov bola zatlačená do pozadia, a bezpochyby mal pocit, že je čas pripomenúť onomu gentlemanovi, že v krčme sú aj iní ľudia okrem striedmeho Puncheona. „Človek ľahko dostane pípeť, keď musí nosiť balíky.“

„Veru tak,“ povedal ženatý pán. „Pre mňa škótsku a sódu. A vy čo si dáte?“ Opäť objal Hectora Puncheona, ktorý sa jemne vyslobodil.

„Naozaj nič,“ začal, ale keď si uvedomil, že odmietnutie by ho mohlo uraziť, privolil a požiadal o pohárik horkej.

„Hovorili ste o papagájoch,“ ozval sa tenký hlas za nimi. Hector sa zarazil, obzrel sa a zbadal chudého starca, ktorý sedel pri malom stolíku v rohu krčmy a popíjal gin. Určite tam bol po celý čas, pomyslel si Hector.

Pán vo večernom obleku sa k nemu tak prudko otočil, že stratil rovnováhu a musel sa zachytiť nízkeho chlapíka, aby nespadol.

„Nikdy som nehovoril o papagájoch,“ povedal, vyslovujúc slová veľmi zreteľne. „Ani na um by mi neprišlo hovoriť o papagájoch.“

„Poznal som farára, ktorý mal papagája,“ pokračoval starec. „Volali ho Joey.“

„Toho farára?“ spýtal sa malý chlapík.

„Nie, toho papagája,“ povedal mierne starec, „a ten papagáj sa nikdy nedostal preč z farárovej rodiny. Modlil sa s ňou, vždy vravel amen ako kresťan. A jedného dňa onen farár —“

Nával nových zákazníkov z trhu upútal pozornosť hostinského a prehlušil nasledujúcu vetu z rozprávania. Furman oslovil nejakých známych a dal si s nimi novú rundu piva. Hector sa práve striasol opitého pána, ktorý ho tentoraz pozýval do Škótska na rybačku, chcel už odísť, keď ho zachytil onen starec.

„— a našiel pri klietke biskupa, ako drží v rukách kocku cukru a vraví: ‚Joey, tu máš a povedz h... h... h...!' A tomu sa vraví biskup anglikánskej cirkvi," povedal starec. „A čo myslíte, čo urobil biskup?"

„Nemám ani potuchy," povedal Hector.

„Urobil z farára kanonika," povedal víťazoslávne starec.

„Neverím," povedal Hector.

„Ale to ešte nič nie je," pokračoval starec. „V Sommersete som poznal papagája —"

Hector mal pocit, že ešte jednu historku o papagájovi v Sommersete by nezniesol. Ospravedlnil sa zdvorilo a odišiel.

Potom sa pobral domov, okúpal sa, po kúpeli sa natiahol na posteľ a pokojne spal až do deviatej, keď zvyčajne raňajkoval. Naraňajkoval sa v pyžame. Neskôr, keď si prekladal rôzne drobnosti zo sivých flanelových nohavíc do iných šiat, našiel balíček. Bol pekne zabalený do bieleho papiera a zapečatený. Navrchu mal nevinnú vinetu. „Sóda bikarbóna". Prekvapene sa naň zadíval. Hector Puncheon bol mladý muž, ktorému dobre trávilo. Prirodzene, počul o sóde bikarbóne a jej cnostiach, ale iba tak ako boháč počuje o pôžičkách. V prvej chvíli si myslel, že náhodou vzal nejaký balíček v kúpeľni a nevedomky si ho strčil do vrecka. Ale potom si spomenul, že toho rána si kabát do kúpeľne nebral a že si vyprázdnil vrecká ešte predošlej noci. Potom si jasne spomenul, že keď dostal odkaz, aby urobil správu o požiari, musel si rýchlo popchať do vrecka rôzne drobnosti, ktoré zvyčajne nosil so sebou — vreckovku, kľúče, drobné, ceruzky a čo-to zo skrine.

Je nemysliteľné, že by na jeho nočnom stolíku bola sóda bikarbóna.

Hector Puncheon bol v pomykove. Pohľad na hodiny mu však pripomenul, že práve v tej chvíli nemá čas na nejaké rozpaky. Musí ísť do Westminsteru, do kostola svätej Margaréty a podať o pol jedenástej správu o svadbe známej krásky, ktorá sa v tejto nezvyčajnej hodine vo všetkej tajnosti vydáva. Potom sa bude musieť ponáhľať na nejakú politickú schôdzu do Kingsway Hall a odtiaľ musí bežať na obed, ktorý podávajú na počesť slávneho letca v Connaught Rooms. Ak sa skončia reči tak asi do tretej, bude musieť letieť na vlak a dostať sa do Esheru, kde nejaké veličenstvo otvára novú školu a podáva deťom čaj. Potom, ak bude ešte živý, napíše článok vo vlaku a odovzdá ho v redakcii, bude mať chvíľku čas — porozmýšľať.

Tento namáhavý program splnil so zvyčajnými rozčuľujúcimi prekážkami až vtedy, keď položil redakčnému tajomníkovi na stôl poslednú stránku rukopisu a sedel unavený, ale vedomý si dobre vykonanej práce, v hostinci u Kohúta a jedol biftek; opäť mu prišiel na um tajomný balíček so sódou bikarbónou. A teraz, čím viac o tom rozmýšľal, tým čudnejšie sa mu to zdalo.

V mysli prebehol všetko, čo predchádzajúcej noci robil. Pri ohni, pamätal sa na to celkom zreteľne, obliekol si kabát a zapäl ho, aby chránil svoje sivé flanelové nohavice pred sadzou a striekaním hasičských hadíc. Vtedy by mu sotva mohli strčiť tajomný balíček do vrecka. Potom sa zhováral s rozličnými ľuďmi — vrátane mačky — písal článok v redakcii *Morning Staru* a raňajkoval v reštaurácii na Fleet Street. Domnienka, že by pri tejto príležitosti náhodou našiel a strčil do vrecka balíček sódy bikarbóny, sa mu zdala fantastická. Pravda, ak mu to niektorý z jeho kolegov novinárov zo žartu nestrčil do vrecka. Ale kto? A prečo?

Uvažoval ďalej. V mysli sa mu znovu vybavovala cesta domov a rozhovor u Bielej labute. Podnapitý pán vo večernom obleku istotne patril medzi ľudí, čo z času na čas používajú prostriedky pre lepšie trávenie a proti vetrom. Možno v niektorej dôvernejšej chvíli strčil balíček omylom namiesto do svojho do Hectorovho vrecka. Puncheon bol presvedčený, že furmani so sebou drogy nenosia...

Drogy. Keď sa mu toto slovo vynorilo v mysli — lebo Hector Puncheon zvyčajne myslel v presných pojmoch a často sa sám so sebou nahlas zhováral — prebleskla mu mysľou ohromná myšlienka. Čerta sóda bikarbóna! Bol ochotný staviť svoju novinársku reputáciu, že nešlo o nič podobné. Prstami vyhľadal balíček, ktorý strčil do toho istého vrecka, kde ho našiel. Práve keď ho chcel otvoriť a preskúmať jeho obsah, zišla mu na um lepšia myšlienka. Nechal rezeň nedojedený, zahundral prekvapenému čašníkovi, že o chvíľu sa vráti, a vybehol bez klobúka do najbližšej lekárne k istému pánu Tweedlovi, ktorého dobre poznal.

Tweedlova lekáreň bola zavretá, ale dnu ešte horelo svetlo a Hector mocne búchal na dvere, kým mu asistent neotvoril. Je tam pán Tweedle? Áno, je, ale práve odchádza. Keď ho Puncheon ubezpečil, že sa chce zhovárať s pánom Tweedlom osobne, pomocník vyhlásil, že pozrie, čo sa dá robiť.

Tweedle sa až o chvíľu zjavil zo zadnej časti lekárne v klobúku a kabáte, aby dal Hectorovi pocítiť, že sa správal prenáhlene a že ho pravdepodobne zbytočne vyrušuje. Ale keď sa už do toho dal, musel to dokončiť.

„Prosím vás, pán Tweedle,“ povedal, „prepáčte, že vás obťažujem; možno na celej veci nič nie je, ale bol by som rád, keby ste sa na to predsa len pozreli. Dostalo sa mi to do rúk veľmi čudným spôsobom.“

Lekárnik vzal balíček a chvíľu ho poťažkával v ruke.

„Dačo nie je v poriadku?“

„Neviem. Práve chcem, aby ste mi to vy povedali.“

„Sóda bikarbóna,“ povedal Tweedle, pozrúc na vinetu a na zapečatené strany balíčka. „Nie je tu meno lekárne — obyčajná tlačená vineta. Zdá sa, že ste balíček neotvorili.“

„Nie, neotvoril a chcem, aby ste mi to dosvedčili, ak by to bolo potrebné. Zdá sa, akoby to práve vyšlo z lekárne, pravda?“

„Tak sa zdá, áno,“ povedal Tweedle trochu prekvapene. „Zdá sa, že vineta je pôvodná, ibaže obe strany boli očividne zapečatené, ak to chcete vedieť.“

„Áno, a ja by som to tak nemohol zapečatiť, pravda? Chcem povedať, je to odborná robota.“

„Tak je.“

„Nuž, keď ste si teda tým celkom istý, otvorte balíček.“

Tweedle opatrne zastrčil nožík za pečať, rozlomil vosk a balíček otvoril. V balíčku, ako sa dalo očakávať, bol jemný biely prášok.

„Čo ďalej?“ spýtal sa Tweedle.

„No, je to sóda bikarbóna?“

Tweedle vysypal trošku prášku na dlaň, pozrel naň zblízka, ovoňal, navlhčil si prst, vzal niekoľko kryštálikov a dal si ich na jazyk. Potom sa mu tvár zmenila. Vybral vreckovku, utrel si ústa, prášok z dlane opatrne nasypal nazad do balíčka a spýtal sa:

„Odkiaľ to máte?“

„Hneď vám to poviem,“ povedal Hector. „Čo je to?“ „Kokaín,“ povedal Tweedle. „Ste si tým istý?“ „Prirodzene.“

„Nebesá!“ zvolal Hector víťazoslávne. „Mám stopu! To je deň! Prosím vás, Tweedle, máte chvíľku čas? Chcem, aby ste prišli do redakcie a povedali to Hawkinsovi.“

„Kam? Čo?“ spýtal sa Tweedle.

Hector Puncheon už nepovedal ani slovo a schytil ho za plece. A tak redaktora novostí v *Morning Stare* pána Hawkinsa prepadol

rozčúlený člen vlastnej redakcie so zadychčaným svedkom v pätách a ukázal mu balíček kokaínu.

Hawkins bol bystrý novinár a táto senzácia ho potešila. No jednako v takýchto veciach bol dosť svedomitý, pokiaľ ide o informovanie polície. Po prvé, pre noviny nie je dobré, keď sú v zlom pomere s políciou, a po druhé, nedávno mali nepríjemnosti v inom prípade, pretože políciu neinformovali. Preto keď počul historku Hectora Puncheona a keď ho poriadne vyhrešil, že pridlho čakal, kým preskúmal tajomný balíček, zatelefonoval do Scotland Yardu.

Hlavný inšpektor Parker, ešte vždy s rukou v slučke a s nervami veľmi napätými, dostal správu doma a vo chvíli, keď si už myslel, že má každodennú robotu šťastlivo za sebou. Strašne šomral, ale v poslednom čase bolo veľa rozruchu okolo pašerákov omamných jedov v Scotland Yarde a povraveli sa také veci, ktoré ho pohoršovali. Zlostne zavolal taxík a pobral sa do redakcie *Morning Staru* v sprievode morózneho seržanta Lumleya, ktorý ho nemal rád a ktorého on nemal rád, ale náhodou bol zo seržantov poruke len on.

V tom čase sa už pominulo rozčúlenie Hectora Puncheona. Po prebdetej noci a celodennej ťažkej práci bol veľmi ospanlivý a otupený. Nemohol sa zdržať, aby nezíval, a hlavný inšpektor sa na neho oboril. Na otázky sa mu však podarilo odpovedať presne, najmä kde v noci a skoro ráno bol.

„Tak vlastne,“ konštatoval Parker, keď dokončil svoju historku, „s určitosťou neviete povedať, kedy ste balíček dostali.“

„Nie, nemôžem,“ povedal Hector zlostne. Nemohol sa zbaviť pocitu, že to bolo od neho priam skvelé, že ten balíček vôbec dostal a že by mu mali byť za to všetci vďační. Namiesto toho, ako sa zdá, všetci mu čosi zazlievajú.

„Vravíte, že ste našli balíček, v pravom vrecku kabáta. Nestrčili ste predtým ruku do tohto vrecka po niečo?“

„Možno,“ zazíval, „ale presne si nespomínam.“ A opäť nekontrolovane zívol.

„Čo máte v tom vrecku?“

„Všeličo,“ povedal Hector. Strčil ruku do vrecka a vytiahol všelijaké taľafatky — ceruzku, zápalky, manikúrové nožničky, nejaký špagát, patentný otvárač pivových uzáverov, otvárač fliaš, veľmi špinavú vreckovku a nejaké omrvinky.

„Nespomínate si, že by ste dačo z toho v noci boli potrebovali?“ nadhodil Parker.

„Iste som použil vreckovku,“ povedal Hector a díval sa na ňu s nevôľou. „Dnes ráno som si chcel vziať čistú. Aj som si ju vzal. Kde ju mám? Ach, vo vrecku nohavíc. Tu je. Prirodzene,“ dodal ochotne, „tieto šaty som včera v noci nemal na sebe. Mal som starý tweedový kabát. Špinavú vreckovku som iste preložil do tohto vrecka s ostatnými vecami namiesto toho, aby som ju dal do špinavej bielizne. Viem, že je to tá, čo som mal pri požiari. Pozrite sa na tieto sadze.“

„Správne,“ povedal Parker, „ale neviete si spomenúť, kedy ste túto vreckovku včera v noci naposledy použili? Keby ste boli strčili ruku do vrecka, iste by ste boli prišli na to, že máte vo vrecku nejaký balíček.“

„Áno, to je možné,“ povedal Hector veselo. „No nebol by som si to všimol. Som zvyknutý, že mám vo vrecku rôzne haraburdy. Ľutujem, ale v tomto ohľade vám nemôžem pomôcť.“

A znovu ho premohlo zívanie. Hrdinsky ho potlačil, no musel si bolestivo vyduť nos, pričom mu skoro praskli ušné bubienky. Parker sa zlostne zadíval na jeho tvár.

„Prosím vás, pán Firkin, myslite na to, čo sa vás spytujem,“ povedal. „Keby ste —“

„Puncheon,“ opravil ho namrzene Hector.

„Puncheon,“ opakoval po ňom Parker, „prepáčte. Keby ste, pán Puncheon —“

„Neviem,“ prerušil ho Hector. „Čestné slovo, neviem. Nemá význam spytovať sa na to. Nepoviem vám to. Keby som vedel, povedal by som to, no jednoducho neviem.“

Hawkins pozrel z jedného na druhého a objavil v sebe trošku základných znalostí o ľudskej povahe.

„Myslím,“ povedal, „že by nezaškodilo trochu si vypiť.“

Vzal fľašu whisky a poháre z police, položil ich na stôl vedno s fľašou sódy. Parker sa mu poďakoval a zrazu sa zahanbil a ospravedlnil svoju zlú náladu.

„Prepáčte,“ povedal, „že som taký úsečný. Nedávno mi zlomili kľúčnu kosť a dosiaľ ma to bolí. Preto som taký odporne mrzutý. Poďme na vec z inej strany. Pán Puncheon, prečo sa domnievate, že si vás niekto vybral a strčil vám do vrecka tento balíček kokaínu?“

„Myslím, že nech to bol ktokoľvek, pomýlil si ma s niekým.“

„Aj mne sa tak marí. A nazdávate sa, že sa to muselo stať len v tej krčme alebo aj inde?“

„Len tam. Ak sa to nestalo v dave pri požiari. Lebo na iných miestach — napríklad tu v redakcii, alebo keď som robil interview s ľuďmi, všetci ma poznali alebo aspoň vedeli, prečo som ta prišiel.“

„To znie rozumne,“ súhlasil Parker. „A čo v reštaurácii, kde ste si dali klobásu?“

„Prirodzene, aj tam sa to mohlo stať. Ale nespomínam si, že by sa bol niekto dostal ku mne tak blízko, aby mi dačo strčil do vrecka. A ani pri požiari to nemohlo byť, lebo som mal zapnutý pršiplášť. Ale v krčme som mal pršiplášť rozopnutý a obšmietali sa okolo mňa najmenej štyria ľudia — jeden z dvoch furmanov, čo tam boli predo mnou, pomenší chlapík, ktorý vyzeral ako nejaký agent alebo čosi podobné, ďalej ten chlap vo večernom obleku a ten starec, čo sedel v rohu. Furman to nemohol byť, nevyzeral na ozajstného furmana.“

„Boli ste už v Bielej labuti predtým?“

„Raz, myslím, ale strašne dávno. Nechodievam ta často. A odvtedy je tam aj nový hostinský.“

„Tak dobre,“ pokračoval Parker, „čo na vás, pán Puncheon, núti ľudí, aby vám odovzdali zadarmo cenný balíček kokaínu?“

„Bohvie,“ povedal Hector.

Telefón na stole zúrivo zazvonil. Pán Hawkins schytil slúchadlo a zahĺbil sa do dlhého rozhovoru s neznámou osobou. Dvaja policajti so svojím svedkom sa utiahli do vzdialeného kúta a ticho pokračovali vo vyšetrovaní.

„Alebo,“ povedal Parker, „sa podobáte na zvyčajného obchodníka s omamnými jedmi, alebo ste ich nejakým spôsobom priviedli k tomu, že vy ste tá osoba, ktorú očakávajú. O čom ste sa zhovárali?“

Hector Puncheon si zúfalo lámal hlavu.

„O psoch,“ povedal napokon, „a o papagájoch. Najmä o papagájoch. No, áno — a o kozách.“

„O psoch, papagájoch a kozách?“

„Rozprávali sme si príbehy o papagájoch,“ pokračoval Hector Puncheon. „Nie, počkajte, začali sme o psoch. Ten malý chlapík vravel, že mal psa, ktorý neznášal kozy, a to nás priviedlo k papagájom a myšiam (zabudol som na myši) — hovorili sme o omamovaní papagájov kávou a korením.“

„O omamovaní?“ spýtal sa Parker rýchle. „Použili ste to slovo?“

„Neviem. Papagáj sa bál myší a museli ho z otrasu liečiť kávou.“

„Čí bol ten papagáj?“

„Patril tete toho malého chlapíka, ak sa nemýlim. Ten človek poznal aj iného papagája, ale ten patril nejakému farárovi a istý biskup ho učil kliať a povýšil farára. Neviem, či chcel vydierať, alebo preto, že sa mu ten papagáj páčil.“

„Ale čím ste vy prispeli ku konverzácii?“

„Takmer ničím. Ja som iba počúval a platil za nápoje.“

„A čo ten chlapík vo večernom obleku?“

„Ten rozprával o nákupnej listine svojej ženy a o balíkoch — áno, hovoril o nejakom balíku, ktorý mal vziať so sebou.“

„Vytiahol ten balík?“

„Nie, nemal nijaký balík.“

„Dobre,“ povedal Parker, keď sa ešte trochu takto neuspokojivo zhovárali. „Dáme sa do toho, pán Puncheon. Sme vám a pánu Hawkinsovi veľmi zaviazaní, že ste nás upozornili. O ten balíček sa postaráme a keby sme vás potrebovali, dáme vám vedieť.“

Vstal. Pán Hawkins naňho pozrel ponad stôl.

„Dozvedeli ste sa všetko, čo potrebujete? Predpokladám, že nebudete chcieť, aby sme túto historku uverejnili,“ dodal obozretne.

„Nie, zatiaľ o tom nič nepíšte,“ povedal Parker pevne. „Ale sme vám veľmi vďační a ak z toho niečo bude, dozviete sa o prípade prví a so všetkými podrobnosťami, aké zistíme. Myslím, že je to fair.“

Odišiel z redakcie so seržantom Lumleyom, ktorý mu šiel zachmúrený a mlčanlivý v pätách.

„Je to večná škoda, Lumley, že sme túto informáciu nedostali skôr. Mohli sme do tej krčmy na zvyšok dňa nasadiť nášho človeka. Teraz je už neskoro.“

„To je pravda,“ povedal seržant Lumley.

„Zdá sa, že tá krčma, to je to pravé miesto.“

„Pravdepodobne, pane.“

„Zásielka omamných jedov bola dosť veľká. To znamená, že bola určená pre niekoho, kto ich rozdeľuje na dosť širokej základni. A nemusela sa zaplatiť. To znamená, že chlap, ktorého

čakali, bol iba poslom tohto distributéra a ten má bezpochyby spojenie s vedúcim bandy inou cestou.“

„Pravdepodobne, pane,“ povedal seržant Lumley pochybovačne.

„Ide o to, čo máme robiť? Mohli by sme tam, prirodzene, urobiť raziu, ale nemyslím, že by to bolo dobré. Pravdepodobne by sme nenašli nič a zbytočne by sme vyvolali poplach.“

„To by nebolo nič nezvyčajné,“ zahundral seržant neprí-jemným tónom.

„To je pravda. Inak proti Bielej labuti nemáme nič, pravda?“

„Pokiaľ viem, nemáme, pane.“

„Najprv sa musíme presvedčiť. Majiteľ môže a nemusí byť do celej veci zapletený. Je celkom možné, že vôbec nie je, ale musíme mať istotu. Zariaďte, aby najmenej dvaja muži prezreli Bielu labuť. Ale nech to robia nenápadne. Môžu tam z času na čas zaskočiť, pozhovárať sa o papagájoch, o kozách a môžu sa presvedčiť, či sa dačo zvláštne nestane. A nech sa pokúsia nadviazať s tými ľuďmi spojenie — s tým krpáňom, s tým starcom a s tým chlapíkom v bielej košeli. To iste nebude ťažké. Pošlite ta dvoch rozumných, taktných chlapcov, ktorí nie sú abstinenti, a ak sa niečo v priebehu jedného, dvoch dní nedozvedia, vymeňte ich a pošlite ta druhých dvoch. A postarajte sa, aby vyzerali tak, ako treba, a aby nenosili erárne topánky alebo niečo podobné.“

„Prosím, pane.“

„A prepánajána, Lumley, tvárte sa trošku veselšie,“ povedal hlavný inšpektor. „Mám rád, ak sa služobné povinnosti vykonávajú v príjemnejšom ovzduší.“

„Robím, čo vládzem,“ odpovedal seržant Lumley urazene.

Hlavný inšpektor Parker sa energicky pobral domov spať.

13. TRÁPNA AVANTÚRA VEDÚCEHO ODDELENIA

„Prepáčte, slečna,“ povedal informátor Tompkin slečne Rossiterovej, „ale nevideli ste náhodou pána Wedderburna? Nie je vo svojej kancelárii.“

„Myslím, že som ho videla u pána Inglebyho.“

„Ďakujem vám veľmi pekne, slečna.“ Tompkinova veselá tvár vyzerala veľmi ustarostene a ešte väčšmi sa zachmúrila, keď vrátnik prišiel do Inglebyho kancelárie a našiel tam iba Inglebyho a Bredona.

Opakoval svoju otázku.

„Odišiel do budovy Breams' Buildings kvôli inzercii v akomsi magazíne,“ odpovedal Ingleby.

„Škoda!“ Tompkin vyzeral tak nešťastne, že Ingleby dodal: „Čo sa stalo?“

„Prosím vás, ale čisto medzi nami; stalo sa naozaj čosi čudné. Neviem, čo mám robiť.“

„Pri všetkých spoločenských ťažkostiach,“ poznamenal Bredon, „obráťte sa na strýčka Vševeda. Chcete vedieť, koľko gombičiek má byť na veste? Ako jesť v spoločnosti pomaranč? Ako predstaviť svoju bývalú ženu svojej budúcej žene? Strýko Vševed vám poradí.“

„Nuž, ak vy a pán Ingleby budete diskrétni —“

„Len to povedzte, Tompkin. Budeme mlčať ako nemý film. Na podpis vám požičiame akúkoľvek sumu od 5 do 5 000 libier. Bez nepríjemného vyšetrovania. Nežiadame nijakú záruku, ani nijakú neponúkame. Aké máte ťažkosti?“

„Ja nemám nijaké, pane. Je tu však nejaká mladá žena a hľadá pána Tallboya a ten je na porade s pánom Armstrongom a pánom Toulom, a nerád by som ho vyvolal.“

„Nuž,“ povedal Ingleby, „povedzte jej, aby počkala.“

„To som práve urobil, pane, a ona mi na to, že som to povedal iba preto, aby som ju zdržal, kým sa pán Tallboy nedostane z budovy. Strašne vyčíňa a vyhráža sa, že pôjde k pánu Pymovi. Ja, prirodzene, neviem, o čo ide,“ tu sa Tompkin zatváril neprirodzene, rozpačito a nevinne, „ale nemyslím, že by sa to pánu Tallboyovi alebo pánu Pymovi páčilo. A tak som si myslel, že by sa pán Wedderburn ako človek, ktorý sa najčastejšie stýka s pánom Tallboyom, mohol s ňou pozhovárať —“

„Rozumiem,“ povedal Ingleby. „Kde je tá mladá žena?“

„Nuž, dal som ju do malej konferenčnej siene,“ povedal Tompkin pochybovačne s dôrazom na „dal“, „no prirodzene, keby odtiaľ opäť vyšla (a nič jej v tom nezabráni) a pobrala sa k pánu Pymovi, ba možno i k slečne Fearneyovej —. Viete, pane, keď ľudia ako slečna Fearneyová majú úradnú funkciu, musia si také veci všímať, ako by ste vy povedali, či sa im to už páči alebo nie. Nie je to ako u vás alebo u mňa.“ Tompkin pozrel z Inglebyho na Bredona a oslovenie „pane“ podelil medzi oboch.

Bredon, ktorý čarbal perom vzorce na pijavý papier, zdvihol oči.

„Ako vyzerá?“ spýtal sa. „Chcem povedať,“ pokračoval, keď Tompkin zaváhal, „myslíte, že je naozaj v tvŕdzi alebo len chce vyvolať nepríjemnosti?“

„Keď sa ma spytujete,“ povedal Tompkin, „povedal by som, že je to vulgárna ženská.“

„Idem a umlčím ju,“ povedal Bredon. „Zavolajte pána Tallboya, len čo sa uvoľní.“ „Prosím, pane.“

„A pousilujte sa, aby sa to nerozneslo po celom úrade. Možno to vôbec nič nie je,“

„Dobre, pane. Ja nič nepoviem. Ale mám tam liftboya, ktorý —“

„Tak mu povedzte, aby držal jazyk za zubami.“ „Áno, pane.“

Bredon vyšiel von a tváril sa, akoby mu vôbec nezáležalo na úlohe, ktorú na seba vzal. Kým však došiel k dverám hovorne, na tvári sa mu nezračilo nič iné ako ochota pomôcť. Rezko vošiel a jeho skúsené oko na prvý pohľad postrehlo na mladej žene každú podrobnosť, od tvrdých očí a zovretých pier, až po jej červené ostré nechty a nápadné topánky.

„Dobrý deň," pozdravil veselo. „Hľadáte tuším pána Tallboya? Nezdrží sa dlho. Zavolali ho na poradu s nejakými zákazníkmi, nemôžeme ho vyvolať, a tak ma poslali, aby som vás zabával, kým príde. Zafajčíte si, slečna — eh — informátor neuviedol vaše meno."

„Vavasourová — Etel Vavasourová. Kto ste vy? Vy ste pán Pym?"

Bredon sa zasmial.

„Panebože, nie som. Ja tu nie som nijaká dôležitá osoba — som jedným z najmladších textárov."

„Rozumiem. Vy ste Jimov kamarát?"

„Tallboyov? Ani nie. Bol som tam náhodou. Povedali mi, že nejaká veľmi pekná mladá dáma hľadá Tallboya, a tak som si pomyslel: ‚Pozriem sa na ňu,' a zašiel som sem, aby som vám spríjemnil nudné čakanie."

„To je od vás veľmi pekné," povedala slečna Vavasourová a piskľavo sa zasmiala. „Jim vás iste poslal, aby ste ma prehovorili. To je pre Jima typické. Predpokladám, že on zatiaľ vypadol zadným vchodom."

„Ubezpečujem vás, milá slečna, že dnes popoludní som Tallboya ani nevidel, ani som sa s ním nezhováral. A keď sa dozvie, že sme sa spolu zhovárali, bude sa na mňa ešte aj hnevať. A nečudo. Keby ste prišli navštíviť mňa, vynadal by som každému, kto by sa vám priplietol do cesty."

„Vy sa v tom vyznáte," odpovedala slečna Vavasourová. „Poznám typ ľudí, ako ste vy. Vedeli by ste urobiť aj z komára

somára. Ale vravím vám: ak si Jim Tallboy myslí, že ma oblafne tým, že pošle svojich kamarátov, aby ma udobrili, tak sa strašne mýli.“

„Drahá slečna Vavasourová, ako vám mám vysvetliť toto nedorozumenie? Vy ste ma nepochopili. Nie som tu vôbec preto, aby som zastupoval Tallboyove záujmy — chcem vám len povedať, že tento podnik nie je najvhodnejším miestom na osobné a dôverné rozhovory. Ak by som vám smel poradiť, bolo by lepšie dať si schôdzku inde a v inom čase —“

„To áno, ale —“ povedala slečna Vavasourová, „ak vám chlap neodpovedá na listy, nepríde vás navštíviť a pritom ani človek nevie, kde býva, čo má dievča robiť? Nechcem vyvolávať nijaké nepríjemnosti.“

Tu slečna Vavasourová zafikala, vytiahla malú vreckovku a opatrne si ju priložila k podfarbeným očiam.

„Nebesá!“ povedal Bredon. „To je naozaj nepekné!“

„Aj tak sa to dá povedať,“ odpovedala slečna Vavasourová. „To by od gentlemana nikto nečakal. To je už tak! Ak nejaký chlap hučí do dievčaťa, to je jedna vec, ale ak ju dostane do nešťastia, to je potom druhá vec. To už dievčaťu nevraví, že si ju vezme. Vy mu poviete, že si ma musí vziať, dobre? Ja si vykričím cestu k starému Pymovi a podkúrim mu. V dnešných časoch sa musí dievča o seba postarať. Iste by som bola radšej, keby to niekto miesto mňa vybavil, ale teraz, keď je úbohá teta mŕtva, niet živej duše, čo by sa ma zastala.“

Opäť prišla k slovu vreckovka.

„Dievča zlaté,“ povedal Bredon, „ani Pym, aj keď je veľký diktátor, nemôže prinútiť Tallboya, aby si vás vzal. Veď ten je už ženatý.“

„Ženatý?“ Slečna Vavasourová si sňala vreckovku, odhaliac pár dokonale suchých a zlostných očí. „Tá beštia! Preto ma nikdy nepozval domov. Vytieral mi oči tým, že má iba jednu izbu a že

jeho domáca je veľmi prísna. Mne je to aj tak jedno. Bude si ma musieť vziať. Žena sa s ním môže dať rozviesť. Boh mi je svedkom, že bude mať dosť dôvodov. Mám jeho listy.“

Oči sa jej neodvolateľne obrátili k veľkej dekoratívnej kabelke. Bol to zradný pohyb; hneď si to uvedomila a pozrela prosebné na Bredona, ale ten už vedel, na čom je.

„Tak vy ich máte so sebou. To bolo od vás veľmi — prezieravé. Pozrite, slečna Vavasourová, aký to má význam takto sa zhovárať? Môžete byť ku mne úprimná. Chceli ste mu pohroziť, že ukážete tie listy Pymovi, ak Tallboy nezaplatí, pravda?“

„Nie, to som nechcela.“

„Vy ste taká oddaná Tallboyovi, že nosíte jeho korešpondenciu vždy so sebou?“

„Áno — nie. Nepovedala som, že mám listy so sebou.“

„Nie? Ale veď ste to teraz priznali. Prosím vás, prijmite radu človeka, ktorý je dva razy taký starý ako vy.“ (To bol veľkodušný odhad, lebo slečna Vavasourová mala aspoň dvadsaťosem.) „Ak tu vyvoláte škandál, nestane sa nič, hádam iba to, že Tallboy pravdepodobne stratí zamestnanie a nebude mať peniaze ani pre vás, ani pre iného. A ak sa pokúsite predať mu tie listy — na to je istý výraz, a to veľmi nepekný.“

„To je všetko pekné,“ povedala slečna Vavasourová chmúrne, „ale čo s tým malérom, do ktorého ma dostal? Ja som manekýnka, rozumiete? A ak sa dievča musí vzdať svojej práce a zničí si postavu na celý život —“

„Ste si istá, že sa v tej veci nemýlite?“

„Pravdaže som si istá! Za čo ma máte? Za neviniatko?“

„To iste nie,“ povedal Bredon. „Tallboy bezpochyby nájde nejaké vhodné riešenie. Ale — ak vám smiem poradiť — nijaké hrozby a nijaký škandál. A — prepáčte mi — sú aj iní chlapi na svete.“

„Áno, sú,“ povedala slečna Vavasourová úprimne, „ale tí nebudú tak veľmi ochotní vziať si dievča s minulosťou, ak rozumiete, čo mám na mysli. Ani vy by ste to neurobili, však?“

„Ja? Ja sa do ničoho neženiem,“ povedal Bredon s väčšou pohotovosťou a dôrazom, ako by bolo zdvorilé. „Ale všeobecne som presvedčený, že bude lepšie, ak nevyvoláte výbuch — v každom prípade aspoň nie tu. Chcem povedať, že to je najdôležitejšie. Lebo toto je jedna z tých starosvetských firiem, ktoré nemajú rady, ak sa u ich prihodí niečo nepríjemné alebo — ehm — nežiaduce.“

„To si myslím,“ povedala slečna Vavasourová múdro, „preto som tu.“

„Uverte mi však, že neurobíte dobre, ak vyvoláte škandál. Naozaj nie. Napokon — tu je ten, koho hľadáte. Tak a ja mažem. Haló, Tallboy — trochu som zabával dámu počas vašej neprítomnosti.“

Tallboy v tvári bledý ako stena, s chvejúcimi sa perami sa na chvíľu mlčky zadíval planúcimi očami na Bredona a povedal tlmeným hlasom: „Ďakujem vám.“

„Neďakujte mi,“ povedal Bredon. „Potešenie bolo celkom na mojej strane.“

Vyšiel a zavrel za sebou dvere.

„Som zvedavý,“ hútal Bredon, keď kráčal pomaly hore schodmi do svojej kancelárie, „som naozaj zvedavý, či je možné, aby som sa mýlil, pokiaľ ide o nášho priateľa Victora Deana. Je možné, že to bol iba obyčajný alebo sviatočný vydierač, ktorý sa zameriaval iba na to, aby zneužil ľudské slabosti svojich kolegov vo vlastný prospech? Stálo niekomu za to rozbiť mu lebku a zhodiť ho zo železných schodov, ako stvorených pre vrahov? Vedel by mi to povedať Willis, ale ten dobrák je z nejakého dôvodu hluchý ako peň, nechce sa dať zvábiť známym čarom

mojej výrečnosti. Má nejaký význam vypytovať sa ho ešte raz? Keby som si len bol istý, že on nie je ten pán, ktorý ovalil môjho úbohého švagra Charlesa a ktorý si vymýšľa plány na likvidáciu mojej nehodnej osoby. Nie preto, že by som mal dačo proti tomu, ale nechcem si urobiť dôverníka z človeka, po ktorom sliedim, ako to urobil prisprostý hrdina v nejakej detektívke, v ktorej sa ukáže, že zločincom je sám detektív. Keby som bol niekedy videl Willisa pri nejakej hre alebo pri športe, vedel by som lepšie, na čom som, ale zdá sa, že opovrhuje životom na ihrisku — a to samo osebe je veľmi zlé.“

Po chvíli uvažovania zašiel do Willisovej kancelárie.

„Prepáčte, pán Willis,“ oslovil ho, „nevyrušujem vás?“

„Nie. Vojdite.“

Willis zdvihol oči od hárka papiera, na ktorom boli titulky: „Biele ako magnólia, mäkké ako magnólia — to povedia o vašich rukách.“ Bol skľúčený a chorý.

„Prosím vás, Willis,“ začal Bredon, „poraďte mi. Viem, že spolu nijako dobre nevychádzame —“

„Veru nie —je to moja chyba,“ povedal Willis. Chvíľku sa zdalo, že zápasí sám so sebou, a potom z neho slová vyhŕkli, akoby ich zo seba vynucoval násilím. „Myslím, že sa vám musím ospravedlniť. Mýlil som sa.“

„Čo vlastne máte proti mne? Aby som vám pravdu povedal, naozaj neviem, o čo ide.“

„Myslel som, že patríte k bande Victora Deana, k tým pašerákom omamných jedov a pijanom a že sa opäť pokúšate dostať do toho aj Pamelu — slečnu Deanovú. Povedali mi, že to nie je pravda. Ale ja som vás tam s ňou videl a ona mi teraz povedala, že je to moja chyba, keď ste — keď ste — ach, nech to čert vezme!“

„Čo je teda vo veci?“

„Poviem vám, čo je vo veci,“ odpovedal Willis prudko. „Vy ste sa vnútili slečne Deanovej — bohvie, čo ste jej povedali — a ona mi to nechce povedať. Nahovorili ste jej, že ste priateľom jej brata alebo niečo podobné — je to pravda?“

„Nie celkom tak, ako vravíte. Zoznámil som sa so slečnou Deanovou pre čosi, čo súvisí s jej bratom, ale ja som ho vôbec nepoznal a ona to vie.“

„Čo to má teda s ním spoločné?“

„Ľutujem, ale to vám nemôžem povedať.“

„To je sakramentsky čudné,“ povedal Willis a tvár sa mu podozrievavo zamračila. Potom si iste uvedomil, že sa vlastne chcel ospravedlniť, a pokračoval:

„No jednako, vzali ste ju na to odporné miesto dolu pri rieke.“

„Ani to nie je pravda. Ja som ju požiadal, aby ma ta zaviedla, lebo by som sa tam nebol mohol dostať bez uvedenia.“

„To je lož. Aj ja som sa tam dostal.“

„Slečna Deanová povedala, aby vás pustili dnu.“

„Ach!“ Willis ostal na chvíľu ohromený. „V každom prípade nemali ste právo žiadať od slušného dievčaťa, aby také dačo urobilo. Preto som sa pohádal s Deanom. Taký dom nie je pre ňu a vy to dobre viete.“

„Viem a ľutujem, že som ju o to musel požiadať. Iste ste si všimli, že som dal pozor, aby sa jej nič nestalo.“

„To neviem,“ zahundral Willis.

„Nie ste veľmi dobrý detektív,“ povedal Bredon s úsmevom. „Musíte uveriť môjmu slovu, že jej nehrozilo nebezpečenstvo.“

„Vášmu slovu neverím, ale jej verím. Ona to vraví a jej to musím veriť. Ale ak nie ste sám skrz-naskrz skazený, načo ste sa ta chceli dostať?“

„To je ďalšia vec, ktorú vám nemôžem povedať. Ale môžem vám ponúknuť jedno-dve rozumné vysvetlenia, ktoré sa na tento prípad hodia. Možno som novinár, ktorý má napísať článok o

najnovších typoch nočných klubov. Alebo som detektív, ktorý ide po stope pašerákov omamných jedov. Alebo som možno vášnivý stúpenec nového náboženstva, ktoré sa usiluje zachrániť duše hriešnikov povojnovej spoločnosti. Alebo som možno do niekoho zaľúbený — povedzme, ak sa vám páči, do známej Diany de Momeriovej

— a vyhrážam sa, že spácham samovraždu, ak ma s ňou nezoznámia. Momentálne vám ponúkam tieto štyri riešenia a ak budete chcieť, môžem si vymyslieť aj ďalšie.“

„Môžete byť aj obchodník s omamnými jedmi,“ povedal Willis.

„Na to som nepomyslel. Ale keby som bol, pochybujem, že by som potreboval, aby ma slečna Deanová do tej bandy uviedla.“

Willis zahundral čosi nezrozumiteľné.

„Nazdávam sa,“ povedal Bredon, „že slečna Deanová ma nepovažuje za beznádejne skazeného. Čo teda máte proti mne?“

„Ide o to,“ vrčal Willis, „že ste — panebože — vy sviniar

— že ste ju hodili cez palubu, a ona vraví, že je to moja vina.“

„To by ste nemali vravieť, pán môj,“ povedal Bredon naozaj zmučene. „To sa nepatrí.“

„Nie, ale ja nie som nijaký gentleman. Nikdy som nebol —“

„Ak mi poviete, že ste nikdy nechodili do súkromnej školy,“ povedal Bredon, „začnem zavýjať. Už toho mám dosť s Copleyom a Smaylom a so všetkými ostatnými somármi, ktorí majú kopu komplexov menejcennosti a vážia ľudí podľa toho, kde boli vychovaní, akoby na tom záležalo. Spamätajte sa! Každý, nech bol vychovaný kdekoľvek, musí vedieť, že sa o dievčati nepatrí také dačo povedať. A najmä vtedy nie, ak na to niet najmenšieho dôvodu.“

„Ale dôvod je,“ povedal Willis. „Vy si to neuvedomujete, ale ja to viem. Pravda, človek je človek, ale ľudia ako vy majú v sebe

niečo, čím si získavajú ľudí; najmä ženy na to vždy letia. Viem, že som aspoň taký dobrý chlap ako vy, ale nevyzeráte na to. A v tom to je.“

„Pán Willis, ubezpečujem vás —“

„Viem, viem. Nikdy ste slečne Deanovej nevyznali lásku to chcete povedať, nikdy ani slovom, ani pohľadom alebo skutkom a tak ďalej, nedali ste jej ani najmenšiu zámienku bah! Viem to. Ona to pripúšťa. Tým horšie.“ „Ľutujem,“ povedal Bredon, „zdá sa mi však, že ste veľmi bláznivý párik. A naozaj si myslím, že sa v citoch slečny Deanovej mýlite.“ „To je pravdepodobné.“

„Naozaj si to myslím. V žiadnom prípade nemali ste mi o tom nič vravieť. A v nijakom prípade tu nič nezmôžem.“

„Požiadala ma,“ pokračoval Willis nešťastne, „aby som sa vám ospravedlnil a priviedol vás — a požiadal vás — a dal všetko do poriadku.“

„Nič netreba dávať do poriadku. Slečna Deanová vie veľmi dobre, že moje rozhovory s ňou mali čisto služobný ráz. A ja môžem povedať iba toľko, pán Willis, ak ste prijali takéto poverenie, ona si o vás iste myslí, že ste mäkký ako maslo. Prečo ste jej, prepánajána, nepovedali, že radšej by ste sa pozhovárali s čertom ako so mnou? Istotne od vás očakávala práve to.“

„Myslíte?“

„Pravdaže,“ povedal Bredon, ktorý si tým vôbec nebol istý, ale myslel si, že bude lepšie, ak sa tak bude tváriť. „Nesmiete vytvárať neznesiteľné situácie. Je mi to veľmi nepríjemné a som si istý, že slečna Deanová by sa strašne rozčúlila, keby sa dozvedela, čo ste mi o nej povedali. Podľa môjho názoru chcela iba to, aby ste si nevysvetľovali mylne služobnú známosť a netvárili sa tak nepriateľsky, chcela, aby ste to so mnou dali do poriadku pre prípad, že by som zas potreboval jej pomoc, aby z toho neboli nepríjemnosti. Aj keď som to povedal inými slovami, nechcela od vás práve toto?“

„Áno,“ odpovedal Willis. Bola to lož a on vedel, že to Bredon vie, ale luhal statočne. „Pravdaže to chcela. Ja som si to však inak vysvetľoval.“

„Nič to,“ odpovedal Bredon, „tým je to vybavené. Povedzte slečne Deanovej, že moja vec postupuje veľmi pekne a že ak budem opäť potrebovať jej pomoc, bez váhania ju zavolám. No, a to je všetko?“

„Áno, to je všetko.“

„Ste si istý — keď už o tom hovoríme — že už niet nič iného, čo by ste mi chceli povedať?“ „N — nie.“

„Nehovoríte to veľmi presvedčivo. To všetko ste sa mi pokúšali povedať už dlhší čas.“

„Nie veľmi dávno. Niekoľko dní.“

„Povedzme od toho čajového večierka?“

Willis sa strhol. Bredon ho sústredene pozoroval a využíval svoje výhodné postavenie.

„To ste mi chceli povedať, keď ste tej noci prišli do Great Ormond Street?“

„Ako to viete?“

„Nevedel som to, tušil som to. Ako som už prv povedal, nebol by z vás dobrý detektív. Pri tej príležitosti ste stratili ceruzku, pravda?“

Vytiahol ceruzku z vrecka a ukázal mu ju.

„Ceruzku? Nie, neviem o tom. Kde ste ju našli?“

„V Great Ormond Street.“

„Myslím, že nie je moja. Neviem. Myslím, že svoju ešte mám.“

„Nič to. Prišli ste tej noci, aby ste sa ospravedlnili?“

„Nie. Chcel som, aby ste mi dačo vysvetlili. Chcel som vám jednu vraziť, ak to chcete vedieť. Prišiel som tam pred desiatou — “

„Zazvonili ste v mojom byte?“

„Nie, nezazvonil. Poviem vám prečo. Pozrel som sa do schránky a videl som list od slečny Deanovej a — a neodvážil som sa ísť hore. Bál som sa, že sa neovládnem. Mal som pocit, že vás zavraždím. A tak som odišiel a potuloval som sa hore-dolu, kým som sa natoľko neunavil, že som nevládal ani myslieť.“

„Rozumiem. Vôbec ste sa nepokúsili vyhľadať ma.“ „Nie,“'

„Nuž tak je to teda.“ Bredon kývol rukou a prestal o tom hovoriť. „Tak je to v poriadku. Nič to. Trochu som sa len čudoval, pokiaľ ide o ceruzku.“

„O ceruzku?“

„Áno. Viete, našiel som ju na najvyššej podeste na schodoch pred mojimi dverami. Neviem pochopiť, ako sa ta dostala.“

„Nie je moja. Ja som nešiel na poschodie.“

„Ako dlho ste boli v dome?“

„Iba niekoľko minút.“

„A boli ste po celý čas dolu v hale?“

„Áno.“

„Tak to potom nemohla byť vaša ceruzka. Je to veľmi čudné, lebo ako viete, tie ceruzky nie sú na trhu.“ „Možno ste ju vy stratili.“

„Možno. To je pravdepodobnejšie vysvetlenie. Nie je to dôležité.“

Nastala krátka a veľmi trápna prestávka. Willis ju prerušil a stiesneno sa spýtal.

„O čom ste sa chceli so mnou poradiť?“

„O starej známej veci,“ povedal Bredon. „Možno teraz, keď sme si veci vysvetlili, bude sa vám ľahšie odpovedať na to, čo chcem vedieť. Okolnosti ma dali dokopy s Deanovou rodinou a som trochu zvedavý, aký človek bol nebohý oplakávaný Victor. Sestra vraví, že bol dobrý a láskavý brat, ale na nešťastie trochu divý, pokiaľ ide o morálku — čo znamená, ako som vyrozumel, že sa zbláznil do Diany de Momeriovej. Podľa jej slov brával sestru

do rozličných podnikov, aby sa stretla s peknou Dianou. Vy ste zasiahli. Slečna Deanová si potom všetko uvedomila, prestala sa s ňou stýkať a celkom prirodzene a nelogicky sa zlostila, že ste sa do toho zamiešali. Napokon Diana de Momeriová' prerušila s Victorom styky a poslala ho domov. Nazdávam sa, že potiaľ je to pravda, však?“

„Áno,“ povedal Willis. „No neverím, že by Dean bol naozaj zbláznený do Momeriovej. Myslím, že mu to lichotilo, a nazdával sa, že z nej dačo vytlčie. V skutočnosti bol iba prostý nízky človek.“

„Dávala mu peniaze?“

„Áno, dávala, ale mnoho z toho nemal, lebo prišiel na to, že je veľmi nákladné chodiť s jej bandou. Prirodzene, nebol to človek toho druhu. Nerád hral hazardne, ale musel, aby s nimi držal krok; a nerád pil. Istým spôsobom by sa mi bolo väčšmi páčilo, keby sa bol opíjal. A nepožíval ani omamné jedy. Zdá sa, že práve preto s ním slečna de Momeriová prerušila styky. Najhoršie na tej bande je, viete, že sa neuspokojí dovtedy, kým každý nie je taký zlý ako ona. Kiež by len brali omamné jedy až do skapania a uspokojili sa s tým; čím skôr sa vženú do hrobu, tým lepšie pre každého. S radosťou by som im dodával celé vagóny omamných jedov. Ale oni sa zavesia na slušných ľudí a zničia im celý život. Preto som mal strach o Pamelu.“

„Ale vy vravíte, že Victor zostal neskazený.“

„Áno, ale Pamela je iná. Je skôr impulzívna a ľahko — nie, nedá sa ľahko zviesť, ale ľahko sa vzruší. Je veľkomyseľná a rada všetko skúsi. Ak sa pre nejakú osobu nadchne, rada robí to, čo ona. Potrebuje niekoho — no, ale to je jedno. Nechcem hovoriť o Pamele. Chcem povedať iba toľko, že Victor bol jej pravý opak. Bol na seba veľmi opatrný a vedel dobre vystriehnuť každú veľkú príležitosť.“

„Chcete povedať, že patril medzi ľudí, ktorí vedia vyťažiť, koľko len môžu zo svojich priateľov?“

„Patril medzi ľudí, ktorí nemali nikdy vlastné cigarety, a ak mohol, vždy zmizol, keď bol rad na ňom zaplatiť rundu. A pritom vždy dobiedzal.“

„Tak potom mal veľmi dobrý dôvod, že chodil s bandou Diany de Momeriovej. Ako vravíte, bolo to veľmi nákladné.“

„Áno, iste mal vo výhľade čosi veľmi výhodné. A keby došlo k tomu, aby obetoval svoju sestru —“

„Presne tak. Ale to všetko len tak mimochodom. Chcel som vedieť toto: dajme tomu, že by odhalil, že niekto — povedzme tu v podniku — mohli by ste to byť aj vy — má v skrini ľudskú kostru, aby som použil starú metaforu, patril Victor Dean medzi tých ľudí, ktorí by to zneužívali?“

„Chcete povedať, či by bol vydieral?“ spýtal sa Willis stroho.

„To je silné slovo, ale nazvime to tak.“

„Neviem,“ povedal Willis po krátkej úvahe. „To je čertovská vec predpokladať o niekom také dačo. Ale môžem povedať iba toľko, že ma táto otázka vôbec neohromuje. Ak mi chcete povedať, že niekoho vydieral, ani by ma to veľmi neprekvapilo. No pretože ide o dosť vážny prečin, vydierač musel byť vo veľmi výhodnom postavení a obeť si iste nemohla dovoliť zjaviť sa pred súdom. Osobne nemám najmenší dôvod predpokladať, že urobil niečo podobné. Zdalo sa, že nikdy nemal peniaze. Ale to by ešte u takého opatrného človeka, ako bol Dean, nič neznamenalo. Ten by nedopustil, aby mu zväzok bankoviek vypadol zo stola.“

„Myslíte, že povaľujúce sa bankovky potvrdzujú niečiu nevinu?“

„Ani trochu. Len dokazujú neopatrnosť tej osoby a Dean celkom určite neopatrný nebol.“

„Ďakujem, že ste hovorili tak úprimne.“

„Niet za čo. Len prepánajána neprezraďte Pamele, čo som vám povedal o Victorovi. Už som mal pre to dosť trápenia.“

Bredon ho ubezpečil, že sa nemusí báť takej fantastickej nediskrétnosti, a rozlúčil sa zdvorilo, ale rozpačite.

Na konci chodby na neho čakal Tallboy.

„Bredon, prirodzene, veľmi pekne vám ďakujem. Spolieham sa na vás, že nerozšírite celú vec ďalej, ako sa už dostala. To všetko je, prirodzene, nezmysel. Ten blázon. Tompkin zasa dokonale stratil hlavu. Už som mu poriadne vynadal.“

„Môžete sa spoľahnúť,“ odpovedal Bredon. „Mnoho kriku pre nič. Nemal som sa do toho vôbec pliesť. Ale človek nikdy nevie. Chcem povedať, keby ste sa boli zdržali a slečna Vavasourová by mala čakania dosť — viete, čo chcem povedať.“

„Áno,“ povedal Tallboy a oblizol si suché pery. „Mohlo to byť veľmi nepríjemné. Keď začnú dievčatá hysterizovať, povedia niekedy viac, ako chcú. Asi ste si pomysleli, že som blázon. Teraz s tým skoncujem. Všetko som dal do poriadku. Je to, pravdaže, nepríjemné, ale nie je to nič zúfalé.“ Nútene sa usmial.

„Ste trochu prepracovaný.“

„Cítim to. Celú noc som prebdel. Moja žena — no, moja žena včera v noci porodila. Stalo sa to čiastočne preto, doparoma, na tom predsa nezáleží!“

„Chápem,“ povedal Bredon. „Je to veľmi únavné. Prečo ste si nevzali voľno?“

„Nechcel som to urobiť. Dnes je môj najrušnejší deň a je lepšie, keď si človek zamestná myseľ. Okrem toho nebolo to potrebné. Všetko išlo hladko. Istotne si myslíte, že som strašné prasa.“

„Nie ste jediný,“ povedal Bredon.

„Nie, stáva sa to dosť často. Je to takmer bežné. Môžem vás však ubezpečiť, že sa to nezopakuje.“

„Istotne vám to všetko spôsobilo poriadne nepríjemnosti.“

„Áno, no nebolo to také zlé. Ako vravíte, nie som jediný chlap, ktorému sa to stalo. Netreba sa pre to rozčuľovať, pravda? No, ako som vravel, ďakujem vám ešte raz — len to som vám chcel povedať.“

„Nemáte mi za čo ďakovať. Čo je, chlapče, čo chceš?“

„Nemáte nejaké listy na odoslanie, pane?“

„Nie, ďakujem,“ povedal Bredon.

„Počkaj chvíľu,“ povedal Tallboy. „Ja mám jeden list.“ Hľadal v náprsnom vrecku a vytiahol zapečatenú obálku. „Bredon, prosím vás, požičajte mi na chvíľu pero. Na, tu máš, chlapče, drobné a prines mi známku od slečny Rossiterovej.“

Vzal pero, ktoré mu Bredon podával, sklonil sa nad stôl a chvatne napísal na obálku adresu: S. Smithovi. Bredon ho pozorne sledoval, pri čom ho Tallboy prichytil. Bredon sa mu ospravedlnil.

„Prepáčte mi moju zvedavosť. To je zlá vlastnosť. Človek ju pochytí v pisárni.“

„Nič to, je to iba odkaz pre burzového makléra.“

„Šťastní ľudia, ktorí majú do činenia s účastinami.“

Tallboy sa zasmial, prilepil na list známku a odovzdal ho čakajúcemu chlapcovi.

„A tak sa končí namáhavý deň,“ poznamenal.

„Bol pán Toule veľmi únavný?“

„Nie väčšmi ako zvyčajne. Odmietol: ‚Samé slzy ako Niobe.' Vyhlásil, že nevie, kto je Niobe, a predpokladá, že to nevie nikto. Ale pustil tento týždeň: ‚Slzy, samé slzy', lebo si spomenul, že keď bol ešte chlapec, otec čítaval nahlas Tennysona v rodinnom kruhu.“

„Tak aspoň jeden titulok sa zachránil z trosiek.“

„Áno, páčil sa mu nápad s poetickými citátmi. Nazdáva sa, že to jeho inzerátom zaručuje výnimočnú svojráznosť. Budete si musieť vymyslieť ďalšie. Má rád najmä tie, ktoré možno dobre ilustrovať.“

„Dobre. ‚Slzy vyhŕkli ako letná búrka', aj to je Tennyson. Obraz pestúnky z deväťdesiatych rokov s dieťaťom na kolenách. Deti, to vždy zaberie. (Prepáčte, zdá sa, že sa nezbavíme detí.) Text začnime ‚Slzy sú často úľavou prepracovaným nervom, ale keď tečú príliš často, príliš ľahko, je to známka, že potrebujete Nutrax.' Napíšem to. Bassanio a Antonio: ‚Neviem, prečo som taký smutný.' Dajte ten citát do textu. ‚Neodôvodnená skľúčenosť, taká, akú pociťoval Antonio, unavuje trpiteľa jeho priateľov. Choďte na koreň veci a liečte si zmučené nervy Nutraxom.' Takéto citáty môžem strúhať celú hodinu.“

Tallboy sa smutne usmieval.

„Škoda, že sa nemôžeme vyliečiť svojím vlastným ja, pravda?“

Bredon ho kriticky pozoroval.

„Potrebujete,“ povedal, „dobrý obed a fľašu šampanského.“

14. NÁDEJNÁ KONŠPIRÁCIA DVOCH ČIERNYCH OVIEC

Pán v kostýme harlekýna si s pokojnou rozvahou sňal masku a položil ju na stôl.

„Pretože môj cnostný bratanec Wimsey vypustil mačku z vreca, môžem to pokojne sňať. Obávam sa," obrátil sa k Diane, „že môj výzor vás sklame. Okrem toho, že som krajší a menej sa podobám na králika, žena, ktorá videla Wimseya, videla vlastne mňa. Je to pre mňa veľká nevýhoda, ale nemôžem si pomôcť. Podobáme sa našťastie iba výzorom."

„Je to takmer neuveriteľné," povedal major Milligan. Sklonil sa dopredu, aby zblízka preskúmal tvár svojho spoločníka, ale Bredon natiahol nedbalo rameno a očividne bez veľkej námahy strčil ho nazad na sedadlo.

„Nepchajte sa príliš blízko," poznamenal grobiansky. „Ba ešte aj taká tvár, akú má Wimsey, je lepšia ako vaša. Vaša je škvrnitá. Jete a pijete primnoho."

Major Milligan bol naozaj rozladený, lebo ráno si našiel niekoľko malých pupienkov na čele a dúfal, že sú nezbadateľné. Zlostne zahundral. Diana sa zasmiala.

„Predpokladám," pokračoval Bredon, „že zo mňa chcete dačo dostať. Ľudia vášho druhu to vždy chcú. O čo ide?"

„Nemám námietky proti tomu, aby sme hovorili úprimne," odpovedal major Milligan.

„To rád počujem. To človeka vždy pripraví na lož, čo bude nasledovať. Keď človeka vopred varujú, akoby ho vopred ozbrojili."

„Ak chcete, môžete si to myslieť. Ja si však myslím, že ak budete počúvať, bude to vo váš prospech." „Finančný prospech?" „Aký iný prospech existuje?"

„Naozaj aký? Vaša tvár sa mi začína trochu lepšie páčiť.“ „Naozaj? Páči sa vám natoľko, aby ste zodpovedali niekoľko otázok?“ „Možno.“

„Ako to, že poznáte Pamelu Deanovú?“

„Pamela? Rozkošné dievča, pravda? Bol som jej predstavený, ako sa vo veľkej spoločnosti — zvedenej nešťastlivým príkladom neporovnateľného vulgarizátora Charlesa Dickensa — odporne vraví: spoločným priateľom. Pripúšťam, že z mojej strany bol záujem o zoznámenie čisto obchodného rázu. Môžem povedať iba toľko, že by som bol rád, keby všetky obchodné záležitosti boli také príjemné.“

„O akú obchodnú záležitosť išlo?“

„Drahý pane, obchod sa týkal iného nášho spoločného priateľa — nebohého Victora Deana, ktorý, na moje veľké poľutovanie, zomrel na železnom schodišti. Bol to pozoruhodný mladý muž, však?“

„V akom smere?“ spýtal sa Milligan rýchlo.

„Neviete? Myslel som, že viete. Prečo som vlastne tu?“

„Som z vás dvoch hlupákov už unavená,“ zamiešala sa Diana. „Aký to má význam, takto vykrúcať znova a znova? Váš skvelý bratanec nám o vás všetko povedal, pán Bredon — predpokladám, že máte nejaké krstné meno.“

„Mám. Volám sa Death. Čo o mne povedal môj milý bratanec?“

„Povedal, že ste obchodník s omamnými jedmi.“

„Nech ma parom vezme, ak viem, odkiaľ má môj bratanec svoje informácie. Niekedy sa nemýli.“

„A viete veľmi dobre, že človek môže dostať to, čo chce, u Toda. Tak prečo neprejdete k veci?“

„Ako vravíte, prečo nie? Pán Milligan, zaujímate sa špeciálne o túto fazetku mojej skvelej osobnosti?“

„Je to špeciálne táto fazetka osobnosti Victora Deana, ktorá zaujíma vás?“

„Jedna nula pre mňa,“ povedal Bredon. „Dosiaľ som nevedel, že to bola jedna z čŕt jeho osobnosti. Teraz už viem. Namojveru, aké je to všetko zaujímavé.“

„Ak by ste presne zistili, ako bol do celej veci zapojený Victor Dean,“ povedal Milligan, „pre vás i pre mňa by to bolo naozaj cenné.“

„Len pokračujte.“

Major Milligan trochu uvažoval a zdalo sa, že rozmýšľa, ako má vyložiť karty na stôl.

„Dozvedeli ste sa od Pamely Deanovej, čo mal jej brat na starosti?“

„Áno, prirodzene. Písal reklamné texty u Pyma. To nie je nijaké tajomstvo.“

„Práveže je. A keby sa ten mladý blázon nebol dal zabiť, mohli sme zistiť, čo to bolo, a mohli sme sa mať dobre. Ale takto —“

„Prosím ťa, Tod,“ povedala Diana, „myslela som, že ti ide o pravý opak. Nazdávala som sa, že si sa bál, aby sa nedozvedel priveľa.“

„To je pravda,“ povedal zachmúrene Milligan. „Aký by to malo význam, ak by sa to skôr dozvedel?“

„Nerozumiem tomu všetkému,“ povedal Bredon. „Nebolo to jeho tajomstvo? Prestaňte hovoriť ako v detektívnom románe a dajte nám drogy hneď.“

„Preto, lebo neverím, že viete o tom chlapíkovi aspoň toľko ako ja.“

„Neviem. V živote som ho nestretol. Ale viem hodne o Pymovej reklamnej spoločnosti.“

„Ako to?“

„Pracujem tam.“

„Čo?“

„Pracujem tam.“

„Odkedy?“

„Od Deanovej smrti.“

„Chcete povedať kvôli Deanovej smrti.“ „Áno.“

„Ako sa to stalo?“

„Dostal som informáciu, ako by povedali policajní priatelia môjho drahého bratanca Wimseya, že Dean sliedi u Pyma za nejakou veľkou rybkou. A pretože väčšina rýb má zlato v ústach ako ryba svätého Petra, pomyslel som si, že nijako nezaškodí pokúsiť sa hodiť zopár ráz udicu do tohto rybníka.“

„A čo ste zistili?“

„Drahý pán Milligan, vy by ste rozosmiali aj mŕtveho. Ja nepodávam nijaké informácie. Využívam ich — výhodne.“ „Aj ja.“

„Ako sa vám páči. Vy ste ma sem dnes večer pozvali. Ja som vás nehľadal. Ale nedbám, jedno vám však poviem, lebo som to už povedal slečne de Momeriovej: Victor Dean bol zavraždený úmyselne preto, aby mu zabránili hovoriť. Jediná osoba, ktorej stál v ceste, pokiaľ som mohol zistiť, ste boli vy. Polícia by sa mohla o tento fakt zaujímať.“

„Polícia?“

„Celkom s vami súhlasím. Nemám rád políciu. Platia mizerne a dávajú primnoho otázok. Ale niekedy by mohlo byť užitočné postaviť sa raz na ich stranu.“

„To všetko sú táraniny,“ povedal Milligan. „Začínate z nesprávneho konca. Ja som toho chlapa nezabil. Ani som nechcel, aby ho zabili.“

„Dokážte to,“ povedal ten druhý chladne.

Pozoroval Milliganovu apatickú tvár a Milligan zas jeho.

„Vzdajte sa,“ navrhol Bredon po niekoľkých minútach vzájomného skúmania. „Viem hrať poker práve tak dobre ako vy. Ale tentoraz, domnievam sa, mám v rukách čistý flush.“[23]

„Nuž, čo chcete vedieť?“

„Chcem vedieť, čo podľa vášho názoru chcel Dean zistiť?“

„To vám môžem povedať. Pokúšal sa zistiť —“ „Nepokúšal sa, zistil.“ „Ako viete?“

„Ak chcete ponaučenia o detektívnych metódach, musíte priplatiť. Vravím, že zistil.“

„Dobre teda, zistil, kto u Pyma riadi obchod s omamnými jedmi.“

„Obchod s omamnými jedmi?“

„Áno. A možno zistil aj to, akým spôsobom sa to robí.“

„Ako sa to robí?“

„Áno.“

„Robí sa to teda ešte tým istým spôsobom?“ „Pokiaľ viem, áno.“

„Pokiaľ viete? Zdá sa, že mnoho neviete.“ „Nuž, čo viete vy o tom, ako vaša banda vedie obchod?“ „Nič. Pokyny sa neuverejňujú —“ „Mimochodom, ako ste sa do toho dostali?“ „Ľutujem. To vám nemôžem povedať. Ani vtedy, keby ste zaplatili extra honorár.“

„Ako mám teda vedieť, že vám môžem dôverovať?“ Bredon sa zasmial.

„Možno by ste boli rád, keby som vás zásoboval a povedal: Ak nie ste spokojný s vašou distribúciou, môžete sa zapísať do zoznamu mojich zákazníkov. Dodávky v nedeľu a vo štvrtok. Zatiaľ — a ako vzorka — mohli by ste sa zaujímať o golier môjho kabáta. Je pekný, čo? Silný zamat. Myslíte si, možno trošku nápadný — možno až priveľmi vystužený. Asi máte pravdu. Ale je

[23] V pokeri najvyššia karta — kráľovský flush (royal flush) — päť najvyšších kariet z jednej farby za sebou.

dobre ušitý. Otvor je takmer neviditeľný. Delikátne do neho ponoríme ukazováčik a palec a jemne vytiahneme tento nenápadný miešok z voskovaného hodvábu — jemný ako páperie, ale pozoruhodne silný. Nájdete v ňom dostatočnú inšpiráciu pre značný počet nadšencov. Je to čarodejný kabát. Z takého materiálu sa vyrábajú sny.“

Milligan mlčky skúmal obsah mieška. Bola v ňom dávka zo známeho balíčka, ktorý dostal Hector Puncheon v Bielej labuti.

„To je v poriadku. Odkiaľ to dostávate?“ „Dostal som to v Covent Garden.“ „Nie u Pyma?“ „Nie.“

Milligan vyzeral sklamane.

„Ktorý deň ste ho dostali?“

„V piatok ráno. Dostávam to v piatok ako vy.“

„Pozrite,“ povedal Milligan, „my dvaja musíme v tejto veci postupovať spolu. Diana, dieťatko, choď a pohraj sa dakde. Chcem sa s tvojím priateľom pozhovárať obchodne.“

„To je veru pekné, takto sa správať ku mne v mojom vlastnom dome,“ hundrala slečna de Momeriová, ale keď videla, že Milligan to myslí vážne, pozviechala sa a utiahla sa do spálne. Milligan sa naklonil nad stôl.

„Poviem vám, čo viem,“ pokračoval. „Ak ma podvediete, je to vaše vlastné riziko. Nechcem mať nijaké opletačky s tým vaším prekliatym bratancom.“

Bredon vyslovil svoj názor na lorda Petra Wimseya niekoľkými dobre volenými slovami.

„Dobre,“ povedal Milligan. „Varoval som vás. A teraz počúvajte. Ak by sme vedeli zistiť, kto vedie celý obchod a ako, mohli by sme sa celej veci zmocniť. Dobre sa to vypláca aj tak, ako to ide, ale je to veľmi riskantné, namáhavé a drahé. Pozrite, aký byt musím udržovať. A obrovské peniaze zarába chlap, čo stojí v strede kruhu. Ja viem i vy viete, čo platíme za materiál, a ešte k tomu tie starosti, ako ho doručiť všetkým tým bláznom a

povyberať peniaze. Ja viem iba toľko, že celé to dirigujú z vašej reklamnej spoločnosti — od Pyma. Dostal som to z istého chlapíka, čo je už mŕtvy. Neprezradím vám, ako sa mi to podarilo — je to dlhý príbeh.

Ale poviem vám, čo mi povedal. Raz som s ním večeral v Carltone a trochu sa podpil. Prišiel tam nejaký chlap so spoločnosťou a môj spoločník mi povedal: ‚Viete, kto je to?' — ‚Veru neviem,' odpovedal som. A on na to: ‚To je starý Pym, majiteľ reklamnej kancelárie.' A potom sa zasmial a povedal: ‚Keby ten vedel, čo sa v jeho vzácnej agentúre robí, dostal by záchvat.' ‚Ako to?' spýtal som sa. ‚Vy to teda neviete? Celý ten obchod s omamnými jedmi riadia odtiaľto.' Prirodzene, začal som sa vypytovať, ako to vie, a všetko okolo, ale ten dostal zrazu záchvat opatrnosti, začal sa hrať na tajuplného a už som z neho nedostal ani slova."

„Poznám ten druh opitosti," odpovedal Bredon. „Myslíte si, že naozaj nevedel, o čom hovorí?"

„Áno, myslím si. Na druhý deň som ho zas stretol, ale už bol triezvy a celkom scepenel, keď som mu povedal, čo mi vravel predošlého večera. Ale pripustil, že je to pravda, a prosil ma, aby som to zachoval v tajnosti. To bolo všetko, čo som z neho mohol dostať a toho istého večera ho prešlo nejaké nákladné auto."

„Naozaj? To bolo teda dobre načasované."

„Aj ja som si to myslel," povedal Milligan, „a bol som z toho veľmi nervózny."

„Ale ako sa do toho dostal Victor Dean?"

„Tak," pripustil Milligan, „že som si vybral nepravého. Raz večer ho Diana priviedla —"

„Moment. Kedy ste mali ten rozhovor s vaším nediskrétnym priateľom?"

„Asi pred rokom. Prirodzene, usiloval som sa ísť za vecou a keď mi Diana predstavila Deana a povedala, že pracuje u Pyma,

nazdával som sa, že to bude on. Očividne nebol. Ale obávam sa, že sa o tom dozvedel odo mňa. Po čase som zistil, že sa pokúša votrieť sa do mojej obchodnej siete, á povedal som Diane, aby sa ho zbavila.“

„V skutočnosti,“ povedal Bredon, „ste sa pokúšali vytiahnuť z neho, čo vie, ako sa teraz pokúšate vytiahnuť zo mňa, a namiesto toho ste zistili, že on ťahá rozumy z vás.“

„Také dačo,“ priznal sa Milligan.

„A krátko nato spadol zo železného schodišťa.“

„Áno. Ale ja som ho nezhodil. Nemyslite si to. Nemal som záujem odstrániť ho. Chcel som iba, aby sa mi neplietol do cesty. Diana primnoho tára, najmä keď sa napije. Ťažkosť je v tom, že človek nie je pred týmito ľuďmi nikdy bezpečný. Mysleli by ste si, že zdravý rozum im vraví, aby vo vlastnom záujme mlčali. Ale tí nemajú ani toľko rozumu ako stádo somárov.“

„Nuž,“ povedal Bredon, „keď ich napchávame niečím, čo ich zbavuje sebakontroly, myslím, že nesmieme hundrať na dôsledky.“

„To je pravda, ale niekedy je to veľmi nepríjemné. Niekedy sú úskoční ako lasice, inokedy úplní idioti. A sú aj nevraživí!“

„Áno. Dean sa nikdy neoddával omamným jedom, pravda?“

„Nie. Keby sa bol, boli by sme ho mohli lepšie kontrolovať. Ale na nešťastie mal hlavu na pravom mieste. Veľmi dobre vedel, že za akúkoľvek informáciu mu poriadne zaplatia.“

„Pravdepodobne. Chyba bola, že bral peniaze aj od druhej strany — aspoň ja si myslím, že bral.“

„Vy sa o túto hru nepokúšajte,“ povedal Milligan.

„Nemám chuť spadnúť zo železného schodišťa. Vy chcete iste vedieť, ako celá vec funguje, a meno človeka, ktorý to riadi. Nazdávam sa, že vám to môžem zistiť. Aké sú podmienky?“

„Môj plán je využiť získanú informáciu, dostať sa do vnútorného kruhu a začať Vlastný obchod.“

„Celkom správne. Druhá možnosť je priškripnúť onoho gentlemana u Pyma, ak ho dostaneme, a korisť si rozdelíme. V tom prípade, pretože ja vykonám väčšinu roboty a ponesiem najväčšie riziko, navrhujem, aby som dostal 75 percent.“

„To teda nie. Fifty-fifty. Ja povediem rokovania.“

„Naozaj? To je pekné. Prečo vás mám potom do toho pribrať? Vy nebudete môcť rokovať, kým vám nepoviem, s kým máte rokovať. Čo si myslíte, že som včerajší?“

„Nie ale na podklade toho, čo viem, mohol by som vás dať zajtra od Pyma odstrániť. Keby sa Pym dozvedel, kto ste, domnievate sa, že by vás trpel vo svojom ctenom podniku čo i len deň?“

„Dobre teda. Povedieme rokovania spolu a ja dostanem 60 percent.“

Milligan pokrčil plecami.

„Dobre, nechajme to teraz. Dúfam, že to tak neostane. Musíme si dať za úlohu prevziať vládu do vlastných rúk.“

„Tak ako vravíte. Ak sa nám to podarí, bude dosť času rozhodnúť sa, kto bude praskať bičom.“

Keď odišiel, Tod Milligan zašiel do spálne, kde našiel Dianu, ako kľačí na stoličke pri okne a meravo hľadí na ulicu.

„Dohodol si sa s ním?“

„Áno, krútil sa, ale ja ho presvedčím, že sa mu vyplatí, aby bol ku mne úprimný.“

„Bolo by lepšie, keby si ho nechal tak.“

„Hovoríš nezmysly,“ odpovedal Milligan hrubo.

Diana sa obrátila a pozrela naňho.

„Varovala som ťa,“ povedala. „Nie že by mi záležalo na tom, čo sa s tebou stane. Začínaš mi ísť na nervy, Tod. Bude to veľká zábava pozorovať, ako skrachuješ. Ale radšej si daj s tým chlapom pokoj.“

„Chceš ma zapredať?“

„Nebude to potrebné.“

„Radšej to nerob. Stratila si hlavu pre toho teatrálneho gentlemana v tričku, pravda?“ „Prečo si len taký vulgárny?“ „Čo je teda s tebou?“

„Bojím sa, to je všetko. Nepoznávaš ma, pravda?“

„Zľakla si sa toho reklamného švindľa?“

„Namojveru, Tod, ty si niekedy blázon. Nerozoznáš vec, keď ju máš pred nosom. Zdá sa, že je napísaná príliš veľkými písmenami.“

„Si opitá,“ povedal Milligan. „Hovoríš tak iba preto, že sa ti nepodarilo získať si toho tvojho jokera.“

„Mlč,“ povedala Diana. „Kto si ho chce získať? Radšej by som chodila s katom.“

„To ti verím! To by bolo pre teba nové vzrušenie. Čo chceš? Túžiš po bitke? Lebo ak ti ide o to, ľutujem, nemôžem ti poslúžiť.“

Je to už akási smutná konvencia, ktorá predurčuje, že takýto biedny pomer sa skončí sériou nemenej biednych hádok. Ale pri tejto príležitosti sa zdalo, že slečna de Momeriová sa nechce správať podľa konvencie.

„Nie. Skončila som s tebou, to je všetko. Je mi zima. Idem spať... Tod, ty si zabil Victora Deana?“

„Nie, nezabil som ho.“

Majorovi Milliganovi sa tej noci snívalo, že ho Death Bredon v šatách harlekýna vešal za vraždu lorda Petra Wimseya.

15. NÁHLA SMRŤ MUŽA VO VEČERNOM OBLEKU

Hlavný inšpektor Parker sa i naďalej ustavične znepokojoval. V Essexe došlo k ďalšiemu fiasku. Zadržali súkromný motorový čln, podozrivý z pašovania omamných jedov, a prezreli ho — bez výsledku. Prirodzene, ak nerátame za nežiaduci výsledok to, že vyvolali medzi zúčastnenými stránkami poplach, ak vôbec existovali. Ďalej objavili nejaké rýchle auto, ktoré na seba upútalo pozornosť, častými polnočnými výpravami z pobrežia do hlavného mesta. Ukázalo sa, že patrí poprednému členovi diplomatického zboru, ktorý v prísnom inkognite navštevoval istú dámu v obľúbenom prímorskom zábavnom podniku. Parkerovi, ktorý sa ešte vždy nemohol osobne zúčastniť na nočných výpravách, ostalo iba smutné zadosťučinenie, že všetko sa vždy zle skončí, ak on nie je pri tom. A obyčajne sa nazlostil na Wimseya, pôvodcu svojej nemohúcnosti.

Ani pátranie v Bielej labuti neprinieslo nijaké ovocie. Taktní a skúsení policajti sa ponevierali celý nasledujúci týždeň okolo pultu, zhovárali sa s kdekým o pretekoch psov, o kozách, o papagájoch a iných nemých priateľoch človeka, no nedostali nijaký tajuplný balíček.

Dosť ľahko vystopovali starca, ktorý rozprával tú historku o papagájovi. Patril medzi stálych návštevníkov. Sedel tam každé ráno a každé popoludnie a mal na sklade hŕbu takýchto historiek. Trpezlivá polícia si už z nich urobila prvú zbierku. Majiteľ hostinca — proti jeho charakteru nebolo námietok — poznal svojho zákazníka veľmi dobre. Bol to nosič z Covent Garden na odpočinku, ktorý žil zo starobného dôchodku a každé obdobie jeho prostého života bolo jasné ako deň. Tento skvelý starý pán, keď sa ho vypytovali, spomenul si na rozhovor s Hectorom Puncheonom,

ale bol si istý, že nikoho z tej spoločnosti predtým nevidel. Pravda, okrem dvoch nosičov, ktorých poznal veľmi dobre. Aj tí sa zhodli na tom, že pán vo večernom obleku a malý chlapík, ktorý hovoril o pretekoch psov, im boli celkom neznámi. Pravda, nebolo nič nezvyčajného, že páni vo večernom alebo obyčajnom obleku zaskočili do Labute, aby zavŕšili rušnú noc. Nič nevrhlo svetlo na tajomstvo balíčka kokaínu.

Parkera však nadchla Wimseyova správa o rozhovore s Milliganom.

„Peter, máš neuveriteľné šťastie. Ľudia, ktorí by sa ti normálne vyhli na sto honov ako moru, vrazia k tebe, vylomiac bránu, v pravom psychologickom momente a ponúknu ti nosy, aby si ich za ne mohol vodiť.“

„Nie je to nijaké šťastie, kamarát,“ povedal Wimsey. „Všetko je dobre zorganizované. Poslal som krásnej Diane anonymný list a vážne som ju varoval pred samým sebou a poinformoval som ju, že ak sa o mne chce dozvedieť to najhoršie, nech sa spýta na bratancovej adrese. Je to čudné, ale ľudia nemôžu odolať anonymným listom. Je to ako s reklamnými vzorkami. Privrávajú sa najnižším ľudským pudom.“

„Ty si hotový čert,“ povedal Parker. „Raz sa pre to dostaneš do ťažkostí. Predstav si, že by ťa bol Milligan poznal!“

„Pripravil som mu myseľ na to, aby sa uspokojil s nápadnou podobou.“

„Čudujem sa, že ťa neprekukol. Rodinná podoba sa zvyčajne nevzťahuje na detaily zubov atď.“

„Nikdy som ho nepripustil tak blízko, aby mohol študovať detaily.“

„Už preto mal byť podozrievavý.“

„Nebol, lebo som bol k nemu hrubý. Po celý čas mi veril jednoducho preto, že som bol hrubý. Každému je podozrivá snaha zapáčiť sa, ale hrubosť z akéhosi dôvodu je vždy zárukou

vierohodnosti. Jediný človek, ktorý prekukol hrubosť, bol svätý Augustín, a nepredpokladám, že Milligan číta jeho Vyznania. Okrem toho chcel mi veriť. Je lakomý.“

„Nuž, iste sám najlepšie vieš, čo robíš. Ale poďme k tej afére s Victorom Deanom. Naozaj veríš, že hlava tejto veľkej pašeráckej bandy je u Pyma? Znie to celkom neuveriteľne.“

„Práve preto tomu treba veriť. Nie som tej mienky, že credo, quia impossibile,[24] ale najmä preto, že osadenstvo ctihodnej reklamnej agentúry by bolo skvelým úkrytom pre veľkého podvodníka. Podvody, ktoré sa píšu v reklame, sú na hony vzdialené od podvodov pri obchodoch s omamnými jedmi.“

„Prečo? Pokiaľ tomu rozumiem, všetci pracovníci v reklame sú vlastne obchodníci s omamnými jedmi.“

„To veru sú. Teraz prichádzam na to, že v prepiato umele vytvorenej veci je rafinovaná symetria. No jednako, Charles, musím pripustiť, že sa mi to vidí ťažké ísť spolu s Milliganom. Starostlivo som preskúmal personál u Pyma a nepodarilo sa mi nájsť niekoho, kto by čo len v najmenšom vyzeral ako Napoleon zločinu.“

„No jednako si presvedčený, že vrah Victora Deana pracuje v podniku. Alebo si myslíš, že sa nejaký cudzí človek schoval na streche a odparentoval Deana, lebo chcel rozbiť bandu? Pochybujem, že by tam cudzí človek trafil.“

„Veľmi ľahko. Ale to by nevysvetlilo prak v stole pani Johnsonovej.“

„Ani útok na mňa.“

„V tom prípade nie, ak tá istá osoba, ktorá zabila Deana, zaútočila aj na teba.“

„Chceš povedať, že to mohol byť Willis? Mne sa zdá, že Willis predsa len nie je onen Napoleon zločinu.“

---

[24] Verím preto, že je to nemožné.

„Willis nie je Napoleon zločinu. A zdá sa mi, že ani ten chlapík s prakom. Keby bol, mal by toľko zdravého rozumu, že by použil vlastný prak a po čine ho spálil. Mne sa vidí, že je to človek veľmi dômyselný, ale málo predvídavý: chytí prvé, čo sa mu ponúka, a využije to čo najlepšie, ale chýba mu trochu rozvahy, ktorá privedie k ozajstnému úspechu. Žije z ruky do úst, ako by si povedal ty. Iste by si ho bez veľkých ťažkostí mohol odhaliť, ale to by si práve nechcel. Ty by si najradšej odhalil Napoleona pašovania omamných jedov, však? Pravda, ak existuje.“

„Istotne, to by som najradšej,“ povedal Parker dôrazne.

„To som si mohol myslieť. Čo je, ak sa to tak vezme, taká maličkosť, ako je dáka vražda alebo prepadnutie, v porovnaní s odhalením metódy a organizácie obchodu s omamnými jedmi, ktorá privádza do rozpakov Scotland Yard? Nič.“

„Naozaj nič,“ odpovedal Parker vážne. „Pašeráci omamných jedov sú mnohonásobní vrahovia. Zabíjajú stovky ľudí, duševne i telesne a okrem toho nepriamo zapríčiňujú všetky možné zločiny medzi svojimi obeťami. V porovnaní s tým zavraždenie jedného nepatrného trhana je takmer záslužné.“,

„Naozaj, Charles! Na človeka s tvojou náboženskou výchovou sú to názory celkom osvietené.“

„A nie sú ani také protináboženské. ‚Neboj sa toho, čo zabíja, ale toho, kto má silu uvrhnúť ťa do pekiel.' Čo povieš ty na to?“

„Naozaj, čo... Tohto prvého obesíme a toho druhého strčíme do basy — alebo ak má dobré spoločenské postavenie, dáte mu zložiť kauciu a na záruku ho pustíte na šesť mesiacov, ak sľúbi, že sa bude slušne správať.“

Parker sa kyslo zatváril.

„Viem, kamarát, viem. Ale aký význam by to malo vešať nešťastné obete alebo drobné rybky? Vždy sa nájdu iní. My chceme hlaváčov. Vezmi hoc aj toho Milligana, je to škodca prvej triedy — a pritom nemá ani výhovorku, lebo sám omamné jedy

neužíva — predstav si, že by sme ho tu a tam potrestali. Začali by znova s novým distributérom, obstarali by mu nový dom, v ktorom by obchodoval, a čo by tým kto získal?“

„Presne tak,“ povedal Wimsey. „A o čo na tom budete lepšie, ak chytíte toho chlapa nad Milliganom? Stane sa to isté.“

Parker urobil beznádejné gesto.

„Neviem, Peter. Nemá význam si na tom lámať hlavu. Mojou úlohou je pochytať hlavy celej bandy, ak budem môcť, a potom toľko drobných ľudí, koľko len budeme môcť. Nemôžem zbúrať mestá a vypáliť obyvateľstvo.“

„Iba oheň posledného súdu vylieči toto mesto,“ povedal Wimsey, „spáli jeho hrudu a oslobodí väzňov. Sú chvíle, Charles, keď nepredstaviteľná slušnosť môjho švagra a prepiata cnosť jeho ženy sa mi zdajú obdivuhodné. Lepšie ti to už povedať nemôžem.“

„Peter, ty si slušný istým svojským spôsobom,“ odpovedal Parker, „ktorý mám radšej, lebo nie je negatívny.“ Keď takto prudko, búrlivo prezradil nával citu, veľmi očervenel a aby zakryl tento poklesok proti dobrým mravom, rýchlo pokračoval: „Ale v tejto chvíli, musím povedať, mi veľmi nepomáhaš. Vyšetruješ zločin — ak je to zločin — už niekoľko týždňov a jediný hmatateľný výsledok je moja zlomená kľúčna kosť. Keby si sa obmedzil na lámanie vlastnej kľúčnej kosti —“

„Už bola zlomená predtým,“ povedal Wimsey, „a nebola to o nič menej šľachetná vec. Nemal si strkať svoju sakramentskú kľúčnu kosť do mojich záležitostí.“

V tej chvíli zazvonil telefón.

Bolo po deviatej ráno a Wimsey práve raňajkoval so svojím švagrom pred odchodom do roboty. Lady Mary, ktorá im dala raňajky a nechala ich takto sa hádať, zdvihla slúchadlo.

„Je to z Yardu, drahý. Ide o toho Puncheona.“

Parker vzal do ruky slúchadlo a zahĺbil sa do živého rozhovoru, ktorý sa skončil príkazom:

„Pošlite ta ihneď Lumleya a Eaglesa a povedzte Puncheonovi, aby s vami ostal v styku. Už idem.“

„Čo sa stalo?“

„Náš kamarát Puncheon uvidel opäť toho chlapa vo večernom obleku,“ povedal Parker a zaklial, keď si naťahoval kabát cez poranené plece. „Videl ho postávať pred redakciou *Morning Staru;* kupoval ranné vydanie novín. Očividne — odvtedy ho stopuje. Prišli až do Finchley. Vravel, že sa nemohol skôr dostať k telefónu. Musím odpáliť. Cheerio, Mary. Ahoj, Peter.“

Chvatne vybehol.

„No, no,“ povedal Wimsey. Odstrčil stoličku a pozrel neprítomným pohľadom na stenu pred sebou, na ktorej visel kalendár. Potom jedným myknutím vysypal na stôl cukorničku a veľmi zamračený začal z jej obsahu stavať vysokú vežu. Mary poznala príznaky inšpirácie a vykradla sa preč za domácimi povinnosťami.

O štyridsaťpäť minút sa vrátila. Brat práve odišiel a ako za sebou pribuchol dvere bytu, prevrátil sa stĺp z kociek cukru a rozsypal sa po stole. Zbadala však, že stĺp bol veľmi vysoký. Mary vzdychla.

„Byť Petrovou sestrou, to je takmer také ako mať v rodine kata,“ pomyslela si, spomenúc si na slová istej dámy, s ktorou mala inak veľmi málo spoločného. „A byť manželkou policajta je ešte horšie. Katovi príbuzní sa iste tešia, keď obchod prekvitá. A jednako,“ pomyslela si nie bez humoru, „človek by mohol byť aj ženou majiteľa pohrebného ústavu a tešiť sa zo smrti spravodlivých, čo by bolo nekonečne horšie.“

Seržant Lumley a strážnik Eagles nenašli Hectora Puncheona v malej reštaurácii vo Finchley, odkiaľ telefonoval. Ale našli tam odkaz.

„Raňajkoval tu a zas odišiel,“ bolo napísané chvatným písmom na stránke vytrhnutej z reportérovho zápisníka. „Zatelefonujem

vám sem, len čo budem môcť. Obávam sa, že už zbadal, že ho stopujem.“

„Samozrejme,“ povedal seržant Lumley zachmúrene, „tí amatéri. Prirodzene, prezradil sa, že ho sleduje. Keby niektorý chlapík od novín bol muchou a mal by sledovať slona, toľko by mu bzučal okolo ucha, až by si uvedomil, o čo ide.“

Eagles bol nadšený touto predstavou a srdečne sa zasmial.

„Stavím sa desať k jednej, že sa mu stratí,“ pokračoval seržant Lumley. „A vyhnali nás sem bez raňajok.“

„Keď sme už tu, prečo by sme sa nenaraňajkovali,“ povedal jeho podriadený, ktorý mal už takú povahu, že vedel všetko využiť vo svoj prospech. „Čo keby sme si dali údeného lososa?“

„Nemám nič proti tomu,“ povedal seržant, „len aby nám dovolili v pokoji ho zjesť. Zapamätajte si moje slová: začnú vyzváňať, len čo zhltneme prvé sústo. A to mi dačo pripomína. Bude lepšie, keď zatelefonujem do Scotland Yardu, aby sa sem lord Peter neterigal. Nesmie sa namáhať, veru nie!“

Policajný strážmajster Eagles objednal údeného lososa a kanvicu čaju. Ochotnejšie používal ústa na jedenie ako na hovorenie. Seržant išiel zatelefonovať a vrátil sa práve vo chvíli, keď priniesli jedlo.

„Povedali mi, že ak Puncheon odkiaľsi zatelefonuje, máme si radšej vziať taxík,“ oznamoval. „Aby sme ušetrili čas,“ povedal. „Čo si myslia, kde tu nájdeme taxík? Tu sú len samé električky.“

„Objednajte taxík ihneď,“ navrhol Eagles s plnými ústami, „aby tu bol v pohotovosti.“

„A taxameter bude bežať nadarmo? Myslíte, že to budú pokladať za služobné výdavky? Veru nie. ‚To zaplatíte zo svojho vlastného vrecka, pán môj,' to vám povedia tí všivaví skupáni.“

„Teraz si zajedzte,“ navrhol mierumilovne Eagles.

Seržant Lumley pozrel zblízka na svojho lososa.

„Dúfam, že je čerstvý,“ zahundral. „Vyzerá dosť mastný. Dúfam, že je dobre vyúdený. Keď človek zje lososa, ktorý nie je dobre vyúdený, cíti ho v ústach celý deň.“ Strčil veľkú porciu do úst, ani sa neunúval s odstraňovaním kostí, a ďalšiu minútu strávil vyťahovaním kostí z úst. „Anciáša jeho, načo Boh všemohúci dal do nich toľko kostí?“

Strážmajster scepenel.

„Nemali by ste kritizovať cesty Boha všemohúceho,“ povedal vyčítavo.

„Hovorte slušnejšie, mládenče,“ odpovedal seržant Lumley, nevhodne zamiešajúc svoju služobnú nadradenosť do tejto teologickej debaty, „a nezabúdajte, ako sa máte správať k svojmu nadriadenému.“

„V očiach Boha všemohúceho niet nijakého postavenia,“ povedal strážmajster Eagles tvrdohlavo. Jeho otec a sestra boli známe osobnosti v Armáde spásy a v tejto téme sa cítil doma. „Ak sa mu páči, urobí z vás seržanta. To je jedna vec. Ale nepomôže vám to, keď budete stáť pred ním a zodpovedať sa z obvinenia, že ste kritizovali stvorenie lososov. Ak na to pomyslím, pred ním sme vy a ja ako červíci, ktorí vôbec nemajú kosti.“

„Nehovorte toľko o červoch,“ povedal seržant Lumley. „Mali by ste vedieť, že sa nepatrí hovoriť o červoch, keď ľudia raňajkujú. Niečo také pokazí chuť každému. Vravím vám, Eagles, červ sem, červ tam, nesmiete si dovoliť — Nech parom vezme ten telefón! Čo som vám povedal?“

Ťažkopádne sa poberal k špinavej búdke, v ktorej bol telefón, a o niekoľko minút sa zjavil v melancholicko-víťazoslávnej nálade.

„To bol on. Tentoraz z Kensingtonu. Vybehnite von a zožeňte taxík; ja to zatiaľ vyrovnám.“

„Nešlo by to rýchlejšie podzemnou železnicou?“

„Povedali taxík, tak nech je to taxík,“ okríkol ho seržant Lumley. Zatiaľ čo Eagles hľadal taxík, seržant využil príležitosť, dojedol lososa a tak sa pomstil za svoju náboženskú porážku. To ho natoľko potešilo, že súhlasil s tým, aby šli podzemnou železnicou na najbližšiu križovatku, a pomerne v priateľskej atmosfére sa dostali na stanicu južný Kensington a odtiaľ na miesto, ktoré určil Hector Puncheon. Bol to vlastne vchod do prírodovedeckého múzea.

Vo vstupnej hale nebolo nikoho, kto by čo i len trochu pripomínal Hectora Puncheona.

„Možno už išiel ďalej,“ odpovedal strážmajster Eagles.

„Možno,“ odpovedal seržant. „Nemôžem za to. Povedal som mu, aby zatelefonoval sem, alebo do Yardu, ak by zas musel preč. Viac som urobiť nemohol. Bude lepšie, keď sa poobzeráme, a vy ostaňte tu, aby ste ich videli, keď vyjdú von. Ak vyjdú, pustite sa za tým druhým vtákom a Puncheonovi povedzte, aby počkal, kým prídem. A nech ten druhý vták nevidí, že sa zhovárate s Puncheonom. A keď vyjdú von a uvidíte, že ich sledujem, choďte nenápadne za nami, ale držte sa mimo dohľadu.“

Eaglesovi to bolo jasné, lebo poznal svoje povinnosti práve tak ako seržant Lumley. Ale ten červ ešte vždy hlodal v seržantovej hrudi. Eagles kráčal k vitríne s kolibríkmi a s veľkým záujmom si ju začal prezerať, zatiaľ čo Lumley vystupoval ťažkopádne hore schodmi, vyzeral ako vidiecky bratanec pri prehliadke mesta.

Eagles bol vo vstupnej hale asi desať minút a prezrel si už takmer všetky kolibríky, keď zrazu zbadal odraz v sklenenej vitríne; stal si tak, aby videl na schodište. Dolu schodmi pomaly kráčala blahobytne vyzerajúca osoba v kabáte a v cylindri, jednu ruku mala hlboko zastrčenú do vrecka kabáta, druhá jej nedbalo visela pri boku. Strážmajster Eagles pozrel ponad neho na schody; po Hectorovi Puncheonovi, ani po seržantovi Lumleyovi nebolo

ani stopy. Strážnik chvíľu váhal. Potom mu čosi padlo do oka. Ten chlap mal v ľavom vrecku kabáta zložené číslo *Morning Staru.*

Niet na tom nič nezvyčajného, keď človek vidí niekoho s exemplárom *Morning Staru.* Čitatelia tohto veľkého denníka píšu pravidelne redaktorovi a uvádzajú štatistiky o tom, koľko cestujúcich vo vlaku o štvrť na deväť dávalo prednosť *Morning Staru* pred ostatnými novinami, a ich listy často aj uverejňovali. Jednako strážmajster Eagles sa rozhodol prevziať riziko. Načarbal narýchlo stručnú správu na zadnú stranu obálky a išiel k vrátnikovi.

„Ak uvidíte priateľa, s ktorým som prišiel," povedal, „dajte mu to a povedzte mu, že som dlhšie nemohol čakať. Musel som ísť po svojom."

Zbadal onoho gentlemana v kabáte, ako prešiel cez otáčacie dvere. Nenápadne ho začal sledovať.

Na najvyššom poschodí tmavého schodišťa, pred ktorým bol nápis ‚Vstup zakázaný', seržant Lumley sa úzkostlivo skláňal nad nehybným telom Hectora Puncheona. Reportér veľmi ťažko dýchal, takže sa to seržantovi nijako nepáčilo, a na sluchách mal ťažkú ranu po úraze.

„Ak človek dôveruje amatérom, vždy je z toho galiba," uvažoval trpko seržant Lumley. „Dúfam, že Eagles má hlavu na pravom mieste a že pôjde za tým chlapíkom. Ale to už máte tak. Človek nemôže byť na dvoch miestach naraz."

Chlap vo zvrchníku kráčal pokojne po ulici k stanici podzemnej železnice. Neobzeral sa. Strážmajster Eagles sa ponevieral niekoľko krokov za ním. Oči upieral na svoju korisť. Nikto z nich nevidel tretieho chlapa, ktorý sa objavil, nikto nevie odkiaľ, a išiel niekoľko metrov za strážmajstrom Eaglesom. Nikto

z okoloidúcich nevenoval dlhší pohľad tejto malej procesii, keď prechádzala cez Cromwell Road a zamierila na stanicu.

Chlap v zvrchníku pozrel na stanovište taxíkov. Potom, ako sa zdalo, zmenil svoj úmysel. Po prvý raz sa obzrel. Videl iba to, že Eagles si kupuje noviny, a na pohľad nezbadal nič znepokojujúce. Druhého prenasledovateľa nemohol vidieť, lebo podobne ako španielske loďstvo, nebol ešte na obzore, hoci strážmajster Eagles by ho bol mohol zazrieť, keby bol pozrel tým smerom. Zdalo sa, že onen gentleman sa rozhodol nevziať si taxík, a vošiel na stanicu. Eagles, upierajúc oči zdanlivo na titulok článku o potravinárskej dani, išiel za ním a aj on si kúpil lístok na Charing Cross. Prenasledovaný a prenasledovateľ vstúpili spoločne do výťahu. Pán vo zvrchníku prešiel k vzdialenejším dverám; Eagles ostal skromne pri vstupných dverách. Vo výťahu bolo už vyše pol tucta ľudí, väčšinou ženy. Práve keď sa dvere výťahu zatvárali, pribehol ďalší muž, prešiel popri Eaglesovi a ostal stáť uprostred žien. Na dne šachty všetci vyšli v hlúčku von, pričom sa neznámy chlap pretisol rýchlo popri mužovi vo zvrchníku a ponáhľal sa na perón, ku ktorému sa práve prihnal vlak, smerujúci na východ.

Čo sa stalo potom, Eaglesovi v tom čase nebolo dosť jasné, hoci vo svetle neskorších udalostí pochopil jedno-druhé, čo mu vtedy nebolo dosť jasné. Zbadal, ako si onen tretí chlap stal tesne na okraj nástupišťa, držal v ruke tenkú vychádzkovú palicu. Videl, ako muž vo zvrchníku prešiel popri ňom, a zrazu sa v chôdzi zastavil a zatackal. Videl, ako muž s palicou natiahol ruku a zdrapil druhého za rameno, videl, ako sa obidvaja zakrútili na okraji perónu, a počul ženský výkrik. Potom obaja spadli pod prichádzajúci vlak.

Eagles sa pretlačil pomedzi vzrušený dav. „Pusťte ma, som od polície. Staňte si nabok.“

Odstúpili nabok, okrem vrátnika a ešte jedného človeka, ktorí vyťahovali dačo spomedzi vlaku a perónu. Objavila sa ruka, potom

hlava, potom dotlčené telo tretieho chlapa, toho s vychádzkovou paličkou. Položili ho dotlčeného a krvavého na perón.

„Kto je ten druhý?“

„Zahynul, úbožiak.“

„Je mŕtvy?“

„Áno.“

„Nie, nie je.“

„Ach, Betty, ja zamdliem.“

„Je v poriadku — vidíš? Otvára oči.“

„Áno, ale čo ten druhý?“

„Nestrkajte sa.“

„Pozrite, to je policajt.“

„Koľajnice sú samá krv.“

„Kde je doktor? Pošlite po doktora.“

„Ustúpte, prosím, ustúpte.“

„Prečo nevypnú prúd?“

„Už ho vypli. Už tam ktosi zabehol.“

„Ako ho dostanú von, ak sa vlak nepohne?“

„Úbožiak, iste je rozdrúzganý na kúsky.“

„Ten druhý ho chcel zachrániť.“

„Vyzeralo to, akoby mu prišlo zle alebo akoby bol napitý.“ „Napitý, tak zavčas ráno?“ „Mali by mu dať trochu koňaku.“ „Vyprázdnite priestor,“ odpovedal Eagles. „Tento sa z toho azda dostane. Ten druhý je, myslím, hotový.“ „Je rozdrvený. To je strašné.“

„Potom mu už nič nepomôže. Vyprázdnite stanicu a zavolajte záchranku. A ešte jedného policajta.“ „Máte pravdu.“

„Už prichádza k sebe,“ povedal chlap, ktorý pomáhal vytiahnuť obeť spod vlaku. „Ako sa cítite?“

„Zle,“ povedal zachránený slabo. Potom, keď si uvedomil, kde je, dodal: „Čo sa stalo?“

„Nejaký úbožiak spadol z perónu a strhol aj vás so sebou.“

„Áno, pravdaže. Je v poriadku?“

„Žiaľ, je celý rozdrúzganý.“ Ktosi pribehol s fľaškou. „Napite sa. Opatrne. Zdvihnite mu hlavu. Nemykajte ním. No tak!“

„Ach!“ vzdychol ranený. „Už je mi lepšie. Nerobte si starosti, chrbtica je v poriadku a nemyslím, že by som mal dačo dolámané.“ Na skúšku pohol ramenami a nohami.

„O chvíľu príde doktor.“

„Nech parom vezme doktora. Ja sám som doktor. Končatiny sú v poriadku. Hlava očividne tiež, aj keď pekelne bolí. Pokiaľ ide o rebrá — nie som si celkom istý. Tam sa čosi stalo. Panva, nedotknutá, vďakabohu.“

„Som rád, že to počujem,“ povedal Eagles.

„Domnievam sa, že ma zachytilo stúpadlo vagóna. Pamätám sa, že ma čosi rolovalo ako kus masla,“ povedal cudzinec, ktorému poškodené rebrá nijako nebránili dýchať. „A videl som, ako kolesá vlaku idú pomalšie a pomalšie, kým sa nezastavili. Povedal som si: ‚To je ono. To je koniec, kamarát. Čas sa zastavil a to je večnosť.' Ale vidím, že som sa mýlil.“

„Našťastie, pane,“ povedal Eagles.

„Škoda, že som nezachránil toho druhého úbožiaka.“

„Som presvedčený, že ste urobili, čo ste mohli, pane.“ Eagles vytiahol zápisník. „Prepáčte, som od polície a bol by som rád, keby ste mi povedali, ako sa to stalo —“

„Nech ma čert vezme, ak viem,“ odpovedal ten druhý. „Viem iba toľko, že som stál tu, keď ten chlapík prešiel popri mne.“ Trochu sa odmlčal a nabral dych. „Zbadal som, že vyzerá trochu čudne. Srdcová chyba — pomyslel som si. Zrazu sa zastavil, zatackal sa a potom padal smerom ku mne. Chytil som ho za rameno, ale v tej chvíli spadol na mňa celou svojou váhou a strhol ma so sebou. A už sa nepamätám na nič, iba na hrmot vlaku, obrovské kolesá a pocit, že zo mňa vyrazili dych. Iste som ho potom pustil.“

„Nečudo,“ povedal s účasťou Eagles.

„Volám sa Garfield,“ pokračoval záchranca. „Doktor Herbert Garfield.“ Uviedol adresu v Kensingtone a druhú v Harley Street. „Vidím, že prichádza jeden z mojich kolegov a pravdepodobne mi prikáže, aby som prestal hovoriť.“ Trochu sa usmial. „No aj tak najbližších pár týždňov si to odležím a budem vám k dispozícii, ak budete potrebovať nejaké informácie.“

Eagles poďakoval dr. Garfieldovi a potom sa obrátil k telu muža v zvrchníku, ktoré po častiach vyťahovali spomedzi kolies vlaku a ukladali na perón. Bol to nepríjemný pohľad. Ba aj Eagles, ktorý bol už zvyknutý na nešťastia, pocítil prudkú nechuť k nevyhnutnej úlohe — prezrieť vrecká mŕtveho, aby zistil jeho totožnosť. Napodiv nenašiel ani vizitku, ani iné papiere. Mal pri sebe peňaženku s niekoľkými librami, strieborné puzdro na cigarety, naplnené cigaretami populárnej tureckej značky, nejaké drobné mince, vreckovku bez označenia a kľúč. Navyše — čo ho veľmi potešilo — vo vrecku zvrchníku malý gumový boxer, aký sa predáva na ochranu proti automobilovým lúpežníkom. Začal práve hľadať štítok krajčíra na šatách, keď ho oslovil miestny policajný inšpektor, ktorý došiel s ambulanciou.

Eagles sa potešil, že mu prišiel pomôcť kolega. Vedel, že by sa mal spojiť so seržantom Lumleyom a so Scotland Yardom. Hodina energickej činnosti všetkých zúčastnených sa skončila šťastným stretnutím na najbližšej policajnej stanici, kde Lumley prišiel, keď dopravil Puncheona v bezvedomí do nemocnice. Hlavný inšpektor Parker pribehol do Kensingtonu, vypočul si hlásenia Lumleya a Eaglesa, prezrel si miesto nešťastia a zvyšky tajuplného muža vo večernom obleku a veľmi sa nahneval. Keď človek, ktorého márne hľadáte týždeň po celom Londýne, je taký bezočivý, že sa dá zabiť práve vo chvíli, keď ho máte chytiť, a vyjde najavo, že nemá ani štítok na obleku a že ho podľa ničoho nemôžu identifikovať, a keď navyše bez rozmyslu dovolí, aby mu elektrický vlak rozdrúzgal

tvár, takže nemožno dať kolovať ani jeho fotografiu, pocit, že dačo nie je v poriadku, zatlačí do pozadia iba predstava, aká únavná práca bude so zisťovaním jeho totožnosti.

„Neostáva nič iné," povedal hlavný inšpektor Parker, „iba značka na jeho bielizni. A, prirodzene, jeho chrup, ak nejaký ešte má."

Akoby na zlosť zosnulý mal výborný chrup a prinajmenšom tri značky na bielizni. Ani topánky nepomohli, pretože neboli šité na mieru, hoci pochádzali od dobre známej firmy. Nešťastník vlastne odišiel k svojmu stvoriteľovi vo Farleyovej obuvi a tak dokázal, že Farleyova obuv prenesie človeka cez všetky, ba i tie najväčšie udalosti.

Parker, v krajnej tvŕdzi — možno inšpirovaný Farleyovou reklamou — zatelefonoval do Pymovej reklamnej spoločnosti a požiadal, že chce hovoriť s Bredonom.

Bredon bol práve u Armstronga, keď ho zavolali. Mali nepríjemnosti pre šlukerky. Predaj šlukeriek veľmi ovplyvňoval propagačné metódy konkurenčnej značky cigariet bafká. Výrobcovia bafiek dostali totiž nedávno vnuknutie a začali rozdávať lietadlá. Do každého balíčka cigariet vložili kupón s menom základnej súčiastky obľúbeného malého cestovného lietadla, vhodného pre amatérov. Ak ste zozbierali kompletný počet súčiastok (počtom asi sto), stačilo odoslať kupóny výrobcovi s krátkym článkom o dôležitosti letectva pre britskú mládež. Pisateľ najlepšieho článku sa mohol stať vlastníkom súkromného lietadla a mal nárok bezplatne navštevovať kurz, ktorého absolvovanie mu umožňovalo získať pilotský diplom. Tento šťastný nápad sprevádzala mohutná reklama, veľmi moderná a povzbudivá: „Letectvu patrí budúcnosť." „Najvyšší let v modernej výrobe cigariet", „Bafkajte bafky, najvyššia kvalita, najvyšší cieľ" atď.

Ak bol niekto neschopný pre vek alebo chorobu využiť vlastníctvo lietadla, dostali ste namiesto toho istý počet účastín leteckej spoločnosti z novej emisie. Plán podporovali mnohí známi letci, ktorých fotografie v leteckých kombinézach a prilbách sa na vás usmievali zo všetkých stránok novín, pričom vyslovovali svoje rozvážne názory, že bafky pomáhajú budovať britskú nadvládu vo vzduchu.

Výrobcovia šlukeriek boli znepokojení. Mrzuto sa spytovali, prečo Pymova agentúra neprišla prvá na túto myšlienku. Žiadali vypracovanie vlastného leteckého plánu s väčším lietadlom a hangárom. Armstrong im vysvetľoval, že by tým dosiahli iba to, že by vyvolali vo verejnosti zmätok medzi šlukerkami a bafkami, ktoré sa už i tak výzorom aj akosťou veľmi podobali.

„Čert ako diabol," povedal Bredonovi, pričom nemyslel na cigarety, ale na výrobcov. „Napodobňujú jeden druhého ako ovce. Ak šlukerky používajú fotografie filmových hviezd, bafky používajú väčšie fotografie ešte väčších hviezd. Ak jedni dajú hodinky, druhí dajú budíky a tretí tachometre. Ak šlukerky vyhlásia, že cigarety neškodia pľúcam, bafky vyhlásia, že povzbudzujú dýchací systém, a tretia firma cituje nejakého doktora, ktorý odporúča fajčiť ich cigarety proti tuberkulóze. Pokúšajú sa strhávať si vzájomne vietor z plachiet a čo sa stane? Obecenstvo ich fajčí striedavo ako predtým."

„Nie je to dobré pre obchod?" spýtal sa Bredon nevinne. „Keby predávala len jedna firma, ostatné by zaručene zbankrotovali."

„Nie, nezbankrotovali," povedal Armstrong. „Len by sa zlúčili. Ale to by bolo pre nás zle, lebo potom by zadávali reklamu iba jednej agentúre."

„Tak čo s tým teda?" spýtal sa Bredon.

„Musíme sa do toho dať. Musíme ich odhovoriť od lietadiel. Po prvé, konjunktúra nepotrvá dlho. Nemôžeme krajinu zaplaviť

lietadlami a otcovia rodín sa už tak či tak na to sťažujú. Napokon, aj dnes sa nájde veľmi málo otcov, ktorí by chceli, aby dodali súkromné lietadlá ich dcéram do tichých predmestských štvrtí. Potrebujeme nový plán na podobnom základe, ale apelujúci väčšmi na rodinný cit. A musíme ním zaplaviť celú Britániu. Musí to mať vlastenecké zafarbenie.“

A práve v tej chvíli a zatiaľ čo hlavný inšpektor Parker sa hádal s telefonistkou, aby ho prepojila, zišla Deathovi Bredonovi na um skvelá myšlienka, na ktorú sa každý pamätá, o ktorej dnes každý hovorí — nápad, ktorý sa preslávil pod heslom: „So šlukerkami okolo Británie.“ Tento nápad zvýšil predaj šlukeriek o päťsto percent za tri mesiace a priniesol veľké zisky aj britským majiteľom hotelov, autobusových i železničných spoločností. Netreba ísť do podrobností. Možno fajčíte šlukerky aj vy. Spomeňte si, ako sa to robilo. Zbierali ste kupóny na všetko — na cestovné, na autobus, na hotelové účty, na vstupenky do divadla — na každú možnú položku na dovolenku. Keď ste nazbierali dostatočné množstvo, potrebné na cestovanie, vzali ste si kupóny (ani ste ich nemuseli posielať firme, nemuseli ste nič podávať na poštu alebo vyplňovať) a vydali ste sa na cestu. Na stanici ste predložili kupóny, ktoré vás oprávňovali toľko a toľko míľ cestovať prvou triedou, a dostali ste cestovný lístok do vybraného mesta. Vyhľadali ste svoj hotel (prakticky hotely v Británii sa veľmi ochotne do plánu zapojili) a tam ste predložili kupóny, ktoré vás oprávňovali na toľko a toľko nocí, ubytovanie a stravovanie za osobitne výhodných podmienok. Cestovné, vstupné na pláž, na zábavu, všetko ste platili kupónmi. Všetko bolo veľmi jednoduché a bez ťažkostí. A vyhovovalo to pocitu, aký poskytuje všeobecne stredným vrstvám radosť z cestovania. Keď ste si pri pulte pýtali balíček šlukeriek, sused sa vás spýtal: „Aj vy, aj vy?“ Utvárali sa spoločenstvá fajčiarov šlukeriek a na mieste sa vymieňali kupóny. Zakladali sa fajčiarske kluby, robili sa šlukerské svadby s

obrovskými tortami a s fotografiami v novinách. Keď to bolo čoraz častejšie, vytvárali sa opatrenia, aby šlukerské páriky šetrili na dom, na nábytok atď. Po tom všetkom už bol iba krok k šlukerskému dieťaťu. Kampaň so šlukerkami patrí vlastne medzi vynikajúce príklady reklamného myslenia. Jediné, čo sa nedalo opatriť šlukerskými kupónmi, bola rakva. Bolo neprípustné, aby fajčiar šlukeriek mohol o také niečo požiadať.

Neslobodno sa domnievať, že tento veľký plán vyskočil dokonalý a dokonaný z mozgu pána Bredona, keď Armstrong vyslovil slová „apelovať na rodinný cit“. Vtedy sa stalo iba to, že mu prebehla mysľou určitá predstava rodinného hotela, znásobená akýmsi hmlistým vnútorným osvietením. Opakoval skromne: „Áno, rozumiem; pokúsim sa dačo vypracovať.“ Vzal niekoľko hárkov papiera, na ktoré načrtol Armstrong niekoľko nečitateľných poznámok a nejakú kresbu, čosi ako jež, a pobral sa preč. Urobil po chodbe šesť krokov, keď mu myseľ ovládlo idiotské heslo: „Šlukerky splnia každú vašu túžbu“. O dva kroky ďalej dostala táto veta inú formu. „Chcete cestovať, chcete mať šperky, uľahčia vám to zdravotné šlukerky.“ A na prahu vlastnej kancelárie zišlo mu na um, akoby úderom kladiva, praktické využitie tohto nápadu. Bol veľmi vzrušený, vrhol sa k písaciemu stolu, vytiahol ceruzku a začal písať na blok veľkými písmenami ŠLUKERKY; vtom prišla slečna Rossiterová s odkazom, že pán Parker súrne žiada pána Bredona, aby mu zatelefonoval do Whitehallu. Lord Peter Wimsey bol tak hlboko v koži Deatha Bredona, že zrúkol nahlas a úprimne: „Doparoma!“

No jednako počúvol výzvu, vyžiadal si voľno v súrnej súkromnej veci a zašiel do Scotland Yardu. Tu si prezrel šaty a iné veci, ktoré ostali po pánovi vo večernom obleku. „Bezpochyby niet iného východiska, budeme musieť obísť všetky práčovne,“ povedal Parker. „Možno by bolo dobré uverejniť fotografiu v londýnskych alebo vidieckych novinách. Nenávidím noviny, ale

niekedy uverejnia naše požiadavky. Možno by to pomohlo, lebo niektoré z týchto značiek na bielizni môžu byť z vidieka.“

Wimsey naňho pozrel.

„Môj drahý Charles, to môže byť dobré pre práčovne, ale nám to nepomôže. Pán, ktorý má šaty takého dobrého strihu a ktorý jednako odstráni štítok svojho krajčíra, nepatrí medzi tých, čo dajú na reklamu. Tuto, ako vidím, je takmer zázračne nepoškodený cylinder.“

„Odgúľal sa za vlak na druhú koľaj.“

„No vidíš. Aj tu je odstránený zlatý štítok výrobcu. To je absurdné, Charles! Človek — aspoň ty a ja a tento pán — nepovažuje značku za záruku kvality. Pre nás kvalita zaručuje značku. Sú iba dvaja výrobcovia klobúkov v Londýne, ktorí mohli vyrobiť tento klobúk, a ty si už nepochybne zbadal, že tvar klobúka je nápadne vysoký aj strieška je charakteristická. Tento cylinder už trochu vyšiel z módy, ale nepochybne bol nedávno vyrobený. Pošli niekoho zo svojich sliedičov na adresu týchto závodov, nech sa spýtajú na meno zákazníka, ktorý nosí takúto striešku klobúka. Nestrácaj čas s práčovňami. Hľadanie podľa značiek by bolo v najlepšom prípade zdĺhavé, v najhoršom klamné.“

„Ďakujem,“ povedal Parker. „Vedel som hneď, že budeš poznať alebo klobučníka, alebo krajčíra.“

Už prvý klobučník, ktorého navštívili, bol ten pravý. Usmernil ich pátranie na adresu Horacea Mountjoya, ktorý býval v Kensingtone. Vyzbrojili sa príkazom na domovú prehliadku a byt prezreli.

Správca ich ubezpečil, že pán Mountjoy je tichý starý mládenec, ale že často ostáva dlho do noci vonku. Býva sám. O upratovanie sa mu starali zamestnanci majiteľa činžiaka.

Správca začínal úradovať o deviatej. Nočného vrátnika nemali. Medzi jedenástou večer a deviatou hodinou ráno vonkajšie dvere

sú zamknuté a nájomníci si ich otvárajú vlastnými kľúčmi, aby správcu v jeho byte v suteréne nerušili. Predchádzajúceho večera odchádzal pán Mountjoy o tri štvrte na osem vo večernom obleku. Či sa vrátil, nevidel. Sluha Withers bude možno vedieť povedať, či pán Mountjoy spal tej noci doma.

Withers celkom určite vedel, že nespal. Do bytu pána Mountjoya okrem neho a upratovačky, ktorá dávala do poriadku izby, nikto nevošiel. Posteľ bola nedotknutá. U pána Mountjoya to nebolo nezvyčajné. Často bol vonku celú noc; zvyčajne sa o pol desiatej vrátil na raňajky.

Parker vytiahol svoju úradnú legitimáciu a vyšli hore do bytu na druhé poschodie. Withers práve chcel otvoriť dvere náhradným kľúčom, ktorým ich zvyčajne ráno otváral, aby nerušil nájomníkov, ale Parker ho zastavil. Vytiahol dva kľúče, ktoré našli v šatách mŕtvoly. Jeden z nich pasoval do zámky, čím sa potvrdilo takmer nepochybne, že prišli na správne miesto.

Všetko v byte bolo v dokonalom poriadku. V obývacej izbe bol stôl s niekoľkými účtami a nejakými poznámkami, ale všetky zásuvky boli otvorené a neobsahovali nijaké tajomstvá. Nič zvláštne nebolo ani na spálni, ani na malej jedálni. V kúpeľni bola skrinka so zvyčajnými toaletnými potrebami a domácou lekárničkou. Parker ich napochytro prezrel. Chvíľku uvažoval nad balíčkom s nápisom sóda bikarbóna, ale hmatom i chuťou čoskoro zistil, že sa obsah balíka zhoduje s nápisom na štítku. Jediné, čo bolo v celom byte trochu nezvyčajné, boli cigaretové papieriky. Ba aj v kúpeľni ich bolo veľké množstvo.

„Robil si pán Mountjoy sám cigarety?“

„Nikdy som ho nevidel,“ odpovedal Withers. „Zvyčajne fajčil turecké cigarety značky Abdullas.“

Parker prikývol a zhabal cigaretový papier. Pri ďalšom hľadaní nenašli nijaký tabak. Boli tam škatule od cigár a cigariet. Vyzerali

nevinne a keď Parker niektoré rozrezal, ukázalo sa, že je v nich iba skvelý tabak, nič iné. Parker zavrtel hlavou:

„Všetko musíte dôkladne a starostlivo prezrieť, Lumley.“

„Áno, pane.“

„Došli nejaké listy raňajšou poštou?“

„Nijaké nedošli.“

„Mal dnes nejakú návštevu?“

„Nie, pane. Iba ak by ste rátali toho človeka od poštového úradu.“

„Naozaj? A čo chcel?“

„Nič,“ odpovedal Withers. „Priniesol nový telefónny zoznam.“ Ukázal na dva nové zväzky, ktoré ležali na písacom stole v obývacej izbe.

„Ach!“ zvolal Parker. To neznamenalo nijako sľubne. „Vošiel do izby?“

„Nie, pane, zaklopal na dvere, keď sme boli v byte s pani Trabbsovou. Pani Trabbsová zametala a ja som práve kefoval šaty pána Mountjoya. Vzal som telefónne záznamy a staré som mu odovzdal.“

„Rozumiem. To je v poriadku. A okrem zametania a čistenia šiat nič iné ste neporušili?“

„Nie, pane.“

„Bolo dačo v odpadovom koši?“ „Neviem, neviem pane. Pani Trabbsová to bude iste vedieť.“

Keď zavolali pani Trabbsovú, povedala, že v odpadovom koši nebolo nič, iba nejaký prospekt obchodníka s vínom. Pán Mountjoy písal veľmi málo a veľa listov nedostával.

Parker upokojený tým, že sa v byte nič nepohlo, odkedy jeho majiteľ odišiel, venoval svoju pozornosť šatníku a šuplíkom, kde našiel rozličné kusy oblekov, všetky riadne označené štítkom krajčíra. Všimol si, že všetko vyrobili prvotriedni odborníci vo svojom fachu. V škatuli na klobúky našli ďalší hodvábny klobúk,

ktorý sa podobal na ten, čo bol v Scotland Yarde, ale neporušený štítkom. Bolo tam aj niekoľko plstených klobúkov a jeden pinč, všetko od prvotriednych výrobcov.

„Bol pán Mountjoy bohatý?“

„Zdalo sa, že sa má dobre, pane. Všetko mal len to najlepšie. Najmä posledný rok.“ „Aké mal povolanie?“

„Myslím, že žil na voľnej nohe. Nikdy som nepočul, že by bol dakde zamestnaný.“

„Viete, že by mal hodvábny klobúk, z ktorého bola odstránená značka výrobcu?“

„Áno, pane, veľmi sa na to zlostil. Vravel, že mu to nejaký priateľ zo žartu urobil. Ponúkol som sa mu niekoľko ráz, že mu to dám do poriadku, ale keď ho zlosť pominula, vravel, že na tom nezáleží. Nebol to taký klobúk, ktorý často nosieval. A okrem toho vravel, že prečo by mal byť chodiacou reklamou svojho klobučníka.“

„Vedeli ste, že aj zo šiat mu odstránili štítok krajčíra?“

„Naozaj? Nie. Nevšimol som si to.“

„Aký človek bol pán Mountjoy?“

„Bol to veľmi príjemný pán. Veľmi ľutujem, že sa mu stalo také nešťastie.“

„Ako dlho tu býval?“

„Šesť alebo sedem rokov. Ja tu pracujem štyri roky.“

„Kedy mu vyviedli ten žartík s klobúkom?“

„Asi pred pol druha rokom, ak sa dobre pamätám.“

„Už tak dávno? Mne sa videlo, že ten klobúk je novší.“

„Nuž, ako vravím, pane, nenosil ho, iba raz, dva razy do týždňa. A pán Mountjoy nedal nič na módu, pokiaľ ide o klobúky. Mal rád jeden osobitný druh a všetky klobúky si dal robiť podľa neho.“

Parker prikývol. Vedel to už od klobučníka a od Wimseya, ale bolo dobré prekontrolovať si veci. Uvažoval, že pokiaľ ide o šaty a oblečenie, Wimsey sa nikdy nepomýlil.

„Ako ste už iste uhádli," pokračoval Parker, „smrť pána Mountjoya bude treba vyšetriť. Pokiaľ je to len možné, nehovorte o tej veci cudzím ľuďom. Odovzdajte mi všetky kľúče od bytu. Deň alebo dva sa bude o to starať polícia."

„Prosím, pane."

Parker si zapísal meno a adresu majiteľa domu a nechal Lumleya, aby pátral ďalej. Od majiteľa získal veľmi málo informácií. Pán Mountjoy nemal nijaké zamestnanie, najal si byt pred šiestimi rokmi. Nájomné platil pravidelne. Neboli na neho nijaké sťažnosti. O jeho priateľoch alebo príbuzných nevedel nič. To je veľká škoda, že taký dobrý nájomník tak náhle a smutne skončil. Dúfal, že sa nič škandalózne neodhalí, lebo jeho byty patrili vždy medzi najlepšie.

Parker potom zašiel do Mountjoyovej banky. Tu sa stretol so zvyčajným odporom, ale napokon sa mu podarilo dostať sa ku knihám. Mal pravidelný príjem asi tisíc libier ročne. Príjem pochádzal zo spoľahlivých investícií. Nijaká nepravidelnosť. Nijaké tajné vklady. Parker odchádzal s nepríjemným dojmom, že Hector Puncheon vynašiel vtáčie mlieko.

16. ČUDÁCKE SPRÁVANIE POŠTOVÉHO ÚRADU

Hlavný inšpektor vyslovil tento názor ešte toho istého večera pred Wimseyom. Jeho lordstvo, ktorého myseľ bola rozdelená medzi detektívnu činnosť a novú šlukerkársku kampaň, v priebehu popoludnia nadobúdajúcu konkrétny tvar, bolo veľmi stručné.

Že to odhalenie je iluzórne? Ale čo potom ovalilo Puncheona? Aj to bolo iluzórne?

„Možno ho Mountjoy už mal dosť. Aj ty by si toho mal po krk, keby ťa niekto taký ako Puncheon prenasledoval po celom Londýne.“

„Možno. Ale ja by som ho nebol ovalil, ale ponechal ho osudu. Bol by som mu dal opatrovníka. Ako sa má Puncheon?“

„Ešte je v bezvedomí. Otras mozgu. Dostal silný úder do slúch a vzadu má prerazenú lebečnú kosť.“

„Uhm. Pravdepodobne vrazil hlavou do steny, keď ho Mountjoy zasiahol boxerom.“

„Istotne máš pravdu.“

„Vždy mám pravdu. Dúfam, že dávaš pozor na toho Garfielda.“

„Ten sa nebude môcť nejaký časť ani pohnúť. Prečo?“ „Nuž, je to čudné, že Mountjoya odpílili, práve keď sa ti to najmenej hodí.“

„Azda si nemyslíš, že Garfield má s tým do činenia? Veď sa ten chlap takmer zabil. Okrem toho, prešetrili sme si ho. V Harley Street je dobre známy a má veľkú prax vo West Ende.“

„Azda medzi požívačmi omamných jedov?“ „Je to špecialista na nervové choroby.“ „Veď práve.“ Parker zahvízdal. „Teda na to myslíš?“

„Počúvaj,“ povedal Wimsey, „tvoj mozog nefunguje, ako by mal. Nie si už večer unavený? Trpíš ospalosťou a letargiou po jedle? Skús Sparkleton, osviežujúce pilulky, ktoré povzbudia a upokoja. Niektoré náhody sú priveľmi náhodné, aby boli pravdivé. Ak si niektorý človek odstráni krajčírske štítky zo šiat a dá si tú námahu, že vyreže štítok aj z klobúka a ide bezdôvodne tak skoro ráno na prechádzku z Finchley do múzea v South Kensingtone vo večernom obleku, je to iste preto, že má čo skrývať. Ak pri svojom čudnom správaní ešte spadne pod vlak bez najmenšieho zrejmého dôvodu, je to preto, že ktosi má záujem, aby sa to zatajilo. A čím väčšiemu riziku sa dakto vystaví, tým je istejšie, že tá vec stojí za to, aby sa ukryla.“

Parker naňho pozrel a ticho sa usmial.

„Ty si veľký hádač, Peter. Bol by si veľmi prekvapený, keby si sa dozvedel, že nie si jediný?“

„Nie, nebol. Čosi mi zatajuješ. Čo je to? Svedok prepadnutia? Bol niekto na peróne? Niekto, komu sme nevenovali pozornosť? Vidím ti to na tvári, ty starý klamár. Von s tým — kto je to? Žena. Hysterická žena. Hysterické strašidlo stredných rokov. Mám pravdu?“

„Nech ťa parom vezme, áno.“

„Tak pokračuj. Povedz mi všetko.“

„Nuž, keď si Eagles zapisoval svedectvá svedkov na stanici, všetci sa zhodovali v tom, že Mountjoy prešiel niekoľko krokov pred Garfielda a potom sa zrazu zatackal. Garfield ho potom chytil za rameno a obaja spadli spolu.

Ale tá žena, slečna Eliza Tebbuttová, 52 ročná, slobodná, gazdiná, bývajúca v Kensingtone, vraví, že stála kúštik za nimi a počula celkom zreteľne, čo opisuje ako strašidelný hlas: ‚Boj sa goj, si na rade.' Mountjoy sa ihneď nato zastavil ako strelený a Garfield ho so strašlivým výrazom na tvári schmatol za rameno a podložil mu nohu. Možno zvýši tvoju dôveru k tejto dáme, keď sa

dozvieš, že nemá nervy celkom v poriadku a že už raz bola v ústave choromyseľných a je presvedčená, že Garfield je popredným členom bandy, ktorej cieľom je vyvraždiť všetkých Angličanov a založiť nadvládu židov v Anglicku.“

„Čo ma po židoch v Anglicku. Pretože niekto trpí monomániou, ešte neznamená, že sa mýli vo faktoch. Možno sa jej mnoho marilo, možno si mnoho vymyslela, ale nemohla si vymyslieť nič také fantastické ako ‚Boj sa goj,' čo si očividne poplietla s menom Mountjoy. Garfield je človek, ktorého hľadáš — aj keď pripúšťam, že budeš mať ťažkosti, aby si mu niečo dokázal. Ale keby som bol na tvojom mieste, dal by som mu robiť prehliadku bytu — ak už nie je príliš neskoro.“

„Obávam sa, že už bude neskoro. Asi hodinu sme nevedeli dostať zo slečny Tebbuttovej nič rozumné. V tom čase už hrdinský doktor Garfield telefonoval aj domov, aj do ordinácie a vysvetlil, čo sa mu stalo. No jednako ho budeme pozorovať. Zatiaľ najdôležitejší je Mountjoy. Kto to bol? Aké mal úmysly? Prečo ho bolo treba odstrániť?“

„Je celkom jasné, čo chcel. Pracoval v distribúcii omamných jedov a bolo ho treba odstrániť preto, že bol taký blázon a dal sa Puncheonovi poznať a sledovať. Ktosi nad nimi musel bdieť. Táto banda očividne sleduje všetkých svojich členov. Alebo nešťastný Mountjoy žiadal o pomoc a pomohli mu na druhý svet. Je to najrýchlejšia metóda, ako sa zbaviť ťažkostí. Škoda, že Puncheon nemôže hovoriť — mohol by nám povedať, či Mountjoy telefonoval alebo či sa zhováral s niekým na prechádzke. Tak či tak urobil chybu a ľudia, ktorí robia chyby, nemôžu ostať nažive. Čudné sa mi zdá, že nikto nenavštívil jeho byt. Dalo by sa očakávať, že banda urobí prehliadku bytu už pre istotu. Možno služobníctvu dôverovať?“

„Myslím, že áno. Prešetrili sme si ich. Sú v poriadku. Správca dostáva penziu od armády a má skvelú minulosť. Sluha a upratovačka sú veľmi vážení ľudia — niet proti nim nič.“

„Hm. A ty si nenašiel nič iba balíky cigaretových papierikov. Prirodzene, hodia sa na balenie kokaínu, ale samy osebe nič nedokazujú.“

„Myslel som, že sa pozrieš aj na značky cigaretového papiera.“

„Nie som slepý a nemám ani duševné poruchy.“

„Ale kde sú potom omamné jedy?“

„Omamné jedy? Ale Charles! Po omamné jedy išiel, keď ho Puncheon sledoval. Nepochopil si ešte, že patrí do Milliganovej bandy a tá rozdeľuje omamné jedy v piatok? Milliganovci to dostávajú a usporadúvajú večierky v piatok v noci a v sobotu. Vtedy sa omamné jedy ocitnú v rukách obetí. Povedala mi to Diana de Momeriová.“

„Som zvedavý,“ povedal Parker, „prečo lipnú na jednom dni? To zväčšuje riziko.“

„To je očividne neoddeliteľná súčasť obchodného systému. Materiál sa dostane do krajiny — povedzme vo štvrtok. A o to by ste sa mali vy postarať. Mimochodom, zdá sa, že ste v tejto veci veľa neurobili. Tej noci ho zavezú na to alebo na ono miesto. Na druhý deň ho preberajú Mountjoyovci a posielajú Milliganovcom, ktorí sa pravdepodobne navzájom z videnia ani nepoznajú. A v sobotu je všetko rozdelené a každý má šťastlivý weekend.“

„To znie pravdepodobne. A vysvetľuje aj to, prečo sme nenašli ani stopu u Mountjoya, ani v byte, ani pri jeho mŕtvole. Okrem cigaretového papiera. Mimochodom, je to správne? Ak Mountjoy mal cigaretový papier, musel byť aj jedným z tých, čo distribuujú materiál požívateľom.“

„Nemusel. Dostáva to vo veľkom — ako balíček sódy bikarbóny alebo podobne. Rozdeľuje to na malé balíčky a

rozosiela Milliganovi, ten ďalšiemu maloobchodníkovi atď. Kedy a ako neviem. Neviem ani to, ako a kedy sa platí.“

„Rád počujem, že aj ty dačo nevieš.“

„Povedal som, že neviem; nepovedal som, že nemám nijakú domnienku. Ale s domnienkami ťa nechcem obťažovať. Jednako je prekvapujúce, že Garfield a Co. sa toho bytu nedotkli.“

„Garfield tam možno chcel ísť neskôr, keby ho nebola stihla nehoda.“

„Nie, nebol by meškal tak dlho. Opíš mi ešte raz ten byt.“

Parker trpezlivo opakoval správu o svojej návšteve a o rozhovoroch so služobníctvom. Ešte nebol ani v polovici, keď sa Wimsey zahniezdil na stoličke a počúval pozorne ako očarený.

„Charles! Akí sme to debili! Prirodzene, to je ono!“ „Čo?“

„Telefónny zoznam, prirodzene! A ten chlap, čo priniesol tie nové zväzky a staré odniesol. Odkedy poštový úrad vydáva obidva zväzky odrazu?“

„Namojveru!“ vykríkol Parker.

„Darmo nariekaš. Zatelefonuj a zisti, či dnes posielali dva nové zväzky telefónneho zoznamu na Mountjoyovu adresu.“

„To bude poriadna robota zohnať v tejto nočnej hodine niekoho z vydavateľstva telefónnych zoznamov.“

„To veru bude. Počkaj chvíľu. Zatelefonuj do ostatných bytov, či niekto dostal dnes ráno telefónne zoznamy. Podľa mojich skúseností ešte aj štátne úrady posielajú tieto veci vždy pohromade a neunúvajú sa osobitne ku každému účastníkovi.“

Parker postupoval podľa toho návrhu. Po menších nepríjemnostiach podarilo sa mu dostať spojenie s troma nájomníkmi v tom istom dome, ako býval Mountjoy. Všetci traja odpovedali to isté. Dostali nový zväzok od písmena L až po Z asi pred dvoma týždňami. Nový zväzok od A—K ešte nevyšiel. Jeden z nájomníkov išiel ešte ďalej, volal sa Barrington a len nedávno sa tam presťahoval. Spýtal sa na pošte, kedy vyjde zväzok A—K s

jeho novým telefónnym číslom, a povedali mu, že pravdepodobne až v októbri.

„Tak je to jasné,“ odpovedal Wimsey. „Náš priateľ Mountjoy schovával svoje tajomstvá v telefónnom zozname. Toto veľké dielo obsahuje inzeráty, poštové predpisy, mená a adresy. Najmä mená a adresy. Môžeme teda usudzovať, že tajomstvo sa skrýva v menách a adresách? Myslím, že môžeme.“

„Zdá sa to rozumné.“

„Veľmi rozumné. No a ako to urobíme, aby sme odhalili tie mená a adresy?“

„To bude fuška. Možno by sme mohli získať opis toho chlapa, ktorý prišiel dnes ráno po telefónne zoznamy.“

„A potom prečesať Londýn a hľadať ho medzi miliónmi obyvateľov? Niet prostriedkov ani času. Kam sa však dostanú telefónne zoznamy, keď doslúžia?“

„Pravdepodobne do šrotu.“

„A poslednú výmenu zväzku L—Z robili pred štrnástimi dňami. Máte ešte nádej, že neboli zošrotované. Daj sa do toho, Charles. Možno máme viac ako nádej, že niektoré z nich budú poznačené a že značky sa prenášajú pri každej výmene zo starej knihy do novej.“

„Prečo? Mountjoy si mohol celkom pokojne nechať starý zoznam.“

„Myslím, že nie, lebo by sme ho boli našli alebo o ňom počuli od sluhu. Prišiel ten neznámy, odovzdal mu dva bežné zväzky a on spokojne odišiel. Podľa mňa, ich plán spočíva v tom, že používajú normálne vydanie, aby nevzbudili nijaké podozrenie a naznačili, že nemajú čo zakrývať, a súčasne sa vytvoril vhodný spôsob, ako sa krátkou cestou zbaviť usvedčujúceho materiálu.“

„Možno máš pravdu. Je to jedna z príležitostí. Ihneď ráno pôjdem na poštu.“

Zdalo sa, že sa šťastie obrátilo. Po úmornej predpoludňajšej práci sa ukázalo, že staré telefónne zoznamy už zaslali v mechoch do papierne, ale že ich ešte nezošrotovali. Po celý weekend šiesti pracovníci sa trápili so zväzkami L—Z, zozbieranými v okrese Kennsington, pričom zistili potešujúci fakt, že deväť z desiatich účastníkov si tým alebo oným spôsobom robili značky do telefónneho zoznamu. Správy prichádzali zovšadiaľ. Wimsey s Parkerom sedeli v Scotland Yarde a zvažovali ich.

V nedeľu neskoro v noci zdvihol Wimsey hlavu sponad kopy papiera.

„Myslím, že to je ono, Charles."

„Čo je?" Parker bol unavený a oči mal červené od námahy, ale v hlase sa mu ozvala známka nádeje.

„Tento. Celý zoznam hostincov v strednom Londýne bol začiarknutý — dva uprostred, pod písmenom B, dva na konci pod písmenom M, jeden pod písmenom N, jeden pod písmenom O atď. vrátane troch uprostred pod písmenom W. Dva pod písmenom B sú Bocaccio vo Wappingu a Bohémia v Oxford Street. Ďalšie pod písmenom B je Biela labuť v Covent Garden. Stavil by som sa o všetky peniaze, že vo zväzku, ktorý ráno odniesli, bola Biela labuť už prečiarknutá."

„Nie som si celkom istý, na čo narážaš."

„Je to trošku na dlhé lakte, ale navrhujem toto. Ak materiál príde do Londýna vo štvrtok, myslím, že ho prinesú do ktorejkoľvek krčmy, ktorá nasleduje v telefónnom zozname. V jednom týždni to bude hostinec pod písmenom A — povedzme Amfora. Na druhý týždeň to bude pod písmenom B — Belvedere alebo Brigadír. O týždeň neskôr to bude pod písmenom C. atď. až po X, Y, Z. Ľudia, ktorí sa majú dostaviť po omamný jed, prídu do určeného hostinca, kde im ho odovzdá hlavný distributér a jeho agenti, pravdepodobne bez vedomia majiteľa hostinca. A pretože sa to nerozdáva nikdy dva razy na tom istom mieste, tvoji milí

policajti môžu chodiť do Bielej labute a rečniť o papagájoch, kým nezmodrejú. Miesto toho mali ísť do Kotvy alebo k Čiernemu koňovi.“

„To je nápad, Peter. Pozrime sa ešte raz na ten zoznam.“

Wimsey mu ho odovzdal.

„Ak máš pravdu, to znamená, že tento týždeň bol týždňom písmena B a nasledujúci týždeň bude týždňom C. Najbližšia krčma na C je v Soho u Cnostnej Cecílie. Počkaj chvíľu. Ak ich berú v abecednom poriadku, prečo potom išli na koniec A v jednom prípade a iba na Bie... v druhom prípade?“

„Písmeno B už raz mali a začínali znova.“

„Áno, domnievam sa, že je celá hŕba hostincov na A, ale potom sú celé stovky na B. Peter, jednako sa pokúsime. Čo sa stalo, Lumley?“

„Správa z nemocnice. Puncheon nadobudol vedomie.“

Parker si prečítal správu.

„Tak ako sme očakávali,“ povedal a odovzdal papier Wimseyovi. „Mountjoy očividne vedel, že ho sledujú. Z podzemnej železnice na Piccadily zatelefonoval a potom sa začala divoká poľovačka v Londýne.“

„A tak sa banda naňho pripravila.“

„Áno. Keď zistil, že sa Puncheona nemôže zbaviť, vlákal ho do múzea, dostal ho do tichého kúta a odpravil ho. Puncheon sa nazdáva, že ho zranil nejakou zbraňou. S Mountjoyom sa nezhováral. Táto správa nám vlastne nehovorí nič, čo by sme nevedeli, iba ak to, že keď Puncheon prvý raz videl Mountjoya, kupoval od nejakého chlapa ranné vydanie *Morning Staru.*“

„Naozaj? To je zaujímavé. Daj pozorovať hostinec u Cnostnej Cecílie.“

„A ty dávaj pozor u Pyma. A pamätaj si, že hľadáme šéfa bandy.“

„To isté robí aj major Milligan. Ten muž na špičke je v tejto chvíli naozaj veľmi hľadaný. Tak ahoj! Ak už pre teba nemôžem viac urobiť, myslím, že pôjdem spať. Zajtra musím vypracovať plán na propagáciu šlukeriek.“

„Páči sa mi tento plán, pán Bredon,“ povedal Pym, ťukajúc prstami na hárky papierov, ktoré mu predložili. „Má rozlet. Má fantáziu. Reklama väčšmi ako čokoľvek potrebuje fantáziu a rozlet. To predurčuje účinok. Podľa môjho názoru váš plán bude pôsobivý. Prirodzene, bude to nádherné a treba to ešte vypracovať. Napríklad: keby všetky tie kupóny vyinkasovali naraz, zvýšili by sa náklady na jeden balíček natoľko, že by pohltili všetky zisky. Ale myslím, že sa to dá prekonať.“

„Nebudú zinkasované naraz,“ povedal Armstrong. „Najmä vtedy nie, keď ich dostatočne premiešame. Ľudia budú potrebovať čas, aby kupóny zozbierali. To nám na začiatok postačí. Budú sa musieť na to dívať ako na výsledky spojené s reklamou. Budeme potrebovať na začiatku veľkú tlačovú kampaň a potom to už pobeží pokojne aj na malej ploche.“

„To je všetko pekné, Armstrong, ale my musíme myslieť aj na seba.“

„Aj to je v poriadku. Uzavrieme dohodu s hotelmi, železnicami atď. a dostaneme honorár alebo províziu. My iba ustanovíme mesačný priemer tak, aby nároky z kupónov nepresahovali firmou určenú sumu. Ak sa akcia rozrastie, budú iste ochotní túto sumu zvýšiť. Okrem toho budeme sa musieť postarať o to, aby každý kupón mal približne tú istú peňažnú hodnotu, lebo by sme sa dostali do rozporu so zákonom o štátnej lotérii. Všetko bude záležať na tom, koľko budú ochotní dať na reklamu z každého šilingového balíčka. Musíme im pripomenúť, že tento plán, ak sa podarí, zmetie z trhu na nejaký čas každý iný druh cigariet. Potom určíme hodnotu kupónov mínus výdavky na

tlačovú kampaň. Nateraz ich suma na reklamu je šesťdesiattisíc a ich odbyt... máme tu správu o predaji?“

Obaja riaditelia sa zahĺbili do množstva faktov a cifier. Bredonova pozornosť ochabla.

„Výdavky na tlač... postarajte sa, aby mali dostatočnú distribúciu... provízia trafikám... letáky... podchytiť hotely... správy do tlače... kampaň v *Morning Stare;* treba to roztočiť. Povedzme 200 libier denne... dymové nápisy na oblohe... No, to všetko je už otázka detailov...“

„V každom prípade musíme dačo podniknúť.“ Armstrong skončil diskusiu celý červený. „Nemá význam hovoriť ľuďom, že výdavky na reklamu idú na úkor kvality tovaru. Im na tom nezáleží. Oni chcú iba niečo za nič. Že to zaplatia? Áno, prirodzene, že to napokon zaplatia, ale niekto to musí zaplatiť. Nemôžeme predsa bojovať proti darom slávnostným ubezpečovaním o akosti výrobkov. Okrem toho, ak šlukerky stratia odbyt, stratia aj kvalitu — alebo načo sme tu?“

„Nemusíte mi to hovoriť, Armstrong,“ povedal Pym. ,,Či sa to ľuďom páči, alebo nie, faktom ostáva, že kým ustavične nebudete zvyšovať predaj, musíte alebo stratiť peniaze, alebo znížiť kvalitu. Dúfam, že sme sa to už naučili.“

„Čo sa stane,“ spýtal sa Bredon, „ak zvýšite predaj natoľko, že nasýtite trh?“

„Takéto otázky nesmiete dávať, Bredon,“ povedal pobavene Armstrong.

„Viem, ale predsa. Predpokladajme, že prinútite každého muža a ženu v celom impériu fajčiť toľko cigariet, že alebo prestanú, alebo umrú na otravu nikotínom. Čo sa stane?“

„Od toho sme ešte ďaleko,“ odpovedal Pym vážne. „A to mi pripomína: tento plán by sa mal orientovať na ženy. ‚Fajčite zdravotné šlukerky a môžete poslať deti k moru.' A podobne.

Musíme naučiť ženy fajčiť. Mnohé sa len tak pohrávajú. Vezmime im z rúk tie navoňané cigarety a dajme im pravý virginský tabak.“

„Tie lacné druhy?“

„Šlukerky,“ povedal Pym. „Môžete ich vyfajčiť denne viac a neusmrtíte sa. A sú lacnejšie. Keď zvýšime fajčenie žien o 500 % —je tu široké pole pôsobnosti —“

Bredonova pozornosť opäť blúdila inde.

„Dobre, vyznačte dátum na kupónoch. Nech sú platné iba tri mesiace. Budeme mať dosť času sa s tým pohrať.

A oni sa musia postarať, aby ich obchodníci mali vždy čerstvý tovar. Mimochodom, pokiaľ ide o predaj —“ Bredon takmer zaspal.

„— ale budete musieť spustiť poriadnu tlačovú kampaň. Plagáty sú dobré a lacné, ale ak chcete ľuďom naozaj niečo povedať, musíte spustiť tlačovú kampaň. Po prvom rozruchu nemusí byť veľká. Ale musí byť dobrá, krátka a týždeň za týždňom, šikovne pripomínať —“

„Dobre, pán Bredon.“ Tvorca plánu sa trhnutím zobudil zo snenia. „Predložíme to výrobcom šlukeriek. Mohli by ste pripraviť návrh? A bude lepšie, keď do toho zapojíte aj ďalších ľudí, Armstrong. Inglebyho — to je jeho obor. A slečnu Meteyardovú. Koncom týždňa by sme už mali niečo mať. Povedzte Barrowovi, aby dal všetko nabok a pripravil naozaj nápadné ilustrácie.“ Pym dal signál na odchod, a potom akoby mu náhle zišlo dačo na um, zavolal Bredona nazad.

„Na slovíčko, Bredon. Už som takmer zabudol, načo ste vlastne tu. Urobil sa už nejaký pokrok v tej veci?“

„Áno.“ A kampaň so šlukerkami sa stratila lordovi Petrovi Wimseyovi v záhyboch jeho myslenia. „Ukázalo sa, že vyšetrovanie je veľmi dôležité, ba neviem, či sa vám vôbec môžem zdôveriť.“

„To je nezmysel“, povedal Pym. „Zamestnávam vás — Nie. Nejde o otázku zamestnania. Obávam sa, že je to práca pre políciu.“

V Pymových očiach sa zjavil tieň znepokojenia.

„Chcete povedať, že tie predchádzajúce podozrenia, ktoré ste mi spomínali, boli oprávnené?“

„Áno. Ale je to omnoho väčšia vec.“

„Nechcem tu mať nijaký škandál.“

„Neviem, ako by sa tomu dalo zabrániť, ak sa vec dostane na súd.“

„Pozrite, Bredon,“ povedal Pym, „nepáči sa mi vaše správanie. Dosadil som vás sem ako svojho súkromného detektíva. Pripúšťam, že ste sa veľmi dobre uplatnili aj v iných odboroch, ale nie ste nepostrádateľný. Ak budete chcieť stoj čo stoj prekročiť svoje splnomocnenie —“

„Môžete ma prepustiť. Prirodzene. Ale bolo ty to múdre?“

Pym si utrel čelo.

„Môžete mi povedať,“ spýtal sa úzkostlivo po chvíli ticha, keď sa podľa všetkého snažil stráviť význam otázky svojho zamestnanca. „Upierajú sa vaše podozrenia k určitej osobe? Je možné ihneď odstrániť onú osobu z radov našich zamestnancov? Rozumiete, o čo mi ide. Ak by sme ešte pred vypuknutím škandálu — nech ide o čokoľvek — naozaj si myslím, že by som o tom mal vedieť — ak by sme mohli povedať, že tá osoba už nie je v našich službách, to je veľký rozdiel. Možno by sa meno firmy do toho ani nemuselo zapliesť, čo myslíte? Dobré meno firmy pre mňa mnoho znamená, pán Bredon —“

„To vám nemôžem povedať,“ odpovedal Wimsey. „Pred niekoľkými dňami som si myslel, že to už viem, ale len nedávno som sa dozvedel ďalšie fakty, ktoré svedčia, že človek, ktorého som pôvodne podozrieval, nemusí byť ten pravý. A kým sa to

definitívne nedozviem, nemôžem ani urobiť, ani povedať nič. V tej chvíli to môže byť hockto. Mohli by ste to byť ešte aj vy.“

„Neurážajte ma,“ vykríkol Pym. „Môžete si vziať plat a ísť!“

Wimsey pokýval hlavou.

„Ak sa ma zbavíte, polícia bude pravdepodobne chcieť niekoho dosadiť na moje miesto.“

„Keby som tu mal políciu,“ odpovedal Pym, „aspoň by som vedel, na čom som. O vás neviem nič, iba to, že vás odporúčala pani Arbuthnotová. Nepáčila sa mi tá myšlienka so súkromným detektívom, hoci som si spočiatku myslel, že vy ste čosi viac ako zvyčajný typ vyšetrujúceho agenta. Ale bezočivosť nemôžem a nebudem trpieť. Ihneď sa spojím so Scotland Yardom a tí vás, domnievam sa, požiadajú, aby ste povedali jasne, čo ste podľa vašich predstáv objavili.“

„Tí to vedia.“

„Naozaj? Nezdá sa, že by ste boli vzorom diskrétnosti, pán Bredon.“ Stisol zvonček. „Slečna Hartleyová, zavolajte, prosím, Scotland Yard a požiadajte ich, aby poslali spoľahlivého detektíva.“

„Prosím, pán Pym.“

Slečna Hartleyová odtancovala. Teda išlo do tuhého. Vždy vravela, že je čosi čudné na pánu Bredonovi, a teraz ho prichytili. Možno šlohol nejaké peniaze. Vytočila číslo a pýtala si Whitehall 1212.

„Moment prosím,“ povedal Wimsey, keď sa za ňou zatvorili dvere. „Ak naozaj chcete Scotland Yard, povedzte, aby si žiadali hlavného inšpektora Parkera, a nech mu povedia, že by sa s ním rád zhováral lord Peter Wimsey. Bude vedieť, o čo ide.“

„Vy ste? — Prečo ste mi to nepovedali?“

„Myslel som, že by mohli vzniknúť ťažkosti, pokiaľ ide o plat, a že by to mohlo vyvolať rozpaky. Prevzal som tú prácu preto,

lebo som si myslel, že pracovať v reklame môže byť veľmi zábavné. A veru aj je,“ dodal Wimsey žartovne.

Pym strčil hlavu do kancelárie slečny Hartleyovej.

„Dajte mi ten hovor sem,“ povedal úsečne.

Sedeli mlčky, kým hovor nezapojila. Pym si pýtal hlavného inšpektora Parkera.

„Medzi zamestnancami tu mám človeka, ktorý sa volá —“

Rozhovor bol stručný. Pym odovzdal slúchadlo Wimseyovi.

„Chcú sa s vami zhovárať.“

„Ahoj, Charles! To si ty? Vrátil si mi opäť dôveru? Dobre... Nijaké nepríjemnosti, iba pán Pym chce vedieť, čo sa deje... Mám mu to povedať?... Že by to nebolo múdre?... Čestné slovo, Charles, nemyslím, že je to človek, ktorého hľadáme... Nuž, to je iná otázka... Hlavný inšpektor chce vedieť, či viete držať jazyk za zubami, pán Pym.“

„Želal by som si, aby každý tak vedel držať jazyk za zubami,“ zahundral Pym.

Wimsey opakoval odpoveď. „Myslím, že to risknem, Charles. Ak niekoho potme opäť zrazia, nebudeš to ty a ja sa o seba postarám.“

Zložil slúchadlo a obrátil sa k Pymovi.

„Tu sú brutálne fakty,“ povedal. „Z tohto podniku ktosi riadi obrovský obchod s omamnými jedmi. Kto tu má viac peňazí, ako by mal mať, pán Pym? Hľadáme veľmi bohatého človeka. Môžete nám pomôcť?“

Ale pán Pym mohol sotva dakomu pomôcť. Bol biely ako krieda.

„Omamné jedy? Z tohto podniku? Čo, preboha, povedia naši zákazníci? Ako sa postavím pred správnu radu? To bude reklama...“

„Pymova reklama,“ povedal lord Wimsey a zasmial sa.

17. VÝBUCH PLAČU ŠĽACHTICKÉHO SYNOVCA

Ten týždeň uplynul pokojne. V utorok pán Jollop celkom priateľsky schválil ďalší nový citát pre sériu Nutraxu: „So slzami ju opäť pobozkal.“ (Ale slzy a výbuchy, aj keď sú akokoľvek poetické, sú vždy známkou nervového napätia. V stredu prišiel rad na margarín za znížené ceny a so zlepšenou kvalitou. Zdalo sa nemožné zlepšiť dačo také dokonalé, ale nám sa to podarilo.) Sopo prijali novú reklamnú figúrku (Nech Sopo — Zuzka urobí hrubú prácu); Tomboyove karamelky skončili svoju kriketovú kampaň obrovským inzerátom s portrétmi kriketovej jedenástky, v ktorej všetci jedli Tomboyove karamelky. Piati z podniku išli na dovolenku. Prout vyvolal rozruch, keď prišiel do kancelárie v čiernej košeli. Slečna Rossiterová stratila kabelku s odmenou a dostala ju nazad z úradu pre straty a nálezy. V dámskej šatni našli blchu. Vyvolalo to hotové povstanie, množstvo zle odôvodnených obvinení a srdcervúceho plaču. V pisárni takmer vytlačila tému o blche šťavnatejšia správa o dámskej návšteve u Tallboya. Lebo či už nediskrétnosťou Tompkinovou alebo mnohovravnosťou chlapca pri informačnom stole a možno aj inej osoby (istotne však nie Inglebyho alebo Bredona, ktorí to vedeli najlepšie) príbeh sa akosi rozniesol.

„Neviem, ako mu to vyjde z platu,“ poznamenala slečna Partonová. „Myslím, že je to hanba. Jeho žena je veľmi príjemná osoba. Pamätáte sa, stretli sme sa s ňou minulého roku na večierku.“

„Muži sú všetci rovnakí,“ povedala slečna Rossiterová zlostne. „Ba ešte aj váš Tallboy. Povedala som ti, Partonová, že starému Copleyovi ani netreba tak veľmi zazlievať, ako si sa nazdávala. Teraz mi už možno uveríš. Ja vravím, že ak nejaký chlap urobí

jednu nefair vec, urobí aj druhú. A pokiaľ ide o to, či mu to vychádza z platu, nepamätáš sa na päťdesiat libier v obálke? Je jasné, kam peniaze išli.“

„Vždy je jasné, kam peniaze idú,“ povedala slečna Meteyardová posmešne. „Ide o to, odkiaľ ich dostáva.“

„To vravieval aj pán Dean,“ povedala slečna Rossiterová. „Pamätáte sa, ako si uťahoval z Tallboya pre burzových maklérov?“

„Slávna firma Smith,“ povedal Garrett. „Smith, Smith, Smith, Smith, Smith, Smith donekonečna.“

„Istotne to bude nejaký veriteľ,“ povedala slečna Rossiterová. „Idete na kriketový zápas, slečna Meteyardová? Podľa môjho názoru Tallboy by sa mal vzdať a prenechať funkciu kapitána niekomu inému. Nesmiete sa čudovať, že ľudia nechcú pod jeho vedením hrať, keď o ňom koluje toľko všelijakých historiek. Nemáte ten istý pocit, pán Bredon?“

„Ani trochu,“ povedal Bredon. „Ak niekto vie robiť kapitána, mne je jedno, či má toľko žien ako kráľ Šalamún, alebo či je na dôvažok podvodník a švindler. Čo na tom záleží?“

„Mne by na tom záležalo,“ povedala slečna Rossiterová.

„Je to typická žena,“ povedal obviňujúco Bredon, obracajúc sa všeobecne ku všetkým. „Pletie osobné city do obchodu.“

„No aj tak, ja vravím,“ povedala slečna Rossiterová, „že keby sa to Hankin alebo Pym dozvedeli, čoskoro by s Tallboyom skoncovali.“

„Riaditelia sú tí poslední, čo sa dačo dopočujú o personále. Inak,“ povedala slečna Meteyardová, „by nevedeli stáť na zadných nohách pri podnikových obedoch a rečniť o spolupráci a o tom, že všetci sme jedna šťastná rodina.“

„Rodinné hádky, rodinné hádky,“ zakýval Ingleby rukou. „Detičky, majte sa rady vospolok a nestrkajte do všetkého nos. Čo

vám je do Hekabinho[25] bankového konta a čo je Hekabe do vášho?“

„Máte na mysli bankové konto pána Tallboya? Nuž ja neviem nič, iba toľko, čo vravieval nebohý Dean.“

„A ako o tom mohol vedieť Dean?“

„Niekoľko týždňov pracoval v kancelárii pána Tallboya. Podľa hesla: Treba sa naučiť aj prácu iných oddelení. Predpokladám, pán Bredon, že aj vás zapoja do tohto kancelárskeho kolotoča. V tlačiarni si budete musieť dávať pozor na cicerá. Pán Thrale je veľmi prísny. Nedovolí vám ani to, aby ste si odskočili na kávu.“

„Na kávu si prídem k vám.“

„Bredona nevypustia z tohto oddelenia ani na chvíľu,“ povedala slečna Meteyardová. „Chválila ho do neba pre husársky kúsok so šlukerkami. U Deana to bolo iné. Každý sa nazdával, že by sa možno lepšie uplatnil inde. Bol ako obľúbená kniha — človek ju má tak rád, že ustavične túži požičať ju niekomu inému.“

„Ste krutá ženská,“ poznamenal Ingleby chladne, ale pobavene. „Práve takéto poznámky získavajú zlé meno ženám z univerzít.“ Pozrel sa na Willisa, ktorý poznamenal:

„To nie je krutosť. Fakt je, že za tým niet nijakej nevôle. Všetci ste takí.“

„Súhlasíte teda so Shawom — kedykoľvek bijete svoje dieťa, dbajte, aby ste ho bili v zlosti.“

„Shaw je Ír,“ povedal Bredon. „Willis ukázal prstom na to, prečo sú vzdelaní Angličania — takí odporní, že totiž si nedajú ani toľko námahy, aby sa zlostili.“

„To je pravda,“ povedal Willis. „Je strašný, studený, prázdny,“ — bezmocne rozhodil ruky, „všetko je fasáda.“

„Myslíte na Bredonovu tvár?“ spýtal sa Ingleby zlomyseľne. „Ľadovo pravidelný, skvele prázdny,“ povedal Bredon a mrkol do

[25] V Homérovej Iliade: žena Priamova a matka Hektora, Troila, Parida a Kasandry.

zrkadla slečny Rossiterovej. „Je to až čudné, že celá šlukerkárska kampaň kypí a pučí za týmto pevným slonovinovým čelom.“

„Popletená metafora,“ povedala slečna Meteyardová. „Hrnce kypia, rastliny pučia.“

„Prirodzene, ide o kvet krasorečnenia, odtrhnutý v kuchynskej záhrade.“

„Nemá to význam, slečna Meteyardová,“ poznamenal Ingleby, „ten je ako úhor.“

„Keď už hovoríme o úhoroch,“ povedala slečna Meteyardová, obraňujúc svoje postavenie, „čo je so slečnou Hartleyovou?“

„S tým bezbokým zázrakom? Prečo?“

„Minule prišla a vyhlásila svetu, že polícia príde dakoho zatknúť.“

„Čože?“ spýtal sa Willis.

„Chcete povedať: kohože?“

„Teda kohože?“

„Bredona.“

„Pána Bredona,“ spýtala sa slečna Partonová. „No a čo?“

„Chcete povedať: prečo? Prečo nepoviete, čo si myslíte?“ Slečna Rossiterová sa obrátila na stoličke a pozrela na Bredonove jemne sa chvejúce ústa.

„To je čudné,“ povedala. „Viete, pán Bredon, nikdy sme vám to nepovedali, ale my sme s Partonovou videli, ako vás raz večer na Piccadilly Circus zatkli.“

„Naozaj?“

„To ste neboli vy, samozrejme.“

„Nuž, naozaj, nebol som to ja. Ale nesmúťte, čo nebolo, môže byť. Škoda, že Pym nedrží svoje milióny v podnikovej pokladnici.“

„Ani v doporučených obálkach,“ poznamenala len tak mimochodom slečna Meteyardová.

„Len nepovedzte, že pasú po pánu Copleyovi.“

„Dúfam, že nie. Väzenský chlieb a voda sa pre neho vôbec nehodia.“

„Ale prečo by mali Bredona zatknúť?“

„Azda pre povaľačstvo,“ povedal mierny hlas vo dverách. Hankin strčil dnu hlavu a sarkasticky sa usmieval. „Ľutujem, že som vás prerušil, ale bol by som rád, keby mi pán Bredon na chvíľu venoval pozornosť, pokiaľ ide o Twentymanov čaj —“

„Prepáčte,“ povedal Bredon; skočil do pozoru a odpochodoval.

Slečna Rossiterová potriasla hlavou.

„Spomeňte si na moje slová, ale za tým Bredonom sa skrýva nejaké tajomstvo.“

„Je veľmi milý,“ namietala slečna Partonová vrele.

„Bredon je v poriadku,“ povedal Ingleby.

Slečna Meteyardová nepovedala nič. Išla dolu do výkonného oddelenia a požičala si najnovší zväzok Kto je kto. Prebehla prstom po písmene W, kým našla heslo: Wimsey, Peter Death Bredon (lord) D. S. O.,[26] narodený 1890, druhý syn Mortimera Geralda Bredona Wimseya, 15. vojvodu z Denveru, a Honorie Lucasty, dcéry Francisa Delagardie z Bellingham Manoru, Buckinghamshire. Vzdelanie: colle — Elton a univerzita — Balliol. Prečítala to do konca.

„Tak je to teda,“ povedala si slečna Meteyardová. „To som si myslela. A teraz čo? Dá sa tu dačo robiť? Myslím, že nič. Radšej to treba nechať tak. Nezaškodí obzrieť sa po novom mieste. Človek sa musí o seba postarať.“

Bredon si neuvedomil, že jeho prestrojenie bolo odhalené, a venoval iba povrchnú pozornosť Twentymanovmu čaju. Pokorne prijal príkaz, aby pripravil dvojplagátik o bohatšom obsahu na menej lyžíc a miernu výčitku, že marí čas v pisárni. Mysľou bol na Old Broad Street.

---

[26] Distinguished Service Order — Rád za zásluhy (vojenské vyznamenanie).

„Vidím, že v sobotu hráte za nás,“ povedal Hankin na záver rozhovoru.

„Áno, pane.“

„Dúfam, že počasie vydrží. Hrali ste za prvotriedne kriketové družstvá, pravda?“ „To bolo dávno.“

„Aspoň im ukážete trochu štýlu,“ povedal Hankin šťastne. „Štýl — to už dnes vidí človek zriedkakedy. Obávam sa, že sa vám to bude vidieť pozliepané; z akéhosi dôvodu niektorí naši najlepší hráči nebudú môcť hrať. Škoda. Ale uvidíte, že Tallboy je veľmi dobrý. Je skvelý hráč na ktoromkoľvek mieste a veľmi dobrý v poli.“

Bredon povedal, že je to veľmi zriedkavé, aby sa venovala dostatočná pozornosť hre v poli. Hankin s ním súhlasil.

„Tallboy je skvelý na každom zápase. Škoda, že im nemôže venovať viac času. Osobne by som bol rád, keby sa telovýchovnej stránke venovala väčšia pozornosť. Ale pán Pym sa nazdáva, že by to bolo priveľmi vyčerpávajúce, a možno má pravdu. Jednako nemôžem si pomôcť, mne sa vidí, že pestovanie kolektívneho ducha by podniku prospelo. Neviem, či ste vy ako nový zamestnanec spozorovali z času na čas určité napätie —“

Bredon pripustil, že čosi také zbadal.

„Viete, pán Bredon,“ povedal Hankin trochu zadumane, „niekedy je pre vedúcich ťažké vystihnúť ovzdušie v podniku. Ľudia si ich držia ako v bavlnke, pravda? Proti tomu sa nedá nič robiť, prirodzene, ale niekedy tuším, že pod povrchom tečú spodné prúdy.“

Očividne — pomyslel si Bredon — Hankin si uvedomil, že sa čosi ide prevaliť. Zrazu mu ho bolo Túto. Oči mu zablúdili na plagátik vytlačený v krikľavých farbách a pripevnený pripináčikmi na Hankinovej tabuli:

Dajte si všetci dobre poradiť
— Twentymanov čaj sa nedá nahradiť.

Iste preto, že zhoda v ktoromkoľvek bode bola v tomto svárlivom svete taká zriedkavá, zdôrazňovali ju silne a absurdne fantastické heslá inzerentov. Vlastne nijakej zhody nebolo, či už išlo o také drobnosti, ako je čaj, alebo o väčšie veci. Na tomto mieste, kde od rána do noci viac ako sto ľudí spieva hymny na šetrnosť, cnosť, harmóniu, dobré zažívame, domácu spokojnosť, duchovná atmosféra bola nabitá finančnými búrkami, intrigami, rozbrojmi, narušeným trávením a manželskou neverou. Ba čo horšie — vraždami vo veľkom a v malom, vraždami ducha a tela, vraždami zbraňou a jedom. Tieto veci si nerobia reklamu a keď, dávajú si iné mená.

Odpovedal Hankinovi čosi nezrozumiteľné.

O jednej hodine odišiel z kancelárie a vzal si taxík do mesta. Zrazu zatúžil navštíviť Tallboyovho senzála.

Dvadsať minút po jednej hodine stál na dlažbe Old Broad Street a krv mu búšila vzrušením, ktoré vždy sprevádza nejaký objav.

Tallboyov senzál sídlil v malej trafike, nad ktorou nebola firma Smith, ale Cummings.

„Tajná adresa," poznamenal lord Peter Wimsey. „U senzála je to veľmi nezvyčajné. Preskúmam tú vec dôkladnejšie."

Vošiel do trafiky, ktorá bola úzka, tesná a nezvyčajne tmavá. Starší muž podišiel dopredu, aby ho obslúžil. Wimsey išiel hneď na vec.

„Môžem hovoriť s pánom Smithom?"

„Pán Smith tu nebýva."

„Mohol by som mu azda nechať odkaz?"

Starší pán tresol rukou na pult.

„Už som vám raz povedal a už som to povedal päťsto ráz,“ kričal rozčúlene. „Nijaký Smith tu nie je a pokiaľ viem, nikdy nebol. A ak ste vy ten pán, ktorý si sem dáva adresovať listy, bol by som rád, keby ste to vzali ako odpoveď. Už mám toho dosť ustavične vracať listy poštárovi.“

„Prekvapujete ma. Osobne pána Smitha nepoznám, ale istý priateľ ma požiadal, aby som mu tu nechal odkaz.“

„Tak povedzte svojmu priateľovi, čo som vám povedal., Nech mi sem nijaké listy neposiela. Ani nič podobné. Nemá to význam. Ľudia sa nazdávajú, že nemám inú robotu, ako doručovať listy poštárom. Keby som nebol svedomitý človek, bol by som ich spálil. Načisto spálil. A keď prídu ďalšie, veru to aj urobím. Môžete svojmu priateľovi povedať, že mu to odkazujem.“

„Prepáčte,“ povedal Wimsey, „to bude nejaký omyl.“

„Omyl?“ povedal Cummings zlostne. „Vôbec neverím, že by to bol omyl. Je to hlúpy žart a nič viac. Môžem vám povedať, že už toho mám akurát dosť.“

„Ak je to tak,“ povedal Wimsey, „aj ja som obeť toho žartu. Poslali ma, aby som odovzdal odkaz dakomu, kto neexistuje. Pozhováram sa o tom so svojím priateľom.“

„To by som urobil na vašom mieste aj ja,“ povedal Cummings. „Taká somarina. Povedzte svojmu priateľovi, aby sem prišiel sám. Ja už budem vedieť, čo mu mám povedať.“

„To je výborný nápad,“ povedal Wimsey. „A vy si to s ním už vybavte.“

„Môžete sa staviť o posledný grajciar, že si to s ním vybavím.“ Cummingsovi sa očividne uľahčilo, zlosť ho pominula. „Ako sa volá váš priateľ, keby sa náhodou objavil?“

Wimsey sa práve chystal vyjsť z obchodu, zastavil sa. Spozoroval, že za Cummingsovými okuliarmi je pár veľmi bystrých očí. Zrazu mu prebehla hlavou myšlienka.

„Pozrite,“ povedal, opierajúc sa dôverne o pult. „Môj priateľ sa volá Milligan. Vraví vám to niečo? Povedal mi, aby som prišiel k vám dohovoriť sa.“

To bol zásah do čierneho. Prezradil to zlostný záblesk v Cummingsových očiach.

„Neviem, o čom hovoríte,“ povedal Cummings. „Nikdy som nepočul o Milliganovi a ani nechcem. A nie som zvedavý ani na takých, ako ste vy.“

„Prepáčte, starý pán, prepáčte,“ povedal Wimsey.

„Ba čo viac,“ dodal Cummings, „ani na vás nie som zvedavý. Rozumiete?“

„Rozumiem,“ povedal Wimsey. „Rozumiem dokonale. Do videnia.“

„A hotovo,“ pomyslel si. „Budem teraz musieť rýchle konať. Myslím, že najprv poletím do St. Martin's-le-grand.“

Trochu nátlaku na riaditeľstve a Wimsey dostal, čo žiadal. Zavolal poštárov, ktorí nosili listy na Old Broad Street, a prešetril si ich. Je pravda, často doručovali listy pre pána Smitha do Cummingsovej trafiky a tieto listy sa ihneď vracali s poznámkou „Neznámy“. Kam potom išli? Do oddelenia vrátených listov. Wimsey zatelefonoval k Pymovi, vysvetlil, že má neodkladnú prácu, a išiel do oddelenia vrátených listov. Po krátkom čakaní našiel úradníka, ktorý bol o veci informovaný.

Listy pre pána Smitha prichádzajú pravidelne každý týždeň. Neboli nikdy vrátené odosielateľovi zvyčajným spôsobom. Prečo? Lebo na nich nebola spiatočná adresa. Vlastne neobsahovali nikdy nič, iba hárok čistého papiera.

„Máte tu ešte list z posledného utorka?“ Nie, už ho otvorili a zničili. Mohli by najbližší list zadržať a poslať mu ho? Keď zistili, že lord Peter Wimsey má za sebou Scotland Yard, prisľúbili. Wimsey poďakoval úradníkovi a zamyslený išiel svojou cestou.

Keď odchádzal o pol šiestej z kancelárie, kráčal po Southampton Row k Theobalds Road. Na rohu stál predavač novín. Wimsey si kúpil *Evening Comet* a nedbalo prebehol očami titulky. Padla mu do očí stručná správa v rubrike ‚Po závere':

Smrť na Piccadily.

Dnes popoludní o tretej hodine dostalo ťažké nákladné auto šmyk, vletelo na chodník na Piccadily a osudne zranilo majora Toda Milligana, známeho majiteľa klubu, ktorý stál na okraji chodníka.

„Pracujú rýchle," pomyslel si a zachvel sa. „Preboha, prečo ja vlastne ešte žijem?" Preklínal svoju vlastnú neopatrnosť. Sám sa prezradil Cummingsovi; do trafiky išiel bez masky. Teraz už vedia, kto je. Ba čo je ešte horšie, iste ho sledovali na poštu a k Pymovi. Možno aj teraz ho sledujú. Rýchlo sa spoza novín poobzeral. Každý z týchto ponevierajúcich sa chlapov mohol byť ten, čo ho sleduje. Nezmyselné a romantické plány mu prebiehali mysľou. Vláka svojich útočníkov na nejaké opustené miesto, ako je napríklad blackfriarská podzemná železnica alebo schody pri Kleopatrinom obelisku. Postaví sa im zoči-voči a zabije ich vlastnými rukami. Zatelefonuje do Scotland Yardu a privolá si detektívov. Pôjde taxíkom priamo domov, „nevezme si prvý ani druhý, ktorý sa mu ponúkne", pomyslel si, pričom si spomenul na profesora Moriartyho,[27] zabarikáduje sa a bude čakať — na čo? Na vzduchovku? V tom zmätku zrazu zazrel známu postavu — samotného hlavného inšpektora Parkera, ktorý sa očividne veľmi včas vracal domov, v jednej ruke niesol rybársky vak a v druhej aktovku.

Spustil noviny a zavolal: „Haló!"

Parker sa zastavil. „To je prekvapenie," povedal váhavo. Očividne si nebol celkom istý, či ho oslovil lord Peter Wimsey

[27] Rafinovaný kráľ zločinov z románu C. Doylea: Sherlock Holmes.

alebo Death Bredon. Wimsey kráčal ďalej a odbremenil ho tým, že mu vzal rybársky vak.

„Dobre, že sme sa zišli. Prišiel si práve včas, aby si prekazil moje zavraždenie. Čo sú to, homáre?“

„Nie, platesy,“ odpovedal Parker pokojne.

„Zjeme ich spolu. Keď sme dvaja, na nás nezaútočia. Sám zo seba som urobil blázna a prezradil som sa. Aspoň môžeme hrať otvorene a tešiť sa tomu.“

„Dobre. Potrebujem nejaké potešenie.“

„Dačo nie je v poriadku? Prečo ideš tak včas domov?“

„Mám toho po krk. Bojím sa, že U cnostnej Celestíny je všetko vymetené.“

„Urobili ste tam raziu?“

„Ešte nie. Ráno sa nič nestalo, ale pri poludňajšom návale Lumley zbadal, že akýsi chlapík, vyzerajúci ako agent, strčil dačo do ruky inému chlapovi. Pristavili ho a prezreli. Našli iba niekoľko stávkových tiketov z dostihov. Je celkom možné, že do večera sa nič nestane. Ak sa nič neprihodí, dám miesto prekutať. Najlepšie bude pred záverečnou. Pôjdem ta osobne. Preto som si myslel, že bude lepšie, keď sa navečeriam skôr.“

„Správne. Musím ti dačo povedať.“

Kráčali mlčky do ulice Great Ormond.

„Cummings?“ povedal Parker, keď mu Wimsey porozprával svoj príbeh. „Neviem o ňom nič. Ale vravíš, že poznal Milliganovo meno?“

„Určite. Okrem toho je tu dôkaz.“

Ukázal Parkerovi noviny.

„Ale ten chlapík, Tallboy — to je ten vtáčik, za kým ideš?“

„Pravdu povediac, Charles, nerozumiem tomu. Nezdá sa mi, že by on bol ten veľký šéf v celej tejto afére. Ak by to bol on, mal by sa príliš dobre, než aby sa zaplietol do nepríjemností s takou

lacnou frajerkou. A peniaze by mu neposielali v päťdesiatlibrových splátkach. Ale je tu nejaké spojenie. Musí byť.“

„Možno je to iba malá položka vo veľkom účte.“

„Možno. Ale neviem zabudnúť na to, čo mi povedal Milligan. Podľa jeho informácií celý obchod dirigujú od Pyma.“

„Možno. Tallboy je možno iba za niekoho nastrčená malá figúrka. Možno za samého Pyma — je dosť bohatý, pravda?“

„Nemyslím, že je to Pym. Možno Armstrong, ba možno aj tichý Hankin. Prirodzene, to, že ma Pym zavolal, mohlo byť iba na zaslepenie očí, ale ja si akosi myslím, že nemá mozog tohto druhu. Je to zbytočné. Iba ak by mu šlo o to, aby sa prostredníctvom mňa dozvedel, koľko toho Victor naozaj vedel. V tom prípade sa mu to podarilo,“ dodal Wimsey ľútostivo. „Ale nemôžem tomu uveriť, že by sa našiel taký blázon, ktorý by sa vydal do moci niektorého vlastného zamestnanca. To by bola príležitosť na vydieranie! Dvanásť rokov ťažkého žalára, to je už pekná hrozba. A to je predsa len — vydieranie. Kohosi vydierali, to je takmer isté. Ale Pym nemohol zraziť Deana. V tom čase bol na konferencii. Nie, myslím, že Pyma musíme vynechať.“

„Vôbec nerozumiem,“ povedala lady Mary, „prečo do toho zaťahujete Pyma. Keď vravíte, že obchod riadi ktosi od Pyma, je to celkom niečo iné, ako keď poviete, že ho ktosi riadi u Pyma, aspoň pre mňa. Mne sa vidí, že Pymovu agentúru na čosi používajú — nemyslíte?“

„To je pravda,“ súhlasil jej muž. „Ale na čo? A prečo? Čo s tým má spoločné reklama? Zločin nepotrebuje reklamu — čím ďalej od nej.“

„Neviem,“ povedal náhle a jemne Wimsey, „naozaj neviem.“ Nos sa mu roztiahol ako zajacovi. „Pym práve dnes ráno povedal, že obsiahnuť najväčší počet ľudí v celej krajine v najkratšom čase možno najlepšie tlačovou kampaňou. Počkaj chvíľu, Polly — nie som si istý, či si nepovedala čosi veľmi užitočné a dôležité.“

„Všetko, čo vravím, je užitočné a dôležité. Premyslite si to, zatiaľ čo ja idem a poviem pani Gunnerovej, ako má pripraviť platesu.“

„A čudné na tom je,“ povedal Parker, „že s potešením vravieva pani Gunnerovej, ako treba tú rybu pripraviť. Mohli by sme si dovoliť viac služobníctva —“

„Počuj, starký,“ povedal Wimsey. „Služobníctvo, to je len starosť. Nerátam môjho Buntera, lebo ten je výnimka, ale Polly je rada, keď môže na noc všetko vyhnať z domu. Nemaj strach. Ak bude chcieť ďalšie služobníctvo, požiada si oň.“

„Pripúšťam,“ povedal Parker, „sám som bol rád, keď deti podrástli a mohli sme prepustiť vychovávateľku. No, Peter, mne sa zdá, že sám budeš potrebovať ošetrovateľku, ak sa chceš vyhnúť nepríjemným nehodám.“

„To je práve ono. Ešte som tu. Prečo? Čo pre mňa chystajú? Niečo nezvyčajne odporné?“

Parker ticho prešiel k oknu a nazizol cez malú štrbinu v rolete.

„Myslím, že je tam. Odporný mladý muž v kockovanej čapici. Hrá sa s jojom na chodníku oproti nám. Hrá veľmi dobre a vôkol seba má množstvo detí, čo ho obdivujú. To je dobrá zámienka na to, aby sa tu potĺkal. Musím povedať Mary, aby ho pozorovala a priučila sa. Bude lepšie, ak dnes v noci budeš spať u nás.“

„Ďakujem, myslím, že budem.“

„A zajtra nechoď do roboty.“

„Musím v každom prípade. Hráme kriketový zápas proti mužstvu firmy Brotherhood. Ihrisko majú dole v Romforde.“

„Nech parom vezme kriket. Vlastne neviem. Je to pekné a verejné. Ak ťa nezabije niektorý hádzač prudkou loptou, môže to tam byť práve také bezpečné ako kdekoľvek inde. Ako ideš?“

„Úradným autobusom.“

„Dobre. A ja ťa odprevadím k miestu, odkiaľ budete štartovať.“

Wimsey prikývol. Nehovoril už viac ani o omamných jedoch, ani o nebezpečenstve, kým sa večera skončila. Parker sa potom pobral k Cnostnej Cecílii. Potom si Wimsey našiel kalendár, telefónny zoznam, úradnú správu o zväzku, ktorý vymenili v Mountjoyovom byte, blok na písanie a ceruzku, a natiahol sa s fajkou v ústach na gauč.

„Nemáš nič proti tomu, Polly, však? Musím trochu po-rozmýšľať.“

Lady Mary ho pobozkala na čelo.

„Len rozmýšľaj, starký. Nebudem vyrušovať. Idem hore do detskej izby. A keď zazvoní telefón, daj si pozor, aby to nebol tajomný odkaz, ktorý ťa vyláka do opusteného skladišťa pri rieke, alebo falošné volanie zo Scotland Yardu.“

„Dobre. A keď zazvoní zvonec na dverách, daj pozor na preoblečeného inkasanta plynárne, tajného bez legitimácie. Iste ťa nemusím varovať pred zlatovláskou, ktorú postihlo nešťastie a ktorú prenasleduje šikmooký Číňan alebo distingvovaný sivovlasý muž so stužkou cudzozemského rádu.“

Začal hútať.

Vytiahol z notesa papier, ktorý našiel pred niekoľkými týždňami na stole Victora Deana, a porovnával dátumy v kalendári. Boli to samé utorky. Po ďalšej úvahe pridal aj predchádzajúci utorok, deň, keď prišla do kancelárie slečna Vavasourová a keď si Tallboy požičal pero, aby napísal adresu v Old Broad Street. K tomuto dátumu pridal písmeno D. Potom akoby sa mu myšlienky odvíjali dozadu, spomenul si, že prišiel k Pymovi v utorok a že Tallboy prišiel do pisárne po známku. Slečna Rossiterová prečítala meno. adresáta — aké to mal iniciálky? Veľké K, prirodzene. Aj to napísal. Potom po ďalšej úvahe napísal utorok, ktorý predchádzal historickému dobrodružstvu Puncheona v Bielej labuti, a napísal B. Doteraz to súhlasí. Ale od K po T je deväť písmen a deväť týždňov odvtedy nebolo. Ani B sa tam

nehodí. Podľa akých pravidiel nasledovali písmená za sebou? Zamyslene fajčil a zahrúžil sa do snenia a ilúzií. Prebral ho krik ozývajúci sa z horného poschodia. Dvere sa rozleteli a vo dverách sa zjavila jeho sestra celá červená.

„Prepáč, Peter. Počul si tú hádku? Tvoj menovec nedá pokoj. Počul hlas strýka Petra a odmietol ostať v posteli. Chce ísť dolu a chce ťa vidieť.“

„To je lichotivé,“ povedal Wimsey.

„Ale veľmi únavné,“ povedala Mary. „Nerada deťom niečo zakazujem. Prečo by nemal uvidieť svojho strýka? Prečo by sa mal jeho strýko zapodievať nudnými detektívnymi historkami, keď jeho synovec je omnoho zaujímavejší?“

„Správne,“ povedal Wimsey. „Často som si dával tú istú otázku. Iste si bola neúprosná.“

„Urobila som kompromis. Povedala som, že ak bude dobrý a opäť si ľahne, strýko Peter príde hore a zaželá mu dobrú noc.“

„A bol dobrý?“

„Áno, až potom. Totiž už je v posteli. Aspoň bol, keď som išla dolu.“

„Dobre,“ povedal Wimsey, odkladajúc pomôcky. „A ja zas budem dobrý strýčko.“

Poslušne vyšiel hore schodmi a našiel trojročného Petríka v posteli.

Vlastne sedel vzpriamený medzi odhodenými prikrývkami a nahlas plakal.

„Čo je?“ spýtal sa Wimsey prekvapený. Plač prestal.

„Čo to má znamenať?“ Wimsey sledoval prstom veľkú slzu, ktorá mu stekala po líci. „Slzy, samé slzy? — Nebesá! To je ono!“ vykríkol nenazdajky.

„Strýko Peter! Ja mám eloplán.“ Petrík zaťahal zrazu nepozorného strýka za rukáv. „Pozri, mám eloplán!“

„Prepáč,“ povedal Wimsey a spamätal sa. „To je nádherný eroplán. A lieta?... Nie, nemusíš vstať. Verím ti, že lieta.“

„Mama, urob, aby lietal.“

Lietal veľmi pekne a pristál na skrini. Wimsey ho sledoval nepokojnými očami. „Strýko Peter!“

„Áno, synak, je to skvelé. Počuj, chcel by si motorový čln?“ „Čo je motočln?“

„Čln, ktorý by lietal po vode. Puf, puf, puf.“ „Letel by aj vo vani?“

„Prirodzene. Preplavil by sa aj cez veľké jazero.“ Petrík uvažoval.

„Mohol by som ho mať vo vani?“

„Istotne, ak ti to mama dovolí.“

„Rád by som mal čln vo vani.“

„Dostaneš ho.“

„Kedy?“

„Zajtra.“

„Naozaj zajtra?“

„Áno, sľubujem.“

„Poďakuj sa strýkovi Petrovi.“

„Ďakujem, strýko Peter. Kedy bude zajtra?“

„Keď sa vyspíš.“

Petrík, ktorý rozmýšľal prakticky, zavrel hneď oči, stúlil sa pod prikrývku, do ktorej ho pevná ruka zabalila.

„Peter, naozaj si ho nemusel podplatiť, aby šiel spať. Načo je potom moja disciplína?“

„Na nič,“ povedal Peter vo dverách.

„Strýko!“

„Dobrú noc!“

„Ešte nie je zajtra?“

„Ešte nie. Nebude zajtra, kým sa nevyspíš.“ „Prečo nie?“ „To už je také pravidlo.“ „Ach, som veľmi ospalý, strýko Peter.“

„Dobre, smelo do toho.“ Wimsey vytiahol sestru za sebou a zavrel dvere detskej izby.

„Polly, už nikdy nepoviem, že sú s deťmi starosti.“

„Čo máš? Vidím, že si celý bez seba.“ „Už to mám. Slzy, samé slzy. Ten chlapec si zaslúži za odmenu päťdesiat člnov.“ „No, namojveru.“

„Nemohol som mu to povedať, pravda? Poď dolu a dačo ti ukážem.“

Rýchlo ťahal Mary do spoločenskej izby, vzal zoznam dátumov a označil tužkou.

„Vidíš tento dátum? To je utorok pred tým piatkom, keď sa rozdeľovali omamné jedy v Bielej labuti. V ten utorok poslali nutraxový titulok do tlačiarne pre piatkové vydanie. A čo bolo,“ spýtal sa Wimsey rečnícky, „v tom titulku?“

„Nemám ani potuchy. Inzeráty nikdy nečítam.“

„Mali ťa zahrdúsiť už pri narodení. Titulok znel: ‚Bájny výkon, silné nervy, Nutrax ti dá do konzervy.' Všimni si, že sa to začína na B. Aj Biela labuť sa začína na B. Už rozumieš?“

„Rozumiem. Zdá sa to veľmi jednoduché.“ „Práve. No a pri tomto dátume nutraxový titulok znel: ‚Slzy, samé slzy' — nejaký citát z básnika.“ „Rozumiem.“

„V ten deň odovzdali titulok do tlače, rozumieš?“ „Áno.“

„Aj to bol utorok.“ „Pochopila som.“

„Ten istý utorok pán Tallboy, ktorý je vedúcim reklamy pre Nutrax, napísal list S. Smithovi. Rozumieš?“

„Áno, veľmi dobre. Inzerát sa zjavil v novinách v piatok.“

„Snažíš sa mi vysvetliť, že všetky tieto inzeráty sa dávajú do tlače v utorok a v novinách sa objavia v piatok?“

„Presne tak.“

„Tak prečo to nepovieš hneď a namiesto toho sa ustavične opakuješ?“

„Dobre. A teraz uvažuj. Tallboy zvyčajne posiela listy v utorok — adresuje ich istému Smithovi — ktorý mimochodom vôbec neexistuje.“

„Viem. O tom si nám už všetko povedal. S. Smith je Cummings, ibaže Cummings to zapiera.“

„Zapiera. To však teraz nechajme. Ide o to, že ten Smith nie je vždy S. Smith. Niekedy je to iný Smith. Ale odo dňa, keď sa titulok Nutraxu začína na S, onen Smith sa volá S. Smith.“

„A aký Smith bol vtedy, keď ho Copley zmenil a nutraxové titulky sa začínali na B?“

„Na nešťastie neviem. V každom prípade toho dňa, keď som prišiel k Pymovi, nutraxový titulok sa začínal na K. Toho dňa pán Smith —“

„Stop! To už aj ja uhádnem. Bol to pán K. Smith.“

„Áno, iste to bol Kenneth, možno Kirkpatrick alebo Killarney Smith. To by bolo nádherné meno.“

„A nasledujúci piatok rozdeľovali omamné jedy v podniku Koruna, však?“

„Stavil by som na to posledný grajciar. Čo na to vravíš?“

„Myslím, že by si na to potreboval trocha viac dôkazov. Nemáš ani jeden príklad, kde by si mohol dokázať, že iniciálky, titulok a krčma spolu súvisia.“

„To je slabina celého,“ uznal Wimsey, „ale pozri. V tento utorok, ktorý teraz napíšem, za začala nutraxová aféra a titulok vtedy zmenili v poslednej chvíli vo štvrtok v noci. V piatok nato čosi nebolo v poriadku s dodávkou omamných jedov majorovi Milliganovi. Nikdy sa na to neprišlo. Čo to bolo?“

„Peter, mám dojem, že si dačo objavil.“

„Naozaj, Polly? Aj ja. Nebol som si istý, či to bude znieť vierohodne aj niekomu inému okrem mňa. A pozri! Spomínam si na iný deň.“ Wimsey sa začal smiať. „Zabudol som, o ktorý dátum išlo, ale namiesto titulku bola rovná čiara a výkričník. A Tallboy

sa strašne zlostil. Som zvedavý, čo toho týždňa robili. Iste vzali iniciálky podtitulku. To je skvelý vtip!“

„Peter, ale ako to funguje?“

„Nuž, podrobnosti neviem, ale domnievam sa, že to robia takto: V utorok, len čo sa rozhodne o titulku, Tallboy pošle obálku do Cummingsovho obchodu, adresovanú A. alebo B. Smithovi. Oznámi mu iniciálku titulku. Cummings na ňu pozrie, preskúma si ju a vráti poštárovi. Potom poinformuje šéfa alebo šéfov distribúcie. Neviem ako. Možno takisto inzeruje, lebo podľa môjho názoru fór celého plánu je, aby bol čo najmenší kontakt medzi rôznymi agentmi. Tovar príde vo štvrtok, agent ho prevezme a zabalí ako sódu bikarbónu alebo čosi podobne neškodné. Potom si vezme londýnsky telefónny zoznam a pozrie sa na nasledujúcu krčmu s počiatočným písmenom, ktoré mu poradil Cummings. Len čo v piatok ráno krčmu otvoria, už je aj tam. Agenti, ktorí predávajú tovar v drobnom, si zatiaľ prečítali *Morning Star* a telefónny zoznam. Ponáhľajú sa do krčmy a prevezmú si balíčky. Nebohý Mountjoy bol istotne jedným z tých pánov.“

„Ako pozná veľkoobchodník detailistu?“

„Musia pracovať podľa nejakého kódu a náš úbohý priateľ Hector Puncheon musel náhodou to slovo vysloviť. Musíme sa na to spýtať. Je to človek z *Morning Staru* a iste to bude mať do činenia s *Morning Starom.* Mountjoy mimochodom iste rád pracoval skoro ráno, lebo bol už o pol piatej v Covent Garden a v nasledujúci piatok ráno sa poneviera po Fleet Street. Musel dať heslo, nech bolo akékoľvek. Možno sa Puncheon na to pamätá. Potom iste rozdelil svoju dodávku na menšie balíčky (mal zásobu cigaretového papiera) a pokračoval v rozpredaji podľa vlastnej chuti a fantázie. Prirodzene, je ešte hŕba vecí, o ktorých nevieme. Napríklad to, ako sa platí. Od Puncheona nepýtali peniaze. Zdá sa, že Tallboy dostáva svoju časť v bankovkách. Ale to je detail. Geniálne na celej veci je, že sa tovar nikdy nerozdeľuje z toho

istého miesta. Nečudo, že Charles má s tým ťažkosti. Mimochodom, poslal som ho dnes večer na falošné miesto. Istotne ma preklína!“

Parker poriadne klial, keď sa vrátil.

„Je to moja chyba,“ povedal Wimsey blažene. „Ja som ťa poslal k Cnostnej Cecílii. Mal si byť u Dragúna. Ale dáme to do laty budúci týždeň — ak dovtedy budeme žiť.“

„Áno,“ povedal Parker vážne, „ak dovtedy budeme žiť.“

18. NEOČAKÁVANÝ ZÁVER KRIKETOVÉHO ZÁPASU

Spoločnosť Pymových pracovníkov naplnila veľký autobus. Na dôvažok mnoho ľudí išlo na zápas vlastnými austinmi. Bol to dvojinnigový[28] zápas, ktorý začínal o desiatej predpoludním, a Pym bol rád, keď na zápas prišlo mnoho ľudí. V sobotu ráno ostal v podniku len najnutnejší počet ľudí. Očakávalo sa, že koľkí len budú môcť, pôjdu popoludní vlakom do Romfordu. Death Bredon, sprevádzaný Lady Mary a hlavným inšpektorom Parkerom, sa vyškriabal do autobusu ako jeden z posledných.

Firma Brotherhood sa nazdávala, že treba vytvárať ideálne podmienky pre svojich zamestnancov. To bola jej obľúbená forma praktického kresťanstva. Okrem toho vynímalo sa to pekne v inzerátoch a bola to skvelá zbraň proti odborovým organizáciám. Prirodzene, nie preto, že by Brotherhoodovci mali čo i len najmenšiu námietku proti odborovým organizáciám ako takým. Ibaže prišli na to, že ľudia, ktorí sa majú dobre a sú dobre živení, nie sú ochotní podnikať nijaké spoločné akcie. Tento fakt potvrdzuje aj somárska ochota platiť dane z príjmu.

---

[28] inning = čas, keď má mužstvo právo odbíjať. Kriket hrajú dve mužstvá zostavené z 11 hráčov. Každá strana má bránku (wicket) širokú asi 20 cm. Tvoria ju tri paličky (66—68 cm vysoké), na povrchu ktorých sú priečne položené dve voľne (bails). Bránka musí byť postavená tak, aby sa pri najslabšom náraze tyčky zvalili alebo spadli. Bránky sú od seba vzdialené na 22 krokov. Mužstvá sa snažia trafiť nepriateľskú bránu loptou. Určený odbíjač sa snaží loptu pálkou (bat) odbiť, a to čo najd'alej, aby mohol, kým sa lopta vráti do hry, čím viac ráz prebehnúť (run) medzi oboma bránkami.
Útočiaca strana má v hre všetkých 11 hráčov, a to 10 hráčov v poli a pri bránke jedného hádzača (bowler).
Brániace mužstvo má v hre iba dvoch odbíjačov (batsman).
Obe mužstvá sa pri odbíjaní vystriedajú. Dve odbíjania tvoria prvé kolo (zvyčajne predpoludním). V druhom kole, zvyčajne popoludní, sa zas pri odbíjaní vystriedajú obe mužstvá a tým sa zápas končí. Kto má viac bodov, vyhráva.

V brotherhoodskom režime Chleba a hier hrali organizované zápasy, prirodzene, veľkú rolu. Na pavilóne, z ktorého bolo vidieť priestranné kriketové ihrisko, viala červená vlajka a na nej bola vyšitá obchodná značka firmy Brotherhood: dve zovreté ruky. Ten istý znak zdobil aj červené tričká a čapice brotherhoodovskej kriketovej jedenástky. Reklamná jedenástka si naproti tomu robila naozaj veľmi bohatú reklamu. Bredon v nej bol naozaj jediným svetlým bodom; jeho flanelové nohavice boli bezchybné, zatiaľ čo tričko, aj keď staré, bolo predsa len autentické. Ingleby bol takisto v poriadku, aj keď bol trochu ošúchaný. Hankin, i keď vyzeral veľmi úhľadne, pokazil svoj výzor tým, že si nasadil hnedý plstený klobúk. Tallboy, inak bezchybne oblečený, mal dres, ktorý sa mu rozchádzal v páse vinou zlého krajčíra, ako aj výrobcu trička. Dresy ostatných boli kombinované: biele flanelové nohavice s hnedými topánkami, biele topánky s nevhodnými košeľami, tweedové kabáty s bielymi plátennými klobúkmi. Neprístojne vyzeral najmä Miller, ktorý opovržlivo vyhlásil, že sa pre nejakú hru nebude unúvať, a vytŕčal sa vo svojich sivých flanelových nohaviciach, v pruhovanej košeli s trakmi.

Deň sa začal zle. Tallboy stratil svoju šťastlivú dvojšilingovú mincu a keď to Copley zbadal, urážlivo utrúsil, že by azda pán Tallboy najradšej hádzal žreb librovou bankovkou. Tallboya to rozzúrilo. Žreb vyhrali Brotherhoodovci a rozhodli sa, že pôjdu do obrany. Tallboy, ešte vždy nazlostený, rozostavil hráčov v poli a v rozčúlení zabudol, že má Hankina postaviť na ľavý stred a postavil ho ako zadáka. Kým sa táto chyba napravila, prišlo sa na to, že Haagedorn si zabudol priniesť brankárske rukavice; museli si ich požičať od súpera. Tallboy si potom uvedomil, že dal oboch svojich rýchlych hráčov spolu. Napravil to tým, že zavolal Wedderburna z poľa, aby išiel k bráne hádzať pomalé falše, a Barrowa nahradil Beeseleyom. To urazilo Barrowa, ktorý sa

zachmúrený stiahol do najvzdialenejšieho kúta v poli a robil sa, že spí.

„Nezdržujte," kričal Copley.

Willis poznamenal, že Tallboy si iste poplietol poradie v hádzaní.

„Zlá organizácia," povedal Copley. „Mal urobiť zoznam a držať sa ho."

Prvé odbíjanie Brotherhoodovcov prebiehalo bez zvláštnejších udalostí. Miller minul dva ľahké hody a Barrow, aby ukázal pohoršenie nad tým, že ho dali do poľa, pustil celkom obyčajnú loptu za hraničnú čiaru miesto toho, aby za ňou utekal. Najstarší Brotherhood, rezký sedemdesiatpäťročný pán, priterigal sa od pavilónu a sadol -si vedľa Armstronga. Začal rozvíjať svoje spomienky na všetky veľké kriketové zápasy, ktoré za svojho dlhého života videl. Mal rád túto hru a od detstva nezameškal nijaký dôležitejší zápas. Trvalo to dosť dlho, kým to vyrozprával. Armstronga to unavovalo. Nazdával sa, že kriket je nudná hra, a chodil na tieto podnikové zápasy iba kvôli predsudkom pána Pyma. Pym, ktorého nadšenie pre kriket predstihovala iba jeho neznalosť hry, tlieskal dobrým i zlým hodom.

Konečne sa odbíjanie Brotherhoodovcov skončilo. Získali 155 bodov. Pymova jedenástka sa zhromaždila zo všetkých kútov poľa. Páni Garrett a Barrow, obidvaja vo veľmi zlej nálade, opierali sa o pálky a zvyšok mužstva sa pomiešal s divákmi. Bredon sa pohyboval veľmi mľandravo, ale mal dobrú náladu; usalašil sa pri nohách slečny Meteyardovej, zatiaľ, čo starý Brotherhood sa dal do reči s Tallboyom. Tým sa uľavilo Armstrongovi, ktorý ihneď prijal pozvanie mladšieho Brotherhooda, aby sa pozrel na nejaký nový stroj.

Odbíjanie sa začalo veľmi rezko. Barrow bol priam ukážkový a temperamentný odbíjač. Začal odbíjať na tom konci ihriska, ktoré bolo bližšie k továrni. Povzbudil náladu svojho mužstva

krásnym odrazením dvojhodu v prvom kole. V nasledujúcom kole[29] opatrný a obozretný Garrett pri prvých piatich hodoch ustavične muroval a šiesty sekol taký šmykľavý a získal tri body. Potom zas odbíjal Barrow. Priaznivý začiatok vzbudil v ňom komplex nadradenosti — pustil sa do prebiehania. Tallboy si uľahčene vydýchol. Keď mal Barrow pocit sebadôvery a úspechu, dalo sa spoľahnúť, že podá dobrý výkon. Keď Barrow zluftoval alebo minul, prípadne keď ho oslepilo slnko, stal sa nespoľahlivým defetistom. Skóre sa zvýšilo na tridsať. Za takého stavu kapitán Brotherhoodovcov spozoroval, že si odbíjači už zvykli na hádzačov, odvolal teda hráča pri továrenskom konci ihriska a postavil tam bojovného zachmúreného chlapíka. Pri pohľade naňho sa Tallboy zachvel.

„Stavajú Simmondsa veľmi skoro," povedal. „Dúfam, že nikto nebude zranený."

„To je ich pekelný odbíjač?" spýtal sa Bredon, keď videl, že sa brankár napochytro sťahuje do bezpečnej vzdialenosti od bránky.

Tallboy prikývol. Zúrivý Simmonds si pľuvol do dlaní, stiahol čiapku prudko do očí, zaťal zuby, nenávistne zavrčal, rozohnal sa ako býk a hodil loptu rýchlosťou granátu smerom k Barrowovi.

Ako väčšina rýchlych hádzačov aj Simmonds sa trochu mýlil, pokiaľ išlo o dĺžku. Jeho prvý hod bol krátky, vyletel do vzduchu ako bažant, zafrčal Barrowovi popri uchu a zadržal ho zadák, chlap flegmatického výzoru, s rukami ako z kože. Ďalšie dva boli dlhé. Štvrtý letel priamo na bránu, mal správnu dĺžku i dopad. Barrow sa za ním skutočne hnal. Úder lopty na pálku pocítil ako elektrický šok; zažmurkal, vystrel prsty, akoby si nebol istý, či má kosti v poriadku. Piaty hod sa dal lepšie zvládnuť. Tvrdo ho odbil a začal utekať k súperovej bránke.

„Ešte raz!" kričal Garrett, ktorý už bol druhý raz na pol ceste k súperovej bránke. Barrow utekal ešte raz a opäť sa postavil proti

[29] Kolo, smena: šesť hodov

Simmondsovi, pripravený na nový útok. A ten aj prišiel. Lopta mu zletela po pálke ako veverička, zasiahla ho bolestne po hánkach, prudko odprskla a dala varovčíkovi[30] príležitosť, ale ten našťastie nechytil. Potom striedali a Barrow si mohol odpočinúť a ošetriť zranenia.

Garrett, uplatňujúc politiku vydrž a vyhráš, systematicky začal vyčerpávať protivníka tým, že blokoval prvé štyri lopty, pri piatej dva razy obehol, pri šiestej, ktorá bola toho istého kalibru, sa uspokojil s tým, že opäť blokoval.

„Nemám rád tento spomalený kriket," sťažoval sa starší Brotherhood. „Keď som ja bol mladý —"

Tallboy potriasol hlavou. Vedel veľmi dobre, že Garrett je pri prudkých hodoch nesmelý. Vedel aj to, že Garretta možno ospravedlniť, lebo nosí okuliare. Ale vedel aj to, čo si Barrow o tom myslí.

Barrow sa zlostne postavil proti hroznému Simmondsovi s pocitom urážky. Prvá lopta bola neškodná a neužitočná. Druhá plný zásah, ale tretiu mohol odraziť a s chuťou ju odrazil. Za veľkého nadšenia zaletela až k hraničnej čiare a získal tak štyri body. Len nebesá vedia, prečo pri najbližšom hode nezhodil bránu, ale šiesty hodil za seba a získal bod. Potom prevzal Garrettovu taktiku: v celom kole robil múr a prenechal toho čerta Garrettovi.

Garrett robil, čo vládal. Ale prvá lopta sa mu zgúľala po pálke pod bradu, čo ho znervóznilo. Druhá padla na zem v polovici ihriska a preskočila mu nebezpečne ponad hlavu. Tretia, ktorá mala dlhší dopad, pri lete takmer jačala. Garrett podišiel dopredu, potom sa zľakol, ustúpil a bol to čistý hod.

„Namojveru!" povedal Hankin. „Zdá sa, že je rad na mne." Pripol si chrániče a trochu zažmurkal. Garrett sa chmúrne stiahol k pavilónu. Hankin kráčal rozčuľujúco pomaly k odbíjacej čiare. Mal vlastnú metódu, ako sa vysporiadať s diabolskými hádzačmi,

[30] Hráč, ktorý stojí pri súperovom odbíjačovi a čaká na zlé alebo neodbité lopty.

a nebol nijako znepokojený. Najprv poklepal zopár ráz pálkou trávnik, tri razy žiadal o smer, potom si pevnejšie pritiahol plstený klobúk a požiadal, aby dali dvihnúť záchytnú stenu, ešte raz požiadal o smer a postavil sa s príjemným úsmevom proti Simmondsovi. Pálku držal rovno, ľavý lakeť nastavil dopredu a podľa predpisu sa rozkročil. Výsledok bol ten, že znervóznený Simmonds hodil ďaleko za hraničnú čiaru. Nasledovali dva krátke hody, ktoré Hankin poriadne potrestal. Hankinovo správanie veľmi potešilo Barrowa a uspokojilo ho. Odbíjal s veľkou sebadôverou a skóre stúplo na päťdesiat. Potlesk ešte ani nedoznel, keď Hankin prešiel energicky pred bránu, aby odbil pomalú a neškodne vyzerajúcu loptu namierenú ďaleko od brány. Lopta sa mu však nevysvetliteľne odrazila od pálky a udrela ho do ľavého stehna. Brankár zdvihol ruky.

„Aut!“ povedal rozhodca.

Hankin sa naňho pozrel zničujúcim pohľadom a s pokrivkávaním veľmi pomaly odišiel z poľa.

„To je naozaj pech,“ vítali ho diváci zborove.

„Bol to pech,“ odpovedal Hankin. „Prekvapil ma pán Grimbold.“ Rozhodca Grimbold bol starší človek z Pymovho oddelenia pre zadávanie reklamy. „Tá lopta bola predsa strašne dlhá. Nikdy by sa nebola dostala ani len do blízkosti brány.“

„Ale odrazila sa tým smerom,“ poznamenal Tallboy.

„Ale áno,“ pripustil Hankin, „ale aj tak by bola dlhá. Nemyslím, že ma niekto môže obviniť, že som hral nohou.[31] Keby to tak bolo, sám by som sa priznal. Videli ste to, pán Brotherhood?“

„Veľmi dobre,“ odpovedal starý pán s úsmevom.

„Nechám to na vás, či som hral nohou, alebo nie.“

„Pravdaže nie,“ odpovedal Brotherhood. „Nikto nikdy nehrá nohou. Chodievam na kriketové zápasy už šesťdesiat rokov a to je

[31] Zastavenie lopty nohou má za následok okamžité vylúčenie hráča.

dávno pred tým, ako ste sa narodili, a dosiaľ som nevidel, aby niekto hral nohou. Aspoň si to myslím.“ Zasmial sa. „Pamätám sa, že raz roku 1892...“

„Nuž,“ povedal pán Hankin, „musím sa podrobiť vášmu skúsenému úsudku. Myslím, že si teraz zafajčím.“ Odišiel a sadol si k pánu Pymovi.

„Chudák starý Brotherhood,“ povedal, „veľmi starne a je celý roztrasený. Pochybujem, že by sme ho tu na budúci rok ešte stretli. Grimboldovo rozhodnutie bolo veľmi nešťastné. Prirodzene, v takýchto veciach sa možno ľahko zmýliť, ale sami ste mohli vidieť, že som neprekročil. Je to veľmi mrzuté — práve keď som sa rozohral.“

„To je pech,“ súhlasil Pym veselo. „Tamhľa ide do hry Ingleby. Rád sa naňho dívam. Predvádza vždy peknú hru, však?“

„Nemá štýl,“ povedal zachmúrene Hankin.

„Naozaj?“ spýtal sa úsečne Pym. „Hankin, vy to iste viete lepšie posúdiť. Ale vždy odbije. Viete, vždy sa rád dívam na hráča, ktorý všetko odbije. Aha! Dobrý úder! Dobrý úder! Čo je? Čo sa stalo?“

Ingleby sa príliš prudko zahnal, lopta vletela rovno do rúk zadného varovčíka a Ingleby vyklusal z ihriska rýchlejšie, ako tam prišiel.

„Kvák, kvák,“ zakričal Bredon.

Ingleby hodil do Bredona pálku a Tallboy zahundral: „To je pech,“ a išiel zaujať jeho miesto.

„To je mrzuté,“ povedala slečna Rossiterová čičíkavo. „Podľa môjho názoru bolo od vás veľmi odvážne, že ste ten hod vôbec odrazili. Bol strašne prudký.“

„Uhm,“ povedal Ingleby.

Vyradenie Inglebyho bolo labuťou piesňou Simmondsovou. Vyčerpal sa vlastnou prudkosťou, stratil tempo a začal robiť viac chýb ako zvyčajne. Odvolali ho a namiesto neho postavili pána,

ktorý hádzal ľavé falše. Jeho obeťou bol Barrow, ktorý odišiel z ihriska s veľkou slávou, lebo urobil 27 bodov. Na jeho miesto nastúpil Pichley, ktorý veselo zakýval divákom a vyhlásil, že má v úmysle rozniesť súpera na kopytách.

Pinchley nepoklepával trávnik pálkou, ani si nepýtal smer. Kráčal energicky na svoje miesto, zdvihol pálku do výšky pliec a čakal, čo mu nebesá zošlú. Štyri razy odrazil loptu do obrovskej výšky až po hraničnú čiaru. Potom sa dostal do rúk filištínca s falošnými údermi a odrazil loptu priamo do rúk brankára.

„Krátko a dobre," povedal Pinchley, vracajúc sa s červenou tvárou za všeobecného smiechu nazad z ihriska.

„Štyri štvorky, to je veľmi dobré," povedal Bredon láskavo.

„To vravím i ja," odpovedal Pinchley. „Treba to urobiť rýchlo, nech to beží. Tak si predstavujem dobrý kriket. Nemám rád to postávanie a otáľanie,"

Táto poznámka mierila na Millera, ktorého hra bola veľmi ťažkopádna. Nasledovalo únavné obdobie, pri ktorom skóre stúplo na 83, keď Tallboy ustúpil trochu nerozmyslene dozadu, pošmykol sa na suchom trávniku a sadol si na vlastnú bránu.

V nasledujúcich minútach vyradili Millera, ktorý na nerozmyslenú výzvu Beeseleya vybehol, keď bol svojej strane získal 12 bodov. Bredon, kráčajúc k bráne, radil sa v duchu sám so sebou. Spomenul si, že v očiach pymovcov a brotherhoodovcov je ešte vždy Deathom Bredonom. Jeho cieľom musí byť v každom prípade tichý a nenápadný priemer. Nič, čo by mohlo pripomenúť Petra Wimseya spred dvadsiatich rokov, keď hrával za Oxford. Nijaké skvelé seky. Nič pozoruhodného. Na druhej strane však vyhlásil, že vie hrať. Nesmie urobiť verejnú exhibíciu svojej neschopnosti. Rozhodol sa, že urobí asi 20 prebehnutí, nie viac, a pokiaľ bude možné, ani nie menej.

Nemusel si robiť starosti. Nedostal príležitosť. Kým získal dve trojky, Beeseley zaplatil pokutu za prenáhlenosť a jeho loptu chytil

stredný útočník. Haagedorn vôbec o sebe netvrdil, že je odbíjač, prežil jedno kolo a potom ho bez milosti vyradili. Wedderburn sa potom usiloval streliť jednu krútenú, ktorú mal radšej nechať tak, lebo ju vrazil brankárovi priamo do rukavíc. Pymovci skončili odbíjanie s 99 bodmi a Bredon mal zadosťučinenie, že jeho pálka k tomu prispela 14 bodmi.

„Všetci hrali dobre," povedal Pym. „Jeden-dvaja mali pech, ale veď je to hra. Musíme sa pokúsiť poobede hrať lepšie."

„Jedno je tu dobré," povedal Armstrong dôverne Millerovi, „že sa tu človek poriadne naje. Podľa môjho názoru je to najlepšia časť dňa."

Ingleby povedal tú istú poznámku Bredonovi. „Mimochodom," dodal, „Tallboy sa cíti veľmi zle."

„Áno, a má so sebou aj fľašu," dodal Garrett, ktorý sedel vedľa nich.

„To nič," povedal Ingleby. „Ručím za Tallboya. Veľa znesie. Je na tom oveľa lepšie, keď má fľašu pálenky, ako my s tou limonádou. No, radšej to nechajme."

„Niečo pokazilo Tallboyovi náladu," pokračoval Garrett. „Nechápem ho. Od tej hlúpej hádky s Copleyom je v poslednom čase akýsi roztrasený."

Bredon na to nepovedal nič. Nebolo mu ľahko. Mal pocit, že sa blíži búrka, a nebol si celkom istý, či mu je určené ju prežiť, alebo nie. Obrátil sa k diabolskému hádzačovi Simmondsovi, ktorý mu sedel po ľavici, a začal sa s ním zhovárať o krikete.

„Čo je dnes so slečnou Meteyardovou?" spýtala sa pani Johnsonová, ktorá sedela pri stole pre hostí. „Ste veľmi mlčanlivá."

„Bolí ma hlava. Je veľmi horúco. Myslím, že bude búrka." „Nebude," povedala slečna Partonová. „Je nádherný jasný deň."

„Ja si myslím," ubezpečovala pani Johnsonová a pritom sledovala chmúrny pohľad slečny Meteyardovej, „ja si myslím, že

sa väčšmi zaujíma o ten druhý stôl. Slečna Meteyardová, priznajte sa. Kto je to? Pán Ingleby? Dúfam, že to nie je môj miláčik pán Bredon. Nedovolím, aby sa niekto postavil medzi nás, rozumiete?“

Vtip o domnelej Bredonovej vášni k pani Johnsonovej už trochu vypáchol a slečna Meteyardová ho prijala veľmi chladne.

„Urazila sa,“ vyhlásila pani Johnsonová. „Myslím, že to predsa len bude pán Bredon. Začervenala sa! Kedy vám budem môcť zablahoželať, slečna Meteyardová?“

„Pamätáte sa,“ spýtala sa zrazu slečna Meteyardová drsným a zunivým hlasom, „na radu starej dámy istému mladíkovi?“

„Nie, nespomínam si. Čo mu radila?“

„Niektorí ľudia vedia byť zábavní a pritom nie sú vulgárni, a niektorí vedia byť oboje: zábavní i vulgárni. Odporúčala by som vám, aby ste sa neusilovali ani o jedno, ani o druhé.“

„Naozaj?“ odpovedala pani Johnsonová neisto. Po chvíli pochopila zmysel toho starého úštipku a povedala: „Naozaj?“ a opäť sa začervenala. „Namojveru, akí vieme byť hrubí, keď chceme. Nemám rada ľudí, ktorí neznesú žart.“

Brotherhoodovské odbíjanie trochu povzbudilo náladu Pymovcov. Nevedno, či to boli osviežujúce nápoje, alebo horúčava („Mali ste pravdu s tou búrkou,“ poznamenala slečna Partonová), ale viacerí ich odbíjači mali zlú mušku a menej energie ako predpoludním. Iba jeden hráč vyzeral naďalej nebezpečne, bol to vysoký chlap s kyslou tvárou, svaly mal ako laná, hovoril yorkshirským prízvukom a zdalo sa, že ho nijaký hod nenastraší. Mal tú nepríjemnú vlastnosť, že loptu odbíjal do medzier v poli. Tento zúrivý človek sa pevne usadil a naodbíjal skóre 58 bodov, odišiel z ihriska za búrlivého potlesku svojej strany. Nešlo len o samotné skóre, ktoré bolo skvelé, ale aj o to, že v poli všetkých nesmierne vyčerpal.

„Nestačím s dychom,“ fučal Ingleby, keď sa vracal okolo Garretta po šialenom behu k hraničnej čiare, „a ten ozembuch vyzerá, akoby tam chcel ostať do Vianoc.“

„Počujte, Tallboy,“ povedal Bredon, keď išiel zo striedačky. „Dajte si pozor na toho malého tučniaka na druhom konci. Už mu dochádza dych. Ak ho bude tento yorkshirský šialenec naďalej takto spracovávať, čosi sa stane.“

Stalo sa to pri nasledujúcom striedaní. Ten bezhlavý chlap hodil loptu prudko z konca od továrne, privysoko, aby to išlo do autu, ale bolo takmer isté, že získa tri body. Rozbehol sa a ten tlstý tiež. Keď bežali okolo, lopta skákala po tráve a Tallboy sa hnal za ňou, aby ju chytil.

„Poďme!“ zakričal Yorkshirčan a už bol po tretí raz takmer v polovici ihriska. Ale tučniak strácal dych a keď sa obzrel, zbadal Tallboya, ako sa skláňa po loptu. Vyrazil zo seba „Koniec“ a ostal stáť na čiare. Ten druhý videl, čo sa deje, a pustil sa aj on nazad na svoju čiaru. Tallboy, nevšímajúc si zúrivé znamenia Haagerdona a Garretta, dostal náhle vnuknutie. Hodil loptu z miesta, kde stál, nie Garrettovi, ale rovno do otvorenej brány. Lopta zahvižďala vzduchom a vyvrátila Yorkshirčanovi bránu, kým bol ešte meter od odbíjacej čiary. Odbíjač sa zúfalo snažil kryť sa a dotknúť sa pálkou čiary. Pálka mu vypadla z ruky a natiahol sa, aký bol dlhý.

„Prekrásne!“ vykrikoval starý Brotherhood. „Pekne zahrané, veľmi pekne!“

„Skvele trafil,“ povedala slečna Partonová.

„Čo je s vami, Bredon?“ pýtal sa Ingleby, keď sa mužstvo pri čakaní na ďalšieho odbíjača zišlo uprostred ihriska. „Ste veľmi bledý. Nedostali ste úpal?“

„Slnko mi príliš svieti do očí,“ povedal Bredon.

„Nič si z toho nerobte,“ radil mu Ingleby. „Teraz už s nimi nebudeme mať veľa ťažkostí. Tallboy je hrdina. Sláva mu.“

Bredonovi prišlo mdlo.

Zvyšok brotherhoodovského mužstva nedosiahol už nič pozoruhodného a odišiel z ihriska so 114 bodmi. O štvrtej vyslal Tallboy opäť svojich odbíjačov na ihrisko. Aby vyhrali, museli dosiahnuť 171 bodov.

O pol šiestej to ešte vždy vyzeralo, akoby to bolo možné, lebo Brotherhoodovci stratili štyri bránky pri 79 bodoch. Potom sa však stalo, že sa Tallboy pokúšal prebehnúť, kde sa nedalo, vyradili ho a získal pre svoje mužstvo iba 7 bodov. Ihneď nato statočný Pinchley, nevšímajúc si zúrivé výzvy svojho kapitána, aby bol opatrný, strelil svoju prvú loptu priamo do rúk varovčíka. Potom sa im smola nalepila na päty. Pán Miller blokoval svedomito loptu cez dve kolá a pán Beeseley zatiaľ horko-ťažko urobil 6 bodov. Pri stave 92 do skončenia zápasu mali odbíjať už len traja hráči. Medzi nimi bol aj snaživý, ale neschopný pán Haagedorn. Porážka pymovcov sa zdala nevyhnutná.

„Nuž," povedal morózne Copley, „je to lepšie ako vlani. Vlani nás porazili 7 bránkami. Mám pravdu, pán Tallboy?"

„Nie," odpovedal Tallboy.

„Prepáčte," povedal Copley, „možno to bolo pred dvoma rokmi. Mali by ste to vedieť, lebo ste tuším boli kapitánom v oboch zápasoch."

Tallboy sa nepúšťal do štatistiky, iba povedal Bredonovi:

„Bránky sa vyťahujú o pol siedmej. Snažte sa dovtedy vydržať, ak môžete."

Bredon prikývol. Táto rada sa mu skvele hodila. Pokojná obranná hra, to bolo pre Petra Wimseya práve to najmenej charakteristické. Rozvážne sa priterigal k odbíjacej čiare, premárnil niekoľko cenných sekúnd úpravou svojho dresu a potom sa postavil proti hádzačovi s výrazom pokojného očakávania.

Všetko by sa bolo pravdepodobne skončilo podľa očakávania, keby sa nebolo stalo, že hádzač na záhradnej strane ihriska bol

muž trpiaci na idiosynkráziu.[32] Začal bežať z veľkej diaľky, zúrivo zrýchľoval beh až tesne k bráne, potom sa prudko zastavil, podskočil, roztočil rameno a hodil takú prostrednú priamu loptu, nefalšovanú a veľmi presnú. Keď svoj manéver opakoval už po dvadsiaty raz, pokĺzla sa mu noha, spadol, vstal, pokrivkával, masírujúc si dotlčenú nohu. Museli ho odvolať a nahradili ho zúrivým hráčom Simmondsom.

Ihrisko bolo v tej chvíli veľmi šmykľavé a hrboľaté.

Hody boli tentoraz nielen rýchle, ale aj skackavé. Tretí hod Simmondsov sa odrazil od holej zeme a lopta udrela Bredona prudko do lakťa.

Nič tak človeka nenazlostí ako ostrý úder na brňavku. Death Bredon sa v tej chvíli zrazu poľutovaniahodne pozabudol. Zabudol na všetky predsavzatia, na svoju rolu, ba aj na traky pána Millera a videl pred sebou iba zelenú pažiť a ovál ihriska za slnečného dňa. Nasledujúca lopta bola zas jednou zo Simmondsových vražedných hodov. Lord Peter Wimsey mykol prudko plecami, vykročil z čiary ako boh pomsty a odbil loptu do diaľky. Nasledujúcu zrazil za seba za tri body, pričom takmer rozbil lebku varovčíkovi a tak ho vystrašil, že divo hodil loptu nazad na zlý koniec, čím pymovci získali ďalšie 4 body. Simmondsov posledný hod spracoval s opovržením, aké si zaslúžil. Opäť ho zrazil za seba, keď fičal asi pol metra od brány a získal prebehnutím ďalší bod.

Potom proti nemu postavili veľkovýrobcu falšov. Prvé dve lopty spracoval opatrne, potom tretiu odbil silne za hraničnú čiaru za 6 bodov. Štvrtá nepekne podskakovala, ale chytil ju; no piata a šiesta leteli za treťou. Všade vôkol sa ozývali výkriky, ktoré vyvrcholili obdivným zajačaním slečny Partonovej. Lord Wimsey sa priateľsky usmieval a začal lopty odbíjať na všetky strany okolo brány.

---

[32] Neprekonateľný, chorobný odpor.

Keď Haagedorn zadychčaný fučal po poli, modlil sa: „Pane Bože, pomôž, aby som sa nezosmiešnil!“

Nato ohlásili ďalšiu štvorku a zmenili sa strany. Schytil svoju pálku, rozhodnutý brániť svoju bránu, aj keby mal zomrieť. Lopta priletela, odrazila sa od zeme, podskočila, ale Haagedorn ju nemilosrdne zrazil. Jeden hod. Kiežby tak vydržal aj ostatných 5. Druhý hod skončil ako prvý. Jeho sebadôvera stúpala. Tretiu loptu zrazil vľavo a na svoje vlastné prekvapenie zrazu pocítil, že beží. Keď sa obidvaja odbíjači stretli uprostred poľa, počul Haagedorn, ako naňho kolega volá: „Skvelé, kamarát! Teraz ich už nechajte na mňa.“

Haagedorn si nič iné neželal. Bude bežať tak dlho, kým nepraskne, alebo bude stáť ako socha, len aby sa tento zázrak neskončil. Bol zlý odbíjač, ale dobrý hráč kriketu. Wimsey skončil kolo trojitým prebehnutím, čím si udržal odbíjanie pre seba. Išiel doprostred ihriska a Haagedorn mu šiel v ústrety.

„Vezmem na seba všetko, čo budem môcť,“ povedal Wimsey, „ale keď niečo príde k vám, blokujte to. Behať nemusíte. O to sa postarám sám.“

„Áno, prosím,“ povedal Haagedorn vrúcne. „Urobím všetko, čo mi poviete. Vytrvajte, len vytrvajte.“

„Dobre,“ povedal mu Wimsey. „My tých chrapúňov ešte nabijeme. Nebojte sa ich. Počínate si veľmi dobre.“

Pri nasledujúcom kole odvolal kapitán brotherhoodovcov Simmondsa, ktorému Wimsey odbil štyri lopty za sebou za hraničnú čiaru. Namiesto neho nastúpil chlap, ktorý v mužstve brotherhoodovcov bol známy ako strelec „krútených“. Wimsey ho privítal s nadšením, každý jeho falošný hod rezal napravo, takže kapitán brotherhoodovcov musel zmeniť zostavu v poli a sústredil hráčov vpravo od brány. Wimsey pozrel na toto zoskupenie so zhovievavým úsmevom a umiestnil ďalších 6 hodov úspešne jeden za druhým doľava. Keď potom v zúfalstve utvorili okolo neho

hustú sieť hráčov z poľa, odbíjal Wimsey všetko, čo sa dalo, pred seba. Skóre pymovcov stúplo na 150.

Starý pán Brotherhood vyskakoval na sedadle. Bol vo vytržení. „Skvelé a opäť! Dobre zahrané, namojveru!“ Jeho biele bokombriadky sa trepotali ako zástavky. „Prepánajána, Tallboy,“ spýtal sa prísne, „prečo ste toho človeka nasadili až na deviatom mieste? To je hráč! To je jediný hráč kriketu v celej vašej bande. Skvele umiestnené!“ Lopta prekĺzla medzi dvoma rozčúlenými hráčmi, ktorí sa takmer zrazili hlavami, keď sa ju snažili zachytiť. „Pozrite sa na to! Ustavične vravím tým chlapcom, že umiestňovanie lopty je deväť desatín hry. Ten človek to vie. Kto je to?“

„Nový člen nášho osadenstva,“ povedal Tallboy. „Je to absolvent súkromnej školy. Vravel, že hrával za vidiecke družstvá, ale nemal som ani potuchy, že vie takto hrať. Nebesá!“ Tallboy zmĺkol, aby zatlieskal nezvyčajne elegantne zrazenej lopte. „V živote som niečo také nevidel.“

„Naozaj?“ spýtal sa starý pán štipľavo. „Ale ja som videl. Chodievam na kriket už šesťdesiat rokov a raz som už čosi podobné videl. Kedy to bolo? Niekedy pred vojnou. Namojveru, moja pamäť na mená už nie je taká, aká bola. Myslím však, že to bol univerzitný zápas v roku 1910 alebo 1911 — nie, nebolo to roku 1910, bol to rok, v ktorom —“

Jeho tenký hlások zanikol v nesmiernom reve, keď sa na tabuli objavilo skóre 170.

„Už nám chýba iba jeden bod a vyhráme,“ lapala dych slečna Rossiterová. „Ach,“ zjajkla. Lebo v tej chvíli Haagedorn, na ktorého prišiel rad odbíjať, nespracoval ozaj nepeknú, nespracovateľnú loptu, ktorá mu poskočila okolo nôh a zrazila ľavú tyč brány.

Haagedorn sa vráti z ihriska takmer s plačom a Wedderburn, chvejúc sa rozčúlením, nastúpil na jeho miesto. Nemal inú úlohu

ako vydržať štyri lopty a potom — ak sa nestane zázrak, bude zápas vyhraný. Prvá lopta vyletela elegantne do výšky, ale bola trocha krátka. Wedderburn vykročil, minul ju a len-len že sa dostal včas nazad na čiaru. „Buďte opatrný! Prosím vás, buďte opatrný!“ jajkala slečna Rossiterová a starý Brotherhood začal kliať. Ďalšiu loptu Wedderburn odrazil trochu nazad na hádzaciu plochu. Utrel si čelo. Ďalšia bola krútená a keď sa ju snažil blokovať, vyrazil ju takmer kolmo do vzduchu. Sekundy sa premenili na hodiny.

Diváci videli krútiacu sa loptu, vystretú ruku — potom lopta spadla a minula bránu o vlások.

„Začnem kričať,“ poznamenala pani Johnsonová len tak neadresne. Wedderburn strácal nervy a opäť si utrel čelo. Našťastie aj hádzač bol už nervózny. Lopta mu vykĺzla zo spotenej ruky a bola krátka.

„Nechaj to! Nechaj to!“ kričal Brotherhood a trieskal palicou do zeme. „Nechaj to! Ty somár, blbec. Ty —“

Wedderburn, ktorý úplne stratil hlavu, vykročil, zdvihol pálku a prudko sa rozohnal za loptou a minul. Počul iba plesknutie kože, keď brankár chytil loptu do rukavíc a urobil jedine možné. Vrhol sa nazad a sadol si na čiaru. V tej chvíli už bolo počuť štrkot letiacich tyčiek —

„Ako je?“ spýtal sa úzkostlivo.

„Vypadli ste,“ od zúrivosti poskakoval.

„Ťuťmák! Truľo! Babrák!“ kričal Brotherhood. „Mohol zahodiť celý zápas. Ten chlap je blázon! Vravím vám, ten chlap je blázon!“

„Už je to v poriadku, pán Brotherhood,“ povedal Hankin čičíkavo. „Obávam sa, že pre vašu stranu to nedopadlo dobre.“

„Nech parom berie našu stranu,“ vrieskal pán Brotherhood. „Prišiel som, aby som videl dobrý kriket, nie detské pinkanie. Mne je to jedno, kto vyhrá alebo prehrá. Len keď hra stojí za to. No a teraz!“

Wimsey mal ešte päť minút a díval sa, ako k nemu po zemi letí prvá lopta. Bola prekrásna. Odbil ju ako Saul Filištíncov. Vyletela v nádhernej parabole, dopadla s buchotom na strechu pavilónu, zgúľala sa po plechovej streche, skočila do malej ohrady, kde sedeli zapisovatelia bodov, a rozbila fľašu limonády. Zápas bol vyhraný.

O pol siedmej išiel Bredon pomaly k pavilónu so svojím skóre 83 bodov. Pristavil ho starý pán Brotherhood.

„Nádherne zahrané. Naozaj nádherne," povedal starý gentleman. „Prepáčte, vaše meno mi vypadlo z pamäti. Nie ste vy Wimsey z Balliolu?"

Wimsey zbadal, ako sa Tallboyovi, ktorý išiel pred nimi, podlomili kolená a zbledol na smrť. Zavrtel hlavou. „Volám sa Bredon," povedal.

„Bredon?" Brotherhood upadol do rozpakov. „Bredon? Nikdy som to meno nepočul. Ale nevidel som vás hrať za Oxford roku 1911? Veľmi charakteristicky ste rezali loptu. Bol by som prisahal, že som vás videl naposledy hrať roku 1911, keď ste urobili 112 bodov, ale nazdával som sa, že to bol Wimsey — Peter Wimsey z Balliolu — lord Peter Wimsey, a teraz keď na to pomyslím —"

V tej trápnej chvíli ich prerušili. Cez ihrisko prešli dvaja muži v policajnej uniforme pod vedením nejakého civila. Pretlačili si cestu davom hráčov kriketu a hostí a blížili sa k skupine, ktorá stála pri plote tribúny. Jeden z uniformovaných strážnikov sa dotkol ramena lorda Petra.

„Vy ste Death Bredon?"

„Som," povedal Wimsey prekvapene.

„Tak musíte ísť s nami. Ste obvinený z vraždy a mojou povinnosťou je varovať vás, že čokoľvek poviete, môže sa zachytiť ako svedectvo proti vám."

„Z vraždy?“ vykríkol Wimsey. Policajt hovoril zbytočne nahlas a dav ostal ako fascinovaný. „Z vraždy koho?“

„Z vraždy slečny Diany de Momeriovej.“

„Panebože!“ vykríkol Wimsey. Poobzeral sa a zbadal, že muž v civile je hlavný inšpektor Parker, ktorý kývnutím hlavy potvrdil pravdivosť údajov.

„Dobre,“ povedal Wimsey. „Idem s vami, ale o vražde nič neviem. Poďte so mnou, kým sa preoblečiem.“

Kráčal medzi dvoma policajtmi. Brotherhood zadržal Parkera, ktorý sa poberal za nimi.

„Vravíte, že ten človek sa volá Bredon?“

„Áno, pane,“ povedal Parker s dôrazom. „Volá sa Bredon. Death Bredon.“

„A zatýkate ho pre vraždu?“

„Pre vraždu mladej ženy, pane. Veľmi surová záležitosť.“ „Prekvapuje ma to,“ povedal starý pán. „Ste si istý, že ste zatkli toho pravého?“

„Celkom istý, pane. Polícia ho dobre pozná.“ Brotherhood pokyvoval hlavou.

„Môže sa volať Bredon, ale je nevinný. Pán môj, ten je nevinný ako ľalia. Videli ste ho hrať? Je to skvelý hráč a ten by nikoho nezavraždil práve tak ako ja.“

„To je možné,“ povedal inšpektor Parker ľahostajne.

„Len si predstavte!“ vykríkla slečna Rossiterová. „Ja som vždy vedela, že tu dačo neštimuje. Vražda! Len si pomyslite! Všetkým nám mohol podrezať krky! Čo si o tom myslíte, slečna Meteyardová? Boli ste prekvapená?“

„Áno, bola,“ povedala slečna Meteyardová. „Nikdy v živote som nebola taká prekvapená. Nikdy.“

19. DVE TVÁRE ZNÁMEJ OSOBNOSTI

„Je to fakt, starký," povedal Parker v policajnom aute, ktoré sa hnalo k Londýnu. „Dnes ráno našli Dianu de Momeriovú s podrezaným hrdlom v lese neďaleko Maidenheadu. Vedľa jej tela bola píšťalka a niekoľko krokov ďalej visela na tŕňovom kríku čierna maska, akoby ju niekto v rýchlosti odhodil. Vyšetrovanie medzi priateľmi zavraždenej odhalilo fakt, že po nociach chodievala s maskovaným harlekýnom, akýmsi Bredonom. Silné podozrenie padlo na menovaného Bredona a Scotland Yard sa dal do práce s chvályhodnou pohotovosťou. Vystopoval onoho pána až v Romforde a zatkol ho. Obžalovaný, keď ho obvinili, odpovedal —"

„Urobil som to," povedal Wimsey a zakončil vetu miesto neho. „A v istom zmysle som to naozaj urobil, Charles. Keby ma to dievča nebolo nikdy videlo, dnes by ešte žilo."

„Nie je to veľká strata," povedal hlavný inšpektor bezcitne. „Začínam vidieť do ich hry. Dosiaľ ešte neodhalili fakt, že ty nie si Death Bredon, a ich plán spočíva v tom, že ťa chcú položiť na ľad, aby mali čas dať si veci do poriadku. Vedia dobre, že po obvinení z vraždy ťa nemožno prepustiť na kauciu."

„Chápem. Nuž, nie sú takí šikovní, za akých som ich pokladal, lebo by už boli dávno zistili moju totožnosť. Čo sa stane ďalej?"

„Podľa môjho názoru urobíme ihneď všetko, aby sme potvrdili, že Death Bredon a lord Peter Wimsey nie je jedna, ale dve osoby. Ten chlapík nás ešte vždy sleduje, Lumley?"

„Áno, pane."

„Dávajte pozor, aby nás v dopravnom ruchu v Stratforde nestratil. Vedieme ťa do Scotland Yardu na vypočúvanie a ten chlap by mal bezpečne vidieť, že ťa vedieme do budovy. Už som

zariadil, aby tam prišli ľudia od novín. Pripravíme im všetky podrobnosti o tvojom zatknutí a o tvojej ohavnej minulosti. Ty, ako Death Bredon, zatelefonuješ sám sebe, ako lordovi Petrovi Wimseyovi, a požiadaš ho, aby ťa prišiel navštíviť, lebo s ním chceš pripraviť svoju obhajobu. Potom ťa tajne zadným vchodom vyvedieme von —“

„Prestrojeného za strážnika? Ach, Charles, dovoľ, aby som sa stal strážnikom. Šialene sa mi to bude páčiť.“

„Dobre, síce si pod policajnú mieru, ale to už nejako urobíme. Helma je veľmi dobrá maska. Potom pôjdeš domov alebo do klubu —“

„Nie do svojho klubu. Nemôžem prísť do Malborough preoblečený za policajta. Počkaj chvíľu; mohol by som ísť do klubu egocentrikov. Mám tam izbu a egocentrici sa nestarajú o to, čo človek robí. To bude dobré. Pokračuj.“

„Dobre. Tam sa preoblečieš a prídeš do Yardu, prirodzene, v strašlivej nálade; budeš hlasno nadávať na nepríjemnosti, do ktorých ťa dostáva bratanec Bredon. Ak sa ti bude páčiť, môžeš o tom poskytnúť interview. Potom pôjdeš domov. Nedeľné noviny prinesú o tom siahodlhé články s fotografiami vás oboch.“

„Skvelé!“

„A v pondelok ťa predvedú pred policajného sudcu a postaráš sa o svoju obhajobu. Škoda, že nebudeš môcť byť súčasne medzi poslucháčmi, ale to je nad naše sily. Krátko nato by ťa mali vidieť pri niečom nesmierne nápadnom. Mohol by si jazdiť na koni v Row[33] a spadnúť —“

„Nie,“ odpovedal, „odmietam pády. Všetko má svoje hranice. Nedbám, ak sa so mnou kôň splaší a zachránim sa iba svojím jazdeckým umením.“

[33] Aleja v Hyde Parku, upravená na jazdecké vychádzky.

„Dobre teda, to už nechám na teba. Ide o to, aby si bol v novinách.“

„Budem. Nejako si už urobím reklamu. Reklama, to je moja silná stránka. Mimochodom, znamená to, že nebudem môcť byť v pondelok v úrade?“

„Prirodzene.“

„Ale to nejde. Musím dokončiť tú šlukerkovú kampaň. Armstrong má na tom zvláštny záujem. Nemôžem ho nechať v štichu. A okrem toho ma celá vec zaujíma.“

Parker naňho s úžasom pozrel.

„Je možné, Peter, že sa v tebe vyvíja zmysel pre podnikateľskú morálku?“

„Nezmysel, Charles! Nerozumieš. Je to naozaj veľký plán. Bude to najväčší husársky kúsok v reklame od horčicovej kampane. Aj keď ťa to nevzrušuje, je tu ešte čosi iné. Ak nepôjdem do kancelárie, nebudete vedieť titulok pre budúci piatkový inzerát Nutraxu a nezachytíte dodávku kokaínu.“

„Prídeme na to aj bez teba. A nijako by nám nepomohlo, keby ťa zavraždili.“

„Iste nie. Jedno nechápem; prečo ešte nezavraždili Tallboya?“

„Veru ani ja to nechápem.“

„Poviem ti, čo si myslím. Ešte nedokončili svoje nové plány. Nechajú ho ešte do nasledujúceho utorka, lebo musia doručiť ešte jednu dávku starým spôsobom. Nazdávajú sa, že ak im nebudem stáť v ceste, môžu to riskovať.“

„Možno je to tak. Dúfajme. Tak a tu sme. Vystúp a snaž sa vyzerať ako podozrievavý zločinec.“

„Dobre!“ povedal Wimsey a zmraštil sa do nepríjemného úškrnu. Auto vbehlo do vrát Nového Scotland Yardu a zastalo. Najprv vystúpil seržant; Wimsey vystupoval za ním. Poobzeral sa a zbadal, že na dvore sa ponevierajú traja reportéri. Vo chvíli, keď vystupoval z voza Parker, vrazil Wimsey seržantovi poľahky, ale

veľmi účinne jednu do brady, takže sa seržant zatackal, potom šikovne podrazil nohy Parkerovi, ktorý zoskakoval zo stúpadla a ako zajac pelášil k bráne. Dvaja strážnici a jeden reportér utekali, aby ho zaskočili; oklamal oboch policajtov, zrazil reportéra, vybehol z brány a zinscenoval vo White Halle poriadnu naháňačku. Keď utekal, počul zo všetkých strán výkriky a hvízdanie píšťaliek. Chodci sa pripojili k prenasledovateľom. Motoristi sa mu snažili zahatať cestu; ľudia v autobusoch sa zhromažďovali pri oknách a meravo sa dívali von. Poskakoval pomedzi autá sem a tam, obehol tri razy Cenotaph[34], utekal po druhom chodníku nazad a inscenoval nakoniec veľkolepé a senzačné zajatie zločinca v prostriedku Trafalgar Square. Parker a Lumley pribehli zadychčaní.

„Tu je, pane," povedal akýsi chlap, ktorý ho chytil — bol to mocný dlháň nesúci vak s nástrojmi. „Tu je. Čo urobil?"

„Je obvinený z vraždy," oznamoval Parker stručne a nahlas.

Ozvalo sa začudované zahundranie. Wimsey vrhol na seržanta Lumleya opovržlivý pohľad.

„Fízli bachratí. Ste veľmi tuční, nevládzete utekať."

„Dobre, dobre," povedal Lumley chmúrne. „Nastavte ruky, chlape. Aby ste nemali chuť ešte raz ujsť."

„Nech sa páči. Máte čisté ruky? Nechcem, aby ste mi zašpinili manžety."

„Tak dosť!" povedal Parker, keď putá cvakli. „Nechceme, aby ste nám narobili ďalšie nepríjemnosti. Prosím, rozíďte sa, rozíďte sa."

‚Malá procesia sa vracala do Scotland Yardu.

„Lichotím si, ale som to dobre urobil," povedal Wimsey.

„Ehm!" povedal Lumley a hladkal si bradu. „Ale tak silno ste ma predsa len nemuseli tresknúť, vaše lordstvo."

---

[34] Pomník obetiam prvej svetovej vojny v Londýne

„Aby to bolo vernejšie,“ povedal Wimsey, „aby to vyzeralo ako naozaj. Keď ste padali na zem, vyzerali ste neobyčajne milo.“

„Ach!“ vzdychol seržant Lumley.

Štvrť hodiny nato vyšiel bočným východom zo Scotland Yardu strážnik, ktorého nohavice na uniforme boli trochu dlhé a ktorého pelerína bola veľmi veľká. Nastúpil do auta a odviezli ho cez Pall Mall k diskrétnemu vchodu do Klubu egocentrikov. Tu sa stratil a viac ho nikto nevidel. O chvíľu vyšiel odtiaľ pán vo večernom úbore a v hodvábnom klobúku, ostal stáť na schodoch a čakal na taxík. Vedľa neho stál starší pán vojenského výzoru.

„Prepáčte mi, plukovník, nebudem dlho. S týmto Bredonom mám strašné starosti. Ale čo sa dá robiť? Chcem povedať, že musím dačo podniknúť.“

„Správne,“ povedal plukovník.

„Dúfam, že to bude naposledy. Ak urobil to, čo sa povráva, iste to bude naposledy.“

„Istotne,“ povedal plukovník, „máte pravdu, môj drahý Wimsey.“

Prihnal sa taxík.

„Scotland Yard,“ povedal Wimsey nahlas. Taxík odfujazdil.

Slečna Meteyardová ležala v nedeľu v posteli a čítala noviny. Jej pozornosť upútali obrovské titulky.

Vrah de Momeriovej zatknutý.
Do vraždy je zapletená známa vojvodská rodina.
Rozhovor s lordom Petrom Wimseyom.

A ďalej:

Vrah s píšťalkou.
Zatknutie maskovaného harlekýna.
Rozhovor s hlavným inšpektorom Parkerom.

A ešte ďalej:

Chytili pískajúceho harlekýna.
Zúfalá naháňačka vo White Halle.
Vojvodov brat v Scotland Yarde.

Nasledoval dlhý, pestrý opis zatknutia. Fotografie miesta, kde našli mŕtvolu; články o lordovi Petrovi Wimseyovi, o wimseyovskej rodine, o ich historickom sídle v Norfolku, o nočnom živote v Londýne a o jarmočnej píšťalke. Knieža z Denveru mal poskytnúť interview, ale odmietol dačo povedať. Na druhej strane, lord Peter Wimsey toho nahovoril veľa. Napokon — a to uviedlo slečnu Meteyardovú do pomykova — uverejnili fotografiu lorda Petra a Deatha Bredona, ako stoja pri sebe.

„Bolo by zbytočné popierať," povedal lord Peter Wimsey v rozhovore, „pri tejto pozoruhodnej podobnosti, že medzi tým človekom a mnou nie sú rodinné vzťahy. Narobil už mnoho mrzutostí tým, že sa za mňa vydával. Keby ste nás videli spolu, iste by ste si všimli, že je z nás dvoch trochu tmavší; prirodzene, malé rozdiely sú aj v črtách tváre. Ale keď nie sme spolu, ľahko si nás možno pomýliť."

Death Bredon mal na fotografii naozaj trochu tmavšie vlasy ako Peter Wimsey. Ústa sa mu sťahovali do nepríjemného úškrnu a na tvári sa mu zračil výraz hrubej vyzývavosti, ktorá býva poznávacím znakom chevalier d'industrie.

Novinársky článok potom ďalej rozmazával hŕbu neoveriteľných podrobností.

„Bredon nechodil nikdy na univerzitu, hoci tvrdí, že jeho Almou mater je Oxford. Chodil do súkromnej školy vo Francúzsku, v ktorej sa vzdelávajú anglickí fičúri. Je od prírody veľmi dobrým hráčom kriketu a práve hral kriketový zápas, keď ho zatkli včasným a inteligentným zásahom hlavného inšpektora Parkera. Pod rôznymi menami je dobre známy v nočných podnikoch Londýna a Paríža. Povráva sa, že sa zoznámil s nešťastným dievčaťom, z ktorého vraždy ho obviňujú, v dome nebohého majora Milligana, ktorý zomrel pred dvoma dňami pod kolesami nákladného auta na Piccadilly. Na naliehanie wimseyovskej rodiny, nespokojnej s jeho spôsobom života, prijal nedávno miesto u známej obchodnej firmy a zdalo sa, že obrátil nový list...“

A tak ďalej a tak ďalej.

Slečna Meteyardová sedela dlho uprostred novín rozhádzaných naokolo, fajčila, pritom jej aj káva vychladla. Potom išla a vykúpala sa. Dúfala, že jej to vyčistí mozog.

Rozčúlenie v Pymovej agentúre bolo v pondelok ráno priam neopísateľné. Textárske oddelenie sedelo v pisárni a vôbec nepracovalo. Pym telefonoval, že sa necíti dobre a nemôže prísť do kancelárie. Copley bol taký vynervovaný, že sedel celé tri hodiny nad prázdnym hárkom papiera a potom išiel von si vypiť — čo v živote ešte neurobil. Willis bol na pokraji nervového zrútenia. Ingleby sa posmieval rozčúleniu svojich kolegov a povedal, že je to pre nich obrovská nová skúsenosť. Slečna Partonová sa rozplakala a slečna Rossiterová vyhlásila, že ona to vedela. Tallboy oživil potom udalosti tým, že u Armstronga zamdlel, čím zamestnal pani Johnsonovú (ktorá mala aj tak sklon k hystérii) na vyše pol hodiny. A ryšavý Joe, ktorý zvyčajne mal vždy dobrú náladu, prekvapoval svojich priateľov záchvatmi zlosti a Billa potom bez príčiny vyfliaskal.

Slečna Meteyardová išla o jednej na obed a prečítala si v *Evening Banner,* že Deatha Bredona predviedli o desiatej hodine pred policajného sudcu a obvinili ho z vraždy a že si vyhradil obhajobu na neskoršie. O pol jedenástej lord Peter Wimsey (opísaný ako druhý protagonista v tejto dráme omamných jedov a smrti) pri prechádzke na koni v Row len tak-tak že sa nezranil; jeho kôň sa zľakol okoloidúceho auta, splašil sa a lord Peter sa zachránil pred mrzkou nehodou iba svojím jazdeckým majstrovstvom. Noviny uverejnili fotografiu Bredona, ako vstupuje do súdnej siene v Bow Street v tmavom vychádzkovom obleku a mäkkom klobúku. Bola tam aj fotografia lorda Petra Wimseya, ako sa vracia z prechádzky v čižmách, rajtkách a tvrdom klobúku. Je zbytočné hovoriť, že tam nebola fotografia premeny jedného gentlemana na druhého za stiahnutými roletami daimlera, ktorý sa premával po tichých námestiach neďaleko Oxford Street.

V pondelok večer navštívil lord Peter Wimsey predstavenie *Povedz kedy* v divadle Frivolity, sprevádzajúc istú kráľovskú osobnosť.

V utorok ráno prišiel Willis do kancelárie neskoro. Bol veľmi rozčúlený a dôležitý. Usmieval sa na každého, do pisárne priniesol škatuľu čokolády a zmrzlinovú tortu za štyri libry a oznámil slečne Partonovej, že sa zasnúbil. Keď sa podávala káva, už vedeli aj meno dámy. Bola to Pamela Deanová. O pol dvanástej sa dozvedeli, že obrady budú čo najskôr a o tri štvrte na dvanásť slečna Rossiterová už vyberala príspevky na svadobný dar. O druhej sa už darcovia rozdelili na dve zaryté nepriateľské skupiny, z ktorých jedna chcela kúpiť novomanželom pekné salónne hodiny s westminsterskou zvonkohrou a druhá vášnivo bojovala za elektrický pekáč s postriebrenou platňou. O štvrtej prišiel pán Jollop a úspešne odpílil titulky „Nenariekajte už, dámy“, „Osušte

si slzy“, „Neskoro je plakať“, ktoré pán Toule predtým schválil. S opovrhnutím odmietol navrhnuté náhradné texty, ako napr. „Ak máte slzy“, „Ó, povedzte, prečo plačete?“ „Úbožiatko sedí a plače“. Ingleby, prenasledovaný zúfalými žiadosťami o nové titulky, sa rozzúril, lebo záhadne zmizol *Slovník citátov*. O pol piatej slečna Rossiterová horúčkovite písala „Plačem, ale neviem prečo“ a „V mlčaní a slzách“, zatiaľ čo roztržitý Ingleby vážne uvažoval o titulku: „V hlbokej noci mysle“ (lebo ako spozoroval, nikdy sa nedozvedia, že je to Byron, ak im to nepovieme), keď Armstrong odkázal, že prehovoril pána Jollopa, aby prijal inzerát s titulkom: „Ó, povedz, prečo plačeš?“ kombinovaný s titulkom „Plytký, prázdny, nevýnosný“ a žiadal, aby Ingleby overil, aký je slovosled, dal to odpísať a doručiť Tallboyovi.

„Armstrong je skvelý, však?“ povedala slečna Rossiterová. „Vždy nájde východisko. Tu máte správny slovosled, pán Ingleby, overila som ho. Prvú vetu bude treba zmeniť. Nemožno to povedať takto: ‚Niekedy sa vám zažiada spýtať sa slovami prastarej hry.'“

„To nepôjde,“ hundral Ingleby. „Zmeňte to radšej takto: ‚Niekedy podľahnete pokušeniu ako Hamlet a zvoláte...' — a potom dajte celý citát — a pokračujte: ‚Ale keby sa vás niekto spýtal prečo' — a potom pripojte ostatné. To bude dobré.“

„A tu je Wedderburn, nemôže sa už dočkať svojho textu. Ako sa má Tallboy?“

„Išiel domov,“ povedal Wedderburn. „Nechcel, ale už ďalej nevládal. Bol hotový. Dnes vôbec nemal prísť do roboty. Ale on by to neprežil. To je ten titulok?“

„Áno. Prirodzene, bude potrebovať novú kresbu.“

„To je samozrejmé,“ povedal zachmúrene Wedderburn. „Ako možno veci pripraviť dobre, keď ustavične čosi menia? Čo to je? Kresba Hamleta? Budú mať v ateliéri predlohu Hamleta?“

„Prirodzene, že nebudú mať. Nikdy nič nemajú. Kto urobí tieto kresby? Pickering? Tak mu radšej vezmite môjho ilustrovaného

Shakespeara, pozdravujte ho odo mňa a požiadajte ho, aby ho nezababral tušom.“

„Dobre.“

„A nech mi to ešte pred Vianocami vráti.“

Wedderburn sa zasmial a odišiel, aby to vybavil.

O desať minút nato zvonil v pisárni telefón.

„Prosím?“ ozvala sa slečna Rossiterová melodickým hlasom. „Kto je tam?“

„Tu je Tallboy,“ ozval sa hlas v telefóne.

„To ste vy?“ Slečna Rossiterová zmenila hlas určený pre zákazníkov a pre riaditeľov na neochotný tón (Tallboy sa jej veľmi nepáčil), no trochu ho zmiernila, lebo si uvedomila, že je chorý.

„Cítite sa už lepšie, pán Tallboy?“

„Áno, ďakujem. Pokúšal som sa zastihnúť Wedderburna, ale zdá sa, že nie je vo svojej kancelárii.“

„Myslím, že je v ateliéri. Nahovára pána Pickeringa, aby pracoval nadčas na novej ilustrácii Nutraxu.“

„To som práve chcel vedieť. Schválil Jollop text?“

„Nie, všetko obrátil hore nohami. Je tam nový text — aspoň nový titulok s textom: Prečo plačete?“

„Nový titulok? Aký?“

„Plytký, prázdny, nevýnosný — citát zo Shakespeara, viete?“

„Dobre. Som rád, že to prešlo. Robilo mi to starosti.“

„Je to v poriadku, pán Tallboy.“ Slečna Rossiterová zložila slúchadlo. „Dojímavá oddanosť podniku,“ poznamenala k Partonovej. „Akoby sa mal svet zastaviť preto, že tu nie je.“

„Iste sa bál, že sa do toho opäť zamieša starý Copley,“ povedala slečna Partonová s úškrnom. „Ach, ten!“ povedala slečna Rossiterová.

„Tak čo, mladý pán?“ povedal strážnik. „Čo ty tu chceš?“

„Chcem sa zhovárať s hlavným inšpektorom Parkerom.“

„Ale čo?“ začudoval sa strážnik. „Ani mnoho nechceš. Nechceš hovoriť radšej s londýnskym starostom? Alebo s predsedom vlády?“

„Ste vždy taký vtipný? Neublížite si pritom dakedy? Radšej si kúpte nové topánky, lebo sa pomaly do tých starých nezmestíte. Povedzte hlavnému inšpektorovi Parkerovi, že sa s ním chce zhovárať Joe Potts vo veci tej harlekýnskej vraždy. Ale vrtko, lebo do večere musím byť doma.“

„O tej harlekýnskej vražde? A čo ty o tom vieš?“

„Nestarajte sa. Len mu povedzte, že s ním chcem hovoriť. Povedzte mu, že je to ten Joe Potts, čo pracuje v Pymovej reklamnej agentúre, a uvidíte, že vybehne aj s kyticou a prestrie predo mňa červený koberec.“

„Ó! Tak ty si od Pyma. Chceš dačo povedať o Bredonovi?“

„Tak je. Ale už odpáľte a nestrácajte čas.“

„Tak radšej poď sem, ty horenos, a správaj sa slušne.“

„Dobre, mne je to jedno.“

Pán Joseph Potts si pekne pootieral topánky o rohožku, sadol si na tvrdú lavicu, vytiahol z vrecka jojo a ľahostajne začal vytvárať sériu nádherných figúr, zatiaľ čo porazený strážnik odišiel.

O chvíľu sa vrátil, prikázal Josephovi Pottsovi, aby sňal čiapku z hlavy, a zaviedol ho cez množstvo chodieb k dverám, na ktoré zaklopal. Akýsi hlas povedal: „Ďalej!“ a Potts sa našiel v priestrannej miestnosti, v ktorej boli dva stoly, niekoľko pohodlných fotelov a niekoľko ďalších stoličiek akoby pripravených pre trestancov. Pri vzdialenejšom stole sedel muž v civile, obrátený chrbtom k dverám a čosi písal. Pri bližšom stole, čelom proti dverám, sedel iný chlap v sivom obleku; pred sebou mal hŕbu dokumentov.

„Tu je ten chlapec, pane,“ oznámil policajt a odišiel.

„Sadni si,“ povedal muž v sivom obleku stručne a ukázal na jednu z tvrdých stoličiek. „Tak čo nám chceš povedať?“

„Prepáčte, pane, vy ste hlavný inšpektor Parker?“

„To je veľmi opatrný svedok,“ poznamenal muž v sivom obleku len tak všeobecne. „Prečo vlastne chceš hovoriť s hlavným inšpektorom Parkerom?“

„Lebo je to dôležité a dôverné, rozumiete?“ povedal Joseph Potts smelo. „Mám informáciu. Najradšej vybavujem veci so šéfom, najmä ak sa niečo vybavuje tak, ako sa má.“

„Aha!“

„Chcem povedať Parkerovi, že v tomto prípade sa nepostupuje správne. Rozumiete? Bredon s tým nemá nič spoločné.“

„Naozaj? Tak dobre, ja som hlavný inšpektor Parker. Čo vieš o Bredonovi?“

„Toto hľa.“ Ryšavý Joe vystrčil špinavý ukazováčik. „Oklamali vás. Bredon nie je nijaký zločinec, je to veľký detektív a ja som jeho pomocník. Sme na stope vražde, rozumiete? A toto tu je iba taká búda — chcem povedať pasca, do ktorej vás dostala tá banda, čo jej je na stope. Dali ste sa nachytať. Bredon je skvelý chlap. Nikdy nezabil nijakú mladú ženu a okrem toho by nebol taký blázon, aby nechal vedľa nej píšťalku. Ak chcete dostať vraha, Bredon mu je na stope a vy iba nahrávate do rúk Čierneho pavúka a jeho bande — totiž komukoľvek, kto to urobil. Vravím vám, prišiel čas, aby som povedal, čo viem, a neodídem odtiaľ, kým —“

Chlap pri vzdialenejšom stole sa obrátil a zasmial sa na Ryška.

„To stačí, Ryško,“ povedal. „Vieme o tom všetko. Ďakujem ti za svedectvo. Dúfam, že si neprezradil nič nepriateľskej strane.“

„Ja? Veru nie, pane. Pán Bredon, nepovedal som ani slova. Ale keď som videl, čo sa robí —“

„To je v poriadku, verím ti. Charles, to je chlapec, ktorého potrebuješ. Ušetríš si telefonát k Pymovi. Od neho sa dozvieš ten titulok. Ryško, schválili už dnes popoludní titulok na Nutrax?“

„Áno, pane. ‚Plytký, prázdny, nevýnosný.' Zas bol okolo toho krik. Trvalo to celé popoludnie a pán Ingleby sa znova rozzúril.“

„To si myslím,“ povedal Wimsey. „A teraz, Ryško, šmykaj domov a nikomu ani slova.“ „Ako hrob, pane.“

„Ďakujem ti, že si prišiel,“ dodal Parker, „ale ako vidíš, nie sme takí ťuťmáci, ako si si myslel. Vieme toho veľa o pánu Bredonovi. Mimochodom, predstav sa lordovi Petrovi Wimseyovi.“

Ryškovi skoro vypadli oči z hlavy.

„No ale také dačo? Lord Peter — tak kde je Bredon? To je predsa pán Bredon. Iste si zo mňa uťahujete.“

„Sľubujem ti,“ povedal Wimsey, „že budúci týždeň ti všetko porozprávam. A teraz odpáľ. Máme veľa roboty.“

V stredu ráno dostal Parker správu z riaditeľstva pôšt St. Marlins-le-Grand. V úradnej obálke bola iná obálka, adresovaná Tallboyovou rukou na P. Smitha na Cummingsovu adresu v Old Broad Street.

„Tak, a je to,“ povedal Wimsey. Otvoril poznačený telefónny zoznam. „Tu to máme: Parnas v Drury Lane. Tentoraz neurob nijakú chybu.“

Slečna Meteyardová sa až vo štvrtok večer rozhodla pozhovárať sa s pánom Tallboyom.

20. PRIMERANÝ ODCHOD NESKÚSENÉHO VRAHA

„Je lord Peter Wimsey doma?“

Sluha vrhol na spytujúceho sa rýchly pohľad, ktorým preskúmal všetko, od jeho uštvaných očí až po slušné stredostavovské topánky. Potom povedal, skláňajúc úctivo hlavu:

„Ak budete taký láskavý a na chvíľu si sadnete, pozriem sa, či jeho lordstvo je voľné. Aké meno mám ohlásiť, pane?“ „Tallboy.“

„Ktože, Bunter?“ spýtal sa Wimsey. „Tallboy? To je trochu trápne. Ako vyzerá?“

„Vyzerá tak, mylord, ak sa smiem tak vysloviť, akoby ho naháňali všetci londýnski psi.“

„Možno máte pravdu. Nebol by som prekvapený, keby sa za ním hnali všetci čerti. Mrknite z okna, Bunter.“

„Prosím, mylord... Nevidím nikoho, ale mal som zreteľný dojem, keď som otvoril dvere pánu Tallboyovi, že som začul na prízemí tiché kroky.“

„Pravdepodobne. Nedá sa nič robiť. Priveďte ho.“

„Prosím, mylord.“

Mladý muž vošiel a Wimsey vstal, aby ho privítal. „Dobrý večer, pán Tallboy.“

„Prišiel som,“ začal Tallboy a potom zmĺkol. „Lord Peter — Bredon — Prepánajána, ktorý z nich ste?“

„Obidvaja,“ povedal Wimsey vážne. „Sadnite si, prosím.“

„Ďakujem, radšej... nechcem... prišiel som...“

„Vyzeráte veľmi zle. Bude lepšie, ak si sadnete a dačo si vypijete.“

Zdalo sa, že Tallboyovi sa podlamujú kolená; sadol si bez ďalších protestov.

„Ako pokračuje,“ spýtal sa Wimsey, nalievajúc whisky, „kampaň šlukeriek bezo mňa?“

„Šlukeriek?“

„No nič to. Spýtal som sa iba preto, aby som vám dokázal, že som naozaj Bredon. Vypite to naraz. Je vám už lepšie?“

„Áno. Prepáčte, že som sa správal ako blázon. Prišiel som k vám —“

„Prišli ste, aby ste zistili, koľko toho viem?“

„Áno — nie. Prišiel som, lebo som to už nemohol vydržať. Prišiel som, aby som vám všetko povedal.“

„Počkajte chvíľu. Najprv vám ja musím dačo povedať. Už to nemám v rukách. Rozumiete? Vlastne si myslím, že mi už veľa nového nebudete vedieť povedať. Hra sa skončila. Ľutujem — úprimne ľutujem, lebo si myslím, že ste prežili krvavé chvíle. Ale to je už raz tak.“

Tallboy zbledol. Prijal druhý pohár už bez protestu a potom povedal:

„Nuž, v istom zmysle som aj rád. Keby nešlo o moju ženu a dieťa — ach bože!“ Schoval si tvár do rúk. Wimsey podišiel k obloku a pozrel na svetlá Piccadilly, bledé v letnom súmraku.

„Bol som blázon,“ povedal Tallboy.

„To sa stane každému,“ povedal Wimsey. „Veľmi mi je ľúto.“

Vrátil sa nazad, ostal stáť a díval sa na svojho návštevníka.

„Pozrite,“ povedal, „ak chcete, nemusíte mi povedať nič. Ale ak chcete, chcem, aby ste vedeli, že sa už naozaj nedá nič robiť. Chcem povedať, že ak pociťujete potrebu zveriť sa niekomu, nemyslím, že by vám to mohlo ublížiť.“

„Chcem vám to povedať,“ odpovedal Tallboy. „Myslím, že pochopíte. Uvedomujem si, že všetkému je koniec.“ Odmlčal sa. „Ako ste na to prišli?“

„Na podklade listu Victora Deana. Pamätáte sa? Ide o ten list, ktorým sa vyhrážal, že napíše Pymovi. Myslím, že vám ho ukázal.“

„Tá sviňa. Áno, ukázal. Nezničil ho?“

„Nie, nezničil.“

„Rozumiem. Bude dobre, ak začnem od začiatku. Začalo sa to asi pred dvoma rokmi. Vodilo sa mi veľmi zle a chcel som sa oženiť. Prehral som peniaze aj na konských dostihoch, skrátka, nebolo to so mnou ružové. V tom čase som sa stretol v reštaurácii s nejakým chlapom.“

„V ktorej reštaurácii?“

Tallboy uviedol meno. „Bol to chlap stredných rokov, taký obyčajný. Odvtedy som ho nevidel. Rozprávali sme sa o všeličom, aj o tom, že peňazí nie je nikdy nazvyš, a tak, a náhodou som spomenul aj to, kde pracujem. Zdalo sa, že trochu o tom uvažuje, a vypytoval sa ma na to, ako sa zostavujú inzeráty, ako sa posielajú do novín atď. a či by som sa mohol vopred dozvedieť, aké titulky pôjdu do novín. A tak som mu, prirodzene, povedal, že pri daktorých položkách viem všetko, ako napr. pri Nutraxe, pri iných zas neviem. Spomenul dvojstĺpec *Morning Staru* a spýtal sa, kedy sa dozvedám titulky v novinách. Povedal som mu, že v utorok popoludní. Potom sa ma zrazu opýtal, či chcem zarobiť do roka tisíc libier. A ja som sa spýtal: ‚Mohol by som? Dajte mi možnosť.' A tak vyrukoval so svojím návrhom. Znelo to celkom nevinne. Bol to iste nejaký podvod, ale nebol to zločin — tak ako to on predložil. Povedal mi, že ak mu každý utorok oznámim začiatočné písmeno titulku, ktorý sa objaví nasledujúci piatok, vraj mi dobre zaplatia. Prirodzene, najprv som otáľal, hovoril som o porušení dôvery atď. a on zvýšil svoju ponuku na 1200. Bolo to veľmi vábne a mne sa nevidelo, nech som sa namáhal akokoľvek, že by to mohlo firme uškodiť. A tak som napokon povedal, že to urobím, a dohovorili sme si šifru —“

„To všetko viem,“ povedal Wimsey. „Bolo to veľmi geniálne a jednoduché. Iste vám povedal, že tá adresa bola iba krycia.“

„Áno. A nebola? Išiel som sa ta raz pozrieť. Bola to trafika.“

Wimsey prikývol. „I ja som tam bol. Nebola to fingovaná adresa v tom zmysle, ako máte na mysli. Neuviedol vám onen chlapík dôvod pre svoju čudnú žiadosť?“

„Áno, uviedol, a prirodzene, potom som s ním už nemal mať nič do činenia. Povedal mi, že so svojimi priateľmi stavajú na všetko možné. A tentoraz mal nápad, že budú stavať na začiatočné písmená titulkov —“

„Rozumiem. A on chcel stavať naisto, koľko ráz sa mu zapáči? To je neuveriteľné. Nie je to zločin, ale je to dosť špinavé a postačí na vysvetlenie, aby sa tajomstvo zachovalo. Bolo to tak?“

„Áno. Ja som mu naletel... Vodilo sa mi naozaj zle... Nemôžem sa nijako ospravedlniť. Mal som vedieť, že istotne ide o niečo viac. Ale ja som nechcel nič hádať. Okrem toho spočiatku som sa nazdával, že si zo mňa uťahujú. Nič som neriskoval, a tak som odoslal prvé dva šifrované listy a po dvoch týždňoch som dostal päťdesiat libier. Bol som po uši zadĺžený, a tak som si ich nechal. Potom — som už nemal odvahu s tým skončiť.“

„Myslím, že by to bolo bývalo veľmi ťažké.“

„Ťažké? Neviete si predstaviť, Bredon — Wimsey — neviete, aké je to zlé, keď človek nemá peniaze. U Pyma neplatia dobre a je tam kopa ľudí, ktorí by radi odišli a našli si niečo lepšie, ale neodvážia sa. Pymovci sú bezpeční — sú láskaví a slušní, nevyhodia človeka, ak nemusia — ale musíte vyžiť z platu a neodvážite sa od nich odísť. Konkurencia je veľká, človek sa ožení, začne splácať dom, nábytok, splátky musí dodržiavať a nikdy ani nemôže nazbierať toľko peňazí, aby si ušetril na mesiac, na dva, aby si mohol nájsť inú robotu. Človek to musí ustavične udržiavať v chode, či už sa mu páči, alebo nie. A to som robil aj ja. Prirodzene, dúfal som, že si našetrím nejaké peniaze a dostanem sa

z toho, ale moja žena ochorela, boli výdavky s jedným, s druhým a minul som na to celý svoj plat i peniaze, ktoré som dostával od Smitha. A potom sa to akosi dozvedel ten diabol Dean. Bohvie, odkiaľ!“

„Môžem vám to povedať,“ prerušil ho Wimsey a rozpovedal mu to.

„Rozumiem. Začal ma šraubovať. Najprv to chcel napoly a potom žiadal viac. Čertovské na tom bolo, že keby ma udal, stratil by som nielen miesto, ale aj Smithove peniaze, a tak sa veci vyvíjali veľmi zle. Moja žena mala mať dieťa a ja som nemal zaplatenú daň z príjmu. Iste preto, že všetko bolo také beznádejné, zaplietol som sa ešte aj s tou Vavasourovou. Prirodzene, to veci perspektívne iba zhoršilo. A jedného dňa som mal pocit, že to už nevydržím. Povedal som Deanovi, že mi je to už všetko jedno a že nech si robí, čo chce. Až vtedy mi povedal, o čo ide, a poukázal na to, že ľahko za to môžem dostať dvanásť rokov, lebo som sa zaplietol do obchodu s omamnými jedmi.“

„To bolo špinavé,“ povedal Wimsey, „veľmi špinavé. Nikdy vám nezišlo na um, aby ste využili zákon vo svoj prospech a všetko vyzradili?“

„Nie, aspoň spočiatku. Bol som prestrašený a nevedel som pokojne rozmýšľať. A keby som to bol aj urobil, boli by z toho strašné nepríjemnosti. No neskôr som o tom tak či tak rozmýšľal a povedal som Deanovi, čo chcem urobiť. Na to mi on povedal, že prvý krok urobí on, a ukázal mi list, ktorý chce poslať Pymovi. To ma dorazilo. Prosil som ho, aby týždeň-dva počkal, kým si to rozmyslím. Čo sa vlastne stalo s tým listom?“

„Jeho sestra ho našla medzi jeho vecami a poslala ho Pymovi a ten ma požiadal prostredníctvom jednej známej, aby som vec vyšetril. Nevedel, kto som. Myslel som, že na tom iste mnoho nebude, ale prevzal som tú robotu, aby som nevyšiel z praxe.“

Tallboy prikývol.

„Nuž, prax ste teda získali. Dúfam, že ste na to tak nedoplatili ako ja. Nenachádzam nijaké východisko —“

Prestal hovoriť a pozrel na Wimseya.

„Možno bude lepšie, ak vám to ďalej porozprávam ja,“ povedal Wimsey.

„Premysleli ste si to a rozhodli ste sa, že Victor Dean je podliak, že by ho nebola veľká škoda a svet by jeho smrťou veľa nestratil. Jedného dňa prišiel Wedderburn do vašej kancelárie, chichúňal sa, lebo pani Johnsonová prichytila Ryška s prakom, zhabala ho a strčila do stola. Vedeli ste, že skvele triafate z čohokoľvek — že ste taký dobrý strelec, ktorý môže loptou zraziť úzku bránu až z druhého konca kriketového ihriska — a uvedomili ste si, ako ľahko by bolo možné niekoho trafiť zo svetlíka, keď ide dolu schodmi. Ak by ho úder neusmrtil, tak to urobí pád; stojí za to skúsiť to.“

„Teda naozaj viete všetko?“

„Takmer. Potiahli ste prak, keď ste otvorili zásuvku pani Johnsonovej cez poludňajšiu prestávku, a každý deň ste sa cvičili v streľbe. Raz ste tam nechali kamienok, pravda?“

„Áno, ktosi prišiel prv, ako som ho našiel.“

„Dobre teda, prišiel deň, keď ste Chceli odstrániť Deana — jasný, pekný deň, obloky na svetlíku boli všetky otvorené. Ponevierali ste sa trochu po budove, aby nikto nevedel, kde presne ste v tom čase, a potom ste vyšli na strechu. Ako ste, mimochodom, zabezpečili, aby Dean zišiel dolu po schodoch v pravej chvíli? Ach, áno, a čo skarabeus? Bol to výborný nápad vystreliť skarabea, lebo ak by ho niekto našiel, každý by si bol, prirodzene, pomyslel, že mu vypadol z vrecka.“

„Videl som poobede skarabea na Deanovom stole. Vedel som, že ho tam často máva. A vo svojej kancelárii som mal *Atlas Times*. Wedderburna som poslal vyhľadať dačo v archíve a zatelefonoval som Deanovi. Povedal som mu, že volám v Hankinovom mene z

konferenčnej miestnosti, že Hankin ho prosí, aby prišiel dolu s Crunchletovými reklamnými textami a aby z mojej kancelárie priniesol *Atlas Times.* Zatiaľ čo išiel po atlas, vzal som skarabea a vybehol som na strechu. Vedel som, že mu to trochu potrvá, kým atlas nájde, lebo som ho založil hŕbou fasciklov, a bol som si istý, že pôjde po železnom schodišti, lebo to bola najkratšia cesta z mojej kancelárie do konferenčnej miestnosti. Popravde v tomto bode to mohlo zlyhať, lebo vôbec nešiel tou cestou. Myslím, že keď našiel atlas, vrátil sa nazad po čosi do svojej kancelárie, ale, prirodzene, neviem to istotne. Jednako prešiel tade, strelil som naňho zo svetlíka, keď bol asi na štvrtom schode.“

„Ako ste vedeli tak presne, kam ho máte trafiť?“

„Je to dosť čudné, ale môj brat bol zabitý tak, že ho práve na tom istom mieste zasiahla golfová lopta. Aby som si však bol istý, zašiel som do Britského múzea a našiel som to v nejakej knihe. Očividne si zlomil aj väzy, čo som ani nečakal. Ostal som na streche, kým sa skončila panika, a potom som pokojne zišiel dolu schodmi. Prirodzene, nestretol som ani živej duše, všetci smútili a postávali okolo mŕtvoly. Keď som sa dozvedel, že sa mi to podarilo, viac som sa o vec nestaral. Bol som rád. A poviem vám, ak by ma neboli odhalili, aj teraz by mi to bolo jedno.“ „To chápem,“ povedal Wimsey.

„Pýtali odo mňa šiling na veniec tej beštie.“ Tallboy sa zasmial. „Veľmi rád by som bol dal aj dvadsať šilingov, hoci aj dvadsať libier... A potom ste prišli vy... Nemal som nijaké podozrenie... Až keď ste začali hovoriť o prakoch... A vtedy som sa veľmi zľakol... a...“

„No, nechajme to zahalené tajomstvom,“ povedal Wimsey. „Určite ste boli ohromený, keď ste zistili, že ste prepadli toho nepravého chlapa. Domnievam sa, že to bolo vtedy, keď ste rozsvietili svetlo, aby ste pohľadali list Pamely Deanovej.“

„Áno. Poznal som jej písmo — videl som ho v Deanovej kancelárii — a poznal som aj jej listový papier. Naozaj som prišiel, aby som zistil, či dačo viete, alebo či len náhodou dačo hľadáte — to je len logické, pravda? Keby bolo išlo o náhodu, istotne by to bolo lepšie. Keď som zbadal ten list, bol som presvedčený, že na tom niečo je. A Willis, ten mi takisto povedal, že ťaháte s Pamelou za jeden povraz. Nazdával som sa, že v liste píše všetko o Deanovi a o mne. Aby som vám pravdu povedal, ani neviem, čo som si myslel. Potom, keď som prišiel na svoj omyl, zľakol som sa a povedal som si, že sa radšej o ďalší útok nebudem pokúšať.“

„Očakával som vás. Keď z toho nič nebolo, začal som sa domnievať, že to ste vôbec neboli vy, ale niekto iný.“

„Už vtedy ste vedeli, že som to urobil ja?“

„Nevedel som, že ste to vy. Vy ste boli jedna z viacerých možností. Ale po tej nepríjemnosti s Nutraxom a tej päťdesiatlibrovej bankovke —“

Tallboy zdvihol oči s plachým letmým úsmevom.

„Viete, bol som veľmi nedbalý a nešikovný. Tie listy — nemal som ich nikdy posielať z kancelárie.“

„To je pravda. A potom ten prak. Mali ste si dať toľko námahy a urobiť si svoj vlastný. Prak bez odtlačkov prstov je čosi veľmi nezvyčajné.“

„Tak to teda bolo. Obávam sa, že som všetko strašne zbabral. Nevedel som uskutočniť ani len takú jednoduchú vraždu. Wimsey — čo z toho vyjde na svetlo božie? Asi všetko, pravda? Ba aj tá Vavasourová... ?“

„Ach!“ vzdychol Wimsey a neodpovedal na otázku. „Nehovorte o tom dievčati. Cítim sa ešte teraz ako grobian. Už vtedy som vám povedal, aby ste mi neďakovali.“

„Áno, povedali ste to, a to ma veľmi vyľakalo, lebo to znelo, akoby ste to mysleli naozaj. Vtedy som si uvedomil, že to s tým

prakom nebola náhoda. Ale nemal som ani potuchy, kto ste, až do toho pekelného kriketového zápasu.“

„Vtedy som bol neopatrný. Ale ten prekliaty Simmonds ma zasiahol do brňavky a rozzúril ma. Nenaleteli ste teda na moje dojímavé zatknutie?“

„Ba áno. Veril som všetkému a úprimne som ďakoval nebesiam. Myslel som, že som sa z toho dostal.“

„Tak prečo ste sem dnes večer prišli?“

„Kvôli slečne Meteyardovej. Včera večer prišla za mnou. Povedala mi, že najprv verila, že vy a Bredon ste tá istá osoba, ale teraz sa nazdáva, že to nemôže byť. Ale po tom zatknutí mi povedala, že ma Bredon istotne udá polícii, aby si urobil oko, a že by som urobil lepšie, keby som sa včas priznal.“

„To že povedala? Slečna Meteyardová? Chcete povedať, že o všetkom vedela?“

„Nevedela o tej nutraxovej záležitosti. Ale vedela o Deanovi.“

„Panebože!“ Wimseyova prirodzená samoľúbosť utrpela strašný úder. „Ako sa to mohla, prepánajána, dozvedieť?“

„Uhádla to. Raz videla, ako sa dívam na Deana, keď som nevedel, že ma pozoruje. A očividne jej dačo prezradil. Zrejme si vždy myslela, že na jeho smrti je čosi čudné. Povedala, že sa rozhodla do ničoho sa nemiešať, ale po vašom zatknutí je presvedčená, že ste ešte väčší podliak ako Dean. Vie sa zmieriť s tým, ak lord Peter Wimsey vedie riadne vyšetrovanie, ale nie s tým, že nejaký špinavý Bredon robí udavača preto, aby zachránil svoju kožu. Je to čudná ženská.“

„Naozaj. Radšej na všetko zabudnime. Celú tú záležitosť brala veľmi chladnokrvne.“

„To je pravda. Viete, poznala Deana. Raz sa ju pokúšal vydierať kvôli nejakému chlapovi. Nevyzerá na to, však?“ povedal Tallboy naivne. „Nič na tom nebolo, povedala, ale išlo o také dačo, na čo by bol starý Pym naletel.“

„A čo urobila?“ pýtal sa Wimsey očarený.

„Povedala mu, aby to udal a išiel do čerta. Škoda, že som neurobil to isté. Wimsey — ako dlho sa to ešte bude ťahať? Som už celý zmučený — chcel som sa vzdať — ja — moja žena — prečo ma už nezatkli?“

„Ešte čakajú,“ povedal Wimsey zamyslene, lebo jeho myšlienky sa uberali súčasne dvoma smermi. „Viete, vy nie ste taký dôležitý ako tá banda pašerákov omamných jedov. Keby vás zatkli, prestali by ste so svojou hrou, a my to nechceme. Obávam sa, že vy ste iba to vnadidlo, na ktoré sa chytí tiger.“

Po celý čas napínal uši, aby zachytil zvonenie telefónu, ktoré mu malo oznámiť, že razia v Parnase... bola úspešná. Keď ich pozatýkajú a banda bude rozbitá, tajomný pozorovateľ na ulici bude neškodný. Utečie, aby si zachránil život, a Tallboy bude môcť odísť domov, nech ho tam už čaká čokoľvek. Ale keby teraz odišiel —

„Kedy?“ spýtal sa Tallboy naliehavo. „Kedy?“

„Dnes večer.“

„Wimsey — boli ste ku mne strašne slušný — povedzte — je z toho nejaké východisko? Nejde o mňa, ale o moju ženu a dieťa. Budú poznačení na celý život. To je strašné. Mohli by ste mi dať 24 hodín?“

„Neprešli by ste cez prístavy.“

„Keby som bol sám, vzdal by som sa. Čestné slovo.“ „Je tu jedna možnosť.“

„Viem. Myslel som na to. Nazdávam sa, že je to —“ odmlčal sa a zrazu sa zasmial. „To je také univerzitné východisko. Ja — áno — to je v poriadku. Také dačo iste nedajú na titulnú stranu. ‚Samovražda absolventa Dumbletonu.' To nebude nijaká senzačná správa. Nič to za to! Ukážeme im, že Dumbleton nezaostane za Etonom. Prečo nie?“

„Ste chlap!“ povedal Wimsey. „Napite sa. Na zdravie.“ Vyprázdnil pohár a vstal.

„Počujte!“ povedal. „Myslím, že je ešte jedno východisko. Vám to nepomôže, ale pre vašu ženu a dieťa to bude veľký prínos.“

„Aké?“ spýtal sa dychtivo Tallboy.

„O tom všetkom sa nemusia dozvedieť. Vôbec nič. Nikto sa nemusí nič dozvedieť, ak urobíte, čo vám poviem.“

„Panebože, Wimsey! Čo máte na mysli? Povedzte mi rýchlo. Urobím čokoľvek.“

„Nezachráni vás to.“

„Na tom nezáleží. Len mi to povedzte.“

„Choďte teraz domov,“ povedal Wimsey. „Choďte peši a nie veľmi rýchlo. A neobzerajte sa.“

Tallboy naňho vyvalil oči. Krv sa mu vytratila z tváre, pery ostali bledé ako papier.

„Myslím, že rozumiem... dobre.“

„Teda rýchlo,“ povedal Wimsey. Podával mu ruku.

„Dobrú noc a mnoho šťastia.“

„Ďakujem. Dobrú noc.“

Wimsey ho pozoroval z okna, ako vyšiel na Piccadilly a rýchlo odchádzal smerom k Hyde Park Corner. Zbadal, ako nejaký tieň vykĺzol z brány susedného domu a sledoval ho.

„ — a odtiaľ na miesto popravy... nech je Boh milostivý jeho duši.“

O pol hodiny zazvonil telefón.

„Zbalili sme celú posádku,“ ozval sa Parkerov veselý hlas. „Dovolili sme, aby dopravili tovar do mesta. Čo myslíš, ako ho dopravovali? Ako vzorky. V takom zavretom aute so stiahnutými roletami.“

„Tam to teda rozdeľovali do balíčkov.“

„Áno. Pozorovali sme nášho človeka, kým prišiel do Parnasu... Potom sme prepadli motorový čln a auto. A potom sme dávali pozor na krčmu. A vtáci nám vleteli priamo do rúk, jeden po druhom. Išlo to nádherne. Nijaké nedorozumenia. A mimochodom — vieš, čo bolo ich heslo? Mali sme na to pomyslieť. Malo to čosi spoločné s Nutraxom. Niektorí z nich mali *Morning Star:* ukázali inzerát, a niektorí sa iba zmienili o Nutraxe na nervy. Jeden chlap mal fľašu Nutraxu vo vrecku, iný ho mal napísaný na zozname nákupov atď. A jeden strašne táravý chlap mal hŕbu informácií o psích pretekoch. Je to jasné ako facka, pravda?“

„To vysvetľuje prípad Hectora Puncheona.“

„Hectora? Ach, toho novinára. Áno. Iste mal so sebou jeden exemplár *Morning Staru.* Prirodzene, zlapali sme aj starého Cummingsa. Ukázalo sa, že je hlavou celej bandy, a len čo sme ho pricvikli, všetko vychrlil, trhan prašivý. Ten doktor, ktorý strčil Mountjoya pod vlak, je v tom tiež — máme o ňom konečne informácie a našli sme aj Mountjoyov poklad. Má kdesi depozit a myslím, že viem, kde hľadať kľúč. V Mayda Vale mal ženskú, chvála mu za to. Všetko je v najlepšom poriadku. Teraz už stačí chytiť toho tvojho vraha, ako sa volá, a všetko budeme mať pekne pokope.“

„Skvelé,“ povedal Wimsey so štipkou trpkosti v hlase. „Prosto skvelé.“

„Čo sa stalo? Si trochu nasrdený. Vydrž minútku, kým to všetko vyčistím, vyjdeme si dakde a oslávime to.“

„Nie dnes večer,“ povedal Wimsey, „nemám náladu oslavovať.“

21. SMRŤ ODCHÁDZA Z PYMOVHO REKLAMNÉHO PODNIKU

„Tak vidíte,“ povedal Wimsey pánu Pymovi, „nemusí to vôbec prísť do novín, ak budeme opatrní. Máme aj tak množstvo dôkazov proti Cummingsovi a nemusíme sa zdôverovať verejnosti, pokiaľ ide o detaily ich distribučného systému.“

„Vďaka Bohu!“ povedal Pym. „Bola by to strašná vec pre Pymovu reklamnú spoločnosť. Ozaj neviem, ako som prežil ten posledný týždeň. Predpokladám, že prestanete pracovať v reklame.“

„Obávam sa, že áno.“

„To je škoda. Máte prirodzené nadanie písať texty. Iste vás uspokojí, keď uvidíte, že sa uskutoční váš plán so šlukerkami.“

„To je skvelé! Začnem ihneď zbierať kupóny.“

„Predstavte si!“ povedala Rossiterová. „Žalobu odvolali.“

„Ja som vždy vravela, že Bredon je milý človek,“ triumfovala slečna Partonová. „Prirodzene, ozajstným vrahom bol jeden z tých strašných pašerákov omamných jedov. To je omnoho pravdepodobnejšie. Už vtedy som to hovorila.“

„Nepočula som ťa, drahá,“ odsekla slečna Rossiterová. „Prosím vás, slečna Meteyardová, počuli ste tú novinu? Viete, že náš pán Bredon je oslobodený a že vôbec nijakú vraždu nespáchal?“

„Ja som mala väčšie šťastie,“ odpovedala slečna Meteyardová. „Stretla som sa s pánom Bredonom.“

„Kde?“

„Tu.“

„Neverím!“

„A on nie je Bredon, ale lord Peter Wimsey.“ „Ale také dačo!?“

Lord Peter strčil svoj dlhý nos do dverí.

„Volal tu niekto moje meno?“

„Áno. Ona vraví, že vy ste lord Peter Wimsey.“

„Správne.“

„Tak čo ste tu potom hľadali?“

„Prišiel som,“ povedalo jeho lordstvo bezočivo, „kvôli stávke. Jeden môj priateľ sa so mnou stavil jedna k desiatim, že ani mesiac si nebudem vedieť zarábať na živobytie. A tak som mu to dokázal. Či nie? Smiem prosiť šálku kávy?“

Boli by mu dali všetko na svete.

„Mimochodom,“ povedala slečna Rossiterová, keď sa prvý rozruch utíšil, „počuli ste o chudákovi Tallboyovi?“ „Áno, nešťastný človek.“

„Zrazili a zabili ho na ceste domov — nie je to strašné? A úbohá pani Tallboyová ostala s malým deckom — je to strašné. Nebesá vedia, z čoho budú žiť — lebo — však viete! A to mi pripomína, ešte kým ste tu, mohli by ste mi dať šiling na veniec? Aj keď teraz od Pyma odídete, iste rád prispejete.“

„Áno, prosím. Nech sa páči.“

„Ďakujem vám. A ešte niečo. Vyberám na svadobný dar pre pána Willisa. Viete, že sa ide ženiť?“

„Nie, neviem. Zdá sa, že sa tu všeličo stalo, odkedy som preč. Koho si berie?“

„Pamelu Deanovú.“

„Dobrá robota. Prirodzene. Koľko vyberáte pre Willisa?“

„Nuž, dávajú dva šilingy, ak vám nebudú chýbať.“

„Myslím, že dva šilingy znesiem. Mimochodom, čo mu chcete darovať?“

„Nuž,“ začala slečna Rossiterová, „okolo toho sme sa už aj pohádali. Naše oddelenie mu chce darovať hodiny, ale pani Johnsonová a pán Barrow sa osamostatnili a kúpili mu elektrický pekáč — takú bláznivú vecičku. Som si istá, že ju nikdy nebudú používať. A v každom prípade pán Willis pracuje v textárskom oddelení a my by sme mali mať rozhodujúce slovo, nemyslíte? A tak budú dva dary. Osadenstvo ako celok daruje elektrickú panvicu a oddelenie mu dáva dar samostatne. Obávam sa, že sa nám nepodarí kúpiť hodiny so zvonkohrou, lebo nemožno od ľudí žiadať viac ako dva šilingy. No Hankin a Armstrong boli veľmi slušní a dali každý pol libry.“

„Aj ja dám radšej pol libry.“

„To nie,“ povedala slečna Rossiterová, „ste veľmi láskavý, ale nebolo by to fair!“

„Je to fair,“ povedal Wimsey. „Mám osobitný dôvod, aby som väčšou sumou prispel na svadobný dar pre pána Willisa.“

„Naozaj? Nazdávala som sa, že nevychádzate spolu dobre. Iste som zas netaktná ako zvyčajne. Ak ste celkom istý — ach, zabudla som. Som úplný blázon. Prirodzene, ak ste lord Peter Wimsey, ste iste strašne bohatý, pravda?“

„Ujde to,“ priznal sa Wimsey. „Na koláč a čaj to ešte vystačí.“

Potom sa pozhováral so slečnou Meteyardovou. „Veľmi ľutujem,“ povedal. Pokrčila hranatými plecami.

„Nie je to vaša chyba. Stávajú sa všelijaké veci. Vy ste z tých ľudí, čo napomáhajú, aby sa stali. Ja im dám radšej pokoj. Musia byť aj takí, aj takí ľudia.“

„Vaša cesta je možno múdrejšia a milosrdnejšia.“

„Nie je. Iba sa vyhýbam zodpovednosti. Nechávam, nech to samo praskne. Ale nezazlievam ľuďom, ktorí sa do veci zamiešajú. Vlastne ich obdivujem. Robia dačo, aj keď je to samá neplecha. Ľudia môjho typu nerobia nič. Využívame pochabosť iných,

vezmeme hotovosť a pochabosti sa vysmejeme. Nie je to obdivuhodné. Nič za to. Prosím vás, radšej už choďte. Musím napísať nový seriál pre Sopo.

Miesto prania — do kina: Bielizeň sa zničí sama, mozog vám otupí dráma. Taký hnoj! To sú vlastne omamné jedy! A mne za to platia desať libier týždenne. No jednako, keby sme to nerobili, čo by sa stalo s obchodom v tejto krajine? Človek musí robiť reklamu.“

Hankin prešiel po chodbe a zastavil sa pri nich.

„Tak vy odchádzate, pán Bredon? Vlastne som sa dozvedel, že sme opatrovali v hniezde kukučku.“

„Nie je to také zlé. Nechávam v hniezde niekoľko pôvodných mláďat.“

Slečna Meteyardová sa ticho vyparila a Hankin pokračoval:

„Je to smutné. Pym je veľmi vďačný za diskrétnosť, ktorú ste prejavili. Dúfam, že budete so mnou niekedy obedovať? Áno, pán Smayle, čo sa stalo?“

„Prepáčte, pane, — ide o ten leták pre Zelené pastviny.“

Wimsey sa pobral preč, mechanicky podával ruky a lúčil sa. Pri výťahu vo vestibule našiel Ryška. Niesol plnú náruč balíkov.

„Tak, Ryško,“ povedal Wimsey, „odchádzam.“ „Bohužiaľ, pane.“

„Mimochodom, mám ešte tvoj prak.“

„Bol by som rád, keby ste si ho nechali, pane. Viete,“ a Ryško premáhal nával citov. „Ak by som si ponechal ten prak, nezdržal by som sa a mohol by som to chlapcom prezradiť. Vlastne je to historický dôkaz, pravda?“

„Je.“ Wimsey chápal toto pokušenie. Nie každý deň si od niekoho požičiavajú prak, aby ním spáchali vraždu. „Dobre, tak si ho nechám a ďakujem ti za pomoc. Vieš čo? Dám ti niečo na výmenu. Čo by si mal radšej — model lietadla alebo nožnice,

ktorými steward na Nancy Belie prepichol kapitána a svojho prenasledovateľa?“

„Ach, pane! A sú tie nožnice poznačené?“

„Áno, Ryško. A sú na nich pravé pôvodné stopy krvi.“

„Tak si potom prosím tie nožnice.“

„Dostaneš ich.“

„Ďakujem vám, pane.“

„A nepovedz nikomu ani slovo; vieš, o čom, však?“ „Nepoviem, ani keby ma za živa piekli.“ „To je správne. Zbohom, Ryško.“ „Zbohom, pane.“

Wimsey vyšiel na Southampton Row. Naproti nemu sa tiahla dlhá dosková ohrada. V prostriedku stál obrovský plagát.

NUTRAX PRE NERVY

V priľahlom priestore nejaký robotník s metlou a vedrom rozbaľoval ešte väčší plagát, belasý a žltý:

FAJČÍTE ŠLUKERKY?
AK NIE, PREČO?

Preletel tade autobus. Na bokoch mal pripevnený transparent s nápisom:

SO ŠLUKERKAMI OKOLO BRITÁNIE!

Veľká kampaň sa začala. Uvažoval o svojej práci veľmi začudovaný. Niekoľkými prostými slovami, napísanými na hárok papiera, dotkol sa životov miliónov. Dvaja okoloidúci sa zastavili a meravo sa dívali na plagát.

„Alf, čo sú šlukerky?“

„Neviem. Istotne je to nejaká reklama. Cigarety alebo také dačo.“ „Šlukerky?“ „Pravdepodobne.“

„Obdivuhodné, čo všetko nevymyslia. Čo vlastne chcú?“ „Boh vie. Kúpme si balíček a uvidíme.“ „Dobre. Nedbám.“ Potom išli ďalej.

Povedzte Anglicku. Povedzte svetu. Jedzte viac ovseného pápera. Starajte sa o svoju pleť. Nikdy viac vojnu. Vyleštite si topánky krémom Lesk. Spýtajte sa obchodníka. Deti majú rady Laxamalt. Prichystaj sa na posledný súd. Bungovo pivo je najlepšie. Skúste Dogsbodyho klobásy. Odstráňte prach. Dajte im pralinky. Snagsburyho polievky sú najlepšie pre armádu. *Morning Star* — najlepšie noviny. Hlasujte za Punkina a chráňte svoje zisky. Prestanete kýchať, keď vezmete Snuffo. Šlukerkami k šťastiu...

Robte reklamu, alebo zhyňte.

DOROTHY SAYERSOVÁ

VRAŽDA POTREBUJE REKLAMU

Z anglického originálu The murder must advertise
preložil Ján Trachta. Obálku navrhol Anton Sládek.
Vyšlo vo vydavateľstve Tatran, š. p., Bratislava 1994
ako 4995. publikácia. Druhé vydanie. 336 strán.
Zodpovedná redaktorka Viera Štetinová
a Zuzana Mrlianová.
Výtvarná redaktorka Eva Jakabovičová.
Technická redaktorka Zlatica Magalová.
Vytlačila Kníhtlačiareň Svornosť, spol. s r. o.,
Bratislava. TS 8-3

ISBN 80-222-0455-2

DOROTHY SAYERSOVÁ

VRAŽDA POTREBUJE REKLAMU

Detektívka *Vražda potrebuje reklamu* Dorothy Sayersovej je jednou z najtypickejších v tomto žánri: má správne napätie, rad výrazných, majstrovsky podaných postáv, záhadnú smrť na samom začiatku príbehu, zložitú zápletku, vydieranie i úporné hľadanie páchateľa zákernej vraždy a odhalenie jej motívu.

Je tým pravým, osviežujúcim čítaním pre človeka otupeného každodenným vírivarom, lebo v ňom prebúdza zdravú zvedavosť a prináša mu úľavu po spravodlivom potrestaní vinníka, ktorej sa mu v skutočnom živote dostáva len zriedka.

ISBN 80-222-0455-2